

भारत सरकार
GOVERNMENT OF INDIA
राष्ट्रीय पुस्तकालय, कलकत्ता ।
NATIONAL LIBRARY, CALCUTTA.

वर्ग संख्या *Mar*
Class No. *891.461*
पुस्तक संख्या *N 2699t*
Book No.
रा० पु०/ N. L. 38.

MGIPC—S4—9 LNL/66—13-12-66—1,50,000.

श्रीनामदेवाची आणि त्यांचे कुटुंबांतील
व समकालिन साधूंच्या
अभंगांची गाथा.

दिंडी.

पढा भक्तीचें रूप कळायाला ॥
नामदेवाच्या नित्य अभंगाला ॥
ज्ञान आधीं मग भक्ति असें पाहीं ॥
प्राप्त होतां ती मोक्ष अन्य नाहीं ॥ १ ॥

तुकाराम तात्या यांनीं

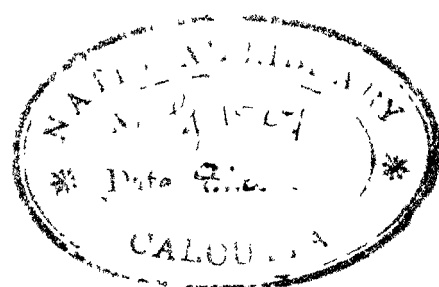
तत्त्वविवेचक ग्रंथप्रसारक मंडळीसार्थी

मुंबईत “तत्त्वविवेचक” छापखान्यांत छापून प्रसिद्ध केली.

इसवी सन १८९४.

(या पुस्तकाची मालकी सन १८९७ च्या आक्ट २९ प्रमाणें प्रसिद्ध करणा-
रानें आपले स्वाधीन ठेविली आहे.)

किंमत ४ रुपये. १० अण.

प्रस्तावना.

महिपतिबाबा नामें प्रेमळ साधु व ग्रंथकार पुरुष महाराष्ट्र-देशाच्या संत-मालिकेंत नामांकित होऊन गेले; त्यांनीं भक्तविजय, भक्तलीलामृत, संतविजय, संत-लीलामृत, इत्यादि सुरस ग्रंथ लिहिले आहेत. त्यांत या महान् साधूचें चरित्र सविस्तर लिहिलें आहे. ह्यास्तव दुसरें स्वतंत्र चरित्र लिहावें अशी आवश्यकता आह्मांस दिसत नाहीं. परंतु किंत्येकांस, ते ग्रंथ मुद्दाम वाचण्याची मेहनत घेण्याची इच्छा नमून, श्रीनामदेवाचें चरित्र संक्षिप्तरित्या समजून घ्यावेंसें वाटेळ ह्मणून तें या गादे-या आरंभी छापिलें आहे.

वाल्मिकानीं शतकोटि रामायण केलें; त्याप्रमाणें श्रीनामदेवांनीं शतकोटि अभंग करण्याविषयीं देवापार्शी प्रतिज्ञा केली होती. परंतु त्यांपैकीं त्यांनीं ९४,९४,००,००० अभंग करून आपला देह ठेविला अशी कथा आहे. परंतु एवढे अभंग आतां उपलब्ध असलेले कोठें सांपडत नाहींत. फार श्रमानें जेवढे आमचे हातो सांपडले तेवढे सर्व आह्मी या गार्थेंत घेतले आहेत. याशिवाय आणखी दुसरे अभंग सांपडण्याचा संभव आहे; परंतु ते अभंग जरी प्राप्त झाले तरी या महान् भक्ताच्या अभंगांची संख्या पांच हजार अभंगांवर व्हावयाची नाहीं असें आह्मांस वाटतें.

श्रीतुकारामबाबांच्या गार्थेंत जशीं फार प्रयासानें अभंगांचीं प्रकरणें करून वाचकाच्या किंवा कथेकऱ्यांच्या सोईकरितां छापिलीं आहेत, त्याप्रमाणें या गार्थेंतही अभंगांचीं प्रकरणें पाडिलीं आहेत. हा असा प्रयत्न पूर्वी कोणी श्रमाच्या भीतीमुळें केला नाहीं. हा आमचा प्रथमचाच यत्न आहे ह्मणून कांहीं त्रिकाणीं अभंगांची द्विरुक्ति झाली असेल त्याची वाचकांनीं क्षमा करावी.

श्रीनामदेव महाराजांच्या अभंगाशिवाय त्यांच्या कुटुंबांतील मनुष्यांचे व त्यांची दासी जनाबाई व श्रीगुरु विसोबा खेचर, यांचे जेवढे अभंग सांपडले तेवढे या गाथेच्या शेवटीं छापिले आहेत. श्रीनामदेव महाराजांचे समकालिन भक्त गोरा-कुंभार, सावतामाळी, चोखामेळा वगैरे झाले त्यांचेही जेवढे अभंग सांपडले तेवढे या ग्रंथांत प्रसिद्ध केले आहेत. श्रीनिवृत्ति महाराज, श्रीज्ञानदेव, श्रीसोपान,

श्रीमुक्ताबाई व श्रीचांगदेव वगैरे श्रीनामदेव यांचे समकालिन जे सत्पुरुष झाले त्यांच्या अभंगांचा गाथा निराळाच छापण्याचा आमचा उद्देश आहे ह्मणून त्यांचे अभंग या ग्रंथांत छापिले नाहीत.

सारांश, हा गाथा सर्व मान्य व्हावा ह्मणून जेवढे आमच्याने कष्ट घेववले आणि द्रव्य खर्चण्याचें आम्हांस जेवढें अगत्य पडलें तेवढें खर्च करण्यास आम्ही मार्गे पुढें पाहिलें नाहीं; ह्मणून अशी आशा करितों कीं साधुसंत व भक्तभाविक लोक हा ग्रंथ मान्य करून त्यास उदार आश्रय देतील.

श्री नामदेवाचें चरित्र.

श्री नामदेव हा पंढरपूरचा राहणारा दामशेटी नांवाचा शिंपी, (ह्यास चंद्रमार्गेत वाहात येऊन सांपडलेला) याचा मुलगा. त्याची जन्मउत्पत्ति कबिराप्रमाणेंच शिंप-
ल्यांतून झाली असें सांगतात. कबीर जसा शुकाचा अवतार तसाच हा उद्धवाचा
अवतार ह्मणून ह्मणतात. याचें जन्म शालिवाहन शके १२०० मध्ये झालें होतें.
याचा बाप दामशेटी, व त्याची बायको गोणावाई. हीं उभयतां विठोबाचीं परम भक्त
अमृत. त्याच वळणाप्रमाणें हाही मोठा भक्त निपजला.

दामशेटीचा नित्यनेम अमा होता कीं, राउळांत जाऊन देवाची पूजा-
करावी; आणि देवाम नैवेद्य समर्पण करून, तो घरीं घेऊन येऊन भोजन
करावें. एकदां दामशेटी गांवास जाऊं लागला. जातांना तो नामदेवास
सांगून गेला कीं, रोज देवळांत जात जा, व देवाची पूजा करून नैवेद्य समर्पण
झाल्यावर मग घरीं येऊन भोजन करीत जा. इतकें सांगून तो परगांवीं गेला असतां
त्याच दिवशीं नामदेव नैवेद्य घेऊन देवाच्या पूजेकरितां देवळांत गेला आणि
पूजा झाल्यावर त्यानें नैवेद्य देवापुढें ठेविला; परंतु तो देव खात नाही असें पाहून
यानें हात जोडून देवास विनंति केली. माझ्या बापानें आपणांस अर्पण
केलेला नैवेद्य नित्य खात असून आज मी आणलेल्या नैवेद्याचा अंगीकार
होत नाही याचें कारण काय? तर असें न करितां नैवेद्य स्वीकारावा. मी लेंक-
रानें आणिला ह्मणून अनादर करूं नये. तरी देव तो नैवेद्य ग्रहण करीत नाही,
व कांहीं बोलत नाही असें पाहून, यास फारच वाईट वाटलें. मग हा देवास
ह्मणाला, पांडुरंगा, जर आपण नैवेद्य खाणार नाही तर मी येथेंच प्राणत्याग करीन.
असें ह्मणून देवापुढें मस्तक आपटणार तो विठ्ठलमूर्ति जेऊं लागली. त्यावरून
यास आनंद झाला. व हा रिकामें ताट घेऊन घरीं आला.

हा घरीं येतांच आईनें पुसलें अरे, ताट रिकामें कां? नैवेद्य काय झाला!
यानें देवानें खाऊन ह्मणून सांगतांच ती त्याच्यावर संतापून ह्मणाली, मेल्या देव कमूचा
नैवेद्य खानो. तूंच खाऊन देवाचें नांव लटकें सांगतोस. पण बाळा असें
करूं नये. घरधनी आज इतकी वर्षे झालीं नैवेद्य नेतात, पण देवानें तो एक दिवस

देखील खाछा नाही. नामदेव ह्मणाला, आई, तूं उगीच रागाऊं नको. खोटें वाटत असेल तर मजबरोबर देवळांत चल आणि प्रत्यक्ष पहा. त्यावरून हें पोळ आहे, याच्या बोलण्यांत कांहीं अर्थ नाही, असें समजून यास जेऊं घालून तीहि जेवली.

असा क्रम आठ दाहा दिवस चालला असतां दामशेटी घरीं आला. येतांच त्यानें बायकोस पुसलें, नाम्या देवाच्या पूजेस नित्य जात होता कीं नाहीं? तिनें जात होता ह्मणून सांगितलें. पण मेला नैवेद्य काय करीत होता कोण जाणें. मी विचारलें असतां देवानें खाल्हा ह्मणून बोलला. तें त्याचें बोलणें मी कांहींच मनावर घेतलें नाहीं.

बायकोनें सांगितलेली गोष्ट ऐकून दामशेटीस प्रथम आश्चर्य वाटलें; परंतु नाम्या लबाड बोलायाचा नाहीं, ही त्याची पक्की खात्री होती, ह्मणून दुसऱ्या दिवशीं त्यानें देवळांत नैवेद्य घेऊन जाण्यास नामदेवास सांगितलें व आपण त्याच्यामागून गेला; कारण, देव नैवेद्य कसा खातो हें त्याच्या मनांत पाहवयाचें होतें. बापानें सांगितल्याप्रमाणें नामदेव देवळांत गेला. पूजा करून नैवेद्य ग्रहण करा ह्मणून नामदेव ह्मणूं लागला; परंतु देव त्या दिवशीं नैवेद्य खाईना. तेव्हां नामदेव बोलला कां, नैवेद्य खावयाचा आहे कीं नाहीं? कीं पहिल्या दिवसासारखें करूं? त्यावरून देवानें नैवेद्य भक्षण केला व तो स्वतः दामशेटीनें पाहिला. सारांश नामदेव हा कोणी सामान्य पुरुष नव्हे, असें त्या दिवसापासून दामशेटी समजू लागला. व त्याचेयोगानें त्यास व त्याच्या बायकोस कांहीं दिवसांनीं देवाची प्रत्यक्षता झाली.

एकदां नामदेव चंद्रभागेवर स्नानास गेला असतां त्याच्या मनांत कविता करावी असें येऊन त्यानें एकदम शतकोटि काव्याच्या संकल्पाचें उदक सोडिलें. तेव्हां देवानें त्यास ह्मटलें तूं हा अघटित संकल्प आतां कोणत्या रीतीनें सिद्धीस नेणार? नामदेव बोलला संकल्प करून तर चुकलों आहे. आतां सिद्धीस नेणें तुजकडे आहे.

कांहीं दिवसांनीं नामदेवाचें लग्न झालें. व त्यास एका पाठीमागें एक, नारायण, महादेव, गोविंदा आणि विठोबा असे चार पुत्र झाले. पुढें त्यांचींही लग्नें झालीं. व लाडाई, गोडाई, येसाई आणि साकराई अशा याच्या चौथी सुना, नाऊबाई बहीण व निंबाई त्याची मुलगी येणेंप्रमाणें मनुष्यांची

व्यवस्था पाहून देव नामदेवास बोलला. तूं व तुझी बायको राजाई, तुझा बाप व तुझी आई गोणाई, तुझे चौघे मुलगे व त्यांच्या चौघी बायका आणि तुझी बहीण व मुलगी मिळून एकंदर मनुष्ये चौदा. याशिवाय थोडीबहुत तुझी कुणबीण जनी. या सर्वांनी शतकोटिकाव्य तडीस लावावे. सर्वत्रांस स्फूर्ति देणें व अभंग लिहिणें तें मजकडे लागेलें. याप्रमाणें आज्ञा होतांच सर्वांनी काव्यरचनेस आरंभ केला.

नामदेव व त्याच्या घरची इतर मनुष्ये यांनी जी कविता केली तिचें नांव अभंग असें पडलें. याच्या पूर्वी अभंग हें पद्य मुळींच कोणास ठाऊक नव्हतें. ह्मणून अभंगपद्याचा मूळ आचार्य नामदेवच ह्याटला पाहिजे. आतां अभंग हें पद्य पाहूं गेलें तर तें साडेतीन चरणी कित्येक ओंव्यांचा एकत्र समुदाय ह्मणण्यास चिंता नाही. म्हणण्याची चाल मात्र निराळी. मग त्यांतूनच दुसऱ्या तऱ्हा निघाल्या. याविषयीचें उदाहरण ह्या खालच्या दोन ओंव्या पहा.—

कृष्णा राहेंरे उगला ॥ नाहितर सांगेन त्या बागुला ॥ घुसळणाशीं उशीर झाला ॥
रवी सोड गोविंदा ॥ १ ॥ पहिला बागुल बोलती ऐसा ॥ नाम जयास म्हणती
मासा ॥ शंख वधोनी सहसा ॥ चारी वेद आणिले ॥ २ ॥ इ० ओंव्या अक्रा.

पुढें नामदेवानें या साडेतीन चरणांचीं दोन अर्थ करून व म्हणण्याची चाल बदलून ज्या कित्येक ओंव्या एकत्र केल्या व शेवटीं नांव घातलें त्याचें नांव अभंग झालें. तेंच खालीं पहा.—

कृष्णा राहेंरे उगला नाहितर सांगेन त्या बागुला ॥ घुसळणाशीं उशीर
झाला रवी सोड गोविंदा ॥ १ ॥ पहिला बागुल बोलती ऐसा नामजयास
म्हणती मासा ॥ शंख वधोनी सहसा चारी वेद आणिले ॥ २ ॥ इत्यादि.

वरील अभंगांतील एकेका कडव्यांत छत्तीसपर्यंत सुमारे अक्षरें असल्या-
कारणानें याहून अभंगाचें कडवें नामदेवानें संक्षिप्त केलें व त्यास आधार ज्ञानेश्वरी-
तील साडेतीन चरणी ओंवीचा घेतला. ज्ञानेश्वरीच्या पहिल्या अध्यायांतील
आरंभीची ओंवी, खालीं लिहिली आहे ती पहा.—

ओं नमोजी आद्या ॥ वेदप्रतिपाद्या ॥ जयस्वसंवेद्या ॥ आत्मरूपा ॥ १ ॥

याचीं दोन अर्थ केल्यास याप्रमाणें एक अभंगाचें कडवें होतें.—

ओं नमोजी आद्या वेदप्रतिपाद्या ॥ जयस्वसंवेद्या आत्मरूपा ॥ १ ॥

यास उदाहरण अन्यग्रंथांतील आहे. तें येणेंप्रमाणें.—अध्यात्मरामा-
यण, अयोध्याकांड, अभंग १९ वा.—

रावव सद्गुणी बैसे राज्यासनीं ॥ कैकेयी ऐकोनी सुखावली ॥ १ ॥ बोले
मग तीशीं कायगे जल्पसी ॥ अन्यथा अपैसी महानष्टे ॥ २ ॥ श्रीरघुनंदन
माझा प्राण पूर्ण ॥ भय त्यापासून कदां नोहे ॥ ३ ॥ सुखस्थानीं कैसें भय
सूचवीशी ॥ न बोले वाणीशीं पुन्हा ऐसें ॥ ४ ॥ सकळां पै प्रीय मन रघु-
राय ॥ द्वैत ना तें भय मुळीं तेथें ॥ ५ ॥ हंसदास ह्याणे दासीलागीं तिनें ॥
गौरविलें धनें मग बहु ॥ ६ ॥

वर जी ज्ञानेश्वरींतील ओवी लिहिली आहे तींत पुढें नामदेवानें असें केलें कीं,
पहिल्या दोन चरणांत क्रमानेंच—आद्या आणि प्रतिपाद्या, अशा असलेल्या यम-
कांतून, आद्या या ठिकाणीं दुसरें अक्षरें आलीं तरी चिंता नाही. प्रतिपाद्या एवढें मात्र
कायम ठेविलें. आणि तिसऱ्या चरणांतील—स्वसंवेद्या—हें ओवींतील मूळ यमक त्याचा
तिसरा व चौथा चरण मिळवून अभंगांतील कडव्याचें दुसरें अर्ध करतांना अनुप्रास
केला आहे. याविषयीं खालीं लिहिलेला अभंग पहा.—

माझे मनोरथ पूर्ण कीजे देवा ॥ केशवा माधवा नारायणा ॥ १ ॥ नाहीं
नाहीं मज आणीक सोयरा ॥ न करीं अव्हेरा पांडुरंगा ॥ २ ॥ अनाथाचा
नाथ होशी तूं दयाळ ॥ किती वेळोवेळ प्रार्थू आतां ॥ ३ ॥ नामा ह्याणे जीव
होतो कासावीस ॥ केली तुझी आस आतां तरी ॥ ४ ॥

आम्हीं वरती सांगितलेली गोष्ट, या अभंगावरून वाचकांच्या स्पष्ट ध्यानांत
येईल. ती अशी कीं, मनोरथ, आणि देवा, मज आणि सोयरा, नाथ आणि
दयाळ, तसाच जीव आणि कासावीस, यांचें यमक साम्य नाही. मात्र पहिल्या
अर्धांतील यमकाचा दुसऱ्या अर्धांतील अनुप्रासाशीं मेळ ठेवून नामदेवानें धडाका
काम चालविलें आहे. ज्ञानेश्वरीची ओवी जी वर लिहिली आहे तींत तीन चर-
णांचीं नेमकीं साहा साहा अक्षरें असून चौथ्या चरणाचीं चार मिळून एकंदर
अक्षरें बेवीस आहेत. याचीं दोन अर्धे करतांना पहिल्या अर्धाचीं अक्षरें बारा,
व दुसऱ्याचीं दाहा होऊन अभंगाचें कडवें सिद्ध होते. या आमच्या म्हणण्यास वर
लिहिलेल्या नामदेवाच्या अभंगाशीं मेळ आहे कीं नाही तो पहा. सारांश अभंगाचीं
कडवीं ओवींतून मूळ निघालीं हें सांगण्यास जो आम्हीं येथें आरंभ केला होता
त्याची सिद्धता झाली.

यापुढें नामदेवानें प्रत्येक कडव्याच्या अर्धांत अक्षरें आठ आठ किंवा क्वचित् एकाद्यांत नऊ अथवा दाहा यावीत अशीं अभंगाची एक नवी तऱ्हा काढिली. तिचें उदाहरण हें खाली लिहिलें आहे तें पाहा.—

हेंचि देवाशीं मागत ॥ चरण सेवा अखंडित ॥ १ ॥ वास द्यावा पंदरीचा ॥
सदा संग हरिदासांचा ॥ २ ॥ ~~मन्य~~ म्हणे कमळापति ॥ हेंचि द्यावें
पुढती पुढती ॥ ३ ॥

देह जावो अथवा राहो ॥ पांडुरंगीं माझा भावो ॥ १ ॥ चरण न सोडीं
सर्वथा ॥ आण तुझी पंदरिनाथा ॥ २ ॥ वदर्नीं तुझें मंगळनाम ॥ हृदयीं
अखंडित प्रेम ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे केशवराजा ॥ केला पण चालवी
माझा ॥ ४ ॥

या चालींत दुसरी तऱ्हा आहे ती येणेंप्रमाणें:—

भावबळें विष्णुदास ॥ नाही नाश पावत ॥ १ ॥ योग भाग्यें घरा येती ॥
सर्व शक्ति चालत ॥ २ ॥ पित्याचें जें काय धन ॥ पुत्रा कोण वंचील ॥ ३ ॥
तुका म्हणे कडे बैसों ॥ तेणें असो निर्भय ॥ ४ ॥

यांतीलच तिसरी तऱ्हा अशी कीं, कधीं कधीं पहिल्या अर्धाचीं अक्षरें सहा असायाचीं. उदाहरण.—

नम्र झाला भूतां ॥ तेणें कोंडिलें अनंता ॥ १ ॥ हेंचि शूरत्वाचें अंग ॥
हरी आणिला श्रीरंग ॥ २ ॥ अवघा झाला पण ॥ लवण सकळां कारण
॥ ३ ॥ तुका ह्मणे पाणी ॥ पातळपणें तळ हाणी ॥ ४ ॥

याप्रमाणें नामदेवानें काढिलेल्या अभंगांच्या प्रकारांचें प्रतीक घेऊन त्याच्या चौदा माणसांनीं व त्यानें मिळून एकंदर पंचाणव कोटि अभंग लिहिले; व बाकीचे पुढें तुकारामानें पुरे केले, अशी लोकांत प्रख्याति आहे.

नामदेवाच्या अभंगाचे प्रकार दोन आहेत. ह्मणजे त्याचे कित्येक अभंग गुरुपसत्तीपूर्वींचे आहेत, व कित्येक गुरुपसत्तीनंतरचे आहेत. उदाहरणें क्रमानेंच खालीं दिलीं आहेत तीं पाहा.—

सर्व सुख आहे भीवरेचे तीरी ॥ आमुची पंढरी कामधेनू ॥ १ ॥ प्रेमामृत दुभे
सदां संतजनां ॥ वोसंडत पान्हा नित्य नवा ॥ २ ॥ धर्म अर्थ काम मोक्ष
चारी स्तन ॥ दोहोणार धन्य पुंडलिक ॥ ३ ॥ भक्तीचें मेळवण भावंचेनि
बळें ॥ देखोनियां बोले अधिकाधिक ॥ ४ ॥ जियेचें दुभतें नित्य नवें वाढे ॥
पंढरी पाहूडे पूर्व पुण्यें ॥ ५ ॥ भाग्यवंत नामा तें क्षीर लाधला ॥ प्रेमें वोसं-
डला गर्जे नामें ॥ ६ ॥

माझे मज कळे माझे मज कळे ॥ माझे मज कळे प्रेमसुख ॥ १ ॥ न करी
तुझे ध्यान नलगे ब्रह्मज्ञान ॥ माझी आहे खूण वेगळीच ॥ २ ॥ न करी
तुझी स्तुति न वाखाणी कीर्ती ॥ धरिली ते युक्ति वेगळीच ॥ ३ ॥ न करी
काया क्लेश इंद्रियां निरोधू ॥ मज आहे बोधू वेगळाची ॥ ४ ॥ नामा ह्मणे
नाम गाईन निर्विकल्प ॥ येशी आपेंआप गिवसीन ॥ ५ ॥

येथें गुरूपसत्तीनंतरचे अभंग सांगण्यापूर्वी, आधीं याला गुरूस शरण
जाण्यास निमित्त काय झालें तें सांगणें आवश्यक आहे, यास्तव अगोदर तें सांगतों.
मागें आझीं गोरकुंभाराचें चरित्र लिहितांना असें सांगितलें आहे कीं, गोरा-
कुंभारानें याच्या डोईवर थापटणें मारिलें असतां सर्व संतांदेखत हा झालेला
अपमान यास सहन झाला नाही. ह्मणून हा रागारागानें तेथून उठून गेला. त्या-
पुढील गोष्ट अशी कीं, हा तेथून निघाला तो नीट देवळांत आला. आणि मोठ्यानें
गोंळां काढून देवासमोर रडत बसला. तेव्हां देव यास प्रत्यक्ष होऊन व याचा अभि-
प्राय जाणला असतांही बुध्या न जाणल्यासारखा दाखवून बोलला. नाम्या, अरे
रडतोस कां? झालें काय? तेव्हां नामा बोलला, आजपर्यंत आपली सेवा केली,
तिचें फळही मला मिळालें, तें कोणतें पुसाल तर सर्व संतमंडळीनें मला कच्चा
ठरविलें, त्याअर्थी आतां मी येतो. लोभ आहे तसा मात्र असूंद्यावा. इतकें
बोलून पुनः मोठ्यानें रडूं लागला. देवास या गोष्टीचें आश्चर्य होऊन त्यानें पुसलें,
अरे तूं येतो ह्मणून निरोप मागितल्यास त्यास तूं जाणार कोठें? नामदेव ह्मणाला मी
जीव देणार! देव बोलला शाबास नाम्या. वाः!! अरे तूं इतका मूर्ख आहेस असें
मला ठाऊक नव्हतें. अरे पहा, भाषण तर असलें करतोस. आणि कच्चा ह्मटलें त्याचा
खेद मानून रडत बसतोस, तेव्हां तुला काय ह्मणावें? परंतु मी तुला खरेंच सांगतों. संत
ह्मणाले तें खोटें नाही. तूं कच्चाच होय. यांत अगदीं संशय नाही. तुला वाटत
असेल मी तुजबरोबर गोष्टी सांगतों तसाच जेवतों, पण हें खरें नाही; कारण, माझे

खरें स्वरूप तें याहून अगदीं निराळें आहे, व तें श्रीगुरूस शरण गेल्याशिवाय कळायचेंही नाही. याप्रमाणें देवाचें निर्भीड भाषण ऐकून नामदेव वचकला, आणि शुद्धीवर येऊन झणाला, महाराज, आपण झणतां त्याअर्थीं मी कच्चा असेन; परंतु आतां गुरु कोणता पाहूं? त्रैलोक्य गुरु जे आपण त्या आपणच मजवर कृपा करावी. देवानें सांगितलें तसें होणें अशक्य आहे. यास्तव तूं बार्शीस आणि तेथें विसोबा खेचर आहे, त्यास शरणहो झणजे तुझें कार्य जा, सिद्ध होईल.

नंतर देवाची आज्ञा घेऊन नामदेव त्याच पावलीं घरीं न जातां निघाला तो बार्शीस आला. गांवांत गेल्यावर त्यानें कोणाएकास विसोबा खेचर कोठें राहतात झणून पुसिलें. त्यानें त्या महादेवाच्या देवळांत जा झणून सांगतांच हा तेथें गेला, व पाहूं लागला तो तो अगदीं ह्यातारा असून लोळत पडला आहे. शिवाय त्याचे पाय महादेवाच्या पिंडीवर पडले आहेत. हें पाहून नामदेवास शंका आली कीं, माझ्यासारख्यास हा असला गुरु. अस्तु. दैव आपुलें. देवानेंच पाठविलें, त्याअर्थीं आंत गेलें पाहिजे. नंतर आंत जाऊन झणाला, अहो महाराज, उदून नीट बसा, व पिंडीवर आपले पाय पडले आहेत ते आटपून घ्या. विसोबा झणाला, बाबारे, मी ह्यातारा असल्यामुळें मला शक्ति नाही; यास्तव तूंच ते उचलून एकीकडे ठेव. नामदेवानें तसें करतांच पाहतो तो पुन्हा त्याच्या पायांवालीं दुसरें शिवलिंग आहे. मग पुन्हा नामदेवानें पाय उचलले व ते तिसरीकडे ठेविले. तरी पुन्हा पायांवालीं तिसरें शिवलिंग आहेच. असें पाहून नामदेव विस्मित झाला; आणि देवानें ज्याकडे मला पाठविलें तोच हा योग्य पुरुष होय, असें पूर्णपणें समजून त्याच्या चरणांवर मस्तक ठेविला.

विसोबा खेचर डोळे उघडून व यास नमस्कार करीत आहे असें पाहून झणाला अरे तूं कोण आहेस? मला नमस्कार करितोस याचें कारण काय? नामदेव हात जोडून झणाला महाराज, मला नामा झणतात व मी पंढरपुरचा राहणारा असून देवानें मला आपणांकडे पाठविलें आहे. विसोबा झणाला, बरें तर सेवा करीत जवळ राहा. झणजे ज्या उद्देशानें देवानें मजकडे पाठविलें आहे, तो तुझा उद्देश सिद्धीस जाईल. यावरून नामदेव हर्ष पावून कितीएक महिने त्याजवळ सेवा करीत राहिला असतां श्रवण, मनन, व निदिध्यासन यांच्या योगानें पूर्ण ब्रह्मविद्या पावला.

याचप्रमाणें आणखी कांहीं महिने यानें तेंथें राहून सेवा केल्यावर, खेचरानें यास पूर्ण आशीर्वाद देऊन पंढरीस जाण्याची आज्ञा दिली. तेव्हां हा तेथून निघाला; व निघतांना त्यानें बहुतांशकारें गुरूचें स्तवन केलें. आणि मागील पायीं पंढरीचा मार्ग धरिला. पहिल्या मुक्कामास येऊन एका धर्मशाळेंत त्यास त्याच्या ओळखीच्या एका मनुष्याची गांठ पडली. त्यानें यास ओळखून विचारिलें, कां नामशेट, इकडे कोणीकडे गेलां होतां? यानें उत्तर केलें बार्शीस गुरुदर्शनार्थ गेलों होतो. तेव्हां तो ह्मणाला अहो, देव तुमच्याशीं बोलतो, तुमच्या हातें जेवतो, व तुमच्यावर त्याची पूर्ण कृपा, त्याचप्रमाणें तुमचाही त्याच्या चरणीं दृढभाव, असें असतां गुरुदर्शनास गेलों होतो म्हणतां, तेव्हां त्या त्रैलोक्यगुरूहून थोर असा तुझांस आणखीही कोणी गुरु आहे काय? मला घाटें तुमची पहिली निष्ठा अगदीं बदलली व अलीकडे तुझांस कांहीं तरी भ्रम झाला आहे. त्यावर नामदेव ह्मणाला अहो एका.—

अभंग.

पाषाणाचा देव बोलेच ना कधीं ॥ हरी भवव्याधि केवी घडो ॥ १ ॥
 दगडाची मूर्ति मानिला ईश्वर ॥ परी तो साचार देव भिन्न ॥ २ ॥ दगडाचा
 देव इच्छा पुरवीत ॥ तरी कां भंगत अघातानें ॥ ३ ॥ पाषाण देवाची
 करिती जे भक्ति ॥ सर्वस्वा मूकती मूढपणें ॥ ४ ॥ प्रस्तराचा देव बोलत
 भक्तातें ॥ सांगते ऐकते मूर्ख दोघे ॥ ५ ॥ ऐशाचें महात्म्य जे कां वर्णि-
 ताती ॥ आणि ह्मणविती तेणें भक्त ॥ ६ ॥ परंतु ते जन पामर जाणावे ॥
 त्याचे ना ऐकावे बोल कांहीं ॥ ७ ॥ धोंडा घडोनिया देव त्याचा केला ॥
 आदरें पूजिला वर्षें बहु ॥ ८ ॥ तरी तो उतराई होय केव्हां काई ॥ बरवें
 हृदयीं विचारा हें ॥ ९ ॥ धोंडा पाण्यावीण नाही देव कोठें ॥ होतां सान
 मोठें तीर्थ क्षेत्र ॥ १० ॥ द्वादशीचे गांवीं जाहला उपदेश ॥ देवावीण
 ओस स्थळ नाही ॥ ११ ॥ तो देव नामया हृदयीं दाविला ॥ खेचरानें
 केला उपकार हा ॥ १२ ॥

याप्रमाणें नामदेवाचें माषण ऐकून त्या ओळखीच्या मनुष्यास विलक्षण चम-
 त्कार वाटला. आणि तो पुनः त्यास ह्मणाला अहो, पण देवानें तुमच्या हातचा
 नैवेद्य खाळा वगैरे ज्या गोष्टी आह्मी ऐकिल्या व तुमचाही त्या योगानें लौकीक

वाढला त्या सर्व खोऱ्याच कीं काय ! नामदेव ह्मणाला, नाबारे त्या सर्व खोऱ्या नाहीत व खऱ्याही नाहीत. तो कांहींएक भावनेचा विलक्षण प्रकार आहे. ऐकणारा ह्मणाला हें तुमचें बोलणेंच मला उमजलें नाही ; यास्तव खऱ्या कशा नाहीत व खोऱ्याही कशा नाहीत यांचें मनांत बिंबेल असें स्पष्टीकरण करा. नामदेव बोलला ऐका. कानांत कधीं कधीं घांट वाजते हें तुझ्यास कधीं अनुभवास आलें आहे काय ? ऐकणारा ह्मणाला होय. बरें तर तो घंटानाद खरा कीं खोटा ? खरा ह्मणाल तर प्रत्यक्ष घांट वाजतां दिसत नाही. खोटा ह्मणाल तर नाद ऐकूं येतो, ह्मणून त्याच्या अनुभवाची प्रतीति संशयरहित आहे. यास्तव जसें हें तसेंच तें. इतकें ऐकून तो मनुष्य निरुत्तर झाला. व पहांटेस आपल्या मार्गास लागला. इकडे नामदेव निघाला तो पंढरीस येऊन पोहोंचला.

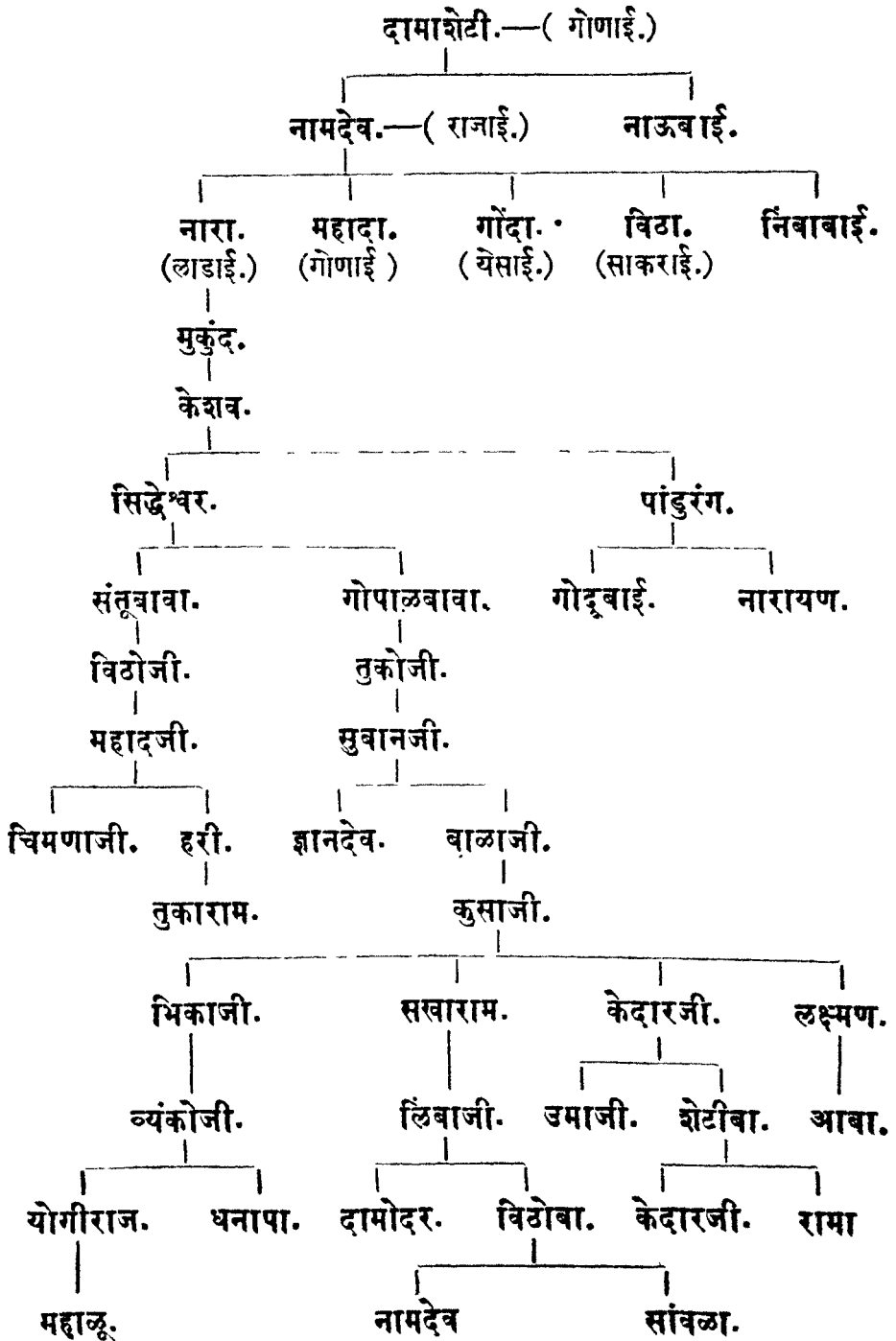
दुसऱ्या दिवशीं नामदेव स्नान करून देवाच्या पूजेसाठीं देवळांत गेला. परंतु त्याची भावना पूर्वीच्याहून आतां अगदीं निराळी होती. ह्मणजे पूर्वी देवास जसा परिच्छिन्न बुद्धीनें पहात होता तसें यावेळेस त्याचें पाहणें नव्हतें तर सर्वत्र अवघा एक देवच असें याचें पहाणें होतें. येथें शंका अशी होईल कीं, जर असेंच होतें तर देवळांत जाण्याचें कारण काय ? तर भसें आहे, “पूर्वी ज्याचें दास्य केलें, त्याचें स्वामित्व प्राप्त झालें, पुढें त्याचें महत्त्व रक्षिलें, तरी तें थोरपणचि ” ह्मणून या दास बोधांतील वचनाप्रमाणें पाहातां नामदेवाचें करणें अनुचित असें म्हणतां येत नाही. नंतर नामदेवानें देवापुढें कीर्तन केलें त्यांत आरंभीं अभंग म्हटला तो येणेंप्रमाणें.—

नाचूं कीर्तनाचे रंगी ॥ ज्ञानदीप लाऊं जगीं ॥ १ ॥ सर्व सांडुनी माझाई ॥
वाचे विठ्ठल रघुमाबाई ॥ २ ॥ परेहून परतें वर ॥ तेथें राहूं निरंतर ॥ ३ ॥
सर्वांचें जें अधिष्ठान ॥ तेंचि माझें रूप पूर्ण ॥ ४ ॥ अवघी सत्ता
आली हाता ॥ नामयाचा खेचरि दाता ॥ ५ ॥

पुढें नामदेवानें कीर्तन केलें त्यांत इतका रंग भरला कीं, असा पूर्वी त्याच्या कीर्तनांत कधींच भरला नव्हता. सारांश, याचें हें कीर्तन ऐकून, संतमंडळीस पराकाष्ठेचा आनंद झाला, व सर्वांनीं याची वाहवा केली. भक्तविजयाच्या चौथ्या अध्यायांत याच्या चमत्काराच्या वगैरे गोष्टी अनेक आहेत ; परंतु त्या समग्र येथे आम्हांस घेतां येत नाहीत. तथापि ज्यास त्या पाहण्याची इच्छा असेल त्यांनीं तो अध्याय पाहवा.

नामदेवाचे अभंग अगदीं साधे व प्रेमळ आहेत. याची समाधि पंढरपूर येथे देवाच्या महाद्वाराजवळ शके १२६८ मध्ये झाली. व त्यास्थळीं जी हल्लीं चढतांना पाहिली पायरी लागते तिला नामदेवाची पायरी अशी प्रसिद्धिही आहे. वारकरी लोक देवाची पायरी नाम-होय, असा अर्थ करून तो लोकांस भक्ति पुरःसर सांगात असतात. याप्रमाणें गुरूपसत्तीनंतरचे अभंग आम्ही येथें सांगून हें चरित्र पुरें केलें आहे.

नामदेवाची वंशावळी.

श्रीनामदेव वावा व खांच्या समकालीन साधूंच्या अभंगांच्या गाथेची

अनुक्रमणिका.

अ.	अभंग नंबर.	अभंग नंबर.
अकरा लोचन त्याचे पांच.	१४१०	अणुमार्जी राम रेणुमार्जी राम. २२२६
अकस्मात् तेथें उठली ते....	१७१३	अतिथि आलिया द्यावें अन्नदान. ९४३
अकृगच्या घरा आले	१६८७	अद्वैत मुख कैसेनि आतुडे.... ८४८
अखंड जयाला देवाचा	१८६६	अधरीचें अमृत सेविसी ९९
अखंड मुखी रामनाम	११२२	अन मडपा मंदल बाजे २३६०
अगणित गुण वर्णित	१००	अन्न उदक सोडिलें ४२६
अगम्य सामर्थ्य नयेचि गणना.	११७	अनाथ अनाथ ह्मणती ४२७
अग्नि जाळी तरी न जळती.	१०९८	अनाथाचा नाथ दिनाचा दयाळू. ३७१
अग्निमार्जी पडे बाळू	६०४	अनाथासि साह्य होसी ९३३
अगा पांडुरंगा भक्तजन केवारी.	३६१	अनाथांचा नाथ तुम्ही ७८०
अगा ये विठोबा पाहें मजकडे.	२९४	अनाथांचा नाथ भक्तांचा.... ३७८
अगाध भवजळ तरावया	२२	अनिर्वाच्य ब्रह्म निगम ह्मणती. ८९
अगाध महिमा यात्रा कार्तिकीये.	७९	अनुभव हा सागर गुह्य २०३०
अगे तूं माउली संताची	४४१	अनुसरे त्यासी फिरो नेदी.... २९०९
अच्युता अनंत गोविंद	२३३९	अनेक पुष्पांच्या साजताती माळा. १९७९
अच्युता अनंता श्रीधरा माधवा.	१२९	अनंत श्रीधरा गोविंदा केशवा. १९८
अष्टावीस युगे उभा	९३१	अनंत जन्मीचें चुकवी सांकडें. ३८०
अष्टावीस युगे उभा चंद्रभागे.	१३९७	अनंत जन्में मेळवितां दुर्लभ. १२४७
अष्टावीस युगे उभा ठेला	४४९	अनंत तीर्थाचें माहेर १९
अडखळूनी पडसी घालूं नको.	१४९७	अनंत ब्रह्मांडें जयाचे १४७६
अडलिया कोंवसा अनाथ....	९४९	अनंत ब्रह्मांडें व्यापक ११९१
अण बोता चरण नही छारू.	२४४०	अनंत ह्मणती माझीया स्वामीवें. १२९३
अणिमादि सिद्धी जयाचिया.	९९	अनंत हे कळा अनंत हे ९६९
		अपत्याचेपरी सांभाळितो श्रीहरि. ३६६
		अपत्याचें हित कीजे त्या.... ४३३

अभंग नंबर.	अभंग नंबर.
अपराध कोटि हेचि माझी ५७०	अवधि हे पंदरी सुखाची ४४
अपराधाची कोडी हेचि ४३६	अवधिया आचार निष्ठा ११२४
अपराधावीण बळी १६३	अवधी हे पंदरी ८८०
अपराधी तरी केला ४०५	अवधी जयजयकारें पिटियेली. २०७४
अभक्तांचे स्थळी भ्रांताचे १०९१	अवघे तीर्थ तीर्थरूप ४०
अभ्यासीले वेद झाला १२२१	अवघे ते दैवाचे विठ्ठल ह्मणती. ९८८
अभिन्न मध्यान्हीं येवो १३७१	अवघे ते संसारी जाणावें ८८१
अभिमानें लोक जाती ७३	अवघे निरंतर करा हा ८७९
अभिमानें घाला घातला १६३९	अवघे सावधान होऊनि ८७८
अभंगाची कळा नाही मी १४१७	अवघे हे पतित्र पांडुरंग ८८२
अमराचें ठेवणें विश्वाचें १३०७	अवघे हो ऐका अवघे ८८३
अमृत टाकून कांजीची १८६८	अवध्या विद्येचा अभ्यास २१२५
अमृताहूनि गोड नाम तुजें ४८४	अवचट देह लाधला प्राणिया. १०४५
अयुत गायी ब्राह्मणांसी १५१३	अवतरले हरि नंदाचे १६९२
अयोध्ये आला रामराणा १४८६	अवताराची राशी तो हा १३६९
अर्चन विष्णूचें नाही पूजन १०४३	अवनी बीसारू राम संभारू. २४२५
अरूप रूपार्सी आलें ४९	अवश्य ह्मणोनी चालिला १६८८
अरे अरे कान्हया वेलहाळा. २३३४	अव्यक्त परब्रह्म कैसें आलें. १३३५
अरे अलगटा माझिया ६८६	अविट बोलणें बोलवें २१६६
अरे नामदेवा नव्हेसि लेंकरू. २९०	अष्टमादि सिद्धी द्वारी ११४०
अरे नाम्या काय केलें १४२८	अष्टोत्तरशें तीर्थें सारीं २०१०
अरे मना तूं मर्कटा ६९८	अष्टोत्तरशें वेळ समाधि २०४९
अरे मना शोका करिसी ६९२	अस भेद जगमें तुला २३६८
अरे विठोबा आतां पाहें मजकडे. ३३०	असतां सुखरूप माता १८१३
अरे स्फुरती भुजा दंड वक्षस्थळ. ४१८	असत्याचे मळ बैसले ११२७
अलक्ष्या अच्युता सख्यां भक्त. ११३	असे सदां माझें मन ५१९
अलंकापुरीस पांडुरंग गेले १८४२	असो आतां किती हेचि ५७८
अवघा संसार करीन ७९८	असोनी न दिसे लौकिक वेव्हारी. ५१४
अवघा संसार सुखाचा ७९३	अहर्निशीं कंस बसे १६२२
अवधि चित्तवृत्ती ८८४	अहो त्रिभुवना माझारी १३३४

	अभंग नंबर.
अहो सदाशिवा	५९८
अहंकार पोटीचें उतरिलें	२०३१
अहंकारें आधिलें ऐसें	८५३
आज्ञान बापुडें नेणें कांहीं	३६८
आज्ञान बाळक कोमाइलें	५१७
आज्ञान बाळक तुझा प्रन्हाद.	२४९५
आज्ञान बाळकें तुझा हाकारा.	१३९

विठा.

अनंत अपरंपार नाम हें	२६०४
अर्थ मोक्ष काम	२६२८

जनाबाई.

अखंडित ध्यानी	२८६२
अगा रुक्मिणी नायका	३०३२
अग्नि लागतां अंगासी	२८९८
अनामिक त्यासी पुसे	२९४२
अनंत लावण्याची शोभा	२७२३
अपूर्व कोणे एके काळीं	२९२४
अर्थ जे काढिती उपनिषदांमार्जी.	३०६३
अरे विव्या विव्या	३०४२
अविद्येच्या वो रात्रीं	२८०९
असो थोरथोरांची मात	२७०६
अहो गोकुळीच्या देवा	२७०९
अहो देवा हरिहर	२७७४
अहो द्वारकेच्या राया	२७९०
अहो द्रौपदीच्या बंधु	२७०८
अहो नारायणा	३०६९
अहो ब्रह्मांड पाळका	२७९३
अहो मांडियला खेळ	२९१२

	अभंग नंबर.
अहो यशोदेचा हरि	२७०५
अहो सखीये साजनी	२८१७
अळकापुरवासिनी	२७३०

कान्होपाघा.

अगा वैकुंठीच्या राया	३०९४
---------------------------	------

सेनान्हावी.

अळकापुरवासीनी	३१४०
--------------------	------

आ.

आई जें शिकवी तीतें तुझीं.	३४४
आई मज ह्मणसील	१७०९
आकल्प आयुष्य व्हावें तयां कुळां.	२६२
आकारिक नाम जिवानें	१२४०
आकाश गडगडी विद्युलता.	१७१९
आकाशीची वाणी सांगे	१९०३
आकाशीं पुष्पक शुभ्र	१८५८
आगमीं नाम निगमीं नाम	९९४
आघात न चले आणवी	१७५८
आचमन करुनि आले	२१४२
आजकाळीं मी परदेशी	६४६
आज नामें विठ्ठल देख्या	२३७२
आजि आवतणें संतांचें	२८२
आजिचा दिवस आह्मां	२४६८
आठवितां मनीं तुझी	६०३
आडलीया कोंवसा	६५०
आणा उचित उचित	१७०३
आणिक न मार्गे हें ब्रीद	४६३
आणिक वाघें तेथें वाजताती.	२०४५

अभंग नंबर.	अभंग नंबर.
आणियले कागद काढियले.	२३७३
आणीक ही मंत्र मोक्षदानी.	११३४
आणूनी सुरभी करी	१६२१
आत्मत्वाच्या योगें पाहूं	१३८५
आतां असो हे किती	१३९०
आतां आहे नाहीं पाहतां	११८८
आतां ऐका कवित कबीरा.	१७९४
आतां जावें वेर्गी	१९१६
आतां पदपदांतराची सेवा....	२००९
आतां पांडुरंग स्मरा	९५६
आतां मज भय नाहीं पै	१३९९
आतां माझी चिंता तुज नारायणा.	३८१
आतां होणार तें हो कां	५२४
आदरें जपतां केशवाचें नाम.	११४९
आधीं चैतन्य अपैतें करोनी.	२१३
आधीं मी लटिका वरी	५०६
आधीं रचिली पंढरी	६७
आधींच कृपाळू भोळा महादेव.	२३०२
आनीयले कुंभ भराइले उदक.	२३५३
आनंद अद्वय नित्य निरामय.	१६
आनंदें खेळत	१५९१
आनंदें वनांत खेळताती	१६२३
आप तेज वायु पृथ्वी आणि.	९६८
आप तेज वायु पृथिवी	२१६
आपणा वेगळा कशाला	३१३
आपणचि कर्ता आपणचि	१३०८
आपलें हित आपण नेणती.	१०३९
अपल्या सुखाचा देईन मी.	७१६
आपुली करणी न विचारी.	१०४६
आपुली पदवी सेवकासी	११८३
आपुलीया अंगें साहित्य	२१७४
आपुलें रूपीं मज लपवी	५१५
आपुलें शरीर घालूनियां पुढें.	२९३
आमुचा विट्ठल प्रचंड	८१६
आमुच्या स्वस्थानीं नाहीं पा.	२१५६
आह्मां कीर्तन कुळवाडी	२७८
आह्मां घरीं एक गाय	१४१५
आह्मां जतन करावया	१३९२
आह्मां वैष्णवांचा कूळधर्म.	४२५
आह्मां संगती नावडे	९०२
आह्मां सांपडलें वर्म	८०८
आह्मांपासीं काय मागसी	५३८
आह्मांवरी कारे धरीयेला	१६४१
आह्मांसी चितन अवश्य	१३८६
आह्मांसी हो नाहीं आणिक.	८११
आह्मी काहीं नेणों तुझा	६७९
आह्मी कीर्तन कुळवाडी	२३२५
आह्मी तुझे असो	७७१
आह्मी देह केलें दुकान	१३९८
आह्मी परीट चोखट	१३९६
आह्मी लटिकें ॥ न बोलूं	२३३६
आह्मी विष्णुदास सांडिली....	५४४
आह्मी शरणांगत परि	४६६
आह्मी शरणांगतीं सांडिली.	७६०
आह्मी हाटा नाऊं....	२५२८
आह्मी छाक नेणों तुझा अंतपार.	३७९
आह्मीं दिला जीव	६००
आह्मीं विठोबाचे दूत	११०१

अभंग नंबर.	अभंग नंबर.
आह्मी शरणांगती केलासे. ११०	आसनीं शयनीं आठवी १३२६
आह्मी स्वर्गमुख मानूं जैसा.... ७४	आसनीं शयनीं जपतां १२८१
आह्मी होतो पंढरिंसी १५	आसनीं शयनीं भोजनीं ३८९
आरुष सावडे नेणें कांहीं ४१३	आसनीं शयनीं भोजनीं मनीं. ४६१
आल्याड पल्याड पताकांचे. २०१६	आहे त्यांचे मनीं करावें १८८९
आला गोकुळासी १५३३	आहो गेला जीव झाला २२८७
आला जगदोद्धार १५२३	आंधळ्यानें स्वरूप देखिलें. १४१६
आला तो सोपान !.... १८६५	
आला द्वारावती पाहिली १८०७	नारा.
आला वनमाळी १५९९	आह्मा व्रत एकादशी २५७९
आला वैष्णवांचा मेळ २४४	गोंदा.
आला ज्ञानदेव वंदिले चरण. २१९८	आलिंगिला नामा हृदयीं २५८६
आलासि आरते धरिलासि.... ८१४	विठा.
आलिंगन पडिलें दृढ १९७२	आनंदें नाचत पंढरिंसी जाऊं. २६७९
आलीया संसारीं आत्माराम. १२३९	आमुचा नामा तुज गेला २६५१
आलेनो संसारा उठा वेगें १०३०	आमुचा बाप अग्रज तुझा २६५९
आलेनो संसारा सोडवणें ९०९	आमुचा बाप आह्मा सांगे २६६९
आलेरे आलेरे हाकीत ९२१	आमुचें ठेवणें जुगादीचें २६५२
आवडे जें जिवी तें पंढरिये उभें. ७०	
आशा तृष्णा माया नाहीं १२२	जनाबाई.
आशा तृष्णा व्याघ्र देखोनियां. ६२५	आई मेली बाप मेला ३००२
आशा नदी पूरी वाहावलोंसे. ४२३	आक्रोशें ध्यानासीं आणी २८३७
आशा नाहीं ज्याला २५२	आतां आह्मी जातो २९०६
आशा मनीषा तृष्णा ६०२	आतां पुरे हा संसार ३००१
आश्रमविधि करावें पालन.... १८०९	आतां भीत नाहीं देवा २७६१
आश्वासोनी देव बोलिले १७९१	आतां येतो स्वामी.... २७६९
आषाढी कार्तिकी विसरूं ७६७	आतां वाट पाहूं किती २७८७
आषाढी कार्तिकी हेचि आह्मां. ९०	आधीं घेतलें पदरीं.... २७९९
आषाढी पर्वणी आला यात्राकाळ. २३४	आनंदाचे डोहीं २७५०
आस धरोनि पोटीं.... ४९५	आपणाचि सारा २८३६

अभंग नंबर.		अभंग नंबर.	
आह्मी आणि संत संत आणि.	२८६७	उठले ज्ञानेश्वर केले	१८६४
आह्मी पातकांच्या राशी	२७६४	उठवितां बाळ आक्रंदले	१७६८
आह्मी स्वर्गलोक मानूं	२७६७	उठा अरुणोदय प्रकाश जहाला. २४९३	
आह्मी जावें कवण्या ठायां.	२८००	उठा उठा प्रभात झाली	२४९२
आलिया ब्राह्मणासी दान	२९९३	उठा जगे व्हारे आतां	२४९४
आले वैष्णवांचे भार	२६९७	उठा पांडुरंगा आतां दर्शन....	२४६६
आषाढी एकादशी....	२९०१	उठा पांडुरंगा भक्तजनकैवारीं.	२४८
आळवितां धांव घाली	२७२४	उठा साधुसंत	२४९५
आज्ञा करुनी सूर्यासी	२९३६	उठियेले देव गोपाळमंडळी....	२१३०
आंधळ्याची कांठी....	२७३२	उठिले वैष्णव आटोपले भोजन.	२१०६
इ.		उठिले वैष्णव घेउनि नारायणा.	२१०३
इच्छामात्रें मोडी	१६६९	उठोनी प्रातःकाळी ओढितां.	२८३
इतकिया साठीं बहु तुष्टला.	२२७४	उठोनी प्रातःकाळी गौळणी.	१५७३
इतनो कहत तोही कहा लागत.	२४३३	उठोनी वेगसीं	९४९
इतुके देखोनियां चरणीं	७८३	उठोनियां प्रातःकाळी	१५७४
इतुके मागतसें तुज	१९८९	उठोनियां प्रातःकाळी॥तुळस.	२४९६
इंद्राचा विभाग भक्षी	१६१३	उडत लांवा देखिला	१४१४
इंद्रायणिचे तटी धरिला	२४६१	उडाली पक्षिणी गेली	५२५
जनाबाई.		उत्कंठित तप एक विष्ठल	६९४
इंद्राचा शास्त्र वाद	२९२६	उतरिलीं विमानें स्वर्गांचे	२०९३
उ.		उतरोनि वैतरणी वैकुंठा	१०९१
उगमापासुनी गगा सागरासी.	२०४४	उत्तम हा चैत्रमास....	१४७३
उगवला दीन प्रभात	२०७८	उदकीं बुडतां क्षिति तारियेली.	२४७४
उघडिल्या दिशा उघडिलें गगन. २१६०		उदरास भरण खळ बुड्योसि.	६९५
उचलिला कमळापती	१९१६	उदार कृपाळ सांगशील	७३५
उचितानुचिता भजे	८२६	उदाराचा राजा उभयांची....	८४९
उठले निवृत्ति संतांच्या	१८६३	उदाराचा राणा ह्मणविसी....	७२७
उठले वैष्णव कीर्तन गजरी.	२१२०	उदित कमळें नानावर्ण सुंदर.	२१९४
		उदित झालें मन आतां काय.	२०२०
		उद्दिष्ट मनीं करी दीर्घ	१८८२

अभंग नंबर.	
उपजोनी सभाग्य तेचि एक.	२०२
उपदेश विव्हळ न कळे याचा.	१२०८
उपदेश सुगम ऐकरे एक	१२७२
उपमन्यु बाळा स्थापी क्षीरसिंधु.	१०७
उपाधि निर्मळ शोभती	१३४४
उपाय असतां अपाय	१०९३
उभयतां तेव्हा कलह	१९९८
उभयतांनीं नमन केलें	२१०९
उभा इटेवरी भक्तांचा कैवारी.	१९३
उभा भिमातिरीं कर कटावरी.	१६४
उभें वृंदावन जयाचिये	९९६
उलिसा प्रपंच परि हा	९०९
उंसाचे शेजारीं एरंडाचें	१८६९

केशव.

उदमाचा करून झाडा	२९९९
-----------------------	------

विठा.

उदर भरावया घेउनिया सोंग.	२९९९
उदार चक्रवर्ती लक्ष्मीचा पती.	२६६४
उभया धरणें आपण बैसला.	२६०३

जनाबाई.

उठा पांडुरंगा प्रभात समयो.	२९८४
----------------------------	------

चोखामेळा.

ऊंस डोंगा परी नोव्हे डोंगा.	३१२८
-----------------------------	------

सेनान्हावी.

उदार तुम्ही संत	३१३९
----------------------	------

ऋ.

ऋषि म्हणती हरि पातलेसें.	२१९९
--------------------------	------

अभंग नंबर.**जनाबाई.**

ऋषि आश्रमा येउनी	२९३९
ऋषि अंगणी कामिनी	२९२९
ऋषि म्हणती धर्मदेवा	३०६४
ऋषि म्हणे रे समर्था	२९३१

ए.

एक अनेक व्यापक पूरक	२३९२
एक अर्बूद शाण्वकोटि	१०३२
एक अंजनी उत्पन्न	१६९
एक एकादशी होय पंदरीसी.	९१
एक गोप तेव्हां	१९९२
एक गोक्षीर धाम धवळा	१६६
एक तत्व एकाकार सर्व	१३०९
एक तत्व त्रिभुवनीं	९३८
एक तत्व हरि निर्धार तुं	१२७९
एक भानु अवघा सृष्टीचा....	१०८८
एक म्हणती आम्ही देवची.	९९३
एक म्हणे धरी स्तन	१९४४
एक बाहू तुळसीपत्र....	१३३
एक वेळ नयनीं पहावा ..	१३३
एक वेळ भेटी आलों भक्तराया.	२१९६
एक संवत्सर सकळ	१९८१
एकचि हें तत्व एकाकार	८६६
एकची क्षरलें एकची	१२७८
एकट एकला सर्व हें सकळा.	१२११
एकदां श्रीकृष्ण	१९९९
एकमेकांमार्जी भाव एकविध.	२२३२
एकमेकीं जेजिती वैष्णव सकळ.	२१३१
एका ब्राह्मणाचे घरीं	१४०६

	अभंग नंबर.		अभंग नंबर.
एका एकी दैव उदेले ध्रुवाचे.	१७८४	एका दामाशेटी सांगतों	१४२९
एकादशी दिनी खाईल जो....	२९०३	एका पंढरीचे महिमान	६६
एकांत एकला सर्व आहे हरी.	११९३	एका श्रोते सावधानता	१७९४
एकी एकादशी करितां	९९२	एका साधुजन कथा शिवरात्र.	२२९७
एके काळीं मोठा आनंद....	१६९७	एकावे चरित्र परिक्षिती राजा.	१६३१
एके ठायीं करुनी अन्न	११०२	एके गोणाबाई ह्मणे केशिराज.	२९९
एके दिनीं भार्या भावे	१७३०	एके मोक्षाची मी कथा	४२१
एके दिनीं रत्न सिंहासनावरी.	२२९४	एकोनिया कार्नी अंचळीं भराव्या.	२१९२
एके हातीं टाळ एके हातीं....	९३४	एकोनिया वाणी पातली	१७७२
विठा.		एकोनियां वाणी	२२९६
एक होतें तें दैत पै झालें....	२६२३	एकोनी ऐसीं नावे हासिन्नेले.	१८२९
जनाबाई.		एकोनी वृत्त स्थिरावला	२००१
एक टाळी झाली चंद्रभागे....	२७४६	ऐशा दोघीजणी एकविध भावे.	२२९०
एक नाम अवघे सार	२८२६	ऐशा विचारें समाधान करी.	२९२३
एक प्रहर रात्र झाली	३००७	ऐसा आज्ञापी भक्तांसी	९९७
एकटी तूं गाणें गासी	२८७४	ऐसा एकवळा भक्तांचा	१९८२
एके दिवशीं वाडियांत	३०२६	ऐसा तो ब्राह्मण दरिद्रें पीडिला.	१७२८
एके दिवशीं न्हावयास	२८८३	ऐसा नामा बोळे आनंदें	७१८
एके रात्रीचे समर्थी	३०३९	ऐसा नित्यानित्य चालता	१८०८
गोराकुंभार.		ऐसा सोपान संबोखिला	२०८२
एकमेकामार्जी भाव	३११२	ऐसा संत विरळा भेटे	९७९
ऐ.		ऐसियाचें जो चरित्र आवडी.	२००७
एक खेळिया तुज मी सांगतों.	२३१४	ऐसी चाल नाहीं कोठें	८२९
एकतां कीर्तन होती	८२८	ऐसी चिताक्रांत मनीं दुःख.	३४९
एकतां निरोप पुंडलीक भक्त.	१८९७	ऐसी ते जेवणीं	१९२२
एकतां वचन मानलें तथासी.	१७३१	ऐसी प्रदक्षणा करुनी	१९७६
एकतांची शब्द होउनी किरात.	२२६७	ऐसीं ऐकोनी उत्तरे	१९०७
एका कलियुगाचा धर्म ॥ पुत्र.	२३२८	ऐसे संतोषले देव	१९९०
एका कलियुगीचा आचार....	१०९७	ऐसे स्वर्गवासी अमर	१९८८
		ऐसें अलकापुरी पीठीचे	१९९२

	अभंग नंबर.
ऐसें असतां तो सकल आला.	२२६८
ऐसें ऐकोनियां प्रेमा जाहला.	२२००
ऐसें ऐकोनियां बोल	१८९९
ऐसें ऐकोनियां राजाई	१४२६
ऐसें काहीं एक अपूर्व	१७८९
ऐसें जगमे दास नियारा	२४३२
ऐसें झालें पूर्ण धुवाचें ...	१७२२
ऐसें तीर्थ कोणी दाखवा गोमटे.	३०
ऐसें तीर्थ कोणी दाखवा सुलभ.	७६
ऐसें तीर्थ सर्वोत्तम....	१९९८
ऐसें देखिलें वैष्णवीं	१९८०
ऐसें नित्यानंद भरीत	१९०४
ऐसें परिसलें विठलें	१९७०
ऐसें पांडुरंग बोलले	१९८९
ऐसें बहुतकाळ लोटलियावरी.	२२६४
ऐसें बोलोनि पांडुरंग	१९९६
ऐसें बोलोनिया हरी	१९७९
ऐसें भक्त जेवुनी धाले	१९८१
ऐसें मन रामनामें बेधिला	२४०९
ऐसें माझे मनीं येतें	८१९
ऐसें संतोपले देव ...	१९९०
ऐसें स्वर्गवासी अमर	१९८८
ऐसें हो असतां देव	१७९६
ऐसो रामराय अंतर जानी....	२३९१

गोंदा.

ऐसा नामा भक्त पूर्ण केली.	२९९८
---------------------------	------

विठा.

ऐसें मुख कोठें आहे	२६८२
-------------------------	------

4*

अभंग नंबर.

जनाबाई.

एक बापा माझ्या पंदरीच्या राया.	२८०७
एक बापा हर्षाकेशी	२८०९
एका हो नामयाचा	२९७८
ऐशा धाच्या ऋषि पंक्ती	२९९७
ऐशापरी पांडवार्ते	३०६६
ऐसा आहे पांडुरंग	२७१९
ऐसा पुत्र देई संता	२८१२
ऐसा योग घडे ज्यातें	२९६९
ऐसा वर देई हरी	२८०३
ऐसा हा देवानें थोर पवाडा.	२७१८
ऐसी कथेची महिमा	२९७२
ऐसी कीर्तनाची गोडी	३०६७
ऐसें क्रमितां अवधारी	२९४१

चोखामेळा.

ऐसा पुत्र देगा देवा	३१२३
--------------------------	------

सेनान्हावी

ऐसो आवडी आहे माझ्या....	३१४३
-------------------------	------

ओ, औ.

ओढळातें सुणें बैसे	१०८४
ओळख बापाला	१९८३
ओवाळु गेली मी वो द्वारके.	१२९६
ओट हात घर जायाचें	९८०

अं.

ॐ नमोजी ब्रह्म अवतारु.	१८६७
अंगाची शेज फणि छाया घरी,	९३
अंतःकर्णी विष्णु तोचि	२४९४
अंतकाळीं मी परदेखीं	४१९

अभंग नंबर.		अभंग नंबर.	
अंतर बाहेर कळलें स्वरूप.	२०४२	करितसे स्नान अजाचा	१४७८
अंतर बाहेर भाजूं....	१८८३	करितां तें युद्ध नव	१८४०
अंतर्यामी जाणें सर्वांचा	१६८०	करितां वेदाध्ययन ज्योतिष.	११९३
अंतरी आवेश धरुनि	१०७१	करितां हरिकथा नाम	१२९९
अंतरीचें गूज बोलूं ऐसें	२२३१	करीती गायन रामकृष्ण	१६९३
अंतीचा लाभ आर्षीच	९७९	करीन ह्मणसी व्यापार	८३१
अंबकषि रुक्मांगद	१४०	करीना साधन जीवासी	१००१
राजाई.		करील जो प्रश्न सांगेल	१९००
अंगोळीये विठा कडियेसी....	२९४९	करीं घेउनी ब्रह्मवाणा	११७६
जनाबाई.		करुणा बहुत तुझ्या	१७२
अंगीं हो पै शांति....	२९६३	करुणेचीं उत्तरें बोले	६७६
गोराकुंभार.		करुनियां स्नान वस्त्रें	१९२२
अंतरीचें गुज बोलूं ऐसें	३१११	करूं हें कीर्तन राम	१११२
क.		कल्पतरूतळीं बैसलिया	७४२
कटीं कर उभा ऐसा	९७४	कल्मष हरती जयाचेनि नामें.	९९९
कडुवृंदावन साखरे घोळिलें....	२३३३	कल्याणीचा शिंपी हरिभक्त.	२७०
कथे बैसोनि उठोनी जाती....	१०४१	कलंक राहो रामनाम लेतही.	२४१७
कपट नाटका कळोळ	६४२	कलिचाये अंतीं होणार	२४८१
कपटाचें कुपथ्य झालें	१०९२	कलियुगीं जन मूर्ख शून्यवृत्ति.	४९४
कपाळीं कपाळ लावी चुंबी.	२२८८	कवण स्तुति करूं कवणिया.	२२३७
कबीराचे घरीं आले	१७९९	कवित्वापरीस कवित्व आगळें.	२२१७
कमळगर्भी मनीं थोर चिंता.	१२१०	कविरस वाटोनी क्षिरीस	२२१८
कर्दळी फळ कर्पूर परिमळें.	२२३	कशाच्या ह्या नौबता	१४७९
कर्म जड मूढ पतीत	८७६	कस्तुरी कुंकुम रेखे लाल	१३२८
करंटे कपाळ नाम नये वाचे.	१०७३	कस्तुरीचा टिळा रेखिला	८२०
कसवया वनभोजन	१९३०	कहा करूं जाती कहा करूं.	२४०८
करावें सार्थक रखुमाईनें	१८१६	कळवळी मन नाहीं देहभान.	२१०७
		कळावंताच्या कळा कुसरी.	१२२७
		कंस धाडी अघासुर	१९७७
		कंसा हातीं विडा पाहे	१७२९

अभंग नंबर.		अभंग नंबर.	
कंसाचीया घरा आला	१६९६	काय वाणूं आतां पायाचा	१७३
कंसासुर सारे करोनी	१६६०	काय सांगूं तुझी करणी	१२९१
काईरे मन विसया बनजाई.	२४४१	काय सांगो देवा ज्ञानोबाची.	२०२९
काकुळती येती सकळीक	१६१४	काय सांगों कर्मभोग	१४६२
काखे पान अंगणीं उभे	९९९	कायरे गडगडीत	१४३
कागदींचें वित्त वेश्येसी	६११	काया मनें वाचा नेणों	६१६
कागाचिये विष्टें जन्म त्या	२७६	काया वाचा मन एक विष	२२३८
काढीतसे दृष्टी संदीपनपत्नी.	१६७८	काया हरपे फुटूं नेदी	३६९
कान्होबा निवडी आपुलीं	२३३०	काल भई बापा सद्या न जाई.	२४३१
कानाचिता कां गाइत्या	२४११	कालिंदीचे डोहीं कालियाची.	१९९२
कार्तिकी एकादशी	७७	कालिंदीचे तीरीं वस्त्रें	१६०६
काय अपराध पाहसी	६१२	काशिये कनोजा द्वारके	६०९
काय आम्हापार्शी आहे	६१९	काशी हे पंदरी । प्रयाग	९९
काय करू आतां	३९८	काशीराजक्षेत्रीं जुंपिलें	६०
काय करूनि तीर्थाटणें	९६२	काष्टीं अग्नी असें प्रगटे	१२९९
काय कामा पुत्र कोणा आले.	१७४	कासया बहुवसी घालिसी	पान २
काय केलें मागें	७२६	कासाविस प्राण मन तळमळी.	१०४२
काय गुणदोष आणितोसी	६१३	काहेकु कजि ध्यान जपना	२४१३
काय गुणदोष माझे	६१०	काहेरे मन बिख्या वन जाय.	२३८६
काय चाड आह्मां	८८८	काळ देहासी आला खाऊं	९४१
काय तुज देवा आले	७२९	काळ वेळ नसे नाम	९०१
काय थोरपण मिरविसी	७२४	काळा गे दादुला पाहतां	१३११
काय देतील ते नर	७०९	काळे गोरे धनुर्बाडे	१७१
काय देशील यांजला	१९९०	कां करितोसी शीण वाचे	१२६३
काय पुण्य केलें इहीं जीवाजनीं.	२०	कां करिसी मायेचा असोस.	१३६७
काय मार्गो विव्दल धुरे	७७४	कां करिसी हन्यास	१३७६
काय माझा आतां पाहतोसी.	१४९३	कां गा केशिराजा	६४८
काय म्यां बोलावें किती माझी.	२१८९	कां गा मोकळीलें माझिया	९२२
काय पांडुरंगा सांग	३९३	कां मज शिणविसी थोडिया.	६१४
काय वहिनीनें दिविलें	१७९०	कांचनीक भक्ति सर्वकाळ	१०९०

अभंग नंबर.	अभंग नंबर.
कांचीपुरी राजा नामें सोमदत्ती. २२६०	कुंकुम केशराचे समाधीसी २१३८
कांच्याच्या अणोवर बसले १४१८	कुंभार तो राका कांता १८२६
कांडिताची कोंडा न निघे १०००	केधवा भेटसी माझिया ३७३
कारे तूं शिणतोसी ८६३	केला नमस्कार मातेला १७७५
कारे पुंड्या मातलासी २६३	केशव आराध्य देवाचाही ६४
करि विष्णुदासा कोमाईलें ७६२	केशव चरणीं मनें दिली बुडी. ६५६
कांसवीचीं पिलीं राहोति ३९४	केशव नाम गाय केशव नाम. ११३४
कांसवांचे दृष्टी जें येईजे १०२३	केशव परिसता नामा परिसवितां. २२१९
कांसवीचीं पिलीं पोषिलीं १३९१	केशव पुसे नामवासी ॥ तुझी ७४०
कांहीं एक दिवस लोटलीयावरी. १५५४	केशव पै मुक्ति केशव पै ९८३
कांहीं सांगोनि गेले वचना १०६०	केशव ह्मणतां छेश जाताती. १२८५
कांहींच मो नव्हे ७२१	केशव म्हणतां जासी ९९८
कांही माझी सांडी केली ४३२	केशव म्हणे नामयासी ७६४
कांही मोकळिलें कवणा निरविलें. ५२७	केशव म्हणे नाम्या १९४०
किति करिसी तीर्थाटणें १०२९	केशव म्हणे माझे परियेसा. १२८८
किती देवा तुला येऊं ५९०	केशव माधवा गोविंदा १७५
कीटकीतें भयें स्वयें ४०२	केशवाचे प्रतापें गोसावी होसी. १२९२
कीर्तनाच्या वेळे अति सप्रेमसी. २२१४	केशवाचे भेटी लागलें पीसें. २२४०
कीर्तनाच्या सुखें सुखी होतो. २५४१	केशवाचें प्रेम नामयाचि २७९
कुटिल कुबुडि कुपात्र १२८७	केशवाचें मज पाहूं द्या ... ६५३
कुटुंब कावाडी सदा कानकोंडा. ७४१	केशवाच्या नामीं लागलेंसें ध्यान. १३३८
कुटुंबासहित जावें जी १८१२	केशवापरता देव ८९३
कुडी ह्मणे आत्म्याला २४६९	केशवासी नामा सांगतसे ... १४२७
कुबेराचे पुत्र मदोन्मत्त १५४८	केशवासी पाहे केशवासी ९१२
कुलाल आपुल्या घरीं १८७४	केशीराजा आदि सकळा २५१४
कुलालाचे कुंभ भाजल्याविण. १८७३	कैलास भुवनीं ॥ देव २३१२
कुलूप अर्गळा घालोनि कोठडिरी. ३५१	कैलासाचा वास अधिक २०१७
कुश्रळ भूमीवरी उगवली २७५	कैलासीचा देव भोळा अक्रवर्ती. २२५२
कुंस्ती खेळतां कासाविसी ४२४	केसा पांडुरंगा करावा ३९६
कुळगुरु वसिष्ठ सांगे १४६५	केसी पाठविली मायावी १५२७

अभंग नंबर.		अभंग नंबर.	
कैसें तीरत बहु कुटील भयो.	२४३०	कृष्ण डोलतु रंगतु	१३४९
कैसें बोलणें कैसें चालणें	२२३९	कृष्णभक्तीवीण तरला	१२८६
कोई बोले निरवा कोई बोले.	२३६४	कृष्ण सहाय पांडवांसी	१४९९
कोकिळे चित्कळा रत्नाची ते.	१३१२	कृष्ण कथा सांग जेणें	१०२३
कोटी दिवाळ्या दसरे	१४००	कृष्ण नाम श्रेष्ठ गाती	११७२
कोटी सूर्य प्रभा दीप्ति	१४०४	कृष्णरामलीला सवें	१७१०
कोटीशा आदित्य गोठे	१९१२	कृष्णा पांचा खाणी	१६१०
कोठें मी रे तुझा धरूं	६१७	कृष्णा लावितसे स्तनीं	१९२८
कोण जाणे माझे जीवोचा	२०२८	कृष्णाचें कीर्तन नावडे	१०६४
कोण होईल आत्मज्ञानि	८१८	कृष्णातें चैतन्य गौळिया	१७०१
कोणी एके दिवशीं श्रीकृष्ण.	१९६२	कृष्णाप्रती गोपाळ ...	१६९८
कोणे एके दिवशीं खेळत	१७६४	नारा.	
कोल्हीं काय कोल्हीं होतीं जड.	१४७		
कोळशासी दूध मर्दोनिया धुतां.	१०७२	काळा अलोट अभंग	२९७२
कौतुकानें तेंथें आले सावकाश.	२११८	कैचें आह्मां जाती कुळ	२९७८
कौस्तुभ सोजवळ कंठीं शोभताहे.	१९९	कोटी यज्ञांचीं हीं फळे	२९७१
कौसें पाठवीला तेव्हां	१९३२	विठा.	
क्रिया कर्म धर्म तिहीं	२९०		
क्रिया कर्म धर्म तूंचि	४८३	कामधेनु गाय घालुनी	२६०१
कृत त्रेता द्वापार कली	९३	काय गाणीव काय जाणीव.	२६९८
कृतायुगीं नामा प्रल्हाद पै....	२२२९	कीर्तनाची ध्वनि पडली	२६२९
कृष्णाचें धन असे	४९८	केशवाचे पाय जाणें मी	२६३४
कृपा उपजली	१९४७	कृष्ण गौळियाचें लोणी	२६२७
कृपा करोनि त्वां मज	४६४	जनाबाई.	
कृपावंत झाली जेव्हां	२१२६		
कृपावंत समर्थ हणूनि	६०६	कर पसरीला भगवंतें	२९५३
कृपेचा कोंवळा रघुनाथ	८३०	करचरण प्रसाकुनी	२९९०
कृपेची साउली अखंड	१९९	करुनी आरती ॥ नामा	२६९९
कृपेच्या सागरा भक्तजन	४६८	करुं हारीचें कीर्तन	२७४२
कृष्ण अनुसंगें रंगली	१३४९	काम लागे कृष्णपावें	२८००

	अभंग नंबर.
काय करूं पंढरिनाथा	२८०४
काय करूं या कर्मासी	२७९८
काय हें करावें ॥ धनवंतादि.	२८३१
काळाचिये लेख	२८९१
कांकड आरती	३०१६
कांगा उशीर लाविला	२८१९
कांगा न येसी विठ्ठला	२७९१
कांगे निष्ठुर झालीसी	२७७०
किती सांगू तें	२८१६
कीर्तनाचा रस आवडे नरासी.	२६९८
कीर्तनासी जातां	२९९४
कोणे येके दिवसीं	३०७४
कृष्णा राहेवा उगला	३०८४

कान्होपात्रा.

कणवाळू तूं माय माउली	३०९०
---------------------------	------

विसोबाखेचर.

काय करिशी ते तीळ तुळसी.	३१००
------------------------------	------

सांवतामाळी.

का बा रुसलासी कृपाळू	३१०७
---------------------------	------

गोराकुंभार.

कवण स्तुती करूं कवणीया.	३१२२
काया वाचा मन एकविध	३११७
कासयास बहु घालिशील	३११८
केशवाचे भेटी लागलें तें पीसें.	३११६
कैसें बोलणें कैसें चालणें	३१२०

अभंग नंबर.

चोखामेळा.

करी सूत्र शोभे कटावरीं	३१२४
कोणे देखीयलें जग	३१२७

ख.

खगावरी स्वारी करूनियां देवा.	१९६
खवळलों आतां न भियेरे	७२२
खाटिकाप्रमाणें करिशी	१०४९
खांद्यावरी पांवा कस्तुरीचा	२९०२
खेचरी धरिली माव छिंगावरी.	२०७
खेद दुःख करी मनाचा	२०२३
खेळ मांडियला गोलहाठ	२४९२
खोल बुद्धीचा तो देवकीनंदन.	१७६

केशव.

खेचरापासी जाय पुससी	२९६१
--------------------------	------

विठा.

खवळलों आतां न भियेरे तुज.	२६६२
--------------------------------	------

जनाबाई.

खंडेराया तुज करितें नरसू	२७९७
खांदी ऋषि तो वाहिला	२७२०

ग.

गगनपंथें शुभ्र विमानें	१९८९
गगनीं ध्रुव तुवा अदळां पै.	१६०
गडी आणि रमापती	१९७८
गडीयांसी तेव्हां सांगीतलें	१६११
गढ्यांनो राजा कीरे झाला	१६९९
गणपति पूजिले ते	६९०
गणेश नमूं तरी तुमचा	४

अभंग नंबर.		अभंग नंबर.	
गर्भवास ऐसा मजसी	५६५	गेलीया वृंदावना तेथें	२३२८
गरुड मंडल अव	२४९५	गेले दिगंबर ईश्वर विभूती....	२१८६
गरुड हनुमंत मुक्ताई सोपान.	२०६८	गैहिनीनाथें मज सांगितलें	२१६८
गरुडपाराजवळी नामदेव	३०५	गोकुळीं अनर्थ होताती	१५६९
गरुडावरि हरि बैसोनियां यावें.	६०७	गोकुळीं गोपिका गोपाळ	१०५
गरुडासी मग म्हणे पांडुरंग.	१८५६	गोकुळां येवोनी भेटे	१६५७
गवळण दसवंती पै सांगे	२४५१	गोड गोड लिंबाचा वाटून पेला.	२५०४
गहेरी करके निवखुदाई	२३६१	गोणाई म्हणे ऐकें केशीराजा.	३२२
गंगा गेली सिंधुपासीं	४४८	गोणाई म्हणे नाम्या जल्पसी.	३३७
गंगातीरीं तप तुंवा काय	२२२०	गोणाई ह्मणे नाम्या राहिलासी.	३१२
गंध आणि अक्षता पंचामृत....	२०३४	गोणाई ह्मणे नाम्या वचन माझें.	३३५
गाण जरी म्हणों तरी गणेश.	३	गोणाई ह्मणे नाम्या सोडी देवपिसें.	२८९
गार्गी मी गाईलों भाटीं	४७२	गोणाई ह्मणे रे विठला	३०३
गाणें गातीरे सुगड....	११६५	गोदातीरीं उत्साव करिती जगजेठी.	२१२२
गायी गोप तेव्हां	१६२४	गोपाळासी खेळत ब्रह्मानंदीं.	१७०५
गायी घेवोनीया जासी जेव्हां.	१६४४	गोपिका ह्मणती यशोदा	१५६१
गायी वत्स गोपाळ	१५८०	गोपिकांचा मेळा	१६५४
गाव्हणें सांगाय़ा	१५४३	गोपी गोप तेथें पातली	१५५९
गीता गीता गीता त्रिवार ...	१४६३	गोपीनें घृतासी चोरोनी	१५५३
गीता गीता म्हणतां	१४६४	गोमुखीं गोवूनी काय	१०५२
गीता हेची गंगा गुह्य	१२१०	गोरा बोलाविला जुनाट पै.	१८७५
गुण आणि गंभीर रणधीर....	२४६३	गोरें सांवळें घनवटें	१३५०
गुणदोष त्याचे म्हणतां	८३२	गोवळें ह्मणती कांहो	१७०७
गुणदोष माझे पाहों नको	५३४	गोविंद गुणाचें निधान	१७७
गुरुराव गुण गंभीर वो	२३३७	गोविंद गोपाळ वाचेसी	११०७
गुरूच्या वचनें होईल	१०३३	गोविंदा माधवा केशवा	१६१६
गुळ गोड नलगे म्हणावा	१००२	गोसावीपणाचा दाखविती	१०६८
गुळेवीण शिंपी बोटें चाटी....	१४१३	गोक्षीर लाविलें अंधकिया	१४५
मुंडाळिल्या जटा तोचि	२५००	गौतम वसिष्ठ आणि विश्वामित्र.	२५७
गेला परमहंस परिवारासहित.	१०६६	गौळी ह्मणती हविकेशी	१६२७

अभंग नंबर.		अभंग नंबर.	
गौळीयाचे घरी रहिवास	१७१४	घेसी तेव्हां देसी ऐसा अससी.	१३९
गौळीयांचीं पोरें	१९७९	घोंगडें हें नव्हे धडूत	८३४
गौळीयांचे घरी कैवल्याचे	१०२७	राजाई.	
गृहस्थ बैसला ओसरीवरी	१०६१	घरघनी यांनीं केला गुरू	२९९०
जनाबाई.		गोणाई.	
गगन सर्वत्र तत्वता	२८९२	घेऊनि कापड जाय बाजारासी.	२९६९
गजेंद्रासी उद्धरिलें	२८२१	विठा.	
गरुड पारापाशी	२९०७	घेतां देतां तूं तिही लोकीं	२६४९
गंगा गेली सिंधु पाशी	२७८२	सेनान्हाची.	
गातां विठोबाची कीर्ति ...	२८२२	घेतां नाम विठोबाचें	३१३८
गीतिवरी आज टीका	२७४३	च.	
गोणाईनें नवस केला	२८९२	चक्रतीर्थी पाहा उभा तो	२०२७
गौळण ह्मणे गौळणीला	२९१६	चक्रवाकपक्षी वियोगें	१४९२
घ.		चतुर्भुज दिसे शंखचक्र	१९८२
घरकी नार त्यागे अंधा	२३७९	चतुर्भुज शाममूर्ती	१९९१
घस जावें ऐमें सांगे	१६१२	चतुर्विंशती नामें केशव	१२९४
घेतां बाळ देखीलें	१७७०	चरण देखोनि गेली भवव्यथा.	६०८
घाघरिया छंद चरण	१३९१	चरणासी शरण तुझीया जे....	१६४०
घालीतसे पंथ तरावया	१६७९	चवदा भुवनें वसे ज्याचे	१६७०
घालीतसे वेढे दिसतसे	१९९४	चवदाजणें ज्याच्या	१६६१
घालीन लोटागण वंदीन	८३३	चवदाशें वर्षें शरीर केलें	२१२३
घालूनि आसन साधिला	९९२	चहुंकडे स्वर गाताती	१७४१
घात्र घालूं जातां देखीलें	२२७९	चंदनाची ओवरी उदविली....	९६
घुबड बैसले किर्ननीं	१०३४	चंद्र तारांगण नैर्ऋत्य	९२९
बेउनीया पत्र केली	१८२७	चंद्रविंवासरी देखों जरी	१३९२
बेऊनिया पत्र निवाले	१८२४	चंद्रभागेतीरीं आयकिली गोष्टी.	७८७
बेऊनियां गुरू आले	१७९७	चंद्रभागेतीरीं उभा राहिलासी.	१००३
बेऊनियां नाम्या बैससील	७२०	चंद्रसूर्यादि बिंबें लिहीताति....	८७३
बेरघेरे नाम्या दिलें बाभें	६७८	चंद्राच्या प्रमेनें चमकती	१६३२

अभंग नंबर.	
चातुर्यसागरा आमुची जननी.	१०९
चार मूर्त चार सिद्ध मिलके.	२३७७
चारी वेद गात जयासी	१०८
चारी वेद तुझ्या नांदती नगरी.	१४६
चारी वेदा ज्याचा नयेची....	१६७४
चाल सखिये वेगूं करीं	१३४७
चालती कुळवाडी नटके	२३२६
चालली ते यात्रा गेली	१७९८
चालिला देवाचे भेटीला	२७४४
चालिले घेउनी देव ऋषीश्वरा.	२११९
चालीयेले तेव्हां गडी	१९७२
चालीलें बाळक रुदन	१७६९
चाळक माझे मन	१३४८
चांगदेव योगी निष्काम चांगला.	२१२९
चांगा वटेश्वरमुक्ता निवृत्ति....	११०९
चांडाळ मिल तेणें ऐकिलें	२२८४
चांदणें नावडे चोरा	९०८
चिदानंद चिद्रूप चित्त	१३४६
चिदानंदघन चिन्मय	१३९७
चिदानंद दोंदिल बाळ डोळस.	१३९६
चिदानंद दोंदिल बाळ सांवळें.	१३९९
चिंतातुर देहीं न साहे काजळी.	१२००
चेइला तो जाणरे	२३३९
चेंडु देखोनियां यशोदा	१९६८
चैतन्याचा खेळ एकवट	२४९१
चैतन्याश्रम सन्यासी झाले.	१८१९
चोखामेळियानें पाजियलें	१८००
चोखोबाची कांता असे	१८०१
चोरा ओढोनियां नेईजे	९९६
चोरोनी खादले दहीदूधलोणी.	१२०

अभंग नंबर.	
चौदाशें वरुषें शरीर केलें....	१८७१
चौन्यांशी लक्ष जन्म हिंडतां.	९९३
राजाई.	
चिंताक्रांत स्त्रीनें मनीं दुःख	२९९९
विठा.	
चराचरीं जाणा एक खेचरू	२६३३
जनाबाई.	
चला पंढरीसी जाऊं	२७६६
चरण विठोबाचे देखिले	२८६३
चितनीं चित्ताला	२८३८
चोखामेळा अनामिक	३०२३
चोखामेळा संत भला	२८८८
चोरा संगतीनें गेला	३०७३
छ.	
छत्र चामरें उभीं सन्मुख भोंवती.	२०४३
छंदाधिस्थ हें मन माझे पंढरीनाथा.	९१८
ज.	
जगजेठी तेव्हां क्रोधावला	१९९३
जगत्रजीवना अगा नारायणा.	९९९
जगत्रय जीवन अंतर	१८०३
जगदानिया हें ब्रिद आहे	७६९
जगीं पेठा जाण असती अनेका.	१४
जड हेंचि खळें	९१८
जत्र जाउ तत्र विठ्ठल भैला....	२४४२
जनजसवंत भला	१८०२
जन तज्जी करारे उदीम, वाचें.	११३८
जन नामदेव पायो नाऊं हरी	१४००
जन्म गेले याचे राखतां	१७२४
जन्मजन्मांतरीं असेल	११७३

अमंग नंबर.	अमंग नंबर.
जन्मजन्मांतरीं घेतलें धरणें.... ६७७	जळीं बुडबुडे देखतां देखतां. ९९३
जन्मजन्मांतरीं झाला १९३४	जंव हंस काया नव जाय.... ८९६
जन्ममरणाची कायसी हे चिंता. ७९२	जाऊं पाण्या निसुरवाण्या २३०८
जन्ममरणाचें घेतोसी ७९३	जाऊं ह्मणतां पंदरी.... ६१
जन्ममरणाचें मज मय ७९६	जाखाई जोखाई उदंड १०२१
जन्ममरणाच्या खुंटती ७९९	जागारे गोपाळांनो.... १३१९
जन्मल्या पासूनी सोशिले ९३६	जाणवला भाव तथा १७३२
जन्म हो कां भलते यातीं ९२६	जाणसी तें करी कृपाळुवा हरी. ९८७
जन्माचें कारण रामनाम ११०४	जाणीव शाहाणीव वाहियलें. ४८९
जन्मा येऊनियां काय पुण्य. ९४९	जाणोनि नेणतें करीं ४७६
जन्मासी येवोनी जाहलों २३२४	जाणोनीया यम संतोषला २२७६
जन्मासीं येऊनी पराक्रम घरी. ३१९	जाती ब्रह्मादिक जाती २१००
जन्मोजन्मीं आर्ह्यां बहु पुण्य. ८३७	जातीचे हे शिंपी विश्व जाणे. १९२३
जननिये जिवलगे ये वो ४८१	जादीन भगता अईला २४२०
जनार्दना कृपाळुवा.... ६०९	जानकीची शुद्धी करावया.... १८११
जनिता जीवविता सर्वज्ञ २९२	जायजणा देह जाईल ८७१
जपतप अनुष्ठान हरी १२८२	जायजणा देह जाणतां १०८७
जब देखा तब गावा २३९८	जायांचें सोंवळें जायांची ८९८
जयजयकारें टाळी पिटली.... २११३	जाये जाये जाये परतोनी १३६३
जयजयकारें टाळी पिटिती.... २१८९	जावोनिया नामदेव.... १४२९
जयविठ्ठल श्रीविठ्ठल १०१०	जाळें टाकिलें सागरीं १०८९
जयवंत असो लक्ष्मीचा चूडा. ९४८	जिव्हे केशवाचें करितां ९९०
जयाचे उदरीं जन्मला नर.... ४०४	जिहीं शरणांगतीं सांडिली.... ७३१
जयाचेनि तीर्थ आलें तीर्थपणा. २९९	जीव तूं प्राण तूं ८०९
जयाचें दर्शन होतांचि १८२६	जीव प्राणें एक विठ्ठलचि व्हावा. ३०८१
जयालागिं हृदय उले १७	जीव विठ्ठल आत्मा विठ्ठल.... १३००
जयासी लागली रामनामीं ११४६	जीव शीव ग्रामीं मी तूपण.... ११९२
जरी हें आकाश पडो ९३२	जीवन्मुक्त केले नामाचे ९१२
जव्हारियाचे पुढें १८८०	जीवन्मुक्त झाले नामाचे गजरीं. ३८९
जळाचा जळबिंदु जळींच १२९३	जीवलग कोण तुजविण ४९६

	अभंग नंबर.
जीवीचें गुजगौप्य	१९३८
जीवीचें गुज राही	१९३३
जे संताची करिती निंदा	१०६९
जेउनीया स्वस्थ उठिले	२०५५
जेऊनिया हातीं देवें दिधली	३६०
जेथें जेथें मन जाईल हो	३८६
जेथें नाहीं कांहीं नामरूप	१२९२
जें जें घडेल तें तें घडो ...	७८९
जें जें पुण्य जोडे	८७२
जें जें सुख आह्मी अनुभविलें.	२१६७
जैसा वृक्ष नेणे मान अपमान.	२३९
जैसी भुखे प्रीत अनाज	२३७८
जो कां करी संत निंदा	४६९
जो गुरु देवत मिले मुरार	२३८२
जो जो जो जो रे मधुमुदना	२४५७
जो राज दे तब कब न बढाई.	२३५७
जोडोनिया कर विनवी	१६६७
जोडोनियां हात येतो	१६३४
जोडोनियां हात वंदिला	२२७७
जौलग राम नामें हेत न भयो.	२४१०
ज्या हो तुम गीरीवर ताहां.	२३४६
ज्याचियारे मनें देखिलें	५८२
ज्याचे मुखी नाम तोचि एक.	९८७
ज्याचें दैव त्या सांगातें	३४१
ज्यातें ध्यानीं ध्यातीं योगी	२२४६
ज्यासी विन्मुख संसार	११००
ज्यांलांणि जोडिसी ते न	१०८६
ज्यो कोई वसुधा दान दे आवे.	२३४५
राजाई.	
जोडोनी दोन्ही कर माथा	२५५६

अभंग नंबर.

गोंदा.

जाच केला ह्मणोनी चालिला श्रीहरी २५९५

विठा.

जननी बाळका कोपे रागें	२६७३
जननी बाळकाचे जीवन	२६८८
जाति ज्ञान नाहीं मति ज्ञान	२६३७
जावोनी वेव्हार सांगेन पंढरी.	२६०२
जैसा आंबा वर्षत पाडी	२६५७
ज्यासी नावडे पंढरी	२६२९

जनाबाई.

जर्गी विठल रुक्मिणी	२९९१
जन्म खातां उष्टावळी	२७१०
जन्मा येऊनिया देख	३०५३
जनसमुदाय मिळाला	२८९७
जनी जाय पाणियासी	३०३१
जनी जाय शेणासाठी	३००३
जनी डोईनें गांजली	३०४३
जनी दृष्टि पाहे	२८५५
जनी बैसली न्हायाला	२८७८
जनी ह्मणे नामदेवासी	२७४८
जनी ह्मणे पांडुरंगा	३०३९
जनीचिया बोले करी नित्य	३०२१
जनीचें बोलणें वाची	२९९८
जनीनें बोलिलें तैसेंच लिहिलें.	३०१३
जहाज तारिलें तारिलें	२९६६
जात्या वरिल्या गीतासी	२७५५
जात्यावरील गीतासी	२९०९
जाय जाय राउळासी	३०१९
जाय बरोबरी नामया	२९२१

अभंग नंबर.	अभंग नंबर.
जावोनी राउळा जोडोनिया हात २९२०	टाळ दिंडी घेऊनि हातीं ८१२
जिळ्हा लागली नामस्मरणीं. २९८९	टाळ दिंडी हातीं उभा महाद्वारीं. ४९६
जेवी जेवी बा मुरारी २७८४	टाळ मांदळी नाही चाड २२२३
जो जो जो जो रे गोरक्षा २९८२	टाळ विणें मृदंग वाजती २०४७
जोड झालीरे शिवाची २८६४	टाळ विणें मृदंग सुखर गायन. २१९७
जोत परब्रह्मी होय २८४७	टाळ हे मृदंग गायन पुढती. २१६९
जोत पहा झमकली २८४६	
ज्याचा सखा हरी ३०७१	
कान्होपात्रा.	चोखामेळा.
जन्मांतरीचें मुकृत आर्जी ३०८९	टाळी वाजवावी गुढी उभारावी. ३१२९
विसोबाखेचर.	ठ.
जरी म्हणसी देव देखिला ३०९८	ठाईहूनी जातीं उखळें १९३८
जळ स्थळ काष्ठ पाषाणू ३१०१	ठेऊनि भोंवताले रक्षणाला १७८१
झ.	ड.
झणी दृष्टि लागे तुझ्या ९२३	डवरला गिरि कैलास धवला. २२९३
झळकती पताका ८२	डोई बोडून केली खोडी १०७०
झाला अभिमान धन्य आह्मी. १६३०	डोलत डोलत टकमक १३४३
झाला अस्तमान तेथें १६००	डोहामाजी वास होता १७२०
झाला कासावीस बाण १४६१	डोळे शिणले पाहतां ४४९
झाला स्वयंपाक स्नानविधि १९१८	
झालासी हरिभक्त तरी आह्मा. १८६२	जनाबाई.
झांकावले डोळे शंका १७४०	डोईचा पदर आला खांद्यावरी. २९७१
जनाबाई.	त.
झडतो नामाचा चौघडा ३०७८	तडक फुटला अंबरिं १४४
झाडलोट करी जनी २८७०	तत्व पुसावया गेलों ४४६
झाली जगाचिये सीमा २९६८	तत्वमसी वाक्य उपदेशीलें तुज. २३४३
झाली पूर्ण कृपा आहे २८४४	तनु हें आकाश १६६३
ट.	तप तीर्थ दान हे सर्व ११४३
टांकियळे आह्मी पति १६४६	तप थोर देखिलें संसारीं १०११
	तप न करिसी १०१२
	तपांचें पै तप राम १११०

अभंग नंबर.		अभंग नंबर.	
तपें केलीं दाटोदार्ती	७९५	तातडीनें जाती	१५१८
तपें दानें व्रतें यज्ञाचिया	११६२	तान्हेलिया जाय उदका	४२०
तयाची सुंदरा शांतीची	१७२९	तान्हेलों भूकेलों	६३६
तयाचे मस्तकीं नाचे	१५९७	तापत्रय अग्निची जळतसे	४४३
तयेकाळीं देव गोकुळीं	१७१५	तापीचिये तीरीं महत ग्राम....	२१५१
तयेवेळीं तो म्हाळसेनू	२२५१	तारुण्याच्या मदें न बोलें	१०६२
तरले तरती हा भरंवसा	११०२	तिन्ही देव जैसे परब्रम्हीचे.	२५१
तरावया संसार जडजीव	१३९३	तीषां जणालागीं केलें	२३७
तरी मी गाण नव्हे गाणीव.	४५४	तीन छदें खेलो आछे	२३६५
तरीच येईन पंढरीस	१८४४	तीर्थ तपरासी जप....	११०८
तळवा तळहात टेंकीत	२३१६	तीर्थयात्रेप्रति बोळविला	१८९८
तंव अंतरिक्ष गगनीं	१९६६	तीर्थ विठ्ठल क्षेत्र विठ्ठल	१३०१
तंव ते जगन्माता	१९१५	तीर्थासी जाउनी काय म्यां	१३८८
तंव ते सकळिक आले	१९३९	तीर्थें करोनिया नामा	१९१२
तंव तेथें नवल	१९७४	तुज गीतीं गातां नयेसी	४३१
तंव तें आवडतें भक्त	१९००	तुज दिले आतां यत्न करी.	२५२५
तंव तें भाग्याचे सागर	१९४६	तुज न पोसवे दातारा	२५४५
तंव दिव्य रत्नमनीं	१९४४	तुज नेणों गा महेशा....	५४०
तंव नाविक श्रीहरी	१९६८	तुज वांचुनि कांहीं गोड न....	५८६
तंव निज गुज रुक्माई	१९३७	तुज वांचुनिया वैकुंठ	१६४५
तंव निजभुवनीं	१९१०	तुज विकोनी घातली वारे	७३२
तंव निवृत्तीसी उन्मनी	१९६०	तुजविण आम्हा कोण हो....	५८५
तंव पांडुरंगा संतामार्जी	३९९	तुझा तूं आहेसी एकलारे एक.	७४८
तंव पुसती होय माता	१९६४	तुझा दास मी तों राहिलों....	२२०६
तंव पुंडलिक पुढारला	२१९७	तुझा नामा तुज व्हावा जन्मोजन्मी.	३१८
तंव बोलत उडव	१९७५	तुझा माझा देवा कारे वैराकार.	६८०
तंव ह्मणती द्वीज परियेसी	१९२८	तुझा मोडिला म्यां ...	१६२०
तंव ह्मणती नारदमुनि	१९३६	तुझा विष्णुदास म्हणताती जगीं	४७९
तंव श्रोते म्हणती विष्णुदासा.	५४	तुझाची अहंकार तुजची नाडील.	११९२
ताकहि पांढरे दूध ही पांढरे.	१०१३	तुझिया चरणभेजें तुटतां	३७७

अभंग नंबर.		अभंग नंबर.	
तुझिया सत्तेने वेदांसी बोलणें.	१५१	तुझीं आह्मीं जाऊं चला	१२२२
तुझीया चरणाची नसंडी मी	७५१	तुवां चाळविलें अनंत	५५९
तुझिया संतांची अंगसंग	६१८	तुवां येथें यावें कीं मज तेथें.	५९३
तुझिये चरणीं असती दोनी.	८२३	तुळसी पुष्पांहुनी आगळी....	२५३१
तुझीया पुत्रासी लागलेंसें	१५३७	तुळसी बेल पुष्पें समर्पिलीं....	२१७५
तुझीये पायांचे प्राण हे	५७३	तुळसी विण ज्याचें घर	२५२९
तुझे किर्तना देवा कोण जाय.	११८	तुळसीची सेवा घडे	९६०
तुझे चरण देखोनी....	४४८	तुळसीचें हत्यार	९००
तुझे चरणीं मुख अनुपम	४९०	तुळसीवृंदावन दर्शन	२५३०
तुझे चरणीं चित्त रंगलें	२५२१	तूझिया नाम्यानें देऊनियां....	२९७
तुझे तुज सांकडें पडलें थोर.	१२७५	तूं अगाध वैकुंठनाथा	२४०४
तुझे पार्यां माझ्या मनें	४८९	तूं आकाश मी भूमिका	७७०
तुझे भेटीवीण	१६४७	तूं एक म्हणोनी मी एक	७९७
तुझें गुणनाम ऐकतां	७७६	तूं एक सज्जान मी एक	२५२२
तुझें नाम म्हणतां सुलभ	६३०	तूं जाऊं नको जेथें तेथें	७८
तुझें नित्य सुख घ्यावें	४६५	तूं तंव नेणता परी हरि	१२६६
तुझें प्रेम माझे हृदया	६०१	तूं माझी जननी	५४७
तुझें भक्ति सुख द्यावें	४११	तूं माझी माउली मी	५८४
तुझें रूप माझ्या दाखवी	४७५	तूं माय माउली आस	३९२
तुझ्या चरणाचें तुटतां	७४९	तूं माय माउली म्हणोनि	४७३
तुझ्या पार्यां चित्त रंगलेंसें....	६५५	तूं सद्गुरु आनंदभरित	२०८८
तुझ्या माझ्या शेता नाहीं	७७७	तूंचि माझा प्राण तूं	१५३१
तुटे मायाजाळ विघडे	१२२५	तेची भक्तिभावे पतिपुढें	१७३४
तुटोनि आकाश पडेलहि	८३८	तेज स्पर्श ज्योति	१८५२
तुतारें भोंवारे वाजंत्रें	१४७७	तेणें उपदेशें पारध्यासी ज्ञान	२३०३
तुन बीसारी तुन बीसारी	२४२८	तेथोनि वैष्णव आले नेवाशासी.	२१४४
तुमचें तीर्थ आम्हीं आदरें	१०७९	तेरा माजी तीन सात	९२४
तुम्हा हित करणें आहे	९३३	तेव्हां प्रश्न करी पार्वती आदरें.	२२५५
तुम्ही गावें तेंचि आह्मी अंतरी.	२२२१	तेहतीस कोंटींची केली	९७८
तुम्ही सदाचार	१९२९	तो देव स्मरारे अनंत	८८५

	अमंग नंबर.
तोचि पुराणीक जो होय	२५९
तोडी हें बिरडें मोह ममता.	१२१४
तोंवरी रे तोंवरी	९६५
त्या तुवां केला आणि एके	३५९
त्यागेंवीण विरक्ति	९४२
त्रिकूट शिखरावरी पाहे पा.	१३८१
त्रिमंगी देहुंडे उमे	१६०४
त्रिभुवनांची परी मांडिली	१४२१
त्रिभुवनीचें जीवनकी	१७०८
त्रिभुवनीचें सुख आलें	१३७६
त्रिविधतापें जे होताती	१६४३
त्रेतायुगीं ख्याति करोनिया	१६२५
तृणाचिया लोभें गायी	१६०३
त्वरें धाऊनिया आलासे	७२९

केशव.

तुझे पाय माझिया गळ्यासी.	२५६३
--------------------------	------

नारा.

तापत्रया तापलें देहे असे	२५७५
तुज भांडवल मोक्ष एक गांठी.	२५७०
तुज मी अनन्य शरण	२५६९
तुझे चरणीं चित्त रंगलें	२५७४

विठा.

तीर्थ तपें व्रतें देवातें जोडिलें.	२६३५
तुज काय देवा न पुरतें आलें.	२६६३
तुजवीण जिवलग सोईरे	२६१३
तुजसारखा पंढरिनाथा	२६७२
तुझ्या प्रेमाचे कारणें	२६७१
तूंचि येसी तूंचि जासी	२६१७
त्रैलोक्या माझारी एक विठाबाई	२६०६

अमंग नंबर.

आऊबाई.

तारी मज आतां	२६९१
-------------------	------

जनाबाई.

ताट विस्तारी रुक्मिणी	२९५१
तुझा लोभ नाही देवा	२७५२
तुझी नाही केली सेवा	३०७०
तुझे चरणीं घालीन मिठी	२७५४
तुझे पाय रूप डोळां	२७९५
तुझ्या निजरूपा कारणें	२७१४
तुम्ही सकळिक संत	२९२२
तुम्हीं सांगा तरी कायी	२८८०
तुळसीचे बनीं	२८७६
तो हा भक्तांचे तोडरीं	२८२७
त्या वैष्णवांच्या माता	२८५७

विसोबाखेचर.

तंव खेचरु ऐसी शिकवण....	२६४०
तंव धाऊनि गेला चरणीं	२६३८
तुझे निजसुख तुजपाशीं	३०९७

सेनान्हावी.

तेचि एक संत जाणा	३१३७
तुम्ही करा कृपादान	३१४५

थ.

थितें माझें प्रेम घेऊनि बैसला.	२९६
थिळर तें नेणें सागराचा अंत....	१०७४

जनाबाई.

थालिपाक ऐकतां ॥ हरी वारी.	२९४८
---------------------------	------

द.

दग्धही होतसे आलें जें	११५९
----------------------------	------

अभंग नंबर.		अभंग नंबर.	
दया हेंची दाता मन करी	११९६	दुर्जनाची बुद्धि वोखटी	१०९९
दुर्दुराचे पिल्लु म्हणे रामकृष्ण.	१९४	दुर्लभ नरदेह झाला	८८९
दशमीचे दिवसी केली	२०४८	दुरुनि आलों तुझे भेटी	६६२
दशमीचे दिवशी ठेविलें	२१२१	दुरोनी ओळंगिल्या अविनाश.	१९०
दशरथ राजा उठीला	१४६८	दुरोनी देखिलें द्वारका नगर....	१७३९
दशरथ राजा संतान तें नाही....	२४७८	दुष्ट तो दुर्जन दूरीच	९७७
दशरथ मारीला तोची होता....	१९११	दुष्ट दुराचारी	१६०१
दस बरागने मुहबस किनी	२३६२	दुसरी जे होती गर्भिण कुरंगी.	२२८९
दंभें गर्वें मदें घेरलेंसे भारी	९९८	देई भक्ति रस प्रेमा	१८९४
दामाशेटी म्हणे व्यवहार कोणासी.	१४३०	देउनीयां वर दंडपाणी गेला.	२२७८
दामोदरा केशवा वामना	१९४९	देऊनि मातुकें गळां घाली....	१८३
दाविसी अनंता स्वरूपे अनेक.	३८७	देख देख देख पैल....	१३६४
दावी जडबुद्धि जारण	९३१	देखतांचि कांता दुःखी	२२८२
दास अनंत मेरो निजरूप	२३८८	देखती तीं दोन्ही पाडसें	२२९९
दास झाल्यावारी करिसी	६६३	देखिला सांवळा राजा	१७४६
दासत्व न घडेची तुझे	६४७	देखिला सुदामा आपुल्या	१७४७
दाही दिशा पाहतां दिसति	३६७	देतसें दर्शन	१६४८
दाही दिशा मना	६८९	देव आणि नामा उभे	१८९
द्वापारींची ठेव संपूर्ण	९४२	देव आपण नाटक....	१८४
द्वारावती भुवना गेलों	२९१६	देव कळवळले चितीं	१८९९
द्वारावती येउनी जे गेलों	१४०९	देव गुज सांगे पंढरिसी यारे.	९७
दिनाचि मावली	९२	देव झाला नामा नामा झाला ...	३३८
दिवाळी दसरा नित्य	७२	देव दगडाचा भक्त हा मावेचा.	३६४
दिशा फेरफेरे	८६९	देव दयानिधि भक्तांचा	८९४
दिसंदिस कैसा झालासी	१३६	देव दाखवी असा नाही	१८८
दिंडीरवन पावन क्षेत्र पंढरी....	पा. ३	देव देव करितां शिणलें	२४९६
द्विज म्हणे जातां मनीं	१७३८	देव देवी देवतार्चन	४४४
दुःखाची निवृत्ति सुखाचें	१३३९	देव निवृत्ति यांनीं धरिलें	२०७२
दुध पिवोरे मेरे गोविंद राय....	२३४७	देव म्हणे ऐसे आठवाल कोठवर.	२०६३
दुर्बट तें दुःख लागो नेदी	४०८	देव म्हणे असे आठवाल फार....	२०४१

अभंग नंबर.	अभंग नंबर.
देव ह्मणे नामया १९९८	देवा माझे मन आणि तुझे ४७१
देव ह्मणे नामया ब्रम्हक्षेत्र २०२२	देवा माझे मन करोनि ९१६
देव म्हणे नाम्या पाहे १८४८	देवा माझे मन ठेवीं तुझे ४३९
देव म्हणे नाम्या मार्गशिर्ष २०९१	देवा मेरी हीन जाती हो २४३९
देव म्हणे नाम्या विसोबा ७८१	देवा सन्मुख दीपमाळा १२२६
देव म्हणे रहाणें न घडेचि २१४५	देवा हे विनंती माझी ४९०
देव रुक्माबाई आणिक २०६७	देवाचे हे आत्मे ते हे जाणवे. ११९८
देव समागमें परतले २०७५	देवाचें अंचळीं उठिला २१९३
देव सांगे तुम्हीं सामोऱ्या हे करा. १६९४	देवाचें हें गुज सकळ १०९९
देव क्षिराब्धिसी आले १७१२	देवातरी भगतीनमो पै २४३८
देवकी कवण वसुदेव कवण १७१७	देवाधिदेवा सर्वत्रांच्या जीवा. २५४३
देवकी राहिणी बळीराम १६८९	देवावरी पाय ठेवूनि खेचर. ७८२
देवकीचें तेज दिसे १९०८	देवासी कळले गौण्यगुज १९९७
देवध्वनी केलिया मुनी १९६२	देवी देवेश शिवी शिवेश २१६९
देवराज आले मंचकी बैसलें ८६८	देवी धर्मी नाहीं चाड १०४२
देवलोकीं इंद्र शेवेली २२६६	देवें चहूं भुजीं दिलें ७७५
देवा आदि देवा १४९०	देवें समाधान केलें अवघे २१४१
देवा आम्हीं तुम्हां दिलें ५४३	देवो देवो बोले ८६५
देवा तुझा मी कुंभार २२२८	देवो ह्मणती रुक्मिणी १९६३
देवा तुझी अवज्ञा घडे ५८१	देशीं परदेशीं झालें तुजवीण. ५७५
देवा तुझे मी चाटारू ७०७	देह अभिमानें पुरविली पाठी ५३७
देवा तूं जया होसी प्रसन्न ९२	देह ओहे तंव करारे धांवणी ११८६
देवा तूं प्रथम कर्म भोगिसी. २२०४	देह जावो अथवा राहो ७९१
देवा तूं प्रथम गर्भवास १६७	देह जावो हेचि घडी ८०३
देवा त्वां कोणाचें बरें केलें ३९८	देह देव्हारापाट हृदय २५०१
देवा दिवस गेले वांयाविण ५५२	देह पडे तंव देहाचा १०२६
देवा निढळावरी हात ६६४	देह मंदिरा भीतरी १३२४
देवा पाप छळें कापते ५५०	देहाचें ममत्व नाहीं जों तुटलें. ८४६
देवा पांडुरंगा वसुदेवा हरी. १४९	देहीं देखिली पंढरी ८३
देवा माझे घर त्वां पूर्वीच २९८	देहीं धर्मी हीत करी ११२९

	अभंग नंबर.
देहुडा चरण वाहातुसेवेणु	८६
दैत्य राजा थोर महा	१७५५
दोन्ही जोडूनी कर माथा ठेवी.	३४८
दोन्ही हात ठेवोनी कवाडा....	४३
दोंदील दोंदील टमकत चाले.	१६९६
दृष्टि उघडूनि नामा	२८८
दृष्टीचें देखणें तेंचि रूपमाया.	२४९३
द्रव्य द्यावयासी	१५२६

राजाई.

दीन प्रहर रात्र पाहोनी एकांत	२९५८
------------------------------	------

नारा.

देवा माझें मीपण ठेवी आपुले.	२९६८
-----------------------------	------

गोंदा.

दोषेजण वाळ नारा म्हादा तान्हे.	२५९३
--------------------------------	------

विठा.

दासी देवा अनुसरावें	२६४७
देखुनी पंढरीच्या सुखा	२६३१
देतां घेतां तूं तिहीं लोकीं	२६२०
देवा आमुचें ठेवणें जुगादीचें.	२६०७
देहसमयांति इष्टमित्र मिळतीं.	२६००
द्रौपदीचें थाली पात्र	२६४५

जनावाई.

दळण्याच्या मिषें	३००८
दळितां कांडितां	२७४७
दळूं कांडूं ग्वेळूं	२८५४
दुर्योधना मारी	२९२७
दुःशासन द्रौपदीसी	२८८१
दुत विनविती करजोडुनी	२९४६

अभंग नंबर.

देव ओदिला ताडिला	३०३७
देव खाते देव पीते	२८६१
देव तारक तारक	३०२७
देव देखिला देखिला	२७०७
देव भक्ताचा अंकित	३०२९
देव भावाचा भुकेला	३०३०
देव भावाचा लंपट	२८७३
देवा देई गर्भवास	२७९४
देहभाव प्राण जाय	२८६५
देहभाव सर्व जाय	३०५९
देहाचा पालट विठोबाचे	२६९३
दोहीकडे दोन्ही जाया	३०४९
द्रौपदी कारणें	३०३३
द्वारकेच्या राया	२८३२

विसोबाखेचर.

दशचत्वार कराचा नव आननाचा.	३१०४
---------------------------	------

चोखामेळा.

देवा प्रसाद देई झडकरी	३१३१
देहीं देखिली पंढरी	३१२९

घ.

घणीवरी ध्यान करी कांरे मना.	६९७
घनमानवळें नाठविसि	९८१
घन्य अलकापुरीं शिवपीठ....	२०७६
घन्य आमचें भाग्य परब्रह्म	२१०१
घन्य इंद्रायणी पिंपळाचा	२०१५
घन्य कऱ्हेचे पाठारीं	२०९०
घन्य गोकुळ महीतळीं	१३१३
घन्य ते अरण्या रत्नाची	२४८३
घन्य ते संसारीं	१४८४
घन्य तोची जर्गी जाणा राज.	२७

अभंग नंबर.			अभंग नंबर.		
धन्य तोचि देश	१०९०	ध्यान धारणा नलगे	३६
धन्य त्या गोपिका धन्य	१९८८	ध्यान सांवळें गोकुळीचें	१३१४
धन्य धन्य साधु वर्तती	१७८९	ध्यानीं ध्यातां मनीं हाची	१३३३
धन्य नरदेही संतसंग	१०८९	विठा.		
धन्य पंढरीचे सकळही जन.	४१	धर्म अर्थ मोक्ष काम	२६८७
धन्य पुण्यभूमि आळंदी	२३२१	धरोनी हनुवटी	२६८३
धन्य महाराज जन्मले	२३०	जनाबाई.		
धन्य माझा जन्म धन्य	१३८७	धन कलत्र माय	२८१०
धन्य ही यमुना धन्य	१६६२	धन्य ते पंढरी धन्य पंढरी....	३००६
धना जाय घरी नित्य उभा....	२४१	धन्य धन्य ज्याचे चरणीं	२७१३
धर्मशास्त्र नीत बोलती	२२८०	धनियाचे वडपे गेल्या	२९७०
धर्माचें नगर ज्याचे विठो	९७	धर्मशिळे आली राणी	२७३४
धरी रे मना तूं विश्वास	६९३	धरिला पंढरीचा चोर	२८६६
धरूनि माझी वृत्ति पाहें	९०९	धांवा धांवा नगरवासी	२९४५
धरोनी हस्तक बैससी	७४३	धुणें घेउनी कांखसी	३०००
धांवत धांवत जाइम	६८९	चोखामेळा.		
धांवूनि जाईन श्रीमुख पाहीन.	४४०	धांव घाली विठू आतां चालूं.	३१२६
धांवूनिया मिठी घालीन	४८	सेनान्हावी.		
धांवोनी घालीन	३९१	धन्य अळंकापूर धन्य	३१४१
धांवोनिया नंदें धरीलें चरण	१६८३	धन्य धन्य दीन	३१४६
धामणगांवामध्यें माणकोजी....	१८२८	धन्य महाराज	३१४३
धिग् तो वक्ता धिग् तो	२४०१	धन्य महाराज अळंकापुरवासी.	३१४७
धिग् धिग् तो ग्राम धिग्	११८५	न.		
धीर धरी हेंतो सत्य	१००४	न करूं आम्हीं तैसें घेई	२२९८
धूप आणि दीप उजळिल्या....	२११२	न पढावे वेद नको शास्त्रबोध.	९९१
धूप पंचारती गंधाक्षता	२१७९	न पाहेग माय विटाईवीण	३०८०
धेनु विये वनीं तीसि	८३५	न पुसतां संतां	१८८४
धोडोबा नामदेवें काढिला	१४३१	न फिटे हें ओझे	८५८
ध्वजा कुंचे गरुडटके	२२८	न बोलिची कांहीं इसी	१४६९
ध्यान करूं पाहे तुझें	४७०			

अभंग नंबर.		अभंग नंबर.	
न लगती डोंगर चढावे	९९९	नंदालागीं तेव्हां म्हणे	१६७३
न वर्णवे वाचे	१४९४	नंदें सोडविलें तेव्हां	१९९१
न विचारितां बळि घातला	६६७	नागवे कळिकाळां ब्रिदावळी.	९८२
नक्र बोले ऐक ऋषिकेशी	२२०३	नाचतां उडतां रडतां पडतां	९१३
नकळतां मुलांसंगें मी	१७७१	नाचूं कीर्तनाचे रंगीं	१९२
नको गा मोकळू दीन	४७४	नाथा नकोरे अंतरूं	१८६०
नको नको मना हिंडो	६९६	नाना गंधें तुळसी माळा	१९८३
नको नको माया सांडी	१११९	नाना दुःख माया आठवती	२११४
नग जों तें सोनें	१८९१	नानापरि खेद आठवती	२१८७
नग्न होवोनिया स्नान जे	१६९७	नानापरि मन आवरितों भारी.	२०९३
नगरी नरनारी समस्त	१७७६	नानापरीचीं दैवतें	१२३३
नमन करीन द्वारकानायका	८००	नापिकाचेपरी वरी वरी बोडी.	९०४
नमो अगणित गुणा	२०८१	नाम उत्तम उत्तम	१२९६
नमो अनादि चक्रपाणी	२१३९	नाम एकचि तारक	११२०
नमो कालकुतुहल	१९९३	नाम गाऊं नाम ध्याऊं	१३७२
नमो गणपति गजानना	२१७८	नाम घेतां भगवंताचे	१२२८
नमो ज्योतिर्मय ब्रह्मा	२१०८	नाम जीही उच्चारण	११२३
नमो नमो गणपती	२१३४	नाम तेंचि रूप रूप तेंचि	१२४८
नरसी ब्रम्हणीचा दामाशेट	२७१	नाम न ह्मणे आवडी	११६३
नरसी मेहता होता सावकार	१७९६	नाम फुकाचें चोगट	११७१
नरहरि रामा गोविंदा वासुदेवा.	२३०९	नाम बरवें रूप बरवें	१००१
नलगती कथा उत्पत्ती	१२०४	नाम ह्मणावया तूं कारे	९४०
नलगे तुझी मुक्ति नलगे	४८७	नाम वाचें उच्चारितां	१११९
नव जावे तेथें लागे जाणें	४६२	नाम हें अमृत	१२०९
नवमास वरी म्यां वाहिलासि.	२८९	नामचि जो जाणें आनु	१२४६
नव्हे तुज हित विषय	१२७१	नामचि हें आहे पंचतत्वां ठाव.	११६१
नव्हे माझे कांहीं नेणों	३८८	नामदेव ह्मणे देवा	१८९३
नंद म्हणे माझें बुडालें	१९९६	नामदेवा काय करसी तीळ.	२०८
नंदाचिये घरी चंपावष्टी	१९६०	नामदेवा घरी पाहुणे मेहुणे	३४९
नंदाच्या घराला	१९१९	नामयाची माता विनवीतसे	३०१

अभंग नंबर.		अभंग नंबर.	
नामयाचे घरीं असे दासी	१७९९	नामाचें चरित्र सदां	११६४
नामयाचे भेटी ज्ञानदेव	१८९२	नामाचें लेखण श्वानाचिये	८४४
नामयाचे मुखीं देऊनी कवळू.	१९२१	नामाचें सामर्थ्य नेणें	१२४९
नामयाचें प्रेम केशवचि जाणें.	२०७९	नामामृत गोडी	११५६
नामयातें आम्हीं जेवविलें	१९२४	नामामृत सरिता चरणामृत	८९०
नामयानें बंदर घेतलें	१३८९	नामावांचुनि कांहीं दुजें	१२६०
नामयानें संकल्प केला	७८६	नामावीण मंत्र नाहीं	९१०
नामयासारिखें निधान तुझें	३०२	नामीं जे जे रतले	११३५
नामयासी केलें स्वप्नामार्जी	७८५	नामीं नारायण । होय	२५१७
नामा ऐसें नाम तुझिया स्वरूपा.	२२४३	नामें तरूं अवघे जन	७९४
नामा तै झुटारे ॥ तेरा	२३४८	नामें तो सरता नामें तो	११७४
नामा न राहे खेद करूं	१९६९	नामें सदां शुद्धी प्राणिया	१२३७
नामा परता मंत्र नाहीं	११८२	नारदें पाहीली बाळकाची	१७८६
नामा म्हणे देवा ज्ञानदेव	१८४३	नारा महादा गोंदा विठा	२१८२
नामा ह्मणे माते ऐक वो	२९१	नारा विठा गोंदा महादा	२०५०
नामा ह्मणे माते परीयेसी	३३६९	नारायण नाम तारक सर्वासी.	१७४२
नामा ह्मणे स्त्रिये तुवां	३४६	नावडे निजांगना शेजेवरी	२६७
नामा शिंपे नामा शिंपे	२७२	नावडे प्रपंच तापत्रय	२५२०
नामा स्वयंपाक करोनि	२१९	नाशवंत देतां ब्रह्म येईल	१९३
नामा हें वदतां डोळ्यां	१८४७	नाहीं आमुचे दैवी त्यानें	१७५३
नामाचा गजर गर्जे भीमातीर.	१६२	नाहीं देवाचिये द्वारीं	१७४३
नामाचा धारक विष्णुरूप	१२९५	नाहीं परमार्थ पोटीं घनाचि	१०६७
नामाचा प्रताप काय	११४५	नाहीं भक्ती नामीं तो	११५७
नामाचा प्रताप जाणवेना	१२३५	नाहीं भीड चाड बोलसी	७११
नामाचा महिमा कोण करी	११०३	नांदतसे नाम आकाश पाताळीं.	११६०
नामाचा महिमा कोण जाणें.	२३०५	निघोनियां देखा आलीं त्या	२२९१
नामाचा महिमा नेणें	११६८	नित्य अनुष्ठान तीर्थीं	१९९७
नामाची आवडी तोचि जाणा	२४०	नित्य आह्मां सुख तुझ्या	८४२
नामाची सांगडी देऊनी	७६८	नित्य नेम आह्मां चिंतन	७१०
नामाचेनि पाठें जातील वैकुंठें.	१२६४	नित्य प्रेमाचे पेटे बांधे माझे.	८०

अभंग नंबर.	अभंग नंबर.
नित्य सर्वकाळ पुण्याचिया. २६६	निवृत्ति देवा योग्य गंगेचें तें. २११७
नित्य सर्वगत अखंड ११४८	निवृत्ति देवा संगें देवक्रषाश्वर. २११६
नित्य हे दिवाळी असे पंढरपुरी. ३९	निवृत्ति देवासाठीं स्फुंदती २१७७
निद्रिस्ताचे सेजें सर्प कां उर्वशी. २९०६	निवृत्ति ह्मणे उर्मी तुटल्या २०९९
निद्रिस्थ सकळ तये वर्नी १६९२	निवृत्ति मुक्ताईचे बोंसंडले २१३२
निरंजनीं वर्नी पाषाण पै व्हावें. २२०२	निवृत्ति मुक्ताईचें करिती २०९३
निरंतर तुह्मी करावा ९२२	निवृत्ति मुक्ताईनें धरियलें २१११
निरंतर नाम जपे १८०	निवृत्ति मुक्ताईनें पाहुनि स्थळ. २१४७
निरंतर येणें राहे समाधान ९७७	निवृत्ति मुक्ताबाई गोविंद २१२८
निरंतर सुख द्यावें येणें मनें ४००	निवृत्ति सोपान आणि २३९
निर्गुण गुणासी आलें १३१७	निवृत्ति सोपान पुढें मुक्ताबाई. २०९९
निर्गुण नामाची अनंत कल्पना. २२०१	निवृत्ति सोपान मुक्ताई चवथी. २०९२
निर्गुण निराकार होतें शून्यपणें. ६८३	निवृत्ति सोपान मुक्ताई धाकुटी. २३६
निर्गुण सगुण नव्हे तें समान. १९९	निवृत्ति ज्ञानदेव उभे दोहींकडे. २०४६
निर्गुण सगुण नाही ज्या १३०९	निवृत्ति ज्ञानदेव सोपान २४६
निर्गुणपणाचा अभिमान ३२४	निवृत्ति ज्ञानेश्वर सोपान १९४३
निर्गुणपणाच्या घेसी अभिमाना. ९६२	निवृत्तिनें एकांत केला २१९९
निर्गुणाचा संग धारला जो २२३०	निवृत्तिनें बाहेर आणिलें २०७३
निर्गुणाचे भेटी आलों सगुणा. २२३४	निवृत्तिराज बैसलें समार्थी २१८१
निर्गुणीचें वैभव आले भक्ति. ९९	निवृत्तिराज ह्मणे आतां २१९०
निर्धन धनातें कीं आंधळे ४९९	निवृत्तिराज ह्मणे प्रळयांचा २१९८
निर्वाणीची हे सांगितली १०२९	निवृत्तिराज ह्मणे भलें केलें २१६३
निर्विकल्प नामा अनंत ७२३	निश्चय पाहुनि उपजली ७८८
निर्विकल्प निराकार ६२	निर्शी प्राप्त होतां १९९७
निर्विकल्प ब्रह्म कशानें आंतुडे. ९०६	निःसंगासिसंग नलगे २३८
निरोप हा माझा सांगरे १६९०	निंदा आणि स्तुति तुझीच ४९७
निवृत्ति देव ह्मणे ऐसें १८७२	निंदील हें जन सुखें १२२०
निवृत्ति देव ह्मणे कारितां २०६६	निंबलोन करूं पंढरीच्या ३४
निवृत्ति देव ह्मणे चला १८७७	नीर समुद्र तो कोण ३०८६
निवृत्ति देव ह्मणे सांगतों या. २०६९	नीसुगा निदमुरा झणीं तुं बा. १२०२

अमंग नंबर.		अमंग नंबर.	
नेत्रें भुमंडळ न घाली तुज....	७१७	नवल वर्तलें नवल वर्तलें	२९८०
नेणे घातमात नव्हे	८४३	नाद पडे कार्नी	२९७४
नेणे साही शास्त्रें तुज ...	१८९	नाना वृत्त तपदान....	२९६२
नेणें भक्ति कांहीं करूं कैसी.	३७९	नाना वाजंत्र्यांच्या ध्वनी	२९२८
नेणें मन काहीं विश्वास	६६६	नाम फुकट चोखट....	२८२९
नेणो विठो मार्ग चुकला	६६९	नाम विठोबाचें ध्यावें	३०९९
नेत्र तान्हेले पाजी पाणी	४९९	नाम विठोबाचें थोर	२८२९
नेत्र नीर समुद्र देखा	३०८७	नामा येऊनियां पाहे	२९००
नेत्र माझे रोडले आठवे	६६८	नामदेवा पुत्र झाला	२८७९
नेत्रीं आश्रुधारा पडती अपार.	२२८३	नामदेवाचे घरीं	३०९०
केशव.		नामयाचा गुरू	२९०८
नम्रते वीण योग्यता जे कोणी.	२९६२	नामयाचें ठेवणें जनीस	२६९९
निज आत्मज्ञान डोहीं	२९६०	नारद सांगें मृत्युलोकीं	२९२९
गोंदा.		नाहीं आकाश घडणी	२८४८
नामदेवा कैसा हारे नफा	२९८४	नाहीं केली तुझी सेवा	२७०१
नामयाचा नेम पाहो आदरिला.	२९८८	नित्य साखूं हरिकथा	२७९६
नामयाची माता काय ह्मणे....	२९९०	नित्य हातानें वारावें	२८४३
नामा आला घरा पुसत	२९८७	निराकारीचें नाणें	३०४०
नैवेद्याचा नेम असे....	२९८३	निवृत्ति पुसत ॥ कोठें	३०१४
विठा.		निवृत्ति शोभे मुगुटाकार	२९८१
नलगे आयुष्य भविष्य संपत्ती.	२६१२	नोवरीया संगे वऱ्हाडी या....	२७२८
नाम तारी पतितासी	२६४४	कान्होपात्रा.	
नामयाचे वंशी जन्मले लबाड.	२६८९	नामें दोष जळती	३०९६
नामयाचे वंशी जन्मा आलें.	२६८६	सांवतामाळी.	
नामयाचे वंशीं मैद जन्मला.	२६८४	नामाचिया बळें न भिऊं	३१०६
जनाबाई.		गोराकुंभार.	
नम्रतेवीण योग्यता मिरवित्ती.	३०६२	नामा ऐसें नाम तुझीया	३१०९
नमुनी ब्राह्मण	२८६९	निर्गुणाचा संग धरिला जो....	३११९
नवरीच्या संगें	२९१०	निर्गुणाचे भेटी आलों	३११४

अभंग नंबर.		अभंग नंबर.	
प.			
पट्टाची मी राणी वडील	२२८९	परिसाचेनि संगें लोह	१०९७
पडीयेली जेव्हां यशोदेसी	१६८४	परिसासि लोह लागती	२७३
पडे प्रायश्चित बोळू	१६०९	परिसुनी ते गोष्टी घाली	१९०५
पतित पावना धांवसि	६४४	परिक्षिती राया सांगतसे	१५३९
पतीत अनेक पावनतूं एक	७१३	पर्वतप्राय पापराशी होती	२१४
पतीतपावन ब्रीद सोडवीन.	८२४	पलंगी नारी बैसवुनी	१०३६
पतीव्रता मोठी सुमती	१७६१	पवित्र आणि परिकर	८७७
पत्रावळी काढी वैकुण्ठनायक.	२६०	पवित्र परिकर नाम हा	१२६८
परदारा परधन परनिंदा	८९९	पश्चिम प्रभास आदी	१९०८
परब्रह्म अविनाश आणि	१३७४	पहा परदारा जननिये	१००६
परब्रह्म जें चिनसी आसा	२३५६	पहा पहा ते अभक्त देत्य ते.	२४९८
परब्रह्म परममूर्ति	१९९९	पहाहो कडकडीलें गगनी	१४२
परब्रह्म पूर्ण आलें मोझे घरी.	१४७१	पहिला बागुल बोलती ऐसा.	२३१३
परब्रह्म पूर्ण तुझा आहे	१६९१	पहुडा पहुडाजी कान्हा	१६९५
परब्रह्म मूर्ति सांवळें	१०१४	पक्षिणी प्रभातीं चारियासी	४४२
परब्रह्म विश्वाकारें	७०४	पंचशतामार्जी दोघी	२२६२
परब्रह्मीची गोडी नेणती	१०८३	पंदरी नाथ विठार्ई बतावो	२३५०
परमामृत सागर मंथुनिया	१९४८	पंदरी निवासा सख्या पांडुरंगा.	२२०५
परस्परे गुह्य करिती	१८७८	पंदरी माहेर विठ्ठल	६६९
परहरि धंदाकार सचैला	२४२१	पंदरी हें क्षेत्र पावन पवित्र	२४९९
परळी वैजनाथी जगमित्र	१८३६	पंदरी ज्ञानिया ध्याता	१०१५
परा पश्यंति मध्यमा वैसरी	१४१२	पंदरीचा देव तत्सञ्चित अद्वय.	१२४
परियेसी नाम्या सांगतो मी.	७२८	पंदरीचा देव पाहतां सगुण.	१२७
परियेसी वासने संकल्प	६८८	पंदरीचा देव बहुत कोंवळा	१२९
परिसा भागवत करिनसे शोक.	२१८३	पंदरीचा पोहा आला	२०१२
परिसा भागवतें केला	२०७१	पंदरीचा राजा उभा भक्त	१२८३
परिसा ह्मणे नाम्या मी तुज.	२२१६	पंदरीचा वास चंद्रभागे	५८०
परिसा म्हणे नामयासी	२२१०	पंदरीची वारी असे	९८९
परिसा म्हणे स्त्रियेपाशीं	२२१२	पंदरीची वारी करील	१०८०
		पंदरीची वारी जयाचीये कुळी.	४६

अभंग नंबर.	अभंग नंबर.
पंढरीचे जन अवघे पावन ४२	पाहिलें श्रीशैल्य निवृत्ती १८१०
पंढरीचें प्रेम आहे ज्याचे २३	पाहुनि न दिसे लौकीका ६१९
पंढरीचें सुख आनंदे १३४०	पाहूं धारे मज विठोबाचें सुख ४२८
पंढरीचें सुख जिहीं अनुभविलें. २८	पाहे चहूकडे धुंडोनी १७३३
पंढरीचें सुख पाहतां एक घडी. ३२	पांच दिवस उत्सव केला २१८४
पंढरीच्या सुखा अंतपार नाही. २४	पांच मुखी रुद्र स्वये ४०७
पंढरीच्या सुखें आनंदे गर्जती. ८४	पांचा सातांचा एका १८८८
पंढरीस करी नित्यते दिवाळी. ८१	पांडव भाग्याची वर्णावया १८६
पंढरीस जावें जीवन्मुक्त १३३७	पांडुरंग निवृत्ति उमे दोघे २०६०
पंढरीसी यात्रा मिळाली १८३४	पांडुरंग म्हणे सख्या निवृत्ति. २१०
पाचारीलें धूवा जवळी १७६५	पांडुरंगा तुझी पाहतसे वास ६४९
पाटावरी बैसवीती १५२५	पांडुरंगा नमु परात्परा नमु ११९
पाटोळा तिमलारे मजवरी २४७१	पांडुरंगें प्राप्त होईल सकळ ९२७
पाड पडो सन पुछले नामा. २३५९	पांडुरंगाचें नाम बरवें ६८
पापाचें संचित देहासी ६८२	पितयाची भक्ति पुंडीलकें केली. ४५
पापिष्ठाचें जीणें काय तेजीयलें. २२९७	पिता शिकवी पुत्रासी ९६४
पापी जे अभक्त १५०१	पितियाचें भाग्य पुत्रासी ७१२
पाण्या नावडे संतसंगति ८९१	पुढें चालिला गरुड १९७१
पारधी तो झड घालोनी पातला. २२९२	पुढें तो भिकारी जातां १७४५
पारधीयासी तेव्हां दाटला. २२९९	पुढें ज्ञानेश्वर जोडोनिया २०६१
पाला खाऊनियां घाला १८२	पुण्यवंता दावी बाळलीलां १५२९
पावन पांडुरंग सिती ३१	पुराणीं पवाडे जयाचे २२७२
पावावया ब्रह्म पूर्ण ९४६	पुरीख हाजारी बरण नाही २४३७
पाषाण करी तरी पायरीच्या. ४३५	पुलक धर्म रोमांच ६४१
पाषाणाचा देव बोलेचि ना १९१	पुष्कर्णीच्या कांठीं वैष्णवांचे. २१७६
पाहतां तुझे चरण हरली ६३३	पुष्पक विमानातळीं १९६५
पाहतां देउळाची पाठ ६९	पुष्पासी परिमळू दूध घृत १३०३
पाहतां ये परिपाठी ११०९	पुसताती संत सांगा देवा २०१८
पाहतील ग्रंथ सभाश्रेष्ठ १८२०	पुंडलीक वरद आनंदें अमेद. २६
पाहिली गे माय पूर्वभूमि २१४८	पुंडलिका लागुनी म्हणे पांडुरंग. २१९४

अभंग नंबर.		अभंग नंबर.	
पुंडलिकाचे भेटीं आणि	१८७	प्रल्हाद नारद पराशर	१४८९
पुंडलिकें धरिला चांगोबाचा.	२१३७	प्रल्हादा दिकांचें अंतरीचें	९४
पुंडलिकें रचिली पेंठ	८९९	प्रल्हादा रक्षिलें पांडवां	१६८
पूजियेली तापी पूजियेला	२१६२	प्रल्हादाकारणें स्तंभीं अवतार.	२४७९
पूर्ण कृपा केली देवा	४२९	प्रसन्न वदन सदां वळि आहे.	११९९
पूर्ण परिपूर्ण पंढरी हे	१००९	प्रळयाचे काळीं ब्रम्हांड	१४२३
पूर्ण ब्रह्म मानी कंसाच्या	१९१७	प्रातःकाळीं उद्धव स्नानासी	१६८९
पूर्व कथा संवत्सरनगरीं	२०८४	प्रातःकाळीं गडी उठे	१६६८
पूर्वजन्मीं त्यानें साधियेला	१७७३	प्रातःकाळीं मात झाली	१६६९
पूर्वीं केली सेवा	१८८९	प्रातःकाळीं मुलें येताती	१९७१
पूर्वीं तूं अनुज	१९०९	प्रातःकाळीं राधा उठोनिया.	९९६९
पैल आला रामराणा	२९४७	प्रातःकाळीं सांगे सकळासी.	१६०८
पैल गरुडाचें वारिकें	१३८	प्रार्थुनी सकळीकां	१९३०
पैल ते पंढरी पैल ते	३८	प्रारब्धाच्या वळें देहाचें	१७२७
पैल दक्षिणेचा वारा	१२२३	प्रीति नाहीं रायें वर्जियेली	८०१
पैल पिकली पंढरी	६७०	प्रेम अंगीं सदां वाचे	१८३२
पैल मेळारे कवणाचा	२२२४	प्रेम सप्रेम आरती	१३७०
पोटासाठीं जरी करी	१२३०	प्रेमपडीभारु देवासी वोसडे	७१९
पोटीं अहंतेसी ठाव	१०३९	प्रेमपिसें भरलें अंगीं	४१०
पोर निर्देव झालें देवपिसें	३४०	प्रेमफांसा घालुनियां गळां.	८२७
पोसिशी शरीर इंद्रियाचा	१२६९	प्रेमळ तूं भक्ता माझ्या	१८९०
प्रतिदीनीं स्वधर्म करी	२३१	प्रेमामृत सरिता पवित्र	६९१
प्रथम अवतारीं आई थोर	२३११	पृथ्वी ध्यासी तरी पृथ्वी	६९९
प्रथम अवतारीं देव मच्छ	१२९४	पृथ्वी मार्जी पाहतां नाहीं	१३८४
प्रथम नमन करूं गणनाथा	१	राजाई.	
प्रथम नमूं गजवदनु	२	परियेसी रुक्माई जैसा	२९९२
प्रपंच वडामोडी न सरे	८४७	नारा.	
प्रपंच स्वार्थासि साधावया	१०१९	पुंडलिकाद्वारीं होतसे	२९७७
प्रपंचाविषयीं नव्हतों आम्हीं.	२२०८	विठा.	
प्रपंचीं कांमते करिसी	९९४	पतित पावन ऐकिलासी कार्नी.	२६८१

	अभंग नंबर.
पंढरी राया माझिया बापें	२६७०
पार्थी घातला तोडरू	२६१८
पितृ भजन जरी पुंडलिक न.	२६६१
पूर्व जन्मी आराधितां	२६१९

लाडाई.

पूर्व संबंधें मज दिधलें	२६९०
------------------------------	------

जनाबाई.

पतंग सुखावला भारी	२९९०
पति जन्मलें माझे उदरीं	२९१३
पदक माळा सकलाद	३०३६
पदक विठलाचें गेलें	२९९९
परधन कामिनी समृद्ध	२७८३
पक्षी जाय दिगंतरा	२८७१
पंढरी सांडोनी जाती	२८०२
पंढरीचा वारकरी	२६९६
पंढरीचें सुख पुंडलिकासी	२७३६
पंढरीच्या राया	२८८४
पंथ क्रमिता तिघांसी	२९३९
पाण्या गेली नदी तीरीं	३०११
पाणियाचे वाटे	३०३४
पाणी तेंचि मेघ मेघ तेंचि	२८६९
पाय जोडुनी विटेवरी	२८३९
पाहतां पंढरी राया	२९६०
पांडवाचे घरीं	३०२८
पुढें जातां कष्टप्रेम	२९३७
पुंडलिक भक्त बळी	२७४९
पुंडलिकापार्शी	३०१२
पुंडलिकें नवल केलें	२७९६
पूण्यवंत पाताळ लोकीं नेला.	२९७६

	अभंग नंबर.
पूर आला पंढरीसी	२९०२
पूर्वीं काय तप नेणें वें हो केलें.	२८८९
पोई आव्हेरितां राय	२९३८
पोट भरूनी व्यालासी	२८०६
प्रपंची जो रडे	२९९९
प्रेम भावें तुम्ही नाचा	२९८९

कान्होपात्रा.

पतित पावन म्हणविसी	३०९१
-------------------------	------

विसोबाखेचर.

पर्वत प्राय पापराशी होती....	३११३
------------------------------	------

फ.

फार आठवतें निवृत्तीचे चित्तीं.	२०४०
फुकाचिया तुळसी वहा रे....	९६१
फुटल्या घड्याचें नाहीं	८०४
फुललें अनेक तरुवर तेथें	२१९२
फेडूनि पितांबर उभा दिगंबर.	१७९

गोणाई.

फळलें भाग्य माझे....	२९३७
----------------------	------

ब.

बदो कीन हो माधो मोसो....	२७८७
बनारसी तप करे उलट	२३७६
बरवी कामधेनु गाय	९८
बरवें गा शंकरा नाम तुझें....	१३४
बरवें बरवें बाळ कोडीस	१७२१
बरवें पणें बरवा बाप मदनाचा.	८८
बरें आम्हां कळों आलें	७६१
बहु पुरें पाहिलीं बहु	४७७
बहुत जन्मां शेवटीं	६३९

अभंग नंबर.		अभंग नंबर.	
बहुत दिवस तुमचे गांवी	५०१	बेडुक म्हणजे चिखलाचा	१०८१
बहुत दिवस भरले पै गोपाळा.	३१७	बेद पुराण शास्त्र या अनंता.	३७४२
बहुता काळाचें तें एक लिंग.	२२७१	बैसली दोघें भ्रतार....	१८०५
बहुरुप्या ब्राह्मणा पडियलें....	८९७	बैसायासी गेलो पितीयाचे....	१७८७
बळीराजा दैत्य बहुत मातला.	२४७६	बैसोनी अंतरिक्ष विमानी	१९९५
बंधनीं गुंतला देखोनियां पती.	२२८७	बैसोनी एकांतीं गुरुगम्य	१८०४
बा भेटीचें आर्त	६६०	बोल वरी बोलती	९४१
बाई कौसल्येचा पुत्र	१४८२	बोलावुनी अवघी याते	१५१९
बाईले आधीन होती	१७६७	बोलावूं पाठवूं एवढी	५८३
बाजी जामन बाजी रची	२४३६	बोलिलें वेदांतीं ऐकिलें	७०२
बाप आर्तबंधू सकळही	१९४२	बोलूं ऐसे बोल	७९०
बाप भक्तप्रीय पाहे	१९४५	बोले दामसेटी	१४३२
बाप माझा समझीन परई	२४२९	बोलोनिया येणें वाढविला	१८६७
बाप संतसभा भली	३६३	ब्रह्म अविनाश आनंद	८४१
बारा हात लुगडें	१४१९	ब्रह्म तें ब्राह्मण श्रुतीचें वचन.	२३२२
बाराहि मारग मोकळे	६५९	ब्रह्मनिष्ठ तेव्हां स्थिरावला....	१६६६
बाहुबळें तुवां काढिलें	१४९५	ब्रह्ममूर्ति संत जर्गी अवतरले.	२२१
बाहे क्षेत्रीं केला	१३६६	ब्रह्मादिक तेथें करिताती	२०५७
बाहेरीं भीतरीं तुजचि मी	४९३	ब्रह्मादिकां पाहतां ठक	१७२२
बाहेरी भीतरीं पाहतां दिसे.	७१	ब्रह्मांड जयाच्या पोटी	१७८८
बाळ वृद्ध तरुण	८५९	ब्रह्मांड नायक विश्वाचा	११८४
बाळका स्तनपान माता	४६७	ब्रह्मीं ब्रह्म एक मूर्ती नाही.	१३०४
बाळकाच्या बोला राजा	१७८०	ब्राह्मण आशीर्वाद देती	१५२४
बाळपर्णी वर्षे बाग	१०१७	ब्राह्मण व शूद्र वैश्य	१२३८
बाळपर्णी हीची वर्षे	९७४	ब्राह्मण हो तुम्ही सर्व	२५१५
बांधिलें राहीना बैरलें	३०७९	ब्राह्मणा नकळे आपुलें तें....	११६७
बीहु बीहु तेरी सबल माया.	२४२७	ब्राह्मणांची इच्छा पूर्ण	१४८१
बुजवणें शेतीं माणसें	१०८२	विठा.	
बुडविली क्रीया बुडविलें कर्म.	३२१		
बुद्धिहीन अती कारितो	६६१		
		बरवें बरवें वाळवंट	२६५४
		बहुतां पुण्याचें कष्ट	२६३०

अमंग नंबर.		अमंग नंबर.	
बोल तो सधरु बोल तो	२६१६	भक्तांसाठी देव अवतार घरी.	१००२
बोलूरे वेदांती बोलूरे	२६१४	भक्ति आर्ह्यां केली सांडोनि.	८०६
जनाबाई.		भक्ति ऋण घेत माझे	२४९७
बगायाला गेले क्रियमाण	२९१४	भक्ति करूनियां कोण वार्धा.	११४७
बाईगे मी लिहिणें शिकलें....	३०७६	भक्ति त्रिविधा षड्विध	२११
बाप रकुमाबाईवर....	२७२१	भक्तिप्रतापें मी पावलों	९२३
बाप श्रोतियाचा राजा	२७३५	भक्ति हेंचि भावे परब्रह्म	१९६
बाळे मोळे ठकविसी	२८९१	भक्तीची अपेक्षा घरोनि	५६३
बांधोनिया हात गयाळ	२९६१	भक्तीविणें जिणें जळो	९३२
बोलती त्या नंदाळा	२८९६	भगत बला बाबा काडला	२४१४
ब्रह्मा बंदी ज्याचे पाय	२९१९	भगवंत ह्मणे नामयासी	२००६
ब्राह्मणाचें पोर	२८८२	भजन करारे हरीहरा	११९०
सेनान्हावी.		भजूं एका विठोबास	८१५
ब्रह्मीयाचा अवतार	३१३४	भरतें त्यागिली जननी	१३१
भ.		भले विराजे लंबकनाथ	२४४९
भक्त अमर स्वस्ति क्षेमें	१९७७	भव व्याघ्र देखोनि म्याले	५५७
भक्त केशवाचे आले	२६८	भव सागर तोडितां कां	९९०
भक्त पुंडलिक पुढारला	२००३	भवसिंधूचा पार तरावया	११८१
भक्त पुंडलिकें अससी	७३०	भवसिंधूचा पार तरे तो	११७७
भक्त प्रल्हादा कारणें	१२२४	भवसिंधु तराया	१५८६
भक्त भागवत बहुसाल	१९०३	भवाब्धि तारण रामकृष्ण	१२९८
भक्त विठोबाचे मोळे	१०४७	भस्म तो होतसे आला जो....	३०८५
भक्ता पुंडलिका देखोनि निकटा.	११०	भक्षुनीया पोहें संतुष्ट	१७५१
भक्ताचिया भावा होऊनि	२८१	भागलासि देवा	६५८
भक्तांची आवडी मोठी	८९५	भावे तुझे चरण धरिले	५९१
भक्तांचे हृदयीची जाणोनि....	३५६	भावेची भजन जनीं जनार्दन.	१२०५
भक्तांचें तें साहाय करणें	२०९२	भावेविण भक्ति कशानें	५६०
भक्तांसमागमें हरी....	२०८०	भांडारी येउनी करिती	१४८०
		भिऊनि रिधीजे समर्थाचे	५६६
		भिन्न रात्री माघ्याम्ही वो	९३४०

	अभंग नंबर.
भीत नाही भीत नाही	६४०
भीष्मासी आपण पाडियलें रणीं.	९८९
भुक्ति मुक्ति मार्गों तुज	९२८
भुक्ति मुक्ति सिद्धी यावया....	१०१६
भुजंग विखार पवनाचां	८९१
भुलले हे लोक काळाचे	९१७
भूचरी खेचरी चाचरी	२१४०
भूमिदानें होसी भूमिपाळु	९३९
भूमिभार झाला चालली	१७११
भूमी लोळे नामा कंठ	७३७
भूमीचें मार्दव सांगे कोंभाची.	२९३९
भूवैकुंठ जागा क्षेत्र हें	१८३१
भेट देई मज ह्मणे	१६६४
भेटिलार्गी माझा	३९०
भेटी लागीं जीवा लागलीसे.	४६०
भेटीची आवडी उत्कंठित	४७८
भेदवादी जना वाटतसे भिन्न.	२२९९
भैरो भूत शितला घावे	२३७१
भोगाची नव्हाळी न सुटे	२२६१
भोगावती तीरीं दिधला	२०९४
भोगावरी आह्मी घातिला	६८४
भोळ्या भाविकांचें वचन	१०९६
भोंवतालें जाळें घाली नेटेंपाटें.	२२७०

गोंदा.

भावें भक्तिवादे करवें कीर्तन.	२९९२
-------------------------------	------

विठा.

भिऊनियां निवे समर्थाचे	२६४६
भूतळीचीं तीर्थें नामा जंव	२६६७

अभंग नंबर.

जनाबाई.

भक्त जें जें कर्म करिती	२८७२
भक्तांमार्जी अग्रगणी	२७३१
भक्ति ते कठीण इंगळाची	२८३३
भक्तिभावें वळे गा देव	३०९४
भक्तिसाठीं याति नाहीं	३०२०
भजन करी महादेव	२७१७
भला भला पुंडलिका	२७३८
भाव अक्षराची गांठी	२७४१
भिळणीचीं फळें कैशीं	२८८६
भूत झालें ऋषि पोटीं	३०४४
भ्रांती माझें मन प्रपंचीं गुंतलें.	२८६०
भृंगीचिया अंगी कोणतें हो.	२९६७

विसोबाखेचर.

भवजलधि अगाध तरावया....	३१०२
------------------------	------

म.

मग अष्टदिशा व्यापुनी	१९८६
मग उड्डाण साधिलें गरुडें....	२०७९
मग केशव ह्मणे नाम्या खंती.	१९१३
मग केशव ह्मणे नाम्या धन्य.	१९१४
मग रूपेच्या सागरें	१९४७
मग नारदातें पुसे	१९३९
मग पंढरिनाथ ह्मणे नाम्यासि.	३००
मग प्रश्न आदरिला	१९६७
मग भक्तजनवत्सल....	१९४१
मग ह्मणे सर्वज्ञ	१९९९
मग लावुनियां नेत्र	१९०९
मग विनवी ज्ञानदेव	२००५

अभंग नंबर.		अभंग नंबर.	
मग व्यास पूजा सारिली	१९८७	ममता तुटेना मज	६३२
मग सकळ प्रेम पुतळे	१९९६	मयुरध्वज राजा	४०३
मग समस्त भक्तमंडळी	१९३१	मयुरादि पक्षी नृत्य करिताती.	१९१०
मग संतोष झाला हरिभक्तां	१९७८	मरण सांगा स्वामी कवणीया.	२२०
मग सारोनी संध्यास्नान	२००४	मरण हे काया मरण हे माय.	१९४
मग सुख शेजारी देव	१९३२	मरणें पेरणें जन्म उगवणें	७३३
मग सुवर्णाचीं ताटीं	१९२०	महा उत्साह त्रयोदशी	१९६३
मग हांसोनी पंढरीनाथ	१८९७	महा द्वारापार्सी नामदेव	१३२७
मग ज्ञानदेव ह्मणे	१८९६	महा द्वारीं सुख असे या	७४४
मज गांजील्याचा धांवा	९००	महा मुक्ति क्षेत्र	१९२६
मज चालतां आयुष्यपथें	९९४	महिमा अगाध यात्रा	६४३
मज तुज निगदलें निगदलें ...	१४०२	मल्हार महुडें गगनीं	१३६२
मज तूं घेउनिया बैससील	७९४	मंगळमूर्ति सुखधाम	२००८
मजसाठीं काय लाजतोसी	११२	मंगळ वेढ्याभोंवतें कुसूं घालावया.	२१९१
मत्स्य कच्छ क्रौड मृग	१३०२	मंत्र यंत्र दीक्षा सांगतील	३०८२
मधुवन चांगलें लोचनीं	१७७८	मंत्राचा पै मंत्र हरी हरी	११९४
मध्यान्ह काळीं मग	१९६७	मंथना आरंभ करितसे	१९६६
मध्ये झालें मौन देव निजध्यानीं.	२४८०	मंदिरा नेवोनी पलंगीं	१९६३
मन करी आपुलें वासना ते	१२१६	मंदोदरी करी विनंती	२२४७
मन झालें उन्मन वासना	१३९९	मंदोदरी सांगे रावणाप्रती	२२४४
मन धांवें सैरावैरा	७०१	माई गोव्यद बाप गोव्यदा	२४२२
मन नेणें तुझ्या नामाचा	४९१	माई तूं मेरे बाप तूं	२४२३
मन पंछीया मत्त पड	२३४९	माकड बैसलें किर्तनीं	१०८०
मन माझें आंधळें कपटाचें	४९८	मार्गे सांगून गेले अर्जुना	२३२९
मन माझें चोरटें लागलें	९०३	मागोनियां गोपी आल्या	१६३३
मन मेरे गज जिव्हां मेरी	२३९४	माझा नामा जंव नास रूपार्सी.	३१९
मनाचें मनपण सांडितां	९७२	माझा नामा मज देई	३३९
मनीं जें जें देखें परी	४१९	माझा प्राणोत विठला	२३९४
मनुष्य करिसी तरी भक्तीचे.	९३०	माझा भाव तुझे चरणीं	१३९४
मनें ध्यान करणें वाचे	४९३	माझिया पितयाची होईल	२२०७

अभंग नंबर.	अभंग नंबर.
माझिया मनासीं म्यां केला. ७९८	मातें डावा डोळा उजवा हे. २२१५
माझिया मनें मज उपदेश.... ७६९	माथां पडतां पाला २२७३
माझिया भक्तां जे ठेविती ७७९	माथां मोरपिसां वेंठी ७९६
माझी कोण गति सांगा ४३४	मान तोडावया कर शस्त्रांचे. ११
माझीया मनाचें बैसणें १३२२	माय न होती बाप न होता.... २३७५
माझे कुळीचें दैवत ६३	मायबापाची सांडुनियां ८२२
माझे गुणदोष आणशील ६८१	मायबापापरीस लोभ ४१७
माझे गुण दोष जरी ४९२	मायबापासी टाकिलें ३५७
माझे भक्त मज १८९९	मायभूमि पाहूं यांची आह्मी. २१४६
माझे मज नकळे ८४०	माय मेली नाम्या पोरटें लहान. ३८२
माझे मनीं ऐसें होतसें ५१३	मायेचा हा फांसा अहंकार. ८५७
माझे मायबाप साधुसंतजन.... २५८	मायेचें भूचर रजतम १११३
माझें जन्मपत्र बाबाजी ब्राह्मणें. २७७	मायेसी रूसलें भावासी १३८२
माझें मन पाहे कसून २०५	मार्ग तो राहिला जाऊं २२६९
माझें मनोरथ पूर्ण कीजे ६३९	मार्गशीर्ष मासीं व्रत १६०५
माझें मागणें ते किती ४१६	मार्गीं चालतां उगलें न चालावें. ९३७
माझें मी करितां गेले १११४	मारवर जैस निर बालहा २३६३
माझें व्रत एक चालवी ६३७	माराया कृष्णासी.... १६५८
माझें सगुण गुणाचें तान्हें.... १७१८	मारावया राजे ब्राह्मणाचे घरीं. २४७७
माझें सर्व भाग्य केशवाचे ८०५	मारिले ते वीर माव १८३९
माझ्या बोबडिया बोला ६३८	मांजरें केली एकादशी २५३४
माझ्या मनें तुझ्या.... १३२५	मिथ्या मायाजाळ मृगजळ.... २५३३
माता तेचि तात सोयरे ५९६९	मिळवुनी सोंगडे सांगतो १५४२
माता पिता घरीं आहेती १८१७	मी असें तेथें मग तूं कैचा.... ५७६
माता पिता बंधु कुळगुरु ५९५	मी तूं हें कथन सांगसी ८६१
माता पिता बंधू भगिनी इष्टमित्र. ५	मी तो तुझा दास न करीं.... ५३५
माता ह्मणे नामा रावुळसिं. २८६	मी माझें उरलें बाळक १४०१
माता वाट पाहे नामा अमुन. २८४	मी माझें भावीतां न फिटे हें. ११९१
माती तुडवितां नाहीं देहस्थिती. २४८२	मी माझें म्हणतां अर्थ २३३१
मातेलागी पुसे पिता १७६३	मी म्हणतां अहंता होईल.... १२१७

अभंग नंबर.	अभंग नंबर.
मीच माझा देव मीच माझा. ७९९	मैको माधो मळमूत्रधारी २४३४
मीनरूप झाला प्रथम तो हरी. २४७३	मोको तारले रामा तारले २३६९
मुकीया साखर चाखाया २२३६	मोको तूना वसार तूना वसार. २३९०
मुखी नाम हातीं टाळी १०३७	मोतियांचा चूर फेंकिला १८७६
मुखी नाही नाम १०५४	मोरपिसा कुंचे ढळताती १७०२
मुख्य मातृकाची संख्या २४८६	मोह भुजंगें डखिलें ४५२
मुगुट मनोहर कुंडलें मकराकार. २०५६	ह्मणतां नाम वाचें वैकुंठ ११९७
मुतूनिया हातें भूमि १५४१	ह्मणतां वाचें नाम वंदी तया यम. १२६१
मुक्तपण आम्हां नको ६३१	ह्मणती गौळणी हरीची ६२९
मुक्ताई उदासी झाली असे फार. २१४९	ह्मणती घेतल्या आह्मी १८८७
मुक्ताफळी नथ नाकी २४७२	ह्मणती बिमिषण शहाणा.... ९०७
मुक्ताबाईनें चांगा घेतलासे.... २१३३	ह्मणती सकळ द्विज १८२१
मुक्तिपद आहे एक विठ्ठल नाम. ११८०	ह्मणा श्रीराम जयराम ११४२
मुक्तिपद मी गा अभिलाशीन. ४९१	ह्मणे दीनबंधु तुह्मी सावध. १२१८
मुलें सांगताती १५४५	ह्मणे पुंडलिक देवा शिरोमणी. २१९५
मुषक हव्यासें चालूनि भूमीतें. ९११	ह्मणे बा आतां करिशील १७७७
मुंगीस तो मार्गु सांपडे १३८३	ह्मणे यशोदा बा गोविंदा.... २३१७
मुंग्याचिये विवरीं लागलीसे.... २०७०	ह्मणे विठोजी शंकराचा २०००
मुंगी उमगा ते मुंगी उमगा. १४०८	मृगजळ डोहो कां उपसिसी. ८६०
मुंगीचिया गळा बाधोनिया.... ५६१	मृगाचिये शुंगें धरोनी १५४०
मुंगीनें आकाश कवळिलें.... १४११	
मुळीच मी जाणें तुझें ७३४	
मुख बैसले किर्तनीं ८५४	
मुखा हातीं दिलें रत्न पारखासी. ८३९	
मूळ वदनाचा उदानु २१५	
मेघःशाम वर्ण झालासे १५८५	
मेघावीण जळ जळेवीण पुर. २१२	
मेले नित्यासी सांगे गोष्टी .. १४२४	
मै अंधलेकी टेक तेरा नाम.... २३६६	
मै अपराधी बाप मै २४०६	
	नारा.
	माझ्या विठोबाचे श्रीमुख.... २५७६
	मी आहें तेथें मग तूं कईचा. २५७३
	विठा.
	मग साधुसंत ह्मणती विव्या जाय. २६३२
	मरण हें पेरणें जन्म हें उगवणें. २६५०
	माझा बाप माय विठोबा रखुमाई. २६७८
	माझिया बापाचा तुजपासी ठेवा. २६६०
	माझिया बापाची मिरासी गा देवा. २६६५

अमंग नंबर.	अमंग नंबर.
माझिंया बापासी तुझाचि विश्वास. २६६६	माळियाचा लेक झाला २८८९
माझे बापाचे निधने बडिवार. २६३९	मांडियेला खेळ ३०९६
माझिया ठेवी दाखवी लवलाही. २६६८	मांडियेला डाव ३०६९
माथे वेल्हाळी वेल्हाळी २६४३	मी तों समर्थाची दासी २७९१
मायबापे काय नसतीं आमुचीं. २६६१	मी तों समर्थाची दासी । देव. २७६२
माळां मुद्रा सोंग घेऊनि होती. २६३६	मी वत्स माझी गायी २८१३
मांजराचे डोळे गेले २६५९	मृदु वाहे पाणी २८४१
मी तुझा अंकिला अगा पंढरिनाथा. २६०८	म्हणती माथां असते तोंड.... २९९६
मी तुझा पोसणा अगा नारायणा. २६७७	म्हणे पाचारा भूदेवा २९९८

जनाबाई.

मग म्हणे नंदाजीला २९१७
मग हांसोनी सकळी ३०१९
मध्य रात्री ऋषीसहित २९४९
मनां मागे मन लावूं २७६०
मनां लागो हाचि धंदा २७६८
मागे संत झाले २८९९
माझां मामा मज देई ३०९१
माझा लोभ नाही देवा २८९०
माझां शिणभांग गेला २८३०
माझा हा विठोबा येईल २९७९
माझी आंधळ्याची काठी २७८९
माझी पहा हो हरिणी २७६७
माझी वे जननी हरिणी २७८१
माझे अचडें बचडें लकुडें.... २९७७
माझे चित्त तुझ्या पायीं २७१३
माझे दुःख नाही देवा २७७३
माझे मनीं जें जें होतें २८४९
माथे मेली बाप मेली २८२०
माथेकुनी माय मानी २७२६
माळुनिया त्या रावणा २७११

गोराकुंभार.

मुकीया साखर चाखाया ३१२१

य.

यम सांगूं गेला वैकुंठा २४३
यम सांगे दूता १०६३
यम सांगे दूता कानीं २४३
यमाचीया घरीं दोघे जण १६७७
यमुने पावळीं देखिली १३४१
यशोदा घुसळीत १९४६
यशोदा व्याकुळ जाहालीसे. १९९९
यशोदे घराकडे चाल २३१९
यशोदे भोवत्या मिळाल्या.... १९९६
यशोदेचा बाळ अलगट १३९४
यज्ञयाग दानव्रत उद्यापन.... ७७८
यज्ञादिक कर्म करूनि १०४८
या विठोबा परतें आन १०७९
यात्रे बोलावितो हरी २६४८
यादवाचे कुकीं झोंड २९८०
यारे नाचो प्रेमानंदें २९
यावरी काय बोलिली पतिव्रता. २२१३

अमंग नंबर.	अमंग नंबर.
बाबरी नामदेव काय बोलिला. २२११	येईवो पद्मनाभे १४४५
याहो क्षेत्र केलें जुंषिली २५०५	येईवो वामने १४४३
युगा ऐसें पळ तुजवीण जाय. २५४४	येईवो विठले माते मांडलीचे. २४४३
युगा बरोबरी जातली १६७९	येईवो श्रीधरे सर्व.... १४४३
युगे अष्टावीस विटेवरी उभा. २४५९	येईवो विठले मजलागी १४४८
युगे गेलीं जरी अपारें १०५६	येईहो विठले भक्तजन १४४३
युक्तायुक्त ज्ञान वैराग्य ३४३	येउनो अळकावती केला १८१४
युक्ति प्रयुक्तीचें प्रमाण ६५	येऊनि संसारा १५५०
येई जनार्दने १४५५	येऊनिया यम ठाकला मुहारी. २२७५
येई तूं उपेंद्रे १४५६	येग येग विठाबाई.... २७००
येई तूं कृपाळे संकर्षण १४४७	येगे नारायणी अमृत १४३६
येई तूं गोविंदे १४३८	येत येत उभा राजबिर्दी २१
येई तूं पुरुषोत्तमे १४५१	येतसे दशरथ सुमित्रा १४६७
येई तूं प्रद्युम्ने ध्यान १४४९	येतां जातां थोर कष्टाळो १०५३
येई तूं मधुकरे १४४०	येतीया पुसे जातीया धाडी.... १३७५
येई तूं सारंगे वासुदेवे १४४८	येथोनी तेथवरी भोवोनिया.... २१७
येई तूं हरिरूपें १४५७	येरी ह्मणे काय करूं वो सुंदरी. २२८६
येई हृषीकेशी दिव्यरूप १४४४	येरु तो निवांत होऊनि १७८२
येईगे केशवे मज १४३५	येरे येरे देवा देईन १४९८
येईगे माधवे पाजी.... १४३७	योगयाग यज्ञ इच्छिस्ती ८२२
येईगे विठले अनाथाचे ५२१	योगानें जोडिली सायासैं १३२
येईना अझूनी श्रीकृष्ण सद्ना. ३८४	योगी परम ध्यानी.... १५११
येईवो अच्युते १४५४	योगी मुनीजन तपस्वी १११
येईवो अधोक्षजे १४५२	योगी हे शिणती तुम्ही ये १३०
येईवो अनिरुद्धे १४५०	योगीयांचें ब्रह्म शून्य १५५१
येईवो केशरी १४५३	
येईवो कृपावंते अनाथाचे ३७०	
येईवो तूं कृष्णे १४५८	
येईवो त्रिविक्रमें १४४१	
येईवो दामादरे १४४६	

महादा.

यादवाचे कुळीं शोध जे मन्मथें. २१८०

चिंटा.

मात्रे बोलावितो हरी २६४८

		अभंग नंबर			अभंग नंबर.
जनाबाई.			राजा ह्मणे बाळा देतो		१७७९
या वैष्णवाच्या माता	२७३४		राजाई ते पुसे अहो नाम		३९०
यातीहीन चोखामेळा	२८८७		राजाईचा संशय फेडिला		२९९७
येई जीवाचिया जीवा	२७७८		राज्यां स्थापियला उग्रसेन....		१६७२
येई येई विठाबाई	२७८९		राजियाची कन्या नाम		१७९३
येऊनिया जन्मा एक करा....	२९९९		रात्रंदिवस खंती वाटे		४१४
येऊं ऐसे जाऊं	२८२४		रात्री काळी घागर काळी....		१३९८
येग येग विठाबाई....	२७००		राधा वनीच्या पुत्रास धन....		२३४१
येमे माझे विठाबाई	२८४०		राधेप्रति अनया बोले		१९६४
येतां देखोनिया बाळ	२९४०		राम आपणा पयाणा		२४०३
येरीकडे गंगातीरी....	२९९९		राम जुहारी न ऐर		२४१९
येरीकडे ताराराणी....	१९४३		राम पिता सिता माता		१३७
येरे येरे माझ्या रामा	३०६८		राम बोले राम बोले		२३९७
योग न्यावा सिद्धी....	२८१९		राम मंत्राचिया आवृत्ति		११२१
योगी शणि झाला....	२७१२		राम म्हणतां रामचि होसि....		९९२
चोखामेळा.			राम राई उलगु अनजानु		२४२६
येई येई गरुडध्वजा	३१३०		राम राजीव लोचना		२३४४
र.			राम विठ्ठला देव विठ्ठला		२४४७
रकार मकार बांधी कारे	११७९		राम सो धन ताके काहा		२३९३
रखुमाई माता राई ओवाळिती.	२२९		राम हेंचि स्नान राम हेंची.		१२४३
रखुमाई ह्मणे ऐकतां जी	१८१९		रामकृष्ण माळ घाली कां....		१११७
रतन पारखु नीरारे....	२४१६		रामची भगती दुहेलीरे		२४१२
रमा सिंधुमाजी	४०६		रामनाम खेती रामनाम वारी.		२३९२
रमेच्या वळभें देखियलें	१६७१		रामनाम जपी वैष्णवण		२४०२
रवि रश्मि धरोनि स्वर्गी	२२७		रामनाम नरहरी श्रीबनवारी.		२४१८
रसने रंगे या राघवाचे	११३३		रामनाम बीन और नही		२४४९
राई येव्हडें पांखळूं दादा	१४२२		रामनाम ह्मणतां संसाराचे		१०७६
राजमंदिरा भीतरी....	७४९		रामनाम वाचे बोल....		९९९
राजयासी सर्व वृत्तांत	१७६०		राममे रमी राम संभारे		२३९६
राजा ह्मणे इच्छा	१४६६		रामस नामा नामहि रामा....		२३९८

अभंग नंबर.	अभंग नंबर.
रावणा मारून माझे मायेगे. २३३२	ल.
रावणाने केले लग्नमाजी १४७०	लटकी ना बोलों बाप २४४३
राष्ट्र करी पापराजाने भोगावे. २२६३	लटिका मी गाणूं लटिका ९०७
राहा याचे तळीं आनंदें १६१६	लटिकें तरी गायें तुझेंचि ९०९
राहिला पाऊस निघावें १६१७	लपालासि तरी नाम कैसें ८२१
राही रखुमाई ऋद्धिसिद्धि २१०४	लव निमिष म्हणतां आहे १००७
राही रखुमाई सत्यभामा माता. ३२९	लंबोदरा तुझा शोभे १४८७
राहूं नका येथें जावें १५९८	लागली उन्मनीं वैराग्याची. २०१४
राहोनी भोवतीं नामा वाट ४०१	लागलें वरुष पांचवें १७६२
रांजण गांवामध्ये संताजी १८३०	लागलें गे माय आतां कोणा. २४६७
रिद्धि आणि सिद्धि उभ्या १९१७	लाज सांडोनियां झालों ४९९
रुक्माई म्हणे परियेसी १९३४	लाजों नको मना हरीच्या ७०५
रुणझुण पायीं वाजताती १४९६	लाभाचीया लोभे मज म्हणसी. ३३४
रूपासी रूपस नाम हृषिकेश. ११९९	लावियेला निरंजन २०५८
रूपें शामसुंदर नीलोत्पल १३७३	लाविली कौपीन पितांबरि एक. २१३६
रोहिदासा शिवराई साठीं २२४१	लावोनि भव भय तुंवा केलें. ३२८
गोंदा.	
राजाईचा संशय फेडिला २५९७	लांचावलें ब्रह्म भक्तीचे १७०४
जनाबाई.	
रत्नाचें मंचकीं पडुडे २९९६	लांब लांब काय सांगशील. ९३०
रक्तवर्ण त्रिकुट स्नान २८४२	लिंगपुराणीं हा बोलिला २३०६
राजाई गोणाई २८०८	लोक एक अनंत वाणी २४०७
राजाई गोणाई दोघी २८९३	लोखंडाचा विळा परिसासि. ७७२
राधा आणि मुरारी ३०४५	लोखंडाचा विळा परिसीं २७४
राना गेली शेणीसाठीं ३०१०	लोपता आदित्य पडे १६२८
राव म्हणे अहो ऋषि २९३२	लोभ लहेर अति निझर बाजे. २३८४
रुक्माई आईचें आहे ऐसें २७८०	लोभ सांडिला सर्वांचा २४९
रुक्मिणीच्या कुंका २८११	लोभियाचे घरीं लटकेचि ९०८
गोराकुंभार.	
रोहिदासा शिवराईसाठीं ३१०८	जनाबाई.
	लज्जा सांडोनियां मांडावें दुकान. २७६५
	लोले लागला अंबेचा ३०७५

अभंग नंबर.	अभंग नंबर.
ख.	वामांगी बाहुली तुर्या २४८९
वटारोनी डोळे पाहती १८९०	वाया ताडातोडी केली ६५४
वटेश्वरें वृत्तांत सांगितला २०९५	वारीवो दसवंती आपुला १४९०
वडील कुरंगी काय बोलि २२९३	वारंवार काय विनवार्थ ३७६
वडील वडील आमुचे बोलती. ३०९	वाल्मिकादि भीष्मद्रोण ३९७
वतन मिरासी आमुची पंढरी. ८१३	वावडी दुरीच्या दुरी १३२३
वत्साकारणें मोहाकु गाय ५४६	वासने विरहित होवोनी ८४५
वदर्नी तुझें नाम २५१८	वासनेचा त्याग करारे ९१९
वनवृक्ष वल्ली २०२६	वासनेचा फांसा पडिला ४३०
वनामध्ये कांगें आलाती १६२९	वासनेची करणी ऐके ६८७
वर्णावया रूप काहीं १७५९	वासुदेवा दृषिकेशा १५०२
वरती करा कर दोन्ही २२२७	वाहतसे नेत्रीं इद्राचीये १६१८
वराईची गोणी कळली ३५२	वाळवंटी उभा करें १०४
वरी वरी बोलती २३२०	वासळं भोंवें खुंटिया ५९७
वसुदेवा देत देवकी १५०६	विचारितां सहज कोणी ७५०
वंदावें कवणासी निंदावें २२४२	विचारीत हो श्रीपती १५७०
वंदावें तें काय निंदावें तें १३१८	विचारुनि पाहा पंढरीचें २५०८
वंदिली अंबिका निघाले २१७१	विटेवरी उभा दिनांचा ८
वाकडें पाहणें जया १०	विटेवरी नाट उभा १९६८
वाघाचिया गळां बांधलीसे ३१६	विटेवरी समचरण सुंदर ९
वाचितां अध्यात्म जाणितां ही. १७८३	विठोजी ह्मणे ज्ञानदेवा १९५२
वाचे नाम गात चालिला १७३६	विठोबाचे पाय जन्मोनी ११८७
वाचे ह्मणतां गंगा गंगा ९४८	विठोबाचें मुख पाहतां १३३०
वाचेचेनि बळें बोलसी २९९	विठोबाच्या गांवा जाईन ४७
वाजविली डांक चौक ५६४	विठ्ठल आमुचें सुखाचे ८३६
वाजवोनि वेणू पसरीलें १६४२	विठ्ठल आवडी प्रेमभावो ७९२
वाढवेळ कां लाविला ५०२	विठ्ठल कानडे बोलूं जाणें ५०
वाढों लागे हरि नंदाचे १६९३	विठ्ठल माउली रुपेची कोंवळी. ३६५
वाणी गांधीपण पाही ६७३	विठ्ठल माउली रुपेची सावली. १०३
वानरांच्या संगें स्वयें ६७२	विठ्ठल रुक्मिणीसाहित २०११

अभंग नंबर.			अभंग नंबर.		
विठ्ठल विठ्ठल ह्यणा	११३२	विष्णु विष्णु हरि पावे	१४३९		
विठ्ठल विद्रदे पुंडलीक	४८६	विष्णुदास नामा ह्यणताती	३९५		
विठ्ठल विसावा सकळिका	१३२०	विष्णुनाम श्रेष्ठ गाताती	१२६२		
विठ्ठलनामीं आळस न करी.	१२१३	विष्णूसी भजला शिव	१२१९		
विठ्ठलाचे पाय मनीं	८५६	विसावा विठ्ठल सुखाची	६७१		
विठ्ठलाचें नाम जे...	११६६	विसावा विश्वाचा जो	११९८		
विठ्ठलासी पाहे विठ्ठलासी	१२८४	बीतभर पोटा लागलेसे	२५३७		
विठ्ठलेविण जया न गमे	६	वेडावली वाचा वेदाची	१२९१		
विणा घेऊनियां करीं	५७२	वेडिया उपचार गाढवा	८७५		
विधिवेद विरुद्ध संपर्क	१८२२	वेणु वाहुनी चित्त	१३६१		
विनविती संत आणिक	२०३६	वेणु वाहोनी सांवळा	१२		
विनंति करी मंदोदरी	२२४५	वेणुनादी चरे पाणी पी	२३१८		
विप्रवेश तेव्हां घेऊनी	१५३६	वेदपरायण मनीं तो	५४९		
विमानांची दाटी अंतरिक्षी	१५०९	वेदा नकळें पारश्रुति	१४५		
विमानीं बैसली विठ्ठल	२१६४	वेदा वेगळे कर्म करी	१०५८		
विरंजीचा बाप क्षीर	१४७२	वेदां जन्मस्थान शास्त्रां	१२१		
विश्रांतीचें स्थळ आळंदी	२५४६	वेदाचें महिमान जनीं	१२०६		
विश्वजन मोहना कपटीया	३२३	वेदाचें हें सार वैराग्याचें	१९४९		
विश्वंभर नाम तुझे	६२८	वेदाध्ययन कारिसी तरी	९६७		
विश्वाचा जो बाप हातीं	१५२१	वेदासि नकळे शास्त्रें पै	२०१		
विश्वाच्या मोहना कपट	१०६	वेदासी अगोचर परब्रह्म	७		
विष पाजावया पुतना	७३८	वेदासी कानडा श्रुतीसी	२५१३		
विषय खटपट आचार सांगसी.	१२७०	वेदीं तोचि शास्त्रीं सर्वा	६९५		
विषय सेवितां तुज	८७०	वेळोंवेळां तुज बाहे	१४९९		
विषयाचा आंदणा दिसे	८५०	वैकुंठ तें घर	१६१		
विषयाचे आळुके जरी नव्हते.	७१५	वैकुंठासी आह्मा मको घाडूं.	७९		
विषयाचें कोड कां करिसी	९५४	वैकुंठाहून केले येणें	१६९		
विषयासंगें रात्री जागे	१०३१	वैकुंठाहूनि धांवत आला	१४१		
विषयीं आसक्त झालें	५११	वैकुंठी पाह तव चतुर्भुज	१३०६		
विष्णूचें सेवन जये गांवीं	९०४	वैष्णव तो बळी ...	१२२९		

अभंग नंबर.	अभंग नंबर.
वैष्णवा घरीं सर्वकाल २२६	जनाबाई.
वैष्णवाचा थाट पताकाचे २२२२	वरस्कंधी ऋषी तो वाहिला ३०१८
वैष्णवाचे घरीं मांडिला २२४	वाट पाहते मी डोळां २७८८
वैष्णवांनीं केली समाधि २११४	वाम सव्य दोहींकडे २८३४
वैष्णवांमानी एक बळी २३३	वारा पाणी मुसळ धारा ३००९
वोसंडोनी निवृत्ति आलिंगो २०६२	विठेवरी ब्रह्म दिसे २७७७
वोसंडोनी हरि आनंदला २०२९	विठाई सांवळे डोळसे ३०८३
व्यर्थ कां हव्यासी करिसी. ९२९	विठो पंढरीचे राजे २७०२
व्यर्थ या व्युत्पत्ति लावितोसी. ८६४	विठो पंढरीच्या नाथा २७२९
व्यापक तें नाम तेव्हांच १२४१	विठो माझा लेंकुरवाळा २७०३
व्यापका परीस मन म्यां ७९९	विठोबा चला मंदिरांत ३०७७
व्रत तप दान सकळ १९२९	विठोबा मला मूळ धाडा २९७९
व्रत तप दान हवन पूजन ११३१	विठोबा रायाच्या अगा २७९२
व्रत तप नलगे करणें ८८७	विठोबाचें पदक गेलें २८७९
व्रतबंध दीक्षा उपदेश १८०६	विठ्ठल नामाची नाही २८२८
वृषभाच्या रूपें आला १६९९	विठ्ठल रुक्मिणी ॥ तुझी २६९४
वृंदावनीं चरे पाणी पी १४०९	विठ्ठलाचा छंद २९८८
गोणाई.	वियोग नाम्याचा न साहे २९२३
वडील वडील आमुचे २९६४	विवेकाची पेंठ २९८७
गोंदा.	विश्वामित्र द्विज चिन्ह २९३०
वराईची गोणी कळली २९९६	विश्वामित्रें जाऊनी पुढें २९३३
विठ्ठल रुक्माई भक्त नामदेव. २९९१	विश्वामित्रें तत्क्षणीं २९२७
विनवितें देवा बहुत प्रकारीं २९८९	विष्णुमुद्रेचा अंकिला २७४२
विठा.	वेदांतीं हें बोलिलें ३०९२
विठा नामयाचा आला पंढरपुरा. २६०९	वेष धरोनी ब्राह्मण २९४४
विठोबाचे बहु उपकार २६८०	वैकुंठीचा हरी २९१८
वैकुंठनायका आनंदपद २६२४	वैराग्य अभिमानें फिरविलें २८९९
विश्वंभरा तुझें नाम गा २६२६	वैष्णव तो एक इतर तीं ३०९७
	वैष्णव तो कबीर चोखामेळा. ३०१७
	बोदिला ताडिला २९०४

अभंग नंबर.		अभंग नंबर.	
वंदोनी श्रीकृष्ण चरण	२९९२	शिव हलाहलें तापला	११४१
व्हावें कथेसी सादर	२९७३	शिवणें टिपणें करोनि	३३३
कान्होपात्रा.		शिवरात्री कथा धन्य जे	२३०४
विठु दीनाचा दयाळ	३०९९	शिवादिक ज्याचे वंदी	१५७६
गोराकुंभार.		शिशुपाळादिका कोठें	१२३
वंदावें कवणासी निंदावें	३११९	शिंपियाचे कुळीं जन्म मज	२६९
सेनान्हावी.		शुक ह्मणे गा श्रीहरी	१८३८
वाचें सोपान ह्मणतां	३१३२	शुक ह्मणे राया ऐक	१९२०
विष्णूचा अवतार	३१४२	शुक सनकादिक जन	२३२
श.		शुकादिक ज्याची वर्णिताती.	१६८१
शब्दाचें मुख श्रवणाचेनि	८७४	शुद्ध फाल्गुनमासी वैष्णव	२१४३
शब्दामृत मांडे येनी	१३१९	शुद्ध भावार्थाचे पाहोनिया.	१७३९
शरण आल्या न पाहसी	७३९	शुभसूच चिन्हें होताती	१७३७
शरणांगता तारितां अपमान.	४३७	शेतीं बीज नेतां	११६९
शरणांगता तारी भवसिंधु	१६३८	शेवटची समाधि झाली	२१८८
शरणांगतासी नये मोकळावा.	९६७	शेवटिली पाळी तेव्हां	९४७
शरीर काळाचें भातुकें	९६६	शेषशायी हरि उठोनी	१७१६
शरीर प्राणाचें देउनि	३७२	शेषाग्रनि बोले लक्ष्मीचा	१९०४
शरीरसंपत्ति मायेचे	१११८	शेळीस घातली उसाचि	६९१
शरीराचा भाव तुज	६२१	शेळ्या मेंढियांचा खेळ	१६९९
शंख चक्र गदा पद्मेसी	४८०	शेंदुर पारवे नीळवर्ण	२०९८
शंभु उपदेशी भवानिसी	११७०	शोबोनिया चारी वेद	७०६
शाममूर्ति डोळस सुंदर	१३६०	श्रवणीं जळती पापाचे	१९८४
शास्त्रज्ञ पंडित तो एक	२३१९	श्रवणीं सांगितली मात	२०९
शास्त्राचें जें सार वेदांचें	११७८	श्रवणें नयन जिव्हा शुद्ध	२२२९
शांती भीमातीरीं भक्ति	१३९९	श्रीकृष्ण जन्मला वार्ता	१९३९
शिकला गाणें राग अळवणें.	८६७	श्रीकृष्ण लीलामृत बाणला	२४७९
शिव ऐसा शब्द कल्याण	२२९८	श्रीनारदमुनीचें जें	१ पा.
		श्रीपाद ह्मणती इच्या	१८१८
		श्रीमुख साजिरे कुंडलें	१२९७

	अभंग नंबर.
श्रीमुख सुंदर वाटोळें	१७२३
श्रीमुखाची सोय पाहों	४३८
श्रीराम सोयरा आला	१३३६
श्रीविठ्ठलें आपुल्या मुख	२२०९
श्रीहरि श्रीहरि ऐसें वाचे	८१०
श्रोते ह्मणती विष्णुदासा	१८

गोविंदा.

श्रीधरा अनंता केशवा	२९१२
--------------------------	------

राजाई.

शिकवावो रुक्माई आपुलिया.	२९९३
शिकविती ऐसें तुहीं	२९९४

गोदा.

शिजला तो सर्प काढिलें	२९९४
----------------------------	------

जनाबाई.

शके संवत्सर अक्राशें	३०४१
शब्दाचें ब्रह्म लौकिकीं हो.	३०६१
शरण आलों नारायणा	२७७९
शरीर हें जायाचें नश्वर	२९८६
शिणले डोळुले ॥ कां हो....	२७७२
शिणल्या बाह्या आतां	२८१८
शून्यावरी शून्य पाहे	२८४५
शूराचें तें शस्त्र कृपणाचें....	२९९२
शेव्या झाला हरी	३०३८
शेष बाणाते पुसत	२९१५
श्रीमूर्ति असे बिंबली	२८५३

आजबाई.

शून्य साकारलें साध्यात दिसे.	३०८८
-----------------------------------	------

अभंग नंबर.

सेनान्हावी.

श्रीज्ञानराजें केला उपकार....	३१३९
-------------------------------	------

ष.

षड्गुण संपन्न पंढरीच्या	११५
षड्चक्र भेदोनि जातां	१३७८

स.

सकळ वैभव निजकर्म भोग....	६५७
सकळ समुदाय मिळोनिया.	१४३३
सकळ साधनाचें सार	११३७
सकळ संतजन देखोनी	१२९०
सकळांची इच्छा करितसे	१६४९
सकळांचें तुझ्या हातीं	१६३७
सकळिकां तेव्हां देवें	१६१५
सकळिकां नमस्कार करूनियां.	१९१९
सकाम निष्कामवाचें	१९२७
सगुण तें ब्रह्म इटेवरी	१२६
सगुण निर्गुण जें कांहीं	६३४
सगुण निर्गुण श्रुति ज्या	४४७
सगुण समान भजती	९७६
सगुण संपन्न पंढरीच्या	२९१९
सव्या लावी कासे....	८८६
सत ज्ञान आनंद गगनाचें	२४९०
सद्गुरु नायकें पूर्ण कृपा	१९०
सद्गुरु वांचूनि नाम नये	१२४२
सद्गुरु सखया नाथा	१८४१
सद्गुरु सागरा दीनबंधु	२०८७
सद्गुरुसारिखा सोड्रा	२०३
सद्गुरुचे पाय जीवें न	२००
सत्य नित्य युक्त शुद्ध	१३७७

अभंग नंबर.		अभंग नंबर.	
सत्य सत्य जनार्दन	२००२	सर्व जीवां करी कारुण्य	९३९
सत्य संकल्पाचा कर्ता	१५२	सर्व तीर्थे मिळालीं अनर्ते	१९८४
सत्व समाधानी कर्मनिष्ठ	२५६	सर्व देवांमार्जी विठ्ठल	११६
सत्वाचा सागर राजा	१८३३	सर्व पापपुण्य हींचि दोन्ही	१००८
सदां पै परिपूर्ण जयाचें	१२१५	सर्वकाळ पुण्याच्या राशी	११३०
सदां फळ सुफळ	११०६	सर्वकाळ हरिजय	११२६
सदां मार्शे मन ओढे	६२४	सर्वकाळीं परमात्मा	७८४
सदां विचरती जनीं वर्नी	२५४	सर्वमावें तूतें जे ध्याती	८०२
सदां शिवापुढें कोण	१२४४	सर्व सुखराशी मीवरेचे	२९
सदां सोमवारीं विभुती	२३०७	सर्व स्वस्तिकेस वैष्णव	२०६९
सनकांदिकीं मंत्र घोष	१९५४	सर्वांग साजिरी आहे ती	१२७३
सप्तशृंगालागी केली	२१७०	सर्वाभूतीं नांदे सर्व	१५७
स्पष्ट जोडोनिया कर	२०८९	सर्वाभूतीं पाहे एक वासुदेव.	२४५
सबें चतुरता बरते व्यपना	२४०५	सर्वाभूतीं भज नमन करी.	१२६५
समर्थाचें बाळ पांघरे वांकळ.	४०९	सर्वाभूतीं भजन हेंची पै	१२७४
समर्थासी करी क्रोध हे	१०६५	सर्वाभूतीं हरि आहे आहे....	१२०३
समस्ता सांगती लहानाली	१५५०	सर्वांमार्जी सार नाम	११३६
समस्तांचें त्यानें केलें	१६८६	सर्वांमार्जी सार नाम हें	११५०
समाधि परिपूर्ण बैसलें	२०७७	सव्य हातें नगर घेती	२११५
समाधि श्रवण करिती	२१९०	सह समुदायेसी उठावे	२१७३
समाधिस्थ सदां राहे	२४८८	सहज तुझें सुख आहे	७५७
समाधीच्या पाळीं बैसलीं	२१८०	सहजे सहजे सबगुण	२३९९
समाधीसी सेज घातली	२१३९	सहस्र अघ्यांशीं ऋषी	३३
समुद्राचें पाणी मुंगी	९१६	सहस्र तोंडाचा तोहि	१७०
समुद्रांत पुत्र बुडालारे	१६७६	सहस्र दळांत आकाशाच्या.	१२९८
सरस्वती तीरीं अंबिकेचें	१६५१	सहस्र दळा मधून	११३९
सरस्वती माते द्यावी मज	१४८८	सहस्र नामाची घालितां	९८४
सरीतेचा ओघ सागरीं	२२३३	सहस्र नामाचे वाटगे	१४०३
सरोवरीं कमळें तैसें	१६३५	सहस्र मिळणी सिंधु जाहली.	१४८
सर्व जीव तूं झालासी	७१४	संकल्प विकल्प निरसुनिया.	७६३

अभंग नंबर.		अभंग नंबर.	
संकल्पाचा मळु नेत्री	१७७४	संसार संकटें रिघालों	८०७
संग खोटा परनारीचा	९०३	संसाराची सोय चुकलें	३९९
संटा मरका जाय पुकारे	२३८०	संसाराचें दुःख सुख	१०२८
संत चरण सेवितां....	२२९	संसारा येऊनि काय पुण्य....	१०७८
संत ते कवण असंत	७७३	संसारी असतां जिवन्मुक्त	७०८
संत पार्यी माथा धरितां	१०९४	संसारी गांजलों ह्मणोनी	४९७
संत पाहुणेरा सज्जनाचे	१८७०	संसारीच्या आद्या आहाळलों.	३६२
संत प्रबाणी भगती	२४३९	साई मेरो रीझई साची	२४१९
संत समागम फळलारे	१८८१	साचपणें ब्रीदा सांडवीन	९६९
संत समागमे चाले....	१४८९	साठी घडी माजी	९४४
संत संगतीचें काय सांगूं	१०९९	साठी सहस्र विघ्नावरी	८१७
संत मुलेना संतसु देना	२४४४	साडे तीन पाउलें टाकिलीं.	२०२४
संताचा महिमा कोण जाणें....	२६४	सातवा जो गर्भ	१९०७
संताची विश्रान्ति ज्ञानियाचे.	८७	सात्विक हें वैराग्य अर्थाचें.	२९४०
संताचे घरीं जहाला	१०२०	साधन साधितां होताती	१२८०
संताचें लक्षण ओळखावया....	२६९	साधनाच्या मार्जी एक	१३८०
संताच्या चरणा द्यावें	२२२	साधनांत सोपें नाम	११४४
संतासी विन्मुख झाला	१८९१	साधावया आत्मसुख	२९३
संतोषा कारणें सज्जन	११४	साधावया स्वरूप सिद्धी	११२८
संपदा सोहळा नावडे	३९	साधुनी समाधि तुज म्यां....	२९२४
संसार करितां देव जै	१३	साप कुंच छोडे विख नही....	२३९९
संसार घनदाट ॥ कै	२३२३	सापत्न माउली होती	१७६६
संसार परजनीं दूर	६२६	सारथ्यासी सांगे हांकी	१६८२
संसार पाल्हाळ सांगसी	१२१२	सार पै नाम विठ्ठलाचें	१२०१
संसार बंधन केलें जेणें	९८६	सार पै सांगत उपनिषद	१२०७
संसार शेत मुलम....	२३२७	साराचें हें सार भक्तीचें	९७०
संसार पटचक्रीं पडिलों	४८२	सारासार विचार करिती	२०२१
संसार सागर भरला	१०२२	सावध सावध रे भजले रे	२४४६
संसार सागरीं पडलों	९९१	सावध सावध राजाई हो	३४७
संसार सागरीं रे ॥ माझे	२३४२	साहेब संकट व्हय सेवक	२३८३

अभंग नंबर.		अभंग नंबर.	
सांगताती दाया	१४७५	सुवर्णाच्या ताटी ओगळूनि....	३५३
सांडी सांडी पसारा	८६२	सुंदर नारायण गौरविला	२१७२
सांडुनी पंढरीची वारी	९५७	सूर्यवंशी राजा असे तो	१८३५
सांडुनी पंढरी जासी	२१	सूर्याचा प्रकाश सर्व	१९८
सांडुनी वैकुंठ न धरत	७४७	सेवियले गोपालराय	२३८९
सांडोनी अभिमान झालों मी.	४२२	सेहेज अवल धुंदी मनी गाडी.	२३८५
सांडोनी नित्य नेमकर्म	२४७	सोडी सोडी मिठी	१५१४
सांडोनी संसार झालों मी	५६८	सोडोनिया गळां मुक्त केलें....	२३००
सांवळी श्रीमूर्ति हृदयी	१३६७	सोनियाचा दिवस अमृत	१३६५
सिबुर दावूनि बैसलें हाटी....	१०३८	सोनियाचीं झाडें अनेक	२१५३
सुकुमार सांवळें जैसी	१६३६	सोपा हा सुगम उपावो	१२७७
सुख तें आपुलें चोरासी	११८९	सोपान देवें ग्रंथ केला	२११०
सुख दुःख जिवाचें	८५२	सोपान ह्मणे देवोत्तमा	२०८३
सुख दुःख दोन्हीं आह्मांसी.	२८०	सोपान वटेश्वर उभे ठेले	२०९७
सुख सांगावें संतापुडें	८५२	सोपान वटेश्वर पातले	२०९६
सुखरूप दोघे चालताती	१९०१	सोपान समाधि बैसला	२०८५
सुखाचा सुखतरु सद्रु	२०४	सोय सांडिली घराची	३४२
सुखाचा सोहळा वाटतसे ...	९१५	सोयरा सुखाचा विसावा	११७९
सुखाचे सोयरे भेटती ...	१९९	सोळा त्या समाधि औट	२४८७
सुखाचें हें मुख श्रीहरि	१३२९	सोळा सहस्र ताटें....	१७४९
सुखालागीं जरी करिशी	३७	सोंगाचें वैराग्य अनर्थ	९१४
सुखालागीं मन तुझें	२१०	सोंवळी पिळूनि कां....	१०५९
सुदामा ब्राह्मण होता	१७२६	सोंवळ्यानें हरि वाढितो	२०५१
सुदामा ह्मणे अनंता	१७५२	स्तवितसें वाचें जोडोनिया	१७९०
सुफल जन्म मोको गुरु	२३६७	स्थूल होतें तें सूक्ष्म पै	२२३९
सुरतकी सुई नुरतका	२	स्नानविधि केली भक्ती	१९५५
सुलतान पुळे सुनरे नामा	२३८१	स्नानालागीं उठा ह्मणे	१७४८
सुलभ सोपारें नाम....	१२३६	स्फुंद स्फुंदोन नामा उभा	६७५
सुवर्ण आणि परिमळ	१२३२	स्फुंदत स्फुंदत नामा उभा....	७३६
सुवर्णाचा शोभे मस्तकी	१४७४	स्मरण करितां रामनाम	१११६

अभंग नंबर.		अभंग नंबर.	
स्वप्नीचिया परी देखसी	१००९	सण दिवाळीचा आला	२९०३
स्वप्नी तरी कैसा न पडसी	९३९	सत्व रज तमें असे हे	२७९९
स्वयें घरदार प्रपंच मांडिला.	९२८	सदाशिवाचा अवतार	३०४८
स्वर्ग मृत्यु पाताळ तिन्ही	१९७३	संत आणि देव मानी जो	२८६८
स्वरूपाकारणें विश्वरूप	२४८४	संत आले महाद्वारी	३०२२
स्वस्ति श्रीनगर द्वारका	१७९७	संतभार पंदरींत	२७२९
स्वानंदांत पडोनिया जाती	१९७	संत महानुभाव येती	२८९८
स्वानंदें स्वभावें देवभक्ता	२०१९	संत राउळा चालिले	२७०४
स्वामि एक व्हावा	६२७	संत सभा पंदरींत	२७९३
स्त्री गरवार पति उदरीं	२४९८	संत हे कोणतरी देवाचे	२७३३
राजाई.		संताचा तो संग नव्हे	२७४०
सावध सावध राजाई वो	२९९१	संसारि निधान लाधले	२७२७
गोणाई.		साधु आणि संत	२७७६
सुख पंदरीस पाहूं	२९६६	साळी सडायास काढी	२८७७
गोंदा.		सांडुनी पंदरीं जाती	२६९९
साठी नवलक्ष चौऱ्याणव कोटी.	२९८१	सांवळी ते मूर्ति हृदयीं	२६९२
साक्ष आल्यावरी कष्टी	२९८९	सिंवाचें तें नख पतिव्रता	२९६४
सेज सिद्ध झाली निजा	२९८२	मुखें संसार करावा	३०७२
विठा.		सुंबाचा करदोडा	२८९४
साधुसंत जना करितों प्रार्थना.	२६१९	सेना न्हावी भक्त भला	२९४७
साधूच्या दर्शना लाजसी	२६०९	सोपानाची ऐसी मूर्ती	३०४७
सुखाचा निज ठेवा तुमचा	२६१०	सोयरिक सांडिली सर्वांची.	३०९८
जनाबाई.		सोंग सोंगा जाय	३०६०
सखिये साजिणी	३००४	स्तन पाजा यासी	२७१६
सरूया घेतलें पदरीं	२७७१	स्मरण तें हेंचि करूं	२७९८
सरूया पंदरीच्या राया	२८१४	स्मरतांची पावसी	२७२२
सरूया पंदरीच्या नाथा	२७८६	स्त्री जन्म म्हणवुनी न व्हावें.	२७४४
		कान्होपात्रा.	
		सर्व सुखाचें जें निज सुखाचें.	३०९३

अभंग नंबर.	अभंग नंबर.
विसोबाखेचर.	हरिभक्ता आथिलें तेचि १०४०
मुखार्चे मुखरूप घेऊनि ३१००	हरिवीण देह मळीन ९२६
सांवतामाळी.	हरिश्रंद्र राजा सत्वनिष्ठ २३०१
समयासी सादर व्हावें ३१०९	हरिश्रंद्र राजा होतां २५०७
गोराकुंभार.	हरिस श्रवणीं ध्यावो ९९१
सरितेचा ओघ सागरीं १३१३	हरिसी शरण निघा वहिलें २९३९
स्थूळ होतें तेंचि सूक्ष्म पै ३११०	हरिहर ब्रह्मा इंद्रादिकां १२४५
सेनान्हावी.	हरिहर विघाता आले २०१३
मुखें घाली जन्मासी ३१३६	हरिनाम गातां पवित्र १५६५
ह.	हरिनाम गोड जाहलें २४६०
हडबडलीं पातकें ११३८	हरिनाम पाठ हाची ११२९
हत्तीच्या चरणावरी बैसे ३८३	हरिविण जीणें व्यर्थचि ९७१
हनुमंत गेला सीता १४८३	हस्त ठेविला माथया १९६१
हमामा हुंबरी देई कान्हो २३१०	हवा हवा ह्मणताती १३१६
हरणी सांगे कांहीं कर्म २२९६	हा चाळविलें अनंत ७४६
हरहर करत मीटे सब २३७०	हाची नेम सारी ११११
हरि त्वां कोणाचें बरवें ३३१	हात पाय सर्व १३३२
हरि गातां बरवा ऐकतां ९७३	हातांत नरोटी जीर्णचि १८८६
हरि भोळा हरि भोळा १२८	हातीं घेवोनिया काठी १७००
हरि रे वाढ वेळ झाला ६५२	हातीं विणा मुखी हरी ९८
हरिकथा ऐकतां अनन्य ९६३	हांसोनी सोपानें खुणाविल्या. १८७९
हरिकथा श्रवण श्रवणाचेनि. ९३६	हिर जळामधीं भिजतील ६२३
हरिचिया दासा नामया १८६१	हीन दीन जात मेरी २३९१
हरिदासपणें उभविला १०४४	हीर दे माला हीर दे गोपाला. २४२४
हरिनारीं उदास तो १०७७	हुंबरीच्या मिषें हुतुतु १७०६
हरिपाठ गर्जेरें केला २१२७	हें गे आयुष्य हातोहातीं ७०३
हरिभक्त ह्मणविणें आणि १२३१	हेंचि आह्मां श्रेष्ठ १८२३
	हेंचि देवा पै मागत ३७४
	हेंचि मागतसे तुज ६२२
	हेंचि माझी संघ्या ९७१

	अभंग नंबर.
होईन संताचा वोळांगणा	१२९
होऊनिया तुम्हीं वनीची	२२२४
होउनी हरण राहिला ते	२२६९
होतां प्रातःकाळ सांगतसें	१६९०
होसि भक्ताचा कोवसा	१७८

विठा.

हरिकथा ऐकतां	२६२२
हरिनामाचा ध्वनि ऐकोनी.	२६९३
हरि ह्मणा हरि ह्मणा	२६२१
हाट करी आह्मी आठवडे. .	२६८९
हिंडतां श्रमलों बहुश्रम	२६७९

जनाबाई.

हरिहर ब्रह्मादिक	२८२३
हा दीनवत्सला महाराज	२८०१
हासे आलें द्रोपदीसी	२९९३
हाटी जायाची तातडी	३०२४
हात निढळावरी ठेउनी	२७७
हिरण्य कश्यपाचे कुळीं	२९११
होचि देवाचें भजन	२९६९

सेनान्हावी.

ही माझी मिरासी	३१३३
क्ष.	
क्षण एक एकांती बैसोनी	७६६
क्षण एक मना बैसोनी	७००
क्षण क्षणा देहीं आयुष्य हें.	९२०
क्षण क्षणा पंढरिनाथ	२०८६
क्षार उदक देउनि मधुरता.	२४६४
क्षीरसागरांत अससी	१४९१
क्षेत्री हा वृत्तांत कळला	१४३४

अभंग नंबर.**जनाबाई.**

क्षीरसागरीच्या वसणारा	२९८३
ज्ञ.	
ज्ञान ध्यान जपतप साधन	११९४
ज्ञान व्हावें आधीं ओळखावें.	११९९
ज्ञान सत्य मुक्त शुद्ध बुद्ध....	९६
ज्ञानदेव उभा जोडोनी	१९९१
ज्ञानदेव पहातां डोळां	१८९२
ज्ञानदेव पहावा डोळा	१८४९
ज्ञानदेव माझे सौख्य	१८४६
ज्ञानदेव ह्मणे तूं भक्त	१८९३
ज्ञानदेव ह्मणे नामदेवा	१८९४
ज्ञानदेव ह्मणे परियेसा	१९०२
ज्ञानदेव ह्मणे परियेसी	२१९९
ज्ञानदेव ह्मणे विठ्ठलासी	१९९०
ज्ञानदेव ह्मणे शंका न	१९०६
ज्ञानदेवा पुढें कथा	१८४९
ज्ञानदेवा लागीं चंदनाची	२०९४
ज्ञानदेवामी उद्धव	१९९४
ज्ञानदेवें देवा घातलें	२०६४
ज्ञानराज माझी योग्यांची	२६१
ज्ञानीयांचें ज्ञेय ध्यानियांचें.	८९
ज्ञानेश्वरा तुम्ही निरविलें	२१६१
ज्ञानेश्वरापाशीं आनंदी	२०३९
जनाबाई.	
ज्ञानाचा सागर ॥ सखा	२७३७
ज्ञानेश्वर अभंग बोलिले	२७३९
ज्ञानेश्वर ह्मणे नाम्यासवें	२९०९
कान्होपात्रा.	
ज्ञान वैराग्य भजिल्ले	३०९२

नामदेव यांचे गाथेंतील प्रकर्णांची अनुक्रमणिका.

	पान.		पान.
नामदेवस्तुति भोरोपंतकृत	१	नामदेवाचा संकल्प आणि	
„ कबीरकृत	२	त्यास अभंग करण्या-	
„ गोरकुंभारकृत....	२	विषयीं देवाचें साह्य	१८९
आरती मक्तबिजयाची गणेशस्तुतकृत.	३	नामदेवाचा संकल्प	१८९
नामदेवाच्या अभंगांची गाथा.		संत संगती	२४८
मंगलाचरण	५	नामाचा महिमा	२५०।१९५
उपास्यदेवत पंढरीचा विठोबा.	६	नामरमरण	२६५
देवाची स्तुती	२७	सगुण निर्गुण स्वरूप वर्णन	२८६
नामदेवास गुरु करण्याविषयी		योगविषयसंबंधी	३०६।६८८
देवाचा बोध	४८।५९८	आत्मप्राप्ति	३०८
गुरूची स्तुति	४९	कुटाचे अभंग	३११।६९३
नामदेवाचे गुरु विसोबाखेचर		हाटाचे अभंग	३१६
यांचा नामदेवास बोध	५३	संध्येचे अभंग	३१८
गुरूपदेशानंतर नामदेवास प्राप्त-		प्राख्य किंवा कर्मभोग	३२३
झालेली स्थिति	५६	गीतामाहात्म्य	३२४
संतस्तुति	५६	रामजन्माचे अभंग	३२५
नामदेव चरित्र	६६	सीताशुद्धि	३२९
करुणा	१००।६९५	रामचरित्र	३३१
मनास बोध	१६४	कृष्णचरित्र-बालक्रीडा	३३२
नामदेवाचा देवाबरोबर संवाद.	१७०	कृष्णलीला	३८२
गुरु करण्याविषयी देवाचा नाम-		सुदामचरित्र	३८९
देवास बोध	१८७	उपमन्युचें चरित्र	३९५
नामदेवास अभंग करण्यास		प्रह्लाद चरित्र	३९६
देवाच्या आज्ञेविषयी तुका-		ध्रुव चरित्र	४००
रामबावांचा लेख	१८८	मिराबाई चरित्र	४०८
		श्रीकबीरसक चरित्र	४१०

	पान.		पान.
कमाल चरित्र	४१३	पुंडलिकाचें देवाबरोबर संभाषण.	९९४
नरसी मेहेताचें चरित्र	४१५	ज्ञानदेव आणि नामदेव संवाद.	९९५
जनाबाईचें चरित्र	४१७	नामदेवार्ची देवाविषयीं सल-	
चोखामेळ्याचें चरित्र	४१८	गीर्ची वचनें	९९६
चोखोबाचे स्त्रीचें बाळंतपण	४१९	परिसाभागवत व नामदेव यांचा	
जनजसवंत याचें चरित्र	४२१	संवाद	६०१
श्रीज्ञानदेवाची आदि	४२१	परिसाचें स्त्रीशीं संभाषण	६०२
बोधलेबोवाचें चरित्र	४२०	परिसाभागवतानें केलेली नामदे-	
राकाकुंभाराचें चरित्र	४२२	वाची स्तुति	६०३
संताजी पवाराचें चरित्र	४२४	परिसाभागवत	६०७
परसोबा नामदेवाचा संवाद	४२७	गोराकुंभार	६०७
गोरोबाकुंभाराचें चरित्र	४२८	रावण मंदोदरी संवाद	६१०
हरिश्चंद्रराजाचें चरित्र	४४१	द्रोणपर्व ह्याळसेन कथा	६१३
भानुदासाचें चरित्र	४५०	शिवरात्रीचे अभंग	६२५
श्रीयाळ चरित्र	४५१	हुंबरी	६३८
जगमित्र नागा याचें चरित्र	४५४	गोंधळ	६३९
शुकाख्यान	४५६	जागर	६४०
भीष्मप्रतिज्ञा	४७७	बागुल	६४१
ज्ञानदेवाच्या भेटीसाठीं नामदे-		खेळिया	६४२
वाची आळ	४७८	गौळण	६४२
ज्ञानेश्वराचे भेटीस नामदेव आले		धेनु	६४४
ते अभंग	४८२	शास्त्री व पंडित	६४४
तीर्थावळीचे अभंग	४८८	आळंदीचें वर्णन	६४५
ज्ञानदेवाच्या समाधीचे अभंग.	५२०	ब्राह्मण	६४५
सोपानदेवाचे समाधीचे अभंग.	५६४	जातें संसार घट्टी	६४५
" "	५६९	चाटापरीचे	६४६
वटेश्वर नमन	५७९	कुळवाडी	६४६
मुक्ताबाईच्या समाधीचे अभंग.	५८२	शेत	६४७
श्रीनिवृत्तिनाथ याचे समाधीचे अभंग	५८६	कलियुग	६४८
चोखामेळ्याच्या समाधीचे अभंग.	५९३	पदें	६४८

	पान.		पान.
हिंदुस्थानीभाषेत अभंग	६९४	लाडाईचे अभंग	७३९
नानकसाहेबाच्या ग्रंथांमधील		आऊबाईचे अभंग	७४०।८११
हिंदुस्थानी पदे	६९६	जनाबाईचे अभंग.	
मुपाळ्या	६७८	उपास्य विठोबा	७४०
पाळणे	६८०	देवाची स्तुति	७४१
आरत्या	६८०	संकल्प	७४८
मराठी पदे	६८४	भक्ति स्वरूप	७६१
दशावताराचे अभंग	६८५	स्वरूप स्थितीचे अभंग	७६१
साधूंचीं स्तवनें	६८७	देव भक्तांचा कैवारी	७६७
स्फुट अभंग	६९०।६९९	कूटाचे अभंग	७७३
गुरूचें महात्म्य	६९१	कर्मावर अभंग	७७४
ध्यान	६९२	कृष्णजन्माचे अभंग	७७४
एकादशीमहात्म्य	६९२	तीर्थावळीचे अभंग	७७५
ईश्वरप्राप्ति	६९३	हरिश्चंद्र आख्याय	७७५
देवाचें स्तवन	६९४	सेनान्हावी चरित्र	७८५
देवास नैवेद्य जेवविला	६९८	थालीपाक	७८५
तुळसी महात्म्य	६९८	पदे	७९१
देवानें केलेली नामदेव स्तुति	७०२	पाळणा	७९३
राजाईचे अभंग	७०३	धांवा श्रीकृष्णाचा	७९३
केशवाचे अभंग	७०८	मुपाळी	७९३
गोणाईचे अभंग	७०९	नामदेवाचे अभंगांची पुरवणी.	८०९
नारा याचे अभंग	७१०	नामदेवाचे समकालचे साधूंचे अभंग.	
महाद्याचे अभंग	७१३	कान्होपात्राचे अभंग	८११
गोंदाचे अभंग	७१३	विसोबाखेचराचे अभंग	८१३
नामदेवाचें चरित्र	७१४	सांवतामाळी याचे अभंग	८१५
विद्याचे अभंग	७१९	गोराकुंभार याचे अभंग	८१६
विसोबाखेचर आणि विठा यांचा		चोखामेळा याचे अभंग	८१८
संवाद	७२७	सेनान्हावी याचे अभंग	८२०

नामदेवस्तुति.

मोरोपंतकृत.

आर्या.

श्री नारदमुनिचें जें सुमहद्वत तेंचि नामदेवाचें ॥ याणें प्रसिद्ध केलें
विठ्ठल हें भव्य नाम देवाचें ॥ १ ॥ शतकोटी अभंग मुखें कवि सत्तम हा
मुखें वदे वाहे ॥ पूजा न आठवूं दे लक्ष्मीचीही मुखें व देवा हे ॥ २ ॥
भक्ति प्रताप लोकीं असंश्रुत याचि नामदेवाचा ॥ परमप्रिय भक्तसखा कीं
आह्मां आप्त कामदेवाचा ॥ ३ ॥ बाळपणींच ह्मणे हा नामा श्रीविठ्ठलास
जेव कसा ॥ देव कसा उतरे जो खांचा होतो स्वयेंचि सेवकसा ॥ ४ ॥
तो शुद्ध नामयाच्या जो गातो आदरें अभंगातें ॥ जें पातक जड इतरां श्री
गंगेच्या तसें न भंगातें ॥ ५ ॥ परमेश्वरप्रसादें भक्तीं अत्यद्भुता वसे शुचिता ॥
रुचिताप हरी तीनहि न तदुक्ति ब्राह्मणासि कां उचिता ॥ ६ ॥ किंबहुना
नाम्याची भक्ता दासी जनी तिची वाणी ॥ खाणी पातक आणी तरिच
खळाच्याहि लोचनीं पाणी ॥ ७ ॥ ज्ञानेश्वर ने तीर्था विरहें चिंता अनामया
लागे ॥ प्रभु साश्रु श्रीस ह्मणे मम मन विसरे न नामयाला गे ॥ ८ ॥ उद्धव
अकूर प्रिय भक्त श्रुत देव बहु असे कोटि ॥ परि याचि नामदेवीं प्रीतिच रम
बालकीं तसी मोठी ॥ ९ ॥ निजैळ देशीं भरला अड घेतां स्मरुनि आळ या
तृषितें ॥ प्रभुनें तेंवि जपावें भक्तास जसें कृषिवळें कृषितें ॥ १० ॥ उठवी
यवन प्रतिहता धेनु श्रीनामदेव मग तो बा ॥ निजकर्ण पिळूनि ह्मणे अति
पश्चात्ताप पापनग तोबा ॥ ११ ॥ झाला हा गुप्त महा-द्वारीं जी प्रथम
पायरीं तीर्त ॥ घालिति जडाहि याचे आपुलिया सदय पाय रीर्त ॥ १२ ॥
नकरी जपोनि आंगें बळकट घालूनी काय कळ पर ॥ सा नामदेवजीचें
श्रीविठ्ठल विश्वनायक छपर ॥ १३ ॥ एक जनी हरिभक्ता सिंप्याची हरि
हरी ह्मणे बटिक ॥ तीस दळाया लागे भगवान् वदतील साधु कां लटिक
॥ १४ ॥ प्रभुते तसेंचि संत स्तविती सप्रेम नामदेवास ॥ खासि मयूर ह्मणे
वा स्वप्रेमाचाचि लेश देवास ॥ १५ ॥

कबीरकृत.

दोहे.

सुरतकी सुई नुरतका धागा । नामदेव सीवे हरजीका बागा । ब्राह्मण भगतों आदों बैर । ज्याय पुकारत मारे शोर ॥ १ ॥ पादशाहा तुम बडे नरीस । मुनियां बिघडा सारा देस । दो छपेदार दिये पठाय । नामदेवकों ल्याओ बुलाय ॥ २ ॥ दिखलावो नामा तेरा हरी बिठला । नामा सुलतानी बादला । कहाँ तेरा गोविंद कहाँ तेरा राम । छोडदे तेरा राम जपों रहिमान ॥ ३ ॥ पादशाहाजी हमसें जात कभी नही । हिंदु तुरक क्या पीर कही । थाने परसें ल्याई गाई । ले बांधी पिलखाने माही ॥ ४ ॥ आनले गाई बहाले छुरी । हिंदु मुसलमान बैठे फेरी । मुवा मुडदा जियाय दे मोहे । नहितो गडदन मारत तोहे ॥ ५ ॥ पादशाहाजी ऐसा कभी नही होय । मुवामुडदा जियावे नही कोय । औट घडिकी आवद जो करे । नामदेवकी माता बिलखी फिरे ॥ ६ ॥ छोड दे पुता राम नाम भायी । जपो खुदा ना तो माच्या जायी । मै तेरा पुत न तू मेरी माय । पिंडपडे तब ध्यान न जाय ॥ ७ ॥ गंगा जमुना उलटी बहे । तोभी नामदेव हरनाम कहता रहे । उठकर पादशाहा हुये रिसाय । मस्त हत्ति तहां दिया झुकाय ॥ ८ ॥ हत्ती करे जब छोडकी मोट । नामाजी उबरे हरजीकी वोंट । पांवो बेडी हातों ताल । नामदेव गावे गोपाल ॥ ९ ॥ गाई मारी हुई तीन घडी । अबहु न आये त्रिभुवन हरी । बखत न बाज्या बाजिया । गरुड चेढे गोविंद आयीया ॥ १० ॥ लाल कसिदा हिरे जोडी । नामदेव उपर पाखर पडी । नामदेव उठे हरिचरण लय लाय । उठे वचुबा चुंबे गाय ॥ ११ ॥ उठकर पादशाहा महलमें जाय । महलमें पेखे लागी लाय । बिबियां पुकारे आलापु दिये । छोडदे नामदेवहो तेरी गाय ॥ १२ ॥ काढो कफनी पेनो गलेमाला । हिंदु मुसलमान बैठे शाला । पादशाहा नामदेव झगरो भयो । यह जनदास कबीरजी कह्यो ॥ १३ ॥

गोराकुंभारकृत.

अभंग.

कासया बहुवसी घालसी मन ॥ तुजविण मना काय काय काय ॥ १ ॥ एकपर्णी एक एकपर्णी एक ॥ एकचि अनेक विस्तरलें ॥ २ ॥ अनेक तत्वांतें झणी देसी थारा ॥ न चुकती येरझारा संसारीच्या ॥ ३ ॥ म्हणे गोराकुंभार कोणा नाहीं दुजें ॥ विश्वरूप तुजें नामदेवा ॥ ४ ॥

आरती भक्तविजयाची.

दिंडीरवन पावन क्षेत्र पंदरी ॥ परब्रह्म अवतरले उभे इडेवरी ॥
 चंद्रभागातिरीं कर कटावरी ॥ अखंड उभा आहे भक्तांचे द्वारी ॥ १ ॥
 जयदेव जयदेव जय पंदरीराया ॥ जड जिव तारून पापि विट जडली
 पायां ॥ धृ० ॥ पातक पृथ्वीवरी झालें दारुण ॥ तेतीस कोटी देव
 आले तुज शरण ॥ ह्मणउन आज्ञा केली भक्तांलागून ॥ मृत्यूलोकीं
 जाउन तारावे जन ॥ २ ॥ प्रथम विप्रकुळीं जयदेव झाले ॥ तस्करानें
 हस्त चरण तोडिले ॥ पद्मावतिसी छळितां प्राणां त्यागिलें ॥ अष्ट-
 पदी ह्मणुनी प्रेत उठविलें ॥ ३ ॥ मारुतिचा अवतार तो तुळसीदास ॥
 काशीमध्ये खानें धरिला रहिवास ॥ ४ ॥ अयोनि संभव भक्त दोघे
 जन्मले ॥ कबीर नामदेव नाम पावले ॥ नामयाचेसंगें देव जेविले ॥
 कबीर गृही हरिनें शेले विणिले ॥ ५ ॥ शुकाचा अवतार नामा
 निज भक्त ॥ वाल्मिक कबिर झाला तोही बीरक्त ॥ तीर्थे करीत आले खा
 घरीं संत ॥ चोरीकरितां वधिला कमाल निज भक्त ॥ ६ ॥ निवृत्ती ज्ञानेश्वर
 तिसरे सोपान ॥ ब्रह्मा विष्णु महेश नटले आपण ॥ चिच्छक्ती मुक्ताई जाणे
 निज खुण ॥ मांडे केले सत्वे पाठीवर जीणें ॥ ७ ॥ सन्याशाच्या पोटीं
 जन्म ह्मणउन ॥ निंदा करिती ग्रामीं सर्व ब्राह्मण ॥ खांचें व्हावयास द्वैत
 खंडण ॥ म्हैशा मुखें वेद ह्मणविले जाण ॥ ८ ॥ नामा ज्ञानेश्वर गेले
 तीर्थासी ॥ पंथ क्रमितां उदक न मिळे त्या देशीं ॥ स्तवन करितां तुझें तूं
 पावलासी ॥ उदकें भरुनि कूप देऊळ फिरविसी ॥ ९ ॥ तिर्थे करुनी आले
 पंढरपुरासी ॥ ब्राह्मणानें प्रायश्चित दिधलें देवासी ॥ चतुरभुज रूप
 दाखवुनी खासी ॥ संशय खाचा गेला सर्वही लयासी ॥ १० ॥ पांगुळ शक्ति-
 हिन तो कूर्मदास ॥ व्हावें तुझें दर्शन मनि जडली आस ॥ नामा घेऊन सर्वें
 जातां भेटीस ॥ माळ्याच्या हृदयीं केला रहिवास ॥ ११ ॥ रांका गोरा आणि
 होते कुल्हाळ ॥ नकळत बाळहत्या घडली तात्काळ ॥ चिखल मळितां खा
 तुडविलें बाळ ॥ पिलीं घालुन केला अग्नि बंबाळ ॥ १२ ॥ विठ्ठल विठ्ठल
 नामें करितां गजर ॥ पिलीं पुत्र तेव्हां उठवी सत्वर ॥ स्त्रीसी ताडन करितां
 गोरकुंभार ॥ शपत देतां खानें तोडिले कर ॥ १३ ॥ द्वैतभेदे शंकर नर-
 हरि सोनार ॥ खातें दिधलें दर्शन होऊन शंकर ॥ जनिचें काज करुनि टाकि-
 तसे केर ॥ ऐसे भक्त किती सांगूं अपार ॥ १४ ॥ शंकर वरदे जर्जी मछंद
 झाला ॥ विभुतीचे प्रतापें गोरस केला ॥ गुरुची आज्ञा वंदुनि भिसेसी

गेला ॥ नेत्र देउनी साणे वटक आणिला ॥ १५ ॥ चांगदेवें केलें व्याघ्राचें
 वाहन ॥ भिंती चालविली ज्ञानेश्वरान ॥ नरसीमेहत्याचे पुत्राचें लग्न ॥
 हुंडी भरीली देवें नलगतां क्षण ॥ १६ ॥ रामराजाची भक्ती देखोन ॥
 विद्या नगरी देव गेले आपण ॥ भानुदास गेले सुधी कारणे ॥ हार दिल्हा
 त्याला होती नवरत्ने ॥ १७ ॥ राजा पाहूं गेला तव हार नाही ॥ भानु-
 दासा कंठी सांपडला पाही ॥ नेमुनियां सुळीं नेला लवलाही ॥ शाखा-
 पल्लव आले सुळासी पाही ॥ १८ ॥ कान्होपात्रा वेश्या आणि निराबाई ॥
 सांडुन देहभान नटल्या तव पाई ॥ विष देतां अमृत झालें लवलाही ॥
 कान्होपात्रा स्वरूपीं मेळविली पाही ॥ १९ ॥ आन्नाचा दुष्काळ पडिला
 बहूत ॥ मंगळवेढ्यां होते दामाजीपंत ॥ पंढरपुर क्षेत्रींचे जन समस्त ॥
 ऐकुनी कीर्ती त्याची आले धांवत ॥ २० ॥ दामाजीपंताचें हृदय कोमळ ॥
 भाज्ञा करीनि धान्य लुटवी सकळ ॥ मुजुमदार तेथें होता चांढाळ ॥ यव-
 नालागीं तेणें लिहिली खबर ॥ २१ ॥ यवनें क्रोधें करुनि दवडिले दूत ॥
 आणा दामाजीला बांधुनियां येथ ॥ संकट जाणोनियां द्रव्य भरि बा तेथ ॥
 अपार महिमा सखया दाविसी दासार्ते ॥ २२ ॥ बहिरंभट होता सुज्ञ ब्राह्मण ॥
 निंदा व्हावी ह्मणुनी झाला तो यवन ॥ पैठणीचे अवघे मिळोनी ब्राह्मण ॥
 प्रायश्चित देतां खांसी दाखवितो शिश्न ॥ २३ ॥ पैठणी एकनाथ होता
 ब्राह्मण ॥ द्वादश वरुषें पाणि भरि नारायण ॥ भेटीलागी आले तेथें हरिजन ॥
 देऊनी दर्शन गुप्त झाले जगजीवन ॥ २४ ॥ मारुतीचा अवतार तो रामदास ॥
 सावद ह्मणतां निधुन गेला वनास ॥ श्लोक ह्मणुनी प्रार्थित होता मनास ॥
 तेथें जाउन त्यातें तूं भेटलास ॥ २५ ॥ जातीचा वाणी तुकोबा राम ॥ सद्गुरु
 अवतरला फेडावया भ्रम ॥ छळण करितां झाले पंक्ति पावन ॥ गणपति
 देवासहित केलें भोजन ॥ २६ ॥ बोधल्यानें शेत लुटविलें जाण ॥ तुंबिनीचें
 बीज पेरी आणुन ॥ संकट पडतां देवें भरिलें धान्यानें ॥ प्रेत उठउनि देवा
 करितो कीर्तन ॥ २७ ॥ केशवराज हरिदिनि करितां किर्तन ॥ वचनाग दिधला
 मुंठ ह्मणोन ॥ संकट पडतां वीष केलें भक्षण ॥ किर्तनरंगि लुटती श्रोते सज्जन
 ॥ २८ ॥ वृद्धा शक्तीहीन जोदाई जाण ॥ भिमा पार केली तिजला
 आपण ॥ वृद्धा वश देव होउन ब्राह्मण ॥ चंद्रभागे तीरीं केलें भोजन ॥ २९ ॥
 विसोबा सराफ होता ब्राह्मण ॥ आल्या अतीतासी घाली भोजन ॥ त्याचें
 संकट देवा केलें निर्सन ॥ जाले आध्ये येथुन हे सत्तावन्न ॥ ३० ॥ संताची
 आरती जे प्राणी गाती ॥ त्यांतें प्रसन्न होइल रुक्मिणीपती ॥ गणेशमुत
 त्याचे चरणाची माती ॥ मागे देवा तुझे चरणांची भक्ती ॥ ३१ ॥

श्री नामदेवाच्या अभंगांची गाथा.

मंगलाचरण.

अभंग.

॥ १ ॥ प्रथम नमन करूं गणनाथा ॥ उमाशंकराचिया सुता ॥ चरणावरी
ठेवूनि माथा ॥ साष्टांगीं आतां दंडवत ॥ १ ॥ दुसरी वंदूं सारजा ॥ जे चतु-
राननाची आत्मजा ॥ वाक्सिद्धि पाविजे सहजा ॥ तिच्या चरणावोजा दंड-
वत ॥ २ ॥ आतां वंदूं देव ब्राह्मण ॥ ज्यांचेनि पुण्यपावन ॥ प्रसन्न होऊनि
श्रोते जन ॥ त्यां माझे नमन दंडवत ॥ ३ ॥ आतां वंदूं साधु सज्जन ॥ रात्रं-
दिवस हरिचें ध्यान ॥ विठ्ठल नामा उच्चारिती जन ॥ त्यां माझे नमन दंड-
वत ॥ ४ ॥ आतां नमूं रंगभूमिका ॥ कीर्तनीं उभे होती लोकां ॥ टाळ मृदंग
श्रोते देखा ॥ त्यां माझे दंडवत ॥ ५ ॥ ऐसें नमन करोनि सकळां ॥ हरी-
कथा बोले बोंबळ्या बोला ॥ अज्ञान ह्मणोनि आपल्या बाळा ॥ चालवी
सकळां नामा ह्मणे ॥ ६ ॥

॥ २ ॥ प्रथम नमूं गजवदनु ॥ गौरीहराचा नंदनु ॥ सकळ सुरवरांचा वंदनु ।
मूषकवाहन नमियला ॥ १ ॥ त्रिपुरावधी गणाधिपती ॥ हरें पूजिला भावें
भक्ती ॥ एके बाणें त्रिपुर पाडिला क्षिती ॥ तें पशुपति संतोषला ॥ २ ॥ इंद्रा-
दिकीं अष्टलोकपार्थी ॥ लंबोदरू पुजिला कनककमळीं ॥ त्यांसी प्रसन्न
झाला तयेवेळीं ॥ ह्मणवूनी सकळीं पूजियेला ॥ ३ ॥ सटवें रात्री मदन शंभरें
नेला ॥ प्रद्युम्न समुद्रामार्जी टाकिला ॥ तें कृष्णें विघ्नहरू पूजिला ॥
प्रद्युम्न आला रतीसहित ॥ ४ ॥ पुजिला साही चक्रवर्ती ॥ त्यांचिया पुरती
आर्ती ॥ युधिष्ठिरें पुजिला चतुर्थी ॥ राज्य प्राप्त झाली त्या ॥ ५ ॥
ह्मणवूनि सुरवरीं केली पूजा ॥ त्रिभुवनीं आणिक नाहीं दुजा ॥ विष्णु-
दास नामा ह्मणे स्वामि माझा ॥ भावें भजा एकदंता ॥ ६ ॥

॥ ३ ॥ गाण जरी ह्यणों तरी गणेश सारजा ॥ आणिक नाही दुजा तया-
वांचुनी ॥ १ ॥ नाचणु ह्यणों तरी तांडववर्नी महेश्वर ॥ तो एक नृत्य-
कारु करूं जाणे ॥ धृ० ॥ बोलका ह्यणों तरी बोलके वेद चारी ॥ साणें
काय उरी जें मी बोलों ॥ २ ॥ जाणु ह्यणों तरी अठराही जाणें ॥ सापें
काय उणें जें मी जाणों ॥ ३ ॥ कलावंत ह्यणों तरी चंद्र सूर्य दोन्ही ॥ बारा
सोळा गगनीं दाविताती ॥ ४ ॥ नामा ह्यणे सर्व अवघे वंचले ॥ केशवें
आपुलें ह्यणावें मातें ॥ ५ ॥

॥ ४ ॥ गणेश नमूं तरी तुमचा नाचणा ॥ ह्यणोनि नारायणा नमन माझें
॥ १ ॥ सारजा नमूं तरी तुमची गायणी ॥ म्हणोनि चक्रपाणि नमन माझें
॥ २ ॥ इंद्र नमूं तरी तुमच्या भुजा ॥ म्हणोनि गरुडध्वजा नमन माझें
॥ ३ ॥ ब्रम्हा नमूं तरी तुमचिये कुसी ॥ म्हणोनि वृषीकेशी नमन माझें ॥ ४ ॥
शंकर नमूं तरी तुमचिविभूती ॥ म्हणोनि कमळापति नमन माझें ॥ ५ ॥
वेद नमूं तरी तुझाचि स्थापित ॥ म्हणोनि लक्ष्मीकांत नमन माझें ॥ ६ ॥
गंगा नमूं तरी तुमच्या अंगुष्ठी ॥ म्हणोनि जगजेठी नमन माझें ॥ ७ ॥
लक्ष्मी नमूं तरी तुमच्या पायांतळी ॥ म्हणोनि वनमाळी नमन माझें ॥ ८ ॥
ऐसें नमन माझें सकळिका देवां ॥ नामा म्हणे केशवा नमन माझें ॥ ९ ॥

उपास्य दैवत पंढरिचा विठोबा.

॥ ५ ॥ माता पिता बंधु भगिनी इष्टमित्र विठला तूं रे ॥ धृ० ॥
बापा यावें भेटावें विसावा माझा गा तूं ॥ माझा कुळाचार माहेर रे
जिव्हार विठला तूं ॥ १ ॥ माझें विद्याधन आयुष्य आरोग्यता विठला
तूं गा ॥ माझें तप व्रत तीर्थ दान पुण्य विठोबा तूं गा ॥ २ ॥ माझा गुरुमंत्र
दैवत आगम निगम विठला तूं गा ॥ भूपति सूरपति ब्रम्हमूर्ति विठोबा तूं
गा ॥ ३ ॥ माझा आचार विचार सत्यवाद धीर धर्म विठोबा तूं गा ॥
यश कीर्ति निवृत्ति आतां माझी वृत्ति विठोबा तूं गा ॥ ४ ॥ माझे यम
नियम प्राणायाम प्रसाधार विठोबा तूं गा ॥ नामा म्हणे विठोबा केशव
परमात्मा माझा तूं गा ॥ ५ ॥

॥ ६ ॥ विठलेविण जया न मझे एक घडी ॥ सर्वस्व आवडी

विठ्ठलाची ॥ १ ॥ विठ्ठलचि माता विठ्ठलचि पिता ॥ भगिनी आणि भ्राता
 विठ्ठलचि ॥ २ ॥ विठ्ठलचि क्रिया विठ्ठलचि कर्म ॥ विठ्ठल सकळ धर्म कुळ-
 दैवत ॥ ३ ॥ गुज गौप्य जीविचें विठ्ठला सांगावें ॥ विठ्ठलें पुरवावें कोड
 साचें ॥ ४ ॥ सर्वकाळ करणें विठ्ठलाची कथा ॥ विठ्ठल जडला चित्ता जया-
 चिया ॥ ५ ॥ विठ्ठल जागृति स्वप्न आणि सुषुप्ति ॥ अखंड वदती विठ्ठल
 विठ्ठल ॥ ६ ॥ ऐसें सर्वस्वेसीं विठ्ठल भजतां ॥ सुख आलें हातां विठ्ठलाचें ॥ ७ ॥
 नामा म्हणे साचे चरणरज होऊन ॥ जाहलोसें पावन म्हणे आतां ॥ ८ ॥

॥ ७ ॥ वेदांसी अगोचर परब्रह्म कारण ॥ योगिया हृदयांचें ममत्व
 निर्वाण ॥ आकळूं न कळेचि शेर्षी धरियेलें मौन ॥ तें रूप पंदरीमे विटे
 समचरण ॥ १ ॥ कानडा विठ्ठलवो ॥ उभा भिवरेतीरीं ॥ भक्तांचे आर्तवो
 जीवा लागले भारी ॥ धृ० ॥ भुवैकुंठ पंदरी हे देवें रचियली पै गा ॥
 शिवें ती वंदियेली विठो सम चरणांची गंगा ॥ सदाचा नामघोषु
 कलिमल जाय भंगा ॥ काय वानूं सुख तेथिचें भेटिलिया पांडुरंगा ॥ २ ॥
 विठ्ठल नाम वाचे जना हाचि उपचारू ॥ म्हणवूनि दावि तुझे कटीं
 ठेवूनिया करू ॥ येरांसी माया नदी काम क्रोध मगरू ॥ ठेवा हा नाम-
 याचा स्वामि विठ्ठल वीरू ॥ ३ ॥

॥ ८ ॥ विटेवरी उभा दीनांचा कैवारी ॥ भेटाया उभारी दोन्ही
 बाह्या ॥ १ ॥ गुण दोष सांचे न पाहेचि डोळां ॥ भेटे वेळोवेळां केशिराज
 ॥ २ ॥ ऐसा दयावंत घेत समाचार ॥ लहान आणि थोर सांभाळितो ॥ ३ ॥
 सर्वांलागीं देतो समान दुरुशन ॥ उभा तो आपण सम पार्यी ॥ ४ ॥
 नामा म्हणे तया संतांची आवडी ॥ भेटावया कडाडी उभाची असे ॥ ५ ॥

॥ ९ ॥ विटेवरी समचरण सुंदर ॥ बालक सकुमार येशोदेचें ॥ १ ॥
 वाळे वाकी गर्जति तोडर चरणीं ॥ नाद झणझणी वाजताती ॥ २ ॥
 कासे कसियेला दिव्य पितांबर ॥ लोपे दिनकर तेणें प्रभा ॥ ३ ॥ नामा
 म्हणे नाहीं तुझ्या रूपा पार ॥ तेथें मी किंकर काय पाड ॥ ४ ॥

॥ १० ॥ वाकडें पाहणें जया लौकिकासी ॥ मज पंदरिसी वास पुरे
 ॥ १ ॥ उदंड उपास कासया करावे ॥ पुरे एका भावें भाविकांसी ॥ २ ॥
 तीर्थ क्षेत्र मूळ जाणा बालूबंद ॥ कटीं कर नीट भक्तांसाठीं ॥ ३ ॥ नामा
 म्हणे माझी वैकुंठ पंदरी ॥ तेथें निरंतरी जन्म देई ॥ ४ ॥

॥ ११ ॥ मान तोडावया कर शस्त्रांचे ॥ कठिण बहुतांचे उभारिले
॥ १ ॥ तरी न वदे न वदे आन ॥ आन कांहीं या विठोबावांचून ॥ ५० ॥
विठोबा परतें दैवत आहे म्हणती ॥ ऐसें श्रुति स्मृति जरी बोलती ॥ तरी
ते अपशब्द कार्नी पडों न घावे ॥ पाखांडी म्हणती जरी उगेंचि असावें ॥ २ ॥
ब्रम्हदेवमी झालिया भेटी ॥ तोहि जरी वदेल ऐसिया गोष्टी ॥ या विठोबा
परतें दैवत आहे म्हणेल सृष्टी ॥ चळला पोटीं निभ्रांत जाणा ॥ ३ ॥ कोटी
कोटी ब्रम्हांडें एक एक रोमीं ॥ व्यापूनियां व्योमीं वर्ततसे ॥ तो हा माझा
विठोबा सर्वा घटीं सम ॥ न सांडावें वर्म म्हणे नामा ॥ ४ ॥

॥ १२ ॥ वेणु वाहोनी सांवळा ॥ गाई चारिसी गोवळा ॥ १ ॥ कां
बा न येसि धांवत ॥ विठ्ठल माझे कुळदैवत ॥ २ ॥ अंगी चंदनाची उटी ॥
पदक मिरवलें कंठी ॥ ३ ॥ गळां माळ वैजयंती ॥ सुदर्शन घेऊन हार्ती ॥
॥ ४ ॥ कासे पीतांबर शेला ॥ विटेवरलीया विठ्ठला ॥ ५ ॥ नामा म्हणे
पीढिलों भुके ॥ देई प्रेमाचें भातुकें ॥ ६ ॥

॥ १३ ॥ संसार करितां देव जें सांपडे ॥ तरि कां झाले वेडे सनकादिक
॥ १ ॥ संसारीं असतां जरी देव भेटता ॥ शुक्रदेव कासया जाता तया-
लागीं ॥ २ ॥ घराश्रमीं जरी जोडे परब्रह्म ॥ तरि कां घराश्रम साग केला
॥ ३ ॥ ज्ञातीच्या आचारें सांपडे जरी सार ॥ तरि कां निरहंकार झाले
साधु ॥ ४ ॥ नामा म्हणे आतां सकळ सांडोन ॥ आलोसें शरण विठो-
बासी ॥ ५ ॥

॥ १४ ॥ जर्गी पेठा जाण असती अनेका ॥ अति सुरंगा वाखाणिती
॥ १ ॥ जंव तूं न देखसी पेठ द्वारकेची ॥ श्रीरंग रायाची राजधानी ॥ २ ॥
द्वारकेची पेठ तेथें स्वरूप चोखट ॥ बरवी बरवंट शोभतसे ॥ ३ ॥ तैसेंचि
पंढरीचें सोपें बहु ठाणें ॥ संत सुलक्षण जाणताती ॥ ४ ॥ तयाचे दर्शनें
लाभ कोटी गुणें झाला ॥ भवसिंधु आटला हेळामात्रें ॥ ५ ॥ ऐसी पेंठ
निर्मिली देवें हे पंढरी ॥ पुंढलीक द्वारीं उभा असे ॥ ६ ॥ या पेठेचा
शेव्या पुंढलीक भक्त ॥ नामा शरणांगत केशवासी ॥ ७ ॥

॥ १५ ॥ आर्ही होतो पंढरिर्सी ॥ आमुची जुनाट मिरासी ॥ १ ॥ राई रख-
माई माता ॥ पांडुरंग आमुचा पिता ॥ २ ॥ पुंढलीक आमुचा भाई ॥ चंद्र-
भागा बहिणाई ॥ ३ ॥ नामा म्हणे हो सेवटी ॥ घर चंद्रभागे कार्ठी ॥ ४ ॥

॥ १६ ॥ आनंद अद्रय नित्य निरामय ॥ जें कां निज ध्येय योगि-
यांचें ॥ १ ॥ तें समचरेण साजिरें ठेवुनी विटेवरी ॥ उभें भीमा तीरीं
पंढरीये ॥ २ ॥ जें पुराणांसीं वाड श्रुति नेणती पार ॥ तें झालें साकार
पुंडलीका ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे ज्याचें सनकादिकां ध्यान ॥ तें माझें कुळदै-
वत पंढरीराव ॥ ४ ॥

॥ १७ ॥ जयालागिं हृदय उले ॥ तें म्यां जीवेंसि धरिलें ॥ १ ॥ विठ्ठ-
लार्चीं पाऊलें ॥ म्यां मस्तकीं वाहिलीं ॥ २ ॥ नामा ह्मणे मुनि रंगले ॥ तें
म्यां जीवेंसि धरिलें ॥ ३ ॥

॥ १८ ॥ श्रोते ह्मणती विष्णुदासा ॥ या ब्रह्मांडींचा प्रळय कैसा ॥
पंढरीच्या भासा ॥ नाश कीं नाही ॥ १ ॥ तंव नामा ह्मणे सुदर्शनावरी ॥
देवें रचिली पंढरी ॥ भक्तां सहित राज्य करी ॥ रुक्मिणीवर ॥ २ ॥
तो परमात्मा गुणातीत ॥ अपरोक्ष भक्तां सहित ॥ तेथें प्रळय हात जोडित ॥
जया लागीं ॥ ३ ॥ जें ब्रह्मयाचें आयुष्य सारें ॥ तें लया जाय चराचरें ॥
तें पंढरपूर ॥ मिळे वस्तु माझी ॥ ४ ॥ नामा ह्मणे या खुणा ॥ कळती
संतजना ॥ इतर मायिक जना ॥ नेणवती ॥ ५ ॥

॥ १९ ॥ अनंत तीर्थांचें माहेर ॥ अनंत रूपांचें सार ॥ अनंता अनंत
अपार ॥ तो हा कटीं कर ठेवूनि उभा ॥ १ ॥ धन्य धन्य पांडुरंग ॥ सकळ
दोषां होय भंग ॥ पूर्वज उद्धरती सांग ॥ पंढरपुर देखिलिया ॥ धृ० ॥ निरा
भिवरा पडतां दृष्टी ॥ स्नान करितां शुद्ध सृष्टि ॥ अंतीं तों वैकुण्ठप्राप्ती ॥
ऐसें परमेष्टि बोलिला ॥ २ ॥ तेथें एक शीत दिधल्या अन्न ॥ कोटी कुळाचें
होय उद्धरण ॥ कोटि याग केले पूर्ण ॥ ऐसें महिमान ये तीर्थांचें ॥ ३ ॥
नामा ह्मणे धन्य जन्म ॥ जे धरिती पंढरीचा नेम ॥ तयां अंतीं पुरुषोत्तम ॥
जीवें भावें न विसंबे ॥ ४ ॥

॥ २० ॥ काय पुण्य केलें इहीं जीवाजनीं । पंढरी नयनीं देखियेली ॥
॥ १ ॥ अनंतां जन्मांचे हेचि प्रायश्चित ॥ वाचे जपे नित्य रामनाम ॥ २ ॥
कोटी कुळें केलीं क्षणेचि पावन ॥ केल्या एक स्नान चंद्रभागे ॥ ३ ॥
शोक मोह ताप विध्वंसिला हेळां ॥ अवलोकितां डोळा पांडुरंग ॥ ४ ॥
महा पापराशी तिहीं केल्या होळी ॥ वाजविल्या टाळी बिठ्ठल नाम ॥ ५ ॥
नामा ह्मणे धन्य धन्य ते संसारीं ॥ चालविती वारी पंढरीची ॥ ६ ॥

॥ २१ ॥ सांडूनि पंढरी जासी आणिका तीर्था ॥ लाज तुझ्या चित्ता
 कैसी नये ॥ १ ॥ त्रिभुवनिचीं तीर्थें झालीं तीं मळीण । व्हावया पावन
 आलीं येथें ॥ २ ॥ एवढा ब्रम्हानंद कैचा आणिका ठायीं । जो या आहे
 पार्यीं विठोबाच्या ॥ ३ ॥ काळ मृत्यु दोन्ही घालोनि पायांतळीं । वाज-
 लीया टाळी कीर्तनसंगें ॥ ४ ॥ निख नवी दिवाळी सुखाचा सोहळा ।
 भोगीजे अवलीला संतसंगें ॥ ५ ॥ धर्म अर्थ काम मोक्ष मुक्ति चारी ॥
 देतो हा मुरारी नामें एका ॥ ६ ॥ नामा म्हणे चला जाऊं पंढरिये ।
 पाहूं बापमाये पांडुरंग ॥ ७ ॥

॥ २२ ॥ अगाध भवजळ तरावया दुस्तर ॥ रची पंढरपुर कलीमाजी
 ॥ १ ॥ तारु पंढरीनाथ मोलेवीण उतरी ॥ उभा भीमातीरीं वाट
 पाहे ॥ २ ॥ बुडण्याचें भय नाहीं पै संसारीं ॥ कलीमार्जी पंढरी थोर
 नाव ॥ ३ ॥ जया नावेवरी अठराही आवलें ॥ साही खण भले मिर-
 वती ॥ ४ ॥ चहुंमुखी जिचा नकळेचि पार ॥ पाहतां विचार सहस्र
 मुखा ॥ ५ ॥ सड्या लावी कसे कुटुंबी नावेवरी ॥ उतरीलें तीरीं केशी-
 राजें ॥ ६ ॥ प्रेमाचिया पेठी बांधोनियां पोटी ॥ उतरी जगजेठी पांडु-
 रंग ॥ ७ ॥ अंगे घाली उडी बुडतीया काढी ॥ ऐसे कल्पकोडी तारि-
 येले ॥ ८ ॥ तारियेले सत्य हाचि पै निर्धार । नामा पैल पार उत-
 रला ॥ ९ ॥

॥ २३ ॥ पंढरिचें प्रेम आहे ज्यांचे जीवीं ॥ खांची नित्य नवी करीन
 आशा ॥ १ ॥ ते माझे सोडरे सुखाचे सद्गुरु ॥ भवसिंधुचा पारु उतरतो ॥
 ॥ धृ० ॥ माझ्या विठोबाच्या नामीं ज्यां विश्वास ॥ होइन खांचा दास
 आवडीचा ॥ २ ॥ माझ्या विठोबाच्या चरणीं ज्यांचा भाव ॥ दारवंटा
 पाय धरीन त्यांचे ॥ ३ ॥ माझ्या विठोबाचें ध्यान ज्याचे मनीं ॥ सांडोबा
 अंगणीं होईन खांचे ॥ ४ ॥ ऐसे सर्व भावें माझ्या विठोबा शरण ॥ खांचे
 वंदीन चरण नामा म्हणे ॥ ५ ॥

॥ २४ ॥ पंढरीच्या सुखा अंत पार नाहीं लेखा ॥ शेषा सहस्रमुखा
 न वर्णवेचि ॥ १ ॥ पंढरीच्या सुखा तोचि आधिकारी ॥ जन्मोजन्मी वारी
 घडली त्या ॥ धृ० ॥ पंढरीस जातां प्रेम उचंबळत ॥ आनंदें गर्जत नाय-
 घोष ॥ २ ॥ विश्वमूर्ति विठो विश्वंभर देखे ॥ विसरला दुःखें देहभाव ॥ ३ ॥
 नामा म्हणे खाचा होइन चरणरज ॥ नुपेक्षील मज पांडुरंग ॥ ४ ॥

॥ २५ ॥ यारे नाचों प्रेमानंदें ॥ विठ्ठल नामाचिया छंदें ॥ १ ॥ जाऊं
म्हणती पंढरीची वाट ॥ कळिकाळा भय वाटे ॥ २ ॥ चंद्रभागे घडलें
स्नान ॥ यमलोकीं पडीलें स्नान ॥ ३ ॥ झाली पुंडलीका भेटी ॥ पूर्वज
आनंदले बैकुंठी ॥ ४ ॥ आतां राउळासी जातां ॥ झाली जीताचि
मुक्तता ॥ ५ ॥ विष्णुदास नामा म्हणे ॥ आतां नाही येणें जाणें ॥ ६ ॥

॥ २६ ॥ पुंडलीक वरद आनंदें अभेद ॥ विठ्ठल वीरूद नाम तुझें ॥ १ ॥
पावला वेगीं मजलागीं झडकरी ॥ बुडतों भवसागरीं तारी मज ॥ धृ० ॥
अकांत अवसरीं स्मरिला गजेंद्रें ॥ दीनानाथ ब्रिद साच केलें ॥ २ ॥ स्मरली
संकटीं द्रौपदी वनवासी ॥ धांवूनि आलासी लवलाही ॥ ३ ॥ प्रल्हादें
तुजलागीं स्मरिलें निर्वाणीं ॥ संकटापासुनी रक्षियेलें ॥ ४ ॥ नामा म्हणे
थोर पीडिलों गर्भवासें ॥ अखंड पाहतसें वाट तुझी ॥ ५ ॥

॥ २७ ॥ धन्य तोची जर्गी जाणा राज योगी ॥ जेणें पाहुरंगीं ठेविला
भाव ॥ १ ॥ संकल्प विकल्प शुन्य करोनि मन ॥ हृदयीं धरिले चरण
विठोबाचे ॥ २ ॥ कोटी कुळें एका क्षणेंचि पावन ॥ जेणें केलें स्नान चंद्र-
भागे ॥ ३ ॥ महा पाप रासी त्याच्या झाल्या होळी ॥ वाजविली टाळी
विठ्ठल नामें ॥ ४ ॥ नामा ह्मणे धन्य धन्य ते संसारी ॥ चालविती वारी
पंढरीची ॥ ५ ॥

॥ २८ ॥ पंढरीचें मुख जिहीं अनुभविलें ॥ भावें अनुसरले विठ्ठल-
पार्यीं ॥ १ ॥ काया वाचा मन रंगले चरणीं ॥ धरियेला मनीं पांडुरंग ॥ २ ॥
नामाचेनी बळें उडविलीं साधनें ॥ तोडीलीं बंधनें संसारार्चीं ॥ ३ ॥
मुक्तिपद कोणी नेघे फुकासाठीं ॥ हिंडे वाळवंटी दीनरूप ॥ ४ ॥ योगीयांचें
घर रिघे काकुलती ॥ आव्हेरीलें संतीं ह्मणोनिया ॥ ५ ॥ दोन्ही कर
जोडुनि मोक्ष पाहे वास ॥ ह्मणे होइन दास हरिदासाचा ॥ ६ ॥ तंव तुच्छ
करोनि न पाहती दृष्टी ॥ आपंगिलें शेवटीं ब्रह्मज्ञानें ॥ ७ ॥ अष्ट महा
सिद्धि ह्मणती कवण गति ॥ याबें काकुलती कवणा आम्ही ॥ ८ ॥ मोक्ष
मुक्ति जिहीं हाणितल्या पार्यीं ॥ आमची ते सोयी काय धरिती ॥ ९ ॥ ऐसे
भक्तराज देवां बंध झाले ॥ ते एक राज्य केलें पुंडलीकें ॥ १० ॥ हवें निर्भर
नामा नाचे महाद्वारीं ॥ कीर्ति चराचरीं वर्णीतसें ॥ ११ ॥

॥ २९ ॥ सर्व मुख रासी भिवरेचे तीरीं ॥ आमुची पंढरी कामधेनू ॥ १ ॥

प्रेमामृतें दुभे सदां संतजनां ॥ बोसंडतो पान्हा निख नवा ॥ २ ॥ धर्म
अर्थ काम मोक्ष चाही थानें ॥ दोहोणार धन्य पुंडलीक ॥ ३ ॥ जयाचें
दुभतें नित्य नवें वाढतें ॥ बहु पंदरीतें पुर्वपुण्य ॥ ४ ॥ भक्तिचेनि बळें
भावाचेंनि मेळें ॥ देखोनियां बोले बहु फार ॥ ५ ॥ भाग्यवंत नामा ते क्षीर
लाधला ॥ प्रेमें बोसंडला गर्जे नाम ॥ ६ ॥

॥ ३० ॥ ऐसें तीर्थ कोणी दाखवा गोमटें ॥ जेथें प्रत्यक्ष हें भेटे परब्रह्म
॥ १ ॥ कोठें ऐसें क्षेत्र आहे त्रिभुवनीं ॥ सकळां शिरोमणि चंद्रभागा ॥ २ ॥
ऐसें तीर्थ कोणी दाखवावें एक ॥ देखतांचि मुख पावे मन ॥ ३ ॥ ऐसें तीर्थ
कोणी दाखवा साजिरें ॥ सदा प्रेमपुरें बोसंडत ॥ ४ ॥ ऐसें तीर्थ कोणी
दाखवा सुलभ ॥ जेथें समारंभ हरिकथेचा ॥ ५ ॥ ऐसें तीर्थ कोणी दाखवा
निर्मळ ॥ परब्रह्म केवळ सकळां जीवा ॥ ६ ॥ नामा ह्मणे आह्मा दीनांचें
माहेर ॥ धन्य पंदरपुर गीतीं गातां ॥ ७ ॥

॥ ३१ ॥ पावन पांडुरंगक्षितीं ॥ जे कां दक्षिण द्वारावती ॥ तेथें विराजे
विठ्ठलमूर्ति ॥ नाम गर्जती पंदरी ॥ १ ॥ जे पंदरी मनीं ध्याती ॥ त्यां तिही
लोकीं गती ॥ जे अनेक तिर्थां जाती ॥ तें वेचिती तयातें ॥ धृ० ॥ तयाचे
जयां घडे दर्शन ॥ त्यांचे चुके जन्ममरण ॥ अंतकाळीं होय स्मरण ॥ गर्भ-
वासा नये तो ॥ २ ॥ एका पंदरीचें महिमान ॥ जितकें राऊळ तितुकें
प्रमाण ॥ तेथील तृण पाषाण ॥ तेही देव जाणावे ॥ ३ ॥ वाराणसी
चालिजे मासा ॥ गोदावरी एका दिवसा ॥ पंदरी पाउल पारियेसा ॥ ऐसा
ठसानामाचा ॥ ४ ॥ शिवसांगे ऋषीं जवळी ॥ तीर्थें येती माध्यान्ह काळी ॥
येउनी चंद्रभागे जवळी ॥ स्नानें करिती निर्धारें ॥ ५ ॥ ऐशा तिर्थी पाप
घडे ॥ ऐसें म्हणतां जिव्हा झडे ॥ नामा विनवी संतांपुढें ॥ पंदरी पेंठ न
सांडावी ॥ ६ ॥

॥ ३२ ॥ पंदरीचें मुख पाहातां एक घडी ॥ वास कल्प कोडी वैकुंठीचा
॥ १ ॥ आणिता अनुमाना न पवे सरी ॥ महिमा न कळे थोरी सह-
स्रमुखा ॥ धृ० ॥ हें मुख सुरवरां स्वप्नीं नाहीं दृष्टीं ॥ जैसें वाळवंटी तुझां आह्मां
॥ २ ॥ धन्य चंद्रभागा पुण्य सरोवर ॥ धन्य भिमातीर पुण्य भूमी ॥ ३ ॥
धन्य नरनारी गर्जती हरिनामें ॥ ऐकोनि डोले प्रेमें शूळपाणी ॥ ४ ॥
धन्य वेणुनाद धन्य वृंदावन ॥ धन्य तें महिमान क्षेत्रवासी ॥ ५ ॥ धन्य
पंचक्रोशी धन्य आसपासी ॥ दुमदुमी अहर्निशीं नामघोष ॥ ६ ॥

धन्य पशु पक्षि कीटक आणि भृंग ॥ जयां अंगसंग पांडुरंगी ॥ ७ ॥
 धन्य ते तरुवर आवघे लहान थोर ॥ अवतरले अमर गुप्तरूपें ॥ ८ ॥
 धन्य ते संसारी वर्तती जीवन्मुक्त ॥ जया असे आर्त पांडुरंगी ॥ ९ ॥
 धन्य त्याचा वंश ज्या नामी विश्वास ॥ धन्य विष्णुदास नामातेथें ॥ १० ॥

॥ १३ ॥ सहस्रअठ्यांशीऋषि ॥ स्कंद उपदेशी तयांसी ॥ तिहीं एक
 पुसिली पुसी ॥ ते तयासी अकळ ॥ १ ॥ आतां जाऊं कैलासा ॥ सकळ
 पुसूं त्या महेशा ॥ मग निघाले आकाशा ॥ पितृदेशा पातले ॥ २ ॥ बरे
 होऊनियां सावध ॥ ऐका भक्तीचा संवाद ॥ विनवीता झाला स्कंद ॥ तो
 अनुवाद शंभूचा ॥ ३ ॥ स्कंदें विनविला त्रिपुरारी ॥ सहित वामभागी
 गौरी ॥ स्तुति स्तवनें केली भारी ॥ हृदासनीं नमियेला ॥ ४ ॥ मग
 निघाला लोटांगणी ॥ ह्मणे त्राहें त्राहें शूलपाणि ॥ करें उचलिला धांवोनी ॥
 मग आसनीं बैसविला ॥ ५ ॥ ऋषींसि आसनें देउनी वेगां ॥ जवळीं बैस-
 विले पै गा ॥ ते ह्मणती झडकरी सांगा ॥ जें वेदशास्त्रासी प्रिय ॥ ६ ॥ तंव
 स्कंद ह्मणे ताता ॥ ऋषिनीं पुसिली जे वार्ता ॥ ते आकळ माझिया चित्ता ॥
 वेदशास्त्रार्थ विरहित ॥ ७ ॥ बरवीं तीर्थें पुण्यरामी ॥ महात्म्यें सांगत होतों
 खांसीं ॥ परी तीर्थ क्षेत्र देवांसीं ॥ नाहीं चहूंसी एक मेळा ॥ ८ ॥ जे जे
 क्षेत्रीं करितां विचार ॥ ते ते ठायीं तेंचि थोर ॥ परि तयांमाजी असे सार ॥
 जें माहेर सकळिकां ॥ ९ ॥ पाप घडे जे जे मेदिनी ॥ तयासी तें तीर्थ करी
 धुणी ॥ तीर्थां वर्णी शूलपाणि ॥ सांगा हानि जें करी ॥ १० ॥ जळती
 पातकांचिया कोडी ॥ ऐसीं तीर्थें आहेति गाढी ॥ तयां सकळिकां तीर्थां
 आहे खोडी ॥ ते मी उघडी सांगेन ॥ ११ ॥ हिमकाळीं किजे स्नान ॥ हेंचि
 प्रयागासी न्यून ॥ काशी इच्छी जो मरण ॥ थोर निर्वाण पाविजे ॥ १२ ॥
 पितृस्मरण आचमन ॥ करोनि देइजे पिंडदान ॥ तेणें पूर्वज होती पावन ॥
 हेंचिन्यून गयेसी ॥ १३ ॥ गाढें कुरुक्षेत्र जाण ॥ तेथें किजे हिरण्यदान ॥
 केदारींचें उदकपान ॥ करी पीडन देहासी ॥ १४ ॥ उपमा द्वारकेउनी ॥
 अरुच गोमतीचें पाणी ॥ सहा मास सेविल्यावांचुनी ॥ नव्हे दाटणी
 चक्राशीं ॥ १५ ॥ गंगा बारा बरुपें करी ॥ सकळिकां मध्यें गोदावरी ॥
 सिंहस्थी महिमा थोरी ॥ हें न्यून भारी तयासी ॥ १६ ॥ अयोध्या माया
 मथुरा ॥ कांची आवंतिका करवीरा ॥ लोणहार हाटकेश्वर तुंगभद्रा ॥ आणि
 पुष्करा कावेरी ॥ १७ ॥ कळी माजी वैकुंठ साक्षांत ॥ गाढें क्षेत्र जगन्नाथ ॥
 सा देवासी नाहीं पाय हात ॥ उणाव बहुत तयासी ॥ १८ ॥ गाढें श्रीशै-

ल्यपर्वत ॥ लक्षावया उदित ॥ तेथें जीवासी करिजे घात ॥ हा उणाव बहुत
 तयासी ॥ १९ ॥ गाढें क्षेत्र परियेसा ॥ गोकर्ण सेतुबंध महेशा ॥ तयासी
 उणाव ऐसा ॥ जे यमदिशा ह्मणताती ॥ २० ॥ ऐसी तीर्थे कोटीरासी ॥
 परि लांछन आहे सर्वासी ॥ पहिलें राहिजे उपवासी ॥ मग डोईसी मुंडण
 ॥ २१ ॥ सकळ तीर्थांचा पाहू ॥ जोगा देखिला सागरू ॥ तयासी उणाव
 आहे थोरू ॥ योग येतो अमावास्ये ॥ २२ ॥ म्हणोन पुसों आलों तुज ॥
 सकळ तीर्थांचे बीज ॥ तें झडकरी सांग मज ॥ देवा तुज जें प्रिय ॥ २३ ॥
 ऐसी करोनी विनवणी ॥ मग स्कंद लागला चरणीं ॥ येरें उचलिला झड-
 करूनीं ॥ मग शूळपाणि हे बोलिले ॥ २४ ॥ पुत्रा तुवां जें केली विनंती ॥
 हेंचि गिरिजा पुसत होती ॥ तरी सांगेन तुजप्रती ॥ चित्त देउनी
 परियेसी ॥ २५ ॥ महिमा दुरुशनाचा पूर्ण ॥ एक लक्ष्मी जाणे खूण ॥ शुक-
 सनकादिक मुनि सज्जन ॥ आणि वैष्णव जन प्रेमळ ॥ २६ ॥ जैसा कृप-
 णाचा ठेवा ॥ तैसें आर्त रे माझिया जीवा ॥ पुत्रा पुसिलें तुवां ॥ तरी
 वृत्तांत वरवा सांगेन ॥ २७ ॥ मी बैसोनियां स्मशानीं ॥ जयाचें नाम
 जपें ध्यानीं ॥ तें दैवत आहे जये स्थानीं ॥ चित्त देऊनि परियेसा ॥ २८ ॥
 युगां अष्टावीसांवरी ॥ आहे पुंडलिकाच्या द्वारीं ॥ विठ्ठल उभा भीमातीरीं ॥
 विश्व तारी दुरुशनें ॥ २९ ॥ घेउनी तरुवरांची बुंथि ॥ देव सेवा जाण-
 वीती ॥ आदिकरोनी पार्वती ॥ आम्हां वस्ति तये ठायीं ॥ ३० ॥ तेजें
 झळालें वैकुंठ ॥ तयापरी क्षेत्र चोखट ॥ पहा पंदरपुर नीट ॥ महिमा अद्भुत
 तिहीं लोकीं ॥ ३१ ॥ जेणें पीडिलें तिन्हीं लोकां ॥ त्यासि वधावया पावलों
 देखा ॥ ओढी काढोनी त्र्यंबका ॥ श्रीहरि सखा स्मरिला ॥ ३२ ॥ घात
 करोनी त्रिपुरा ॥ वधियेलें तीन्ही असुरां ॥ तेंचि तीर्थ भिवरा ॥ सचराचरा
 तारक ॥ ३३ ॥ प्रतिदिनी माध्यान्हीं ॥ सकळ तीर्थे तिये स्थानीं ॥ भिवरे
 सुस्नात होउनि ॥ विठ्ठलचरणीं लागती ॥ ३४ ॥ तये क्षेत्रीं पाप घडे ॥
 ऐसें बोलतां जीव्हा झडे ॥ काय सांगूं तुज पुढें ॥ ब्रह्म उघडें असे जेथें
 ॥ ३५ ॥ लोहों लागलिया परीसें ॥ सोनें झालें एक सरिसें ॥ आतां पाल-
 टेल कैसे ॥ भलतें तैसें जरी झालें ॥ ३६ ॥ एक वेळ पंदरीये जाऊन ॥
 मग भलतिये ठायीं राहो कां जन ॥ तो राहे वैकुंठीचा जाण ॥ कर्महीन
 जरी झाला ॥ ३७ ॥ ऐसें ऐकोनी उचर ॥ स्कंद हरुषें निर्भर ॥ आदि-
 करोनी ऋषीश्वर ॥ पंदरपुर ठाकिती ॥ ३८ ॥ विष्णुदास नामा म्हणे ॥
 एक वेळ पंदरीये जाणें ॥ विठ्ठल धन्यावरी पाहणें ॥ नाहीं येणें संसारा ॥ ३९ ॥

॥ ३४ ॥ निंबलोण करूं पंढरीच्या सुखा ॥ आणिक पुंढलीका माय बापा ॥ १ ॥ पाहता भूमंडळीं नाहीं आणिक रे ॥ पांडुरंग क्षेत्रा वांचूनियां ॥ ४० ॥ अणिमादी सिद्धि भक्तांचिये द्वारीं ॥ होऊनि कामारि बोळंगती ॥ २ ॥ परलोकीं येती परतोनी मागुते ॥ सर्व सुख तेथें भोगावया ॥ ३ ॥ मुक्तिपद कोणी नघे फुकासाठीं ॥ हिंडेवाळवंटीं दीनरूप ॥ ४ ॥ भक्ताच्या पायां पडतो पुढतां पुढती ॥ मज करा सांगाती मोक्ष ह्मणे ॥ ५ ॥ सखलोकीं जया सुखाची सिराणीं ॥ तें आम्हा अनुदिनी प्रत्यक्ष दिसे ॥ ६ ॥ बंदीजन नामा उभा महाद्वारीं ॥ कीर्ति चराचरीं वर्णितसे ॥ ७ ॥

॥ ३५ ॥ संपदा सोहोळा नावडे मनाला ॥ छंद हा लागला पंढरीचा ॥ १ ॥ जावें पंढरीसी आवडे मनासी ॥ कधीं एकादशी आषाढी हे ॥ ४० ॥ आषाढी कार्तिकी कधीं ये ह्मणोनी ॥ जातिया लागोनि पुसतसे ॥ २ ॥ नामा ह्मणे ऐसें आर्त ज्याचे मनीं ॥ साची चक्रपाणि वाट पाहे ॥ ३ ॥

॥ ३६ ॥ ध्यान धारणा नलगे थळी ॥ विठोबा पहावा उघड्या डोळीं ॥ १ ॥ विठो समाधीचें सुख ॥ पाहतां हरे तहान भूक ॥ २ ॥ नामा ह्मणे न करी कांहीं ॥ चित्त रंगलें हरिचे पायीं ॥ ३ ॥

॥ ३७ ॥ सुखालागीं जरी करिसी तळमळ ॥ तरी तूं पंढरिसी जाय एक वेळ ॥ १ ॥ तेथें अवघाची सुखरूप होसी ॥ जन्मोजन्मीचे श्रम विसरसी ॥ ४० ॥ चंद्रभागेसी करितां स्नान ॥ तुझे दोष पळती रानोरान ॥ २ ॥ लोटांगण घालोनि महाद्वारीं ॥ कान धरोनी नाच गरूडापरी ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे उपमा काय द्यावी ॥ माझ्या विठोबाची इडा पीडा द्यावी ॥ ४ ॥

॥ ३८ ॥ पैल ते पंढरी पैल ते पंढरी ॥ पांढरीवरी काळी वसवीली ॥ १ ॥ सोवळें हें ब्रम्ह सुनिळ हें ब्रम्ह ॥ विद्युल्लता ब्रम्ह पाहूं चला ॥ २ ॥ नामा म्हणे माझा विठ्ठल हा डोळा ॥ अर्धमात्रे जबळां पाहूं चला ॥ ३ ॥

॥ ३९ ॥ निख हे दिवाळी असे पंढरपूरीं ॥ ओंवाळिती नारी विठ्ठलासी ॥ १ ॥ पांवा बाजे वेणु बरविया नादें ॥ विठ्ठल आर्नदें नाचतसे ॥ २ ॥ नामा ह्मणे आम्ही पंढरीये जावें ॥ कवतुकें पहावें विठ्ठलासी ॥ ३ ॥

॥ ४० ॥ अवघें तीर्थ तीर्थरूप ॥ परि तें विठ्ठल चरणींचें स्वरूप ॥
 विठ्ठल देखिलिया निःपाप ॥ जीवजंतु होताती ॥ १ ॥ एवढें क्षेत्र पांडुरंग ॥
 सर्वा तीर्थांमाजी अभंग ॥ धरिलीया संतसंग ॥ माहादोष हरताती ॥ धृ० ॥
 हरिकीर्तन करी वेगी ॥ हेंचि उद्धरील जगा लागीं ॥ जें जें सरलें पांडुरंगीं
 ते ते गेले वैकुंठा ॥ २ ॥ नामा जपे सदा काळीं ॥ राम कृष्णा नामावळी ॥
 विठ्ठल विठ्ठल हृदय कमळीं ॥ जपतसें सर्वदा ॥ ३ ॥

॥ ४१ ॥ धन्य पंढरीचे सकळही जन ॥ जिहीं सख्य केलें जाण विठ्ठलपार्यीं
 ॥ १ ॥ विठ्ठल हा ध्यानीं विठ्ठल हा मनीं ॥ विठ्ठल चितनीं रात्रंदिवस ॥ धृ० ॥
 विठ्ठलाविण जया नगमे एक घडी ॥ सर्वस्वें आवडी विठ्ठलाची ॥ २ ॥ विठ्ठ-
 लची माता विठ्ठलचि पिता ॥ भगिनी आणि भ्राता विठ्ठल ज्यांचा ॥ ३ ॥
 विठ्ठलची मित्र विठ्ठलची पुत्र ॥ विठ्ठल कुळगोत्र केला जिहीं ॥ ४ ॥ विठ्ठ-
 लचि क्रिया विठ्ठलची कर्म ॥ विठ्ठल सकळ धर्म कुळदैवत ॥ ५ ॥ गुज
 गौप्य जीवींचें विठ्ठला सांगावें ॥ विठ्ठलें पुरवावें कोड सांचें ॥ ६ ॥ सर्वकाळ
 करणें विठ्ठलाची कथा ॥ विठ्ठल जडला चित्ता जयाचिया ॥ ७ ॥ विठ्ठल
 जाग्रतीं स्वप्नीं आणि सुषुप्तीं ॥ अखंड बोथरती विठ्ठल विठ्ठल ॥ ८ ॥
 ऐसा सर्वस्वेसी विठ्ठल भजतां ॥ सुख आलें हातां विठ्ठलाचें ॥ ९ ॥ नामा
 ह्मणे त्याचें चरणरेणु होऊन ॥ झालों मी पावन ह्मणे आतां ॥ १० ॥

॥ ४२ ॥ पंढरीचे जन अवघे पावन ॥ ज्यां जवळी निधान पांडुरंग ॥ १ ॥
 विठ्ठलनामें घेणें विठ्ठलनामें देणें ॥ विठ्ठलनामें करणें सकळ काम ॥ धृ० ॥
 विठ्ठलनामें क्रिया विठ्ठलनामें कर्म ॥ हाचि प्रिय धर्म जया चित्ता ॥ २ ॥
 सबराभरित विठ्ठल मागें पुढें ॥ जिकडे जाती तिकडे विठ्ठलचि ॥ ३ ॥
 निरंतर गर्जती विठ्ठल पवाडे ॥ होत निवाडे विठ्ठलरूप ॥ ४ ॥ विठ्ठलनाम
 सरतें विठ्ठलनाम पुरतें ॥ विठ्ठलनाम ज्यातें भांडवल ॥ ५ ॥ विठ्ठलनामें
 करिती अवघा योग क्षेम ॥ निख ज्याचें प्रेम विठ्ठलनामीं ॥ ६ ॥ सदां
 हृदयीं भरित विठ्ठलाचें प्रेम ॥ हर्षें विठ्ठलनाम गर्जताती ॥ ७ ॥ विठ्ठलनामीं
 गोडी धरोनी आवडी ॥ विठ्ठलनामीं बुडी दिली जेणें ॥ ८ ॥ नामा ह्मणे
 अवघे विठ्ठलचि झालें ॥ विठ्ठलें दिधलें प्रेमसुख ॥ ९ ॥

॥ ४३ ॥ दोन्ही हात ठेवुनि कडां ॥ उभा भिवरेच्या थडां ॥ १ ॥
 हरि बरवया बरवया ॥ विठोबा पंढरिच्या राया ॥ २ ॥ नामा ह्मणे वेगी
 धांवा ॥ देव आले याची गांवा ॥ ३ ॥

॥ ४४ ॥ अवघी हे पंढरी सुखाची मांदुस ॥ माझा स्वप्नकाश रत्न हरी
॥ १ ॥ धन्य संतजन तेथिचे पारखी ॥ ज्यां झाली ओळखी विठ्ठलनाथी
॥ धृ० ॥ अनुभवुनीं चित्तीं पाहिलें विवेकें ॥ धरिलें पुंडलीकें हृदयकमळीं ॥ २ ॥
त्रिभुवन खेळण प्रेमाचें कोंदण ॥ करोनि भूषण भोगितसें ॥ ३ ॥ युगें
गेलीं परी पालटचि नाहीं ॥ नित्य शुद्ध पाहीं तेजःपुंज ॥ ४ ॥ पाहतां नित्य
नवें ध्यातां चित्त निवे ॥ ह्मणोनि नामा जिवें विसंबेना ॥ ५ ॥

॥ ४५ ॥ पितयाची भक्ति पुंडलीकें केली ॥ मात हे ऐकिली देवरायें ॥
नवलक्ष गोधनें पांचसें सवंगडे ॥ राम कृष्ण पुढें चालताती ॥ १ ॥ उठा
चला जावों पुंडलीक पाहों ॥ देव ह्मणे भावो पाहों साचा ॥ धृ० ॥ गोकुळी-
हूनि देव पंढरपुरा पातला ॥ त्वरित पावला वेणुनादीं ॥ तेथूनि परतला
वाळुवंटी आला ॥ तंव देव देखिला पुंडलीकें ॥ २ ॥ देव उभा आहे पुंड-
लीक पाहे ॥ चतुर्भुज स्वयें देखियेला ॥ देखियेले हरि शंख चक्र करीं ॥
आयुधें तीं च्यारी झळकती ॥ ३ ॥ चतुर्भुज मूर्ति देखियेली दृष्टी ॥ पुंडलिकें
ईट टाकियेली ॥ इडेवरी उभा राहिला विठ्ठल ॥ ठसा मिरवला त्रिभुवनीं
॥ ४ ॥ पुंडलिक भाव पाहूं आला देव ॥ प्रसन्न झाले सर्व पुंडलीका ॥
वैकुंठ कैलास आणिल हा येथें ॥ नामा ह्मणे हित झालें आह्मा ॥ ५ ॥

॥ ४६ ॥ पंढरीची वारी जयाचीये कुळीं ॥ साची पायधुळी लागो मज
॥ १ ॥ तेणें त्रिभुवनीं होईन सरता ॥ नलगे पुरुषार्था मुक्तिचारी ॥ धृ० ॥
नाथाची आवडी प्रेमाचा जिव्हाळा ॥ क्षण जिवा वेगळा नकरीं खासी ॥ २ ॥
नामा ह्मणे माझा सोयरा जीवलग ॥ सदा पांडुरंग तया जवळी ॥ ३ ॥

॥ ४७ ॥ विठोबाच्या गांवा जाईन धांवोनी ॥ घालीन लोळणी चर-
णावरी ॥ १ ॥ शिणभाग द्रवाळिला म्हणेल ॥ जीविंचे पुसेल जडभारी
॥ धृ० ॥ हरुषें लोळत जाईन महाद्वारां ॥ भेटाया सामोरा येईल मज ॥ २ ॥
उचलोनी सीस पुसील आदरें ॥ मुख पीतांबरें पुसिल माझें ॥ ३ ॥ धरोनि
हनुवटी उठवील हस्तकीं ॥ ठेवील मस्तकीं अभय कर ॥ ४ ॥ राई रसुमाई
माता सत्यभामा ॥ कडे घेऊनि नामा स्तनीं लावी ॥ ५ ॥

॥ ४८ ॥ धांडनियां मिठी घालीन संतचरणीं ॥ सांगेन वचनीं पात्रिचें
गुज ॥ १ ॥ विठोबाचे गांवा न्यारे एकवेळां ॥ फार आहळला जीव
माझा ॥ धृ० ॥ आनंदाचें जीवन पाहेन श्रीमुख ॥ शोक मोह दुःख हरती
माझे ॥ २ ॥ विटे सहित चरण देईन आलिंमन ॥ तेणें माझी वनु ओल्हा-

वेल ॥ ३ ॥ तुम्ही आवडते हरीचे अंतरंग ॥ माझे जीवलग माणसखे ॥
॥ ४ ॥ नामा म्हणे विठोबा कृपेची माउली ॥ तेव्हां ते साउली करील
मज ॥ ५ ॥

॥ ४९ ॥ अरूपरूपासीं आलें ॥ परब्रम्ह ठसावलें ॥ भक्ता पुंडलिका
फावलें ॥ गौप्य झालें प्रगट ॥ १ ॥ धन्य धन्य भिवरातट ॥ चंद्रभागा हे
निकट ॥ धन्य धन्य बालुवंट ॥ मुक्तिपेठ पंढरी ॥ धृ० ॥ धन्य धन्य प्रेमळ ॥
सवराभरित स्वानंद जळ ॥ स्नान केलिया निर्मळ ॥ कोटि कुळें उद्धरती
॥ २ ॥ धन्य गा हा देश ॥ जेथें विठलें केला रहिवासु ॥ नामा विनवी
विष्णुदासु ॥ देइ समरसु भक्तीचा ॥ ३ ॥

॥ ५० ॥ विठल कानडें बोलूं जाणे ॥ त्याची भाषा पुंडलीक नेणे
॥ १ ॥ युगें अष्टावीस झालीं ॥ दोघां नाहीं बोला बोली ॥ धृ० ॥ कर
ठेवूनि कटावरी ॥ उभा भिवरेच्या तिरीं ॥ २ ॥ नामा म्हणे स्वामि माझा ॥
उभा भक्तांचिया काजा ॥ ३ ॥

॥ ५१ ॥ एक एकादशी होय पंढरीसी ॥ सुकृताच्या रासी ब्रम्हा नेणे
॥ १ ॥ चंद्रभागेतीरीं चतुर्भुज नरनारी ॥ विठल कैवारी उभा असे ॥ धृ० ॥
परतून येथें न येसी मागुता ॥ आणिकां सर्वथा ऐमें नाहीं ॥ २ ॥ क्षीर-
सागरीचें जिव्हार वैकुंठीचें सार ॥ पुंडलीकें उपकार केला लोकां ॥ ३ ॥
नामा म्हणे आम्हां थोर लाभ झाला ॥ तापत्रय गेला पांडुरंगा ॥ ४ ॥

॥ ५२ ॥ दीनाची माउली ॥ आजि म्यां देखिली ॥ कटी ठेवूनिया
कर ॥ उभी राहे विटेवर ॥ १ ॥ मुगुट रत्नांचा साजिरा ॥ बरी मोतियांचा
तुरा ॥ रूप लावण्य गोजिरें ॥ हृदयीं पदक साजिरें ॥ २ ॥ कासे पिंबळा
पीतांबर ॥ चरणीं त्रिदाचा तोडर ॥ भक्तां कृपेची सावली ॥ नामा बंदी
पायधुळी ॥ ३ ॥

॥ ५३ ॥ कृतत्रेता द्वापार कली ॥ ऐसा चौ युगांचा मेळीं ॥ तें महा-
युग शब्द आढळी ॥ वेदांत शास्त्री ॥ १ ॥ ऐसा ब्रम्हयाचा दिनांतर ॥
तैसीच रात्र एक सहस्र ॥ तिसा दिवसांचा प्रखर ॥ एक मास ॥ धृ० ॥
ऐसे बारा मास ॥ त्याचें एक बरुष ॥ शतभरी आयुष्य ॥ ब्रम्हयाचें ॥ २ ॥
ऐसा ब्रम्हयाचा दिनांत ॥ शत बरुषें गणीत ॥ ज्या प्रळयीं पोहत ॥ मार्कंडे-
य उदकीं ॥ ३ ॥ ऐसीं अष्टावीस युगें जाण ॥ पंढरपुरासी झाली पूर्ण ॥

जो कीं ब्रम्हयाचा दिन ॥ प्रळय केला ॥ ४ ॥ नामा म्हणे पंढरीची
संख्या ॥ सांगितली संत महंत लोकां ॥ लक्षूनि पादुका ॥ विठोबाच्या ॥ ५ ॥

॥ ५४ ॥ तंव श्रोते म्हणती विष्णुदासा ॥ ये ब्रम्हदिनांचे प्रळयीं
कैसा ॥ पंढरीच्या भासा ॥ नाश कीं नाहीं ॥ १ ॥ तंव नामा ह्मणे सुदर्शना-
वरी ॥ देवें रचिली पंढरी ॥ भक्तांसहित राज्य करी ॥ रुक्मिणीवर ॥ २ ॥
तो परमात्मा गुणातीत ॥ अपरोक्ष भक्तांसहित ॥ जेथें प्रळय हात जोडीत ॥
जयालार्गी ॥ ३ ॥ जें ब्रम्हयाचें आयुष्य सरे ॥ तें लया जाय चराचर ॥ तें
मिळे पंढरपुर ॥ वस्तु माजी ॥ ४ ॥ नामा म्हणे ह्या खुणा ॥ कळतील संत-
जना ॥ इतर मायिकजना ॥ नेणवती ॥ ५ ॥

॥ ५५ ॥ निर्गुणीचें वैभव आलें भक्तिमिषें ॥ तें हें विठ्ठलवेषें ठसावलें ॥ १ ॥
बरविया बरवें पाहतां नित्य नवें ॥ हृदयीं ध्यातां निवे त्रिविधताप ॥ २ ॥
चोवीसां वेगळें सहस्रां आगळें ॥ निर्गुणा निराळें शुद्धबुद्ध ॥ ३ ॥ वेदां
मौन पडे श्रुतींसी कां नडे ॥ वर्णितां कुवाडें पुराणांसी ॥ ४ ॥ भावाचें
आलुक भुललें भक्तिमुखें ॥ दिधलें पुंडलीकें सांपूनियां ॥ ५ ॥ नामा ह्मणे
आह्मां अनाथां लागुनी ॥ निडारले नयनीं वाट पाहें ॥ ६ ॥

॥ ५६ ॥ ज्ञान सत्यमुक्त शुद्धबुद्धयुक्त ॥ कारणा रहित निरंजन ॥ १ ॥
तें आह्मी देखिलें चर्मचक्षुदृष्टी ॥ उभें वाळुवंटी पंढरीये ॥ २ ॥ स्वरूपाचा
निर्धार नेणती पुराणें ॥ शिणलीं दर्शनें धांडोळितां ॥ ३ ॥ परतल्या श्रुती
ह्मणती नेति नेति ॥ आह्मा गातां गीतीं सांपडलें ॥ ४ ॥ नामा ह्मणे बासी
भावाचि कारण ॥ पावावया चरण केशवाचे ॥ ५ ॥

॥ ५७ ॥ देव गुज सांगे पंढरीसी यारे ॥ प्रेमेचिर्चीं घ्यारे नाम माझे ॥ १ ॥
काया वाचा मन दृढ धरा जीवीं ॥ सर्व मी चालवीं भार खांचा ॥ २ ॥
भवसिंधु तारीन घ्यारे माझी भाक ॥ साक्ष पुंडलीक करुनी बोले ॥ ३ ॥
लटकें जरी असे नामयासी पुसा ॥ आहे त्या भरंवसा नामीं माझ्या ॥ ४ ॥

॥ ५८ ॥ हातीं विणा मुखीं हरी ॥ गाये राजळाभितरीं ॥ १ ॥ अन्न
उदक सोडीलें ॥ ध्यान देवाचें लागलें ॥ २ ॥ स्त्री पुत्र बाप माय ॥ यांचा
आठव न होय ॥ ३ ॥ देहभाव विसरला ॥ छंद हरीचा लागला ॥ ४ ॥
नामा ह्मणे हेंची देई ॥ तुझे पाय मज्जे डोयी ॥ ५ ॥

॥ ५९ ॥ काशी हे पंढरी ॥ प्रयाग नीरानृसिंह पुरी ॥ पिंड ठेवा पुष्प-
वती संगमपदावरी ॥ पुर्वज होती चतुर्भूज ॥ १ ॥ सकळ तीर्थे वाराणसी ॥
मध्यानकाळी येती पंढरीसी ॥ ओंवाळिती विठोबासी ॥ विश्वनाथ ह्यणो-
नियां ॥ २ ॥ ह्यणउनी वेगीं चला पंढरपुरा ॥ विठोबा रायाच्या नगरा ॥
चंद्रभागा सरोवरा ॥ देव कौतुक पाहती ॥ ३ ॥ वाराणसी मनिकर्णिका ॥
चंद्रभागा पुंडलीका ॥ वाराणसी भागीरथी देखा ॥ पांडुरंगीं भीमरथी ॥ ४ ॥
वाराणसी पंचगंगा ॥ पुष्पवती पांडुरंगा ॥ महा पातकें जाती भंगा ॥ तीर्थे
मस्तकीं वंदिल्या ॥ ५ ॥ वाराणसी दंडपाणि ॥ क्षेत्रपाळ हे हनुमंत दोन्ही ॥
सकळ तीर्थे विठोबाचे चरणीं ॥ काशी होय पंढरी ॥ ६ ॥ वाराणसी
माधवविंदू ॥ पांडुरंगीं वेणुनादू ॥ पंचक्रोशी तीर्थ उदंडू ॥ पांडुरंगीं
पद्मतीर्थ ॥ ७ ॥ वाराणसी मोक्षपंथा ॥ विठ्ठलाचेनि सायुजता ॥ एवढें तीर्थ
त्रिभुवनीं पाहतां ॥ तीर्थ नाहीं यापरतें ॥ ८ ॥ वाराणसी चंद्रमौळी ॥
पांडुरंगीं वनमाळी ॥ विश्वनाथ नंदी जवळी ॥ विठोबा जवळी गरुड
असे ॥ ९ ॥ वाराणसी गौरी खुणा ॥ पांडुरंगीं रुक्मिणी जाणा ॥ वाराणसी
अन्नपूर्णा ॥ पांडुरंगीं जाणा सत्यभामा ॥ १० ॥ वाराणसी त्रिशुळावरी ॥
सुदर्शनावरी पंढरी ॥ कांहीं संदेह मनीं न धरी ॥ काशी होय पंढरी
॥ ११ ॥ ऐसें सकळ तीर्थांचें माहेर ॥ तीर्थ नाहीं यापरतें थोर ॥ विष्णुदास
नामयाचा दातार ॥ पुंडलीकासहित असे ॥ १२ ॥

॥ ६० ॥ काशीराजक्षेत्रीं जुंपिलें आउत ॥ अष्ट धान्यें तेथें पेरियेलीं
॥ १ ॥ मेघःश्यामघोष वर्षे सर्वांधारीं ॥ बीज विटेवरी सासिल्लें ॥ २ ॥
जगाचें जीवन पंढरी पिकली ॥ चारया सोकली भूतजातें ॥ ३ ॥
घालूनियां माळा रक्षी कळिकाळा ॥ नविटोंविठ्ठला संसारासी ॥ ४ ॥ पाप
सोकरण भक्ति हें गोफण ॥ भूस कांडी कण नाम घार्यीं ॥ ५ ॥ वेद
स्मृति श्रुति ऐसें बोलवितां ॥ गूढ वेगळितां लाभ होती ॥ ६ ॥ नामा ह्यणे
स्वामि केशव सूकाळ ॥ अन्नब्रह्मफळ नाम बीज ॥ ७ ॥

॥ ६१ ॥ जाऊं ह्यणतां पंढरी ॥ यम थोर चिंता करी ॥ १ ॥ धरितां
पंढरीची वाट ॥ पापें पळालीं सपाट ॥ २ ॥ कळस देखतां नयनीं ॥ होय
पातकांची धुणी ॥ ३ ॥ घेतां विठोबाची भेटी ॥ दोष जाती उठाउठी
॥ ४ ॥ करितां चंद्रभागे स्नान ॥ सर्व पापा पडे हान ॥ ५ ॥ नामा ह्यणे रे
केशवा ॥ आह्मीकरूं तुझी सेवा ॥ ६ ॥

॥ ६२ ॥ निर्विकल्प निराकार ॥ निःशून्य निराधार ॥ निर्गुण
अपरंपार ॥ चिदानंद सांवळें ॥ १ ॥ तथा पुंडलिका साठी ॥ येउन
उभें वाळवंटी ॥ दोन्ही कर ठेवूनि कटी ॥ प्रसन्न दृष्टि पाहातसे ॥ २ ॥
ह्मणवूनी उठा प्यारे वाट ॥ ठाका पंढरी वैकुंठ ॥ येर वावगे काय रे
कष्ट ॥ ब्रह्मी भेट पंढरीये ॥ ३ ॥ मूळग्राम मायापुर ॥ पडिले भूत ग्रामा-
चार ॥ ह्मणजनी कर जघनावर ॥ उभा राहूनी दावितसे ॥ ४ ॥ विठ्ठल
नाम हृदयी धरा ॥ हाचि उतार पैलपारा ॥ मग नाही येरझारा ॥ शंभु
कुमार सांगतसे ॥ ५ ॥ भेटी चौघे मुरडले ॥ अठरा धांवतां भागले ॥
पंथीं साहि भांडले ॥ ते अद्यापि बुझले नाहीं ॥ ६ ॥ जो सहस्रा माजी
न दिसे ॥ चोविंसांत न भासे ॥ दो सहस्र अनारिसे ॥ पाहतां अरे न
दिसेचि ॥ ७ ॥ लय लक्ष लावूनि समाधि ॥ योगियां हेचि उपाधि ॥ उघडा
डोळा प्रेमपदीं ॥ रे विठोजी न्याहाळा ॥ ८ ॥ येर वाजगि खटपट ॥ ठाका
पंढरी बालुवंट ॥ हरूनि मनुष्यपणा दृष्ट ॥ चतुर्भुज करिल ॥ ९ ॥ जना
ऐहिक पाहरे हित ॥ हें पंढरीचें कुळदैवत ॥ येर वाजगे खेचर भूत ॥ रे
संगीत चित्रिचें ॥ १० ॥ पूर्वज उद्धरावयाचि चाडु ॥ तरी वेणुनादीं
जेवण करा गोडु ॥ कोटिकुळें उद्धरती तुमचा सुरवाडु ॥ रे पावाल कैवल्य
॥ ११ ॥ धन्य धन्य तो संसारी ॥ जेणें देखिली पंढरी ॥ जेणें सप्रेम
होजनि महाद्वारीं ॥ लोटांगण घातलें ॥ १२ ॥ केलें चंद्रभागे स्नान ॥
आणि संतचरणीं दर्शन ॥ नामघोषें निवे मन ॥ समाधान जीवासी ॥ १३ ॥
पंढरी हे वैकुंठ भुवन ॥ ह्मणजनि करी कारें दुरुषण ॥ मग नाही आया
गमन ॥ रे सुरगण वंदिती ॥ १४ ॥ भुक्ति मुक्तिचा दातारू ॥ तो
हा वोळगा सारंगधरू ॥ नामया स्वामीचा दातारू ॥ रुक्मादेवीवरू
पंढरीये ॥ १५ ॥

॥ ६३ ॥ माझें कुळीचें दैवत ॥ बाप माझा पंढरिनाथ ॥ १ ॥ पंढरीसि
जाऊं चला ॥ भेटूं रखुमाई विठ्ठला ॥ २ ॥ पुंडलीकें बरवें केलें ॥ कैसें भक्तीनें
गोविलें ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे नीट ॥ पार्यां जडलीसे ईट ॥ ४ ॥

॥ ६४ ॥ केशव आराध्यदेवाचाहि देव ॥ पंढरीचाराव पांडुरंग ॥ १ ॥
पांडुरंगाविण नाहीं त्रिभुवनीं ॥ भोळ्या चक्रपाणि बांचूनिया ॥ २ ॥ नामा
म्हणे ध्यानीं ध्यावें विठोबासी ॥ अखंडमानसीं भजा देवा ॥ ३ ॥

॥ ६५ ॥ युक्तिप्रयुक्तिचें प्रमाण मी नेणें ॥ केशवचरण ध्यातों मनीं

॥ १ ॥ आणिक साधन काय म्यां करावें ॥ ब्रह्मादिक देव मौन ठेले ॥ २ ॥
आतां मी कायसा करावा आधार ॥ चरण निर्धार देव पूजा ॥ ३ ॥
नामा ह्मणे तुझा अंत नाही पार ॥ काय म्यां पामर जाणों आतां ॥ ४ ॥

॥ ६६ ॥ एका पंढरीचें महिमान ॥ राजळें तितुकें प्रमाण ॥ तेथील
तृण आणि पाषाण ॥ तेहि देव जाणावे ॥ १ ॥ ऐसी पंढरी मनीं ध्याती ॥
त्यांसीं तिहीं लोकीं गति ॥ ते आणिका तीर्था जाती ॥ तीं वंदिती
तयांसी ॥ २ ॥ वाराणसी चालिजे मासा ॥ गोदावरी एक दिवसा ॥ पंढरी
पाऊल परियेसा ॥ ऐसा ठसा नामाचा ॥ ३ ॥ ऐसें शंकर सांगे ऋषी-
जवळीं ॥ सकळ तिर्थे माध्यानकाळीं ॥ येऊनि पुंडलीकाजवळी ॥ करिती
अंधोळी वंदिती चरण ॥ ४ ॥ ऐसेनि तिर्थी पाप झडे ॥ असत्य बोलतां
जिव्हा झडे ॥ नामा विनवी संतांपुढें ॥ पंढरी येऊन वोसंडावीं ॥ ५ ॥

॥ ६७ ॥ आधीं रचिली पंढरी ॥ मग वैकुंठ नगरी ॥ १ ॥ जेव्हां
नव्हते चराचर ॥ तें होते पंढरपुर ॥ २ ॥ जेव्हां नव्हती गोदा गंगा ॥ तेव्हां
होती चंद्रभागा ॥ ३ ॥ चंद्रभागेचे तटी ॥ धन्य पंढरी गोमटी ॥ ४ ॥
नासिलीया भूमंडळ ॥ उरे पंढरीमंडळ ॥ ५ ॥ असे सुदर्शनावरी ॥ ह्मणूनि
अविनाश पंढरी ॥ ६ ॥ नामा ह्मणे बा श्रीहरी ॥ ते म्यां देखिली
पंढरी ॥ ७ ॥

॥ ६८ ॥ पांडुरंगाचें नाम बरवें ॥ आवडी घेतली माझ्या
जीवें ॥ १ ॥ कैसा देहुडा पाउलीं उभा ॥ वेणुनादीं गोपाळ वेणु वाहे ॥ २ ॥
आंगीं चंदन चर्चित माळा गळां ॥ भाळीं शोभताहे कस्तुरीचा टिळा ॥ ३ ॥
नामा ह्मणे धन्य धन्य जिणें ॥ एकवेळा पंढरी पाहणें ॥ ४ ॥

॥ ६९ ॥ पाहतां देऊळाची पाठ ॥ तीर्थे घडलीं तीनशें साठ ॥ १ ॥
स्नान करितां पन्हाळें ॥ उद्धरती सर्व कुळें ॥ २ ॥ सन्मुख पाहतां विठार्ई ॥
यासी उपमा द्यावया नाही ॥ ३ ॥ ऐसा पंढरीचा महिमा ॥ काय वर्णू
म्हणे नामा ॥ ४ ॥

॥ ७० ॥ आवडे जें जीवां तें पंढरिये उभें ॥ पुंडलीकें लोभें राहविलें
॥ १ ॥ जोडूनि पाऊलें ठेवियलीं इटे ॥ करद्वय गोमटें कटावरी ॥ २ ॥
कान मुख ढोळे न ह्मणती पुरे ॥ सेवितां न पुरे धणी मना ॥ ३ ॥ गोड

लागे पोट न भरे न धाय ॥ भुकेलीच राहे भूक सदां ॥ ४ ॥ नामाक्षणे
संतसंगती विश्वासे ॥ घेऊं अनुभवास फार फार ॥ ५ ॥

॥ ७१ ॥ बाहेरी भितरी पाहतां दिसे एकु ॥ उभा असे व्यापकु पंढ-
रीराव ॥ १ ॥ पंढरीचा राणा विटेवरी जाणा ॥ जीवींचिया खुणा भक्तां
सांगे ॥ २ ॥ गुंतलों संसारीं भरलों कर्मभांडारीं ॥ विषयामाझारि मोहि-
येलें ॥ ३ ॥ नामा म्हणे केशवा माझे उणें न पाहीं ॥ चरण सेवा देई
जन्मोजन्मीं ॥ ४ ॥

॥ ७२ ॥ दिवाळी दसरा निख पंढरपुरीं ॥ ओंवाळिती नारी विठ्ठ-
लासी ॥ १ ॥ पांवा वाहे खांदीं बरविया नादें ॥ विठ्ठलाच्या छंदें नाच-
तसे ॥ २ ॥ नामा ह्मणे आम्ही पंढरीसी जावें ॥ कौतुक पहावें विठ्ठलाचें ॥ ३ ॥

॥ ७३ ॥ अभिमानें लोक जाती वाराणसी ॥ आमुची मिरासी
पंढरीये ॥ १ ॥ तीर्थ व्रत नेम मज केशिराजा ॥ पंढरीचा राजा बोळ-
वया ॥ २ ॥ पाउला पाउलीं चालती मारग ॥ उभा पांडुरंग मार्गे पुढें ॥ ३ ॥
नामा ह्मणे मज पंढरी विसांवा ॥ दर्शन केशवा पुरे मज ॥ ४ ॥

॥ ७४ ॥ आम्हीं स्वर्गसुख मानू जैसा ओक ॥ देखोनियां सुख पंढ-
रीचें ॥ १ ॥ नलगे वैकुंठ न वांछूं कैलास ॥ सर्वस्वाची आस देवा पार्यीं
॥ २ ॥ नलगे संतति आणि धन मान ॥ एकअसे ध्यान विठोबाचें ॥ ३ ॥ सत्य
कीं मायिक आमुचें बोलणें ॥ तुझी तुज आण सांग हरि ॥ ४ ॥ जीवभाव
आम्ही सांठूं ओंवाळुनी ॥ नामा लोटांगणीं महाद्वारीं ॥ ५ ॥

॥ ७५ ॥ अगाध महीमा यात्रा कार्तीकीये ॥ आला पंढरीये नामदेव
॥ १ ॥ भक्ता शिरोमणीं श्रीपंढरिनाथ ॥ कृपाळूवा माता बाळकासी ॥ २ ॥
धन्य नामदेव धन्य नामदेव ॥ हृदयीं पंढरिराव न विसंबे ॥ ३ ॥ प्रेमळ हरि-
भक्त मिळोनी अपार ॥ करिताती गजर हरिनामाचा ॥ ४ ॥ नट नाट्य
कीर्तन झळकती गरुड टके ॥ करिती ब्रह्मादिक पुष्पवृष्टी ॥ ५ ॥ नामघोष
श्रवण सकळां समाधान ॥ चुकलें जन्ममरण कल्पकोडी ॥ ६ ॥ नामा ह्मणे
जीव निवाला बा येथें ॥ पाहतां विठोबातें श्रम गेला ॥ ७ ॥

॥ ७६ ॥ ऐसें तीर्थ कोणीं दाखवा सुलभ ॥ जेथें समारंभ हरिकथेचा
॥ १ ॥ तें एक पंढरी विरुवात त्रिभुवनीं ॥ सकळां शिरोमणि चंद्रभागा ॥ २ ॥

ऐसें तीर्थ कोणीं दाखवा सुखरूप ॥ जेथें त्रिविधताप हारपती ॥ ३ ॥
 ऐसें तीर्थ कोणीं दाखवा सुंदर ॥ गरुड टकेभार विराजती ॥ ४ ॥ ऐसें
 तीर्थ कोणीं दाखवा निर्मळ ॥ जेथें नासे मळ दुष्टबुद्धि ॥ ५ ॥ नामा म्हणे
 संतजनाचें माहेर ॥ गातां मनोहर गोड वाटे ॥ ६ ॥

॥ ७७ ॥ कार्तिकी एकादशी ॥ पोहा मिळाला पंढरिसी ॥ तेथील महिमा
 वर्णूँ कैसी ॥ ब्रह्मादिकां न वर्णवे ॥ १ ॥ दिंड्या गरुड टक्यांचे भार ॥ मृदंग
 वाजती अपार ॥ वैष्णव नाचती जयजयकार ॥ नादें अंबर गर्जतसे ॥ २ ॥
 उपजोनिया संसारी ॥ वेळोवेळां पाहारे पंढरी ॥ विठ्ठलराज भीमा तीरीं ॥
 वाट पाहे भक्तांची ॥ ३ ॥ कल्पतरु चिंतामणी ॥ घरीं कामधेनूची दु-
 भणी ॥ मोतियांचे चौक राजांगणीं ॥ वृंदावनें शोभती ॥ ४ ॥ संत बैसले
 पद्मासनीं ॥ राया विठ्ठला तुझे चरण ध्यानीं ॥ हरिकीर्तन ऐकोनी कानीं ॥
 अंतःकरणीं निवाले ॥ ५ ॥ जें जें चिंतन मानसीं ॥ तें फळ पावले अह-
 निशीं ॥ मुक्ति देऊनि तयासी ॥ अढळपदीं बैसविलें ॥ ६ ॥ सकळ
 तीर्थें मध्यानकाळीं ॥ येती चंद्रभागे जवळी ॥ विमानें येती अंतराळीं ॥
 देव स्नानें करिताती ॥ ७ ॥ धन्य धन्य ऐसें चंद्रभागातीर्थ ॥ तेथें चतु-
 र्भुज होती प्राणिमात्र ॥ ऐसें आणिक नाहीं क्षेत्र ॥ भू वैकुंठ पंढरी ॥ ८ ॥
 माणिकर्ण वैतरणी ॥ स्नान करिजेली अंतःकरणीं ॥ लीन होईल विठ्ठल
 चरणीं ॥ पायाधुणी होईल ॥ ९ ॥ अनंत जन्मांचा उपाव ॥ नामया
 स्वामि पंढरीराव ॥ देईल वैकुंठीं ठाव ॥ पुनर्जन्म चुकवील ॥ १० ॥

॥ ७८ ॥ तूं जाऊं नको जेथें तेथें ॥ जरी तुज मुक्तीचें आतें ॥
 तुज मी सांगेन हित ॥ देऊनि चित्तपरियेसें ॥ १ ॥ शंभु अडसष्टी तीर्थांचें
 माहेर ॥ सकळ सिद्धि ऋषीश्वर ॥ मध्यान्हकाळीं सुरवर ॥ पंढरपूर
 ठाकती ॥ २ ॥ जाई जाई आलियारे ॥ पांडुरंगी राहें स्थिर रे ॥ न लगती
 आणिक दैवतें रे ॥ एक पुरे विठ्ठलची ॥ ३ ॥ तीर्थ क्षेत्र दैवतें ॥ ऐसें
 नाहीं जेथें तेथें ॥ तिन्ही सर्वोत्तम जेथें ॥ तें पै क्षेत्र सांगेन ॥ ४ ॥
 श्रीहरीच्या चोविस मुर्ति ॥ विठ्ठल प्रेमदृष्टीं मीति ॥ सहस्र नामांवरती कीर्ति ॥
 विठ्ठल दैवत जाणावें ॥ ५ ॥ रुद्रार्धांगी गौरी ॥ जान्हवी असे शिरीं ॥
 सर्वांग व्यापिनी भीमा सुंदरी ॥ आले त्रिपुरारी ठाकोनी ॥ ६ ॥
 कोटिजन्माचें पातक ॥ नासे स्नान केलिया देख ॥ एवढें क्षेत्र अलौकिक ॥
 पांडुरंग भींवरा ॥ ७ ॥ काशी त्यागिजे शरीर ॥ हिंवें शिणलें केदार ॥

पाणी गोमतीचें क्षार ॥ ह्मणवोनि माहिमा सम नाही ॥ ८ ॥ जन्म मरणावेगळें ॥
 वैकुण्ठ तुकिलें सगळें ॥ परि त्याहुनि आगळें ॥ एक अक्षर जाणावें ॥ ९ ॥
 गया भोंवुनी चौदापदीं ॥ तीं अनंतें वेणुनादीं ॥ काला केला गोविदीं ॥
 हा दृष्टांत पहा पां ॥ १० ॥ ज्याचेंनि नांवें पिंडदान ॥ त्यासी गयेसी गति
 जाण ॥ येथें करितां नाम स्मरण ॥ सर्व पूर्वजां मुक्ति ॥ ११ ॥ कार्तीकीये
 आदित्यवारीं ॥ जो पद्माला स्नानकरी ॥ त्यासीं नाहीं येरझारी ॥ नये
 पुढती संसारा ॥ १२ ॥ इंद्र येवढे परमेष्टि ॥ तेथें मनुष्यांच्या काय गोष्टी ॥
 धन्य धन्य तो एक सृष्टी ॥ पंढरी दृष्टीं जो देखे ॥ १३ ॥ बरवें पुढलीकें केलें ॥
 हें परब्रह्म रे अचिलें ॥ जगांत शांतवन केलें ॥ परि नेटकें सर्वथा ॥ १४ ॥
 तीर्थ सोपारें सधर ॥ कष्ट न लगती अपार ॥ उपवासी निराहार ॥ कीं
 क्षौर करणेंचि नलगे ॥ १५ ॥ येथें सुखें येणें जाणें ॥ घेणें नलगे धरणें ॥
 मनीचें मनोरथ पुरवणें ॥ एके भेटीसाठीं ॥ १६ ॥ पूर्वजन्मींचा तापसी ॥
 तीर्थें केलीं पुण्यराशी ॥ सहस्र शतें भोजनासी ॥ देवां द्विजां भजिन्नला
 ॥ १७ ॥ शाळिग्रामाची पूजा करी ॥ त्यासी प्रसन्न झाले हरि ॥ त्यासी
 दावितो पंढरी ॥ पूर्व संस्कारिं ह्मणोनियां ॥ १८ ॥ जयासी नावडे पंढरी ॥
 तो पापिया दुराचारी ॥ उपजोनियां संसारीं ॥ येरझारीं शिणतो ॥ १९ ॥
 त्यासी श्वान सूकर हांभती ॥ ह्मणती यासीं कैसी पडली भ्रांति ॥ उपजोनियां
 मनुष्ययात्रीं ॥ पंढरपूर पति नोळखे ॥ २० ॥ जो विन्मुख पंढरपुरा ॥ त्याचा
 संग झर्णी धरा ॥ मोडोनि सुकृताचा थारा ॥ पाप शरीरासी तो गेला ॥
 ॥ २१ ॥ जो पंढरीसी आर्तु ॥ त्याची करा बरवी मातु ॥ अंतकाळीं
 पंढरीनाथु ॥ यमपंथु चुकवील ॥ २२ ॥ बरवें समतुल्य वालुवंट ॥ बरी
 वैष्णव मिळाले घनदाट ॥ करिती हरिनामाचे बोभाट ॥ वीर उद्धट विठ्ठ-
 लाचे ॥ २३ ॥ जे येथें प्रेमासी आतुर ॥ ते चतुर्भुज होती नर ॥ येवढें क्षेत्र
 पंढरपुर ॥ माहिमा थोर निहीं लोकीं ॥ २४ ॥ अन्य क्षेत्रीं पाप कीजे ॥ तें
 पुण्य क्षेत्रीं विनसिजे ॥ पुण्य क्षेत्रीं पाप किजे ॥ तें त्यागिजे पंढरीसी ॥
 ॥ २५ ॥ पंढरीचें पातक ॥ पंढरीस नासे देख ॥ एवढें क्षेत्र अलौकिक ॥
 त्रिभुवनमाझारि ॥ २६ ॥ पैल इटेवरी सांवळा ॥ विठोबा पहा पहा रे डोळां ॥
 विघ्न घालोनि पायातळा ॥ आणिक कलिकाळा दमेना ॥ २७ ॥ जप तप
 अनुष्ठान ॥ नलगे जीवासी रे बंधन ॥ आणिक न करावें साधन ॥ पहावे
 चरण विठोबाचे ॥ २८ ॥ देवा सांगे वसुंधरा ॥ मी नभियें सप्तसागरा ॥
 स्थावर जंगमादि सारा ॥ नाहीं भार तयाचा ॥ २९ ॥ ज्यासी नावडे

विठ्ठल वीरु ॥ खाचा मज भार थोरु ॥ खासी नरकीं होय थारु ॥ तो
असुर प्राणिया ॥ ३० ॥ ऐसा हा पंढरपुरपति ॥ जीवंतु असतां देतो
मुक्ति ॥ मेलिया देतो ब्रह्मप्राप्ति ॥ दोहीकडे सौरस ॥ ३१ ॥ येरां प्राण्यां
कष्ट थोर ॥ परि तें न भरे उदर ॥ मेलिया यम किंकर ॥ अष्टौमहर
जाचिती ॥ ३२ ॥ ऐसा हा कैलासीचा राणा ॥ गिरीजे स्कंदा सांगे खुणा ॥
तुह्मीं आणिक मंत्र नेणा ॥ या पांडुरंगावांचुनी ॥ ३३ ॥ विठ्ठल विठ्ठल
ह्मणतां ॥ तुटती महापातकचळथा ॥ विष्णुदास नामा विनवी संतां ॥
सावधान व्हा जी ह्मणतसे ॥ ३४ ॥

॥ ७९ ॥ वैकुंठासी आम्हां नको धाडूं हरी ॥ वास दे पंढरी
सर्वकाळ ॥ १ ॥ वैकुंठ कोपट जुनाट झोंपडी ॥ नको अडा अडी घालूं
आम्हां ॥ २ ॥ वैकुंठी जाऊनि काय वा करावें ॥ उगेंचि बैसावें मौनरूप
॥ ३ ॥ नामा ह्मणे मज येथेंच हो ठेवी ॥ वास सदा देई चरणाजवळी ॥ ४ ॥

॥ ८० ॥ नित्य प्रेमाचें पेटें बांधे माझे पोटी ॥ उतरी जगजेठि पैलपार
॥ १ ॥ निरेभिवरे ऐक्य तीरी ॥ कां पळळा पंढरपुरी ॥ २ ॥ केलिया रविवारीं
आंधोळी ॥ महा दोषां होय होळी ॥ ३ ॥ पाप जाईचें ॥ पद पावाल
अच्युताचें ॥ ४ ॥ ह्मणाल बोलणें कोणाचें ॥ नामया स्वामि केशवाचें ॥ ५ ॥

॥ ८१ ॥ पंढरीस करी नित्य ते दिवाळी ॥ आरति ओंवाळी केश-
वासी ॥ १ ॥ पावावया भेटि बरव्या विनोदें ॥ नामघोष छंदें नाचतसे
॥ २ ॥ नामा ह्मणे आह्मीं पंढरिणी जाऊं ॥ कवतुकें पाहूं विठोबासी ॥ ३ ॥

॥ ८२ ॥ झळकती पताका ॥ कळस दिसतो नेटका ॥ १ ॥ बरवें
बरवें पंढरपुर ॥ विठोबा रायाचें नगर ॥ २ ॥ अरे हें माहेर संताचें ॥
नामया स्वामि केशवाचें ॥ ३ ॥

॥ ८३ ॥ देहीं देखिली पंढरी ॥ आत्मा अविनाश विटेवरी ॥ १ ॥
तोचि पांडुरंग जाणा ॥ शांती रुक्मीणी अंगणा ॥ २ ॥ जितुका आकार
तितुका नाश ॥ आत्मा विठ्ठल अविनाश ॥ ३ ॥ तो हा विठ्ठल हृदयीं
ध्याई ॥ चोखामेळा लागे पार्यी ॥ ४ ॥

॥ ८४ ॥ पंढरीच्या मुखें आनंदें गर्जती ॥ ध्यातसे पार्वती अखंडित ॥
॥ १ ॥ भीमातीरीं उभा सखा पांडुरंग ॥ देई अंगसंग अखंडित ॥ २ ॥
उशीर झालासे काय कामकाजा ॥ यावें अधोक्षजा अनिरुद्धा ॥ ३ ॥
नामह्मणे पहा पंढरी माझारीं ॥ केशिराज तारी एकसरां ॥ ४ ॥

॥ ८५ ॥ अर्निर्वाच्य ब्रह्म निगम ह्यणती ॥ शिणले वेवाहसि अठरा-
साही ॥ १ ॥ तें हें पुंडलीकें चोहोंटा उभें केलें ॥ भावें भुलविलें वंदरीये ॥ २ ॥
घ्यारे घ्यारे तुल्ली कैवल्याचें पीक ॥ देतो पुंडलीक सकळ जीवां ॥ ३ ॥
उपनिषदांचें मधितार्थ जें साराचें यथार्थ ॥ तो हा पंढरीनाथ प्रगट
जर्गी ॥ ४ ॥ हरिहर विरंचि त्रिमूर्ति हाची ॥ माउली दीनांची स्तोभा
पर ॥ ५ ॥ जो श्रवणांचा श्रवण नयनांचा मयन ॥ ज्ञानाचा दर्पण
दृष्ट होय ॥ ६ ॥ आदि मध्ये अंती व्यापक सर्वाभूती ॥ तोहा झाला
व्यक्ति भक्तिभावे ॥ ७ ॥ सदा चित्ता आनंदघन परिपूर्ण ॥ कारणें
महा कारण प्रभा हेचि ॥ ८ ॥ चित्ता चेतविता बुद्धीतें पाळिता ॥ मनादि
चाळिता इंद्रियांसी ॥ ९ ॥ तो या चराचरां जीवलग सोडरा ॥ ह्यणोनी
अनुसरा पांडुरंगा ॥ १० ॥ नामा ह्यणे काया वाचा मनें त्याचें ॥ नाम
जपा कैचें जन्म मरण ॥ १० ॥

देवाची स्तुती.

॥ ८६ ॥ देहुडा चरण वाहातुसे बेणु ॥ गोपिकारमणु स्वामि माझा ॥
॥ १ ॥ देखिलागे माय यमुनेचे तीरीं ॥ हात खांद्यावरी राधिकेच्या ॥ २ ॥
गुंजावर्ण डोळे शिरीं बाबर झोटी ॥ मयूर पिच्छ वेष्टी शोभतसे ॥ ३ ॥
सगुण मेघझ्याम लावण्य सुंदर ॥ नामया दातार केशवराज ॥ ४ ॥

॥ ८७ ॥ संतांची विश्रांति ज्ञानियांचें गूज ॥ मुक्तिचें हें बीज मोक्षदानीं
॥ १ ॥ कृष्णा विष्णु हरी मुकुंद मुरारी ॥ अच्युता नरहरी नारा-
यणा ॥ २ ॥ गोवर्धनधर गोपी मनोहर ॥ भक्त करुणाकर पांडु-
रंग ॥ ३ ॥ तूंचि हें सकळ आदि मध्य अंती ॥ निज सुख संपत्ति
सज्जनांची ॥ ४ ॥ सकळ नारायण पातकभंजन ॥ हरि जगज्जीवन पर-
मानंद ॥ ५ ॥ तूंचि माझा श्रोता तूंचि माझा वक्ता ॥ तूंचि घेता देता प्रेम-
सूख ॥ ६ ॥ नामदेव ऐसें नाम त्वां ठेविलें ॥ येणें अनुभविलें प्रेम
सूख ॥ ७ ॥ विष्णुदास नामा विनवि पुरुषोत्तमा ॥ सोढवीं भवभ्रवा
पासोनियां ॥ ८ ॥

॥ ८८ ॥ बरवेपणें बरवा बांप मदनाचा ॥ तो स्वामि आमुचा पंढ-
रिराव ॥ १ ॥ उदारपणें उदार दाता त्रैलोक्याचा ॥ तो स्वामि ॥ २ ॥

भुंझार आणि शूर अरी त्या दैत्यांचा ॥ तो स्वामि आमुचा पंढरिराव ॥ २ ॥ चतुरपणें चतुर बाप ब्रह्मयाचा ॥ तो स्वामि आमुचा पंढरिराव ॥ ३ ॥ पवित्रपणें पवित्र उद्धार तीर्थांचा ॥ तो स्वामि आमुचा पंढरिराव ॥ ४ ॥ नामा ह्मणे आधार सकळां जीवांचा ॥ तो स्वामि आमुचा पंढरिराव ॥ ५ ॥

॥ ८९ ॥ ज्ञानि यांचें ज्ञेय ध्यानि यांचें ध्येय ॥ पुंडलिकाचें प्रिय सुख वस्तु ॥ १ ॥ तें हें समचरण उभें विटेवरी ॥ पहा भीमातीरीं विठ्ठल रूप ॥ धृ० ॥ जें तपस्वियांचें तप जें जपकांचें जाप्य ॥ योगियांचें गौप्य परम धाम ॥ २ ॥ जें तेजकांचें तेज जें गुरु मंत्राचें गुज ॥ जें पुजकांचें पूज्य कुळदैवत ॥ ३ ॥ जें जीवनातें जीववितें पवनातें निव-
वीतें ॥ जें भक्तांचें उगवितें माया जाळ ॥ ४ ॥ नामा ह्मणे तें सुखची आयतें ॥ जोडलें पुंडलिकातें भाग्य योगें ॥ ५ ॥

॥ ९० ॥ आपाढी कार्तिकी हेचि आह्मां सुगी ॥ शोभा पांडुरंगी घनवटे ॥ १ ॥ संतांचीं दर्शनें हेचि पीक जाण ॥ देतां आलिंगन देहनिवे ॥ धृ० ॥ देहनिवे किती नवल सांगावें ॥ जीवासी दुणावे ब्रह्मा-
नंद ॥ २ ॥ नामा ह्मणे यासी मूळ पांडुरंग ॥ त्याचेनि अव्यंग सुख आह्मां ॥ ३ ॥

॥ ९१ ॥ येत येत उभा राजविदीं ॥ सर्वें चाले गोपाळांची मांदी ॥ नारी पाहती उभया विदी ॥ एकीच्या धरुनि बाहुवा रवांदीं ॥ १ ॥ हरि हर नंदना सादृश्य लोचना ॥ डोळ्या वेगळा न वा जासी कान्हां ॥ अरे कान्हां मन मोहना ॥ गोपी भुलल्या तुझिया गुणा ॥ धृ० ॥ चतुर्वेद नागवी भाट सांगातें ॥ उभया वर्णिती रामकृष्णातें ॥ श्रुति स्मृति विद्या-
वंतें ॥ जय जय ह्मणती कृपा निधितें ॥ २ ॥ येत येत उभा राहत ॥ सुदाम्याच्या खांद्यावरी हात ॥ समदृष्टी गोपिका न्याहाळीत ॥ चैतन्य चोरोनी आनंदें डुल्लत ॥ ३ ॥ ऐसा कृष्ण सौभाग्य सुंदर ॥ लावण्य गुण रत्नाकर ॥ विष्णुदास नामयाचा दातार ॥ भक्ति भावें वोळंगा सारंगधर ॥ ४ ॥

॥ ९२ ॥ देवा तूं जया होसी प्रसन्न ॥ तया नलगे कर्मबंधन ॥ निकें ह्मणती सकळ जन ॥ नीच लोक वंदिती ॥ १ ॥ तुझी दृष्टि कृपा-
वंता ॥ जया वरी पडे अनाथनाथा ॥ तया न बाधी संसार व्यथा ॥

सर्वस्व त्याचे हारिसी ॥ धृ० ॥ माती धरिल्या होय कनक ॥ भोग भोगिती
परम मूर्ख ॥ नाडळती महादोष ॥ मुखीं नाम गर्जतां ॥ २ ॥ धन्य धन्य
ते संसारी ॥ पुरुष अथवा हो नारी ॥ दरिद्र नाहीं त्यांचे घरीं ॥ तूं
श्रीहरि सानकूळ झालिया ॥ ३ ॥ ऋद्धि सिद्धी द्वारीं वोळंगती ॥
वैरी दास्यत्व करिती ॥ विषें अमृतें होती ॥ तूं श्रीपति सानकूळ झा-
लिया ॥ ४ ॥ येथूनि नेसील परतें ॥ नामा ह्मणे वैकुंठातें ॥ लक्षा नये
चहुं वेदां तें ॥ नाना मतें धुंडाळितां ॥ ५ ॥

॥ ९३ ॥ अंगाची मेज फणि छाया धरी ॥ सहस्रमुखीं करी स्तुति
शेष ॥ परि तयांतें तुझे चरित्र आकळीत ॥ तेथें माझे गीत कोणी
कडे ॥ १ ॥ केशापरी तुज ध्यावे देव देवा ॥ हें वर्म केशवा सांग मज ॥ धृ० ॥
मार्कंडेयो भृशुंडि लोमहर्ष अगस्ति ॥ करितां तुझी स्तुति कल्प गेले ॥
ध्यानीं पाहतां तुज न पवती योगी ॥ तेथें मी तो रोगी कोणीकडे ॥ २ ॥
ब्रह्मचर्यव्रत आचरती देव ॥ ऋषिमुनि सर्व करिती सेवा ॥ परि तुवां
गर्व हरिला तयांचा ॥ तेथें माझि कांचा कोणीकडे ॥ ३ ॥ इतुकें ऐकोनि
वोले केशिराज खुणें ॥ आरुता येई ह्मणे नामयासी ॥ मुखीं माझे
नाम हृदयीं धरुनी प्रेम ॥ हेंचि तुज वर्म सांगितलें ॥ ४ ॥

॥ ९४ ॥ प्रल्हादादिकांचें अंतरींचें ध्यान ॥ तें पंढरीये निधान उभें
असे ॥ १ ॥ सर्व जन जया नेणते जाहले ॥ मुख दाखविलें पुंडलीका ॥ २ ॥
वेदांचें जें मार श्रुतींचें जिव्हार ॥ तेंचि कटीं कर उभें असे ॥ ३ ॥ ज्ञानाचें
जीवन वैराग्या भूषण ॥ तें मुख निधान विटेवरी ॥ ४ ॥ शुद्ध बुद्ध मुक्त
समाधीचें मुख ॥ तें उभें प्रत्यक्ष वाळवंटीं ॥ ५ ॥ हृदयीं धरुनी नामा निज
बोधें निमाला ॥ शिण हारपला संसाराचा ॥ ६ ॥

॥ ९५ ॥ अणिमादि सिद्धि जयाचिया दासी ॥ उणें तया पासीं
काय आहे ॥ १ ॥ आणिकाचे द्वारीं सांडोवा पै होसी ॥ धिग धिग न लाजसी
अरे जना ॥ २ ॥ सुलभ सोपारा सेवा माझा स्वामि ॥ म्हणतां जोडे
नामीं एक वाचे ॥ ३ ॥ अजामेळ वैकुंठा एक नेला नामें ॥ गणिका विमानें
स्वयें नेली ॥ ४ ॥ ऐसा हा कृपाळू आसनीं शयनीं ॥ नविसंबावा मनीं
भाग्यवंतीं ॥ ५ ॥ जटायु पक्षियाचें स्वयें झाला लेकरूं ॥ त्याचा क्रिया-
पारु केला रामें ॥ ६ ॥ शबरीचीं फळे उच्छिष्टेंही खाव ॥ ना विसरती पाय
कैसे प्राणी ॥ ७ ॥ शाहाणिया द्वारपाळ म्हणतां लाज थोरी ॥ जरी झाला

मिकारी न साहे ॥ ८ ॥ तो बळीचा द्वारपाळू सारथी पार्थाचा ॥ तो मोसाबी
 आयुचा देवराणा ॥ ९ ॥ गर्भवास तया न होती रे जना ॥ म्हणोनि लोक
 भजना प्रवर्तले ॥ १० ॥ अंबकधीराया सांपडले सायासें ॥ साहिला गर्भ-
 वास सकळ देवें ॥ ११ ॥ उच्छिष्ट हें खातां प्रायश्चित्त असे ॥ तो गोपाळाचे
 कैसें खाय हरी ॥ १२ ॥ त्या सुखा सुरवर जन्म इच्छिताती ॥ म्यां ऐसा लक्ष्मी-
 पति कां न सेवावा ॥ १३ ॥ म्हणोनि सोइरा आन दुजा नाहीं ॥ गुरु
 पिता पाहीं हाचि बंधु ॥ १४ ॥ संजन सांगती अनेक नाहीं आम्हां ॥ कीर्ति
 वर्णी नामा होउनि भाट ॥ १५ ॥

॥ १६ ॥ चंदनाची ओवरी उदविली प्रकारीं ॥ कनकाचा मंचक
 शेजे सुमनें वरी ॥ १ ॥ ओंवाळूं आलिया शेजे आरति ॥ निद्रा करीं बापा
 लक्ष्मीपती ॥ धृ० ॥ संतसनकादिक यातें आज्ञा दिजे ॥ शुकादिक ज्ञानि
 यांचा नमस्कार दिजे ॥ २ ॥ बाळा प्रौढा मुग्धा यातें आज्ञा दिजे ॥
 सेवका माझे गाणनें पड्डविजे ॥ ३ ॥ विष्णुदास नामा राहिला द्वारां
 नेंहटी ॥ जयजयकार करित देतसे धिरटी ॥ ४ ॥

॥ १७ ॥ धर्माचें नगर ज्याचें विठो पाटील नाम त्याचें ॥ चला
 जाऊं तया ठाया भोजन देईल तो साचें ॥ १ ॥ विठोबाचा धर्म जागो
 त्याचे चरणीं लक्ष लागो गा ॥ ज्याचे मोडले पंख पाय तेणें करावें तें
 काय ॥ धृ० ॥ चित्तीं धरोनि दृढ भाव तेणें पंढरीसी जावें ॥ इच्छिलें फळ
 पावे तेणें येउनी भेटावें गा ॥ २ ॥ भक्ति आणि भावार्थाचा जेणें गुंफियेला
 शेला ॥ विठोबा दातयाचा घरा उचित तो नेला ॥ उशीर नलगतां जन्मा
 वेगळा पै केला गा ॥ ३ ॥ सुदामा ब्राह्मण कैसा दारिद्र्य पीडिला ॥
 विठोबा दातयाचा घरा भेटीस गेला ॥ मुष्टिभर पोळांसाठीं सुवर्णाचा
 गांव दिलहा गा ॥ ४ ॥ गण आणि गोत्रज सोयरे हांसती मज ॥ गेलें
 याचें मनुष्यपण येणें सांडियेली लाज ॥ विनवी तो शिंपी नामा संत
 चरणीचा रजगा ॥ ५ ॥

॥ १८ ॥ बरवि कामधेनु गाय ॥ विठोबा आयुची माय ॥ १ ॥
 त्रैलोक्या एवढा भरणा ॥ तीचा भरोनि उरला पान्हा ॥ धृ० ॥ न साहे
 अहंकाराचा वारा ॥ रिघे दिवसा माझ्या घरा ॥ २ ॥ आह्मी घालूं
 इसी चारा ॥ परि ते अखंड भरिते डेरा ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे दुभते ॥
 बाह्ये जोडोनि ठेविलें मातें ॥ ४ ॥

॥ ९९ ॥ अघरींचें अमृत सेविसी एकलारे ॥ काय पुण्य केलें १
नेणो पवया ॥ १ ॥ तुळसीच्या माळा शोभति गोपाळा ॥ तयाहूनि
आगळा पवया तूं ॥ ४० ॥ सोळासहस्र गोपी बोलतील मौढी ॥ अघरींची
गोडी नेली तुवां ॥ २ ॥ विष्णुदास नामा केशवीं सौरस ॥ उद्धरिला
वंश पावया तुवां ॥ ३ ॥

॥ १०० ॥ अगणित गुणवर्णिती पुराणें ॥ पंढरीचेराणे ख्याती
जर्गी ॥ १ ॥ अलक्ष भेटी लक्षिताची नाहीं ॥ पुंडलिकें कांहीं तप केलें ॥
॥ २ ॥ युगें गेलीं अद्वावीस ते अबुनी ॥ उभा चक्रपाणी राहिलासी ॥
॥ ३ ॥ वेद ह्मणती नेति पुराणें तें किती ॥ भांवावल्या मती ह्मणें
नामा ॥ ४ ॥

॥ १०१ ॥ नाम वरवें रूप वरवें ॥ दर्शन वरवें कानडिया ॥ १ ॥
वेदांसीं कानडें श्रुतिंसीं कानडें ॥ परब्रह्म उग्रडें पंढरीये ॥ २ ॥ नामा
ह्मणे विठो त्रिभुवन वरवें ॥ खाहूनि वरवें प्रेम तुझें ॥ ३ ॥

॥ १०२ ॥ भक्तांसाठीं देव अवतार धरी ॥ कृपाळू श्रीहरि साच
खरा ॥ १ ॥ तो हा महाराज चंद्रभागे तीरीं ॥ उभा विटेवरी पांडु-
रंग ॥ २ ॥ ब्रह्मयाचे वेद चोरी शंखासुर ॥ मत्स्य अवतार तयालागीं ॥
॥ ३ ॥ समुद्र मंथनीं मंदर बुडाला ॥ कूर्मरूप झाला तया तळीं ॥ ४ ॥
हिराण्याक्ष धरा नेतां रसातळा ॥ वराहरूपें खाला वधियेलें ॥ ५ ॥
प्रल्हादासी पिता गांजी नानापरी ॥ स्तंभीं नरहरी प्रगटला ॥ ६ ॥
देवकार्जी झाला वामन भूतळीं ॥ बळीसी पाताळीं घातियेला ॥ ७ ॥
भूमिभार झाला क्षत्रियांचें कुळ ॥ केलेंसें निर्मूळ परशुरामें ॥ ८ ॥ सीते-
चिया काजा रावण मर्दिला ॥ सूर्यवंशीं झाला रामचंद्र ॥ ९ ॥ गोकुळीं
जन्मला श्रीकृष्ण आठवा ॥ होऊनि पांडवां साह्यकारी ॥ १० ॥ व्रतभंगा-
साठीं बौद्ध अवतार ॥ झाला दिगंबर अवनिये ॥ ११ ॥ कलंकि अवतार
होणार श्रीहरि ॥ तेव्हां पृथ्वीवरी तृण न जरे ॥ १२ ॥ नामा ह्मणे तूझे
अनंत अवतार ॥ तेथें मी पामर काय वर्णू ॥ १३ ॥

॥ १०३ ॥ विह्वल माउली कृपेचि सावली ॥ आठवितां घाली प्रेम
पान्हा ॥ १ ॥ न सांगतां सर्व जाणे तान्ह भूक ॥ जवळी व्यापक न
विसंबे ॥ २ ॥ माया मोह कैसा करावा सर्वथा ॥ अंतरींची व्यथा तोचि
जाणे ॥ ३ ॥ सुखशांति रूपें लेविलीं अंगीं ॥ लागों नेदी धर्मी संता-

राची ॥ ४ ॥ देऊनि अभय करें कुरवाळी ॥ करित सावली पितांबरें ॥ ५ ॥
 मुखीं नाम माळा कीर्तन श्रवणीं ॥ लेवविलीं लेणीं नवविध ॥ ६ ॥ नयनीं
 अंजन सूदलें सांवळें ॥ समधान झालें सर्व अंग ॥ ७ ॥ अच्युत अनंत
 सुवर्णाची पेटी ॥ घातलीसे कंठीं निर्विकार ॥ ८ ॥ चतुर्भुज शोभा रूप मध्ये
 मणि ॥ प्रभा त्रिभुवनीं विराजित ॥ ९ ॥ मुक्तलग शुद्ध बिंदुली गोजिरीं ॥
 पद्महस्त शिरीं स्थापितसे ॥ १० ॥ संतपाय रज कपाळीं टिळका ॥
 नाहीं भय शंका कळिकाळा ॥ ११ ॥ सगुण साजिरा कटीं कडदोरा ॥
 अवर्ण दुर्भरा दृढबोधू ॥ १२ ॥ काम क्रोधादिक करुनि पुतळे ॥
 पाय जे घातले पायवाट ॥ १३ ॥ वासनेची दृष्टि लागेल सा झणीं ॥
 उभा चक्रपाणि मार्गे पुढें ॥ १४ ॥ संतपारीं नामा शृंगार मंडितु ॥ अखंड
 क्रीडतु महाद्वारीं ॥ १५ ॥

॥ १०४ ॥ वाळवंटीं उभा करें कुरवाळिल ॥ जीवींचें पुसेल जडभारी
 ॥ १ ॥ हरुषें लोळणी घालूं महाद्वारीं ॥ येईल समोरी केशिराज ॥ २ ॥
 शोभतसे पारीं भक्त ब्रिदावळी ॥ जीवासी सांभाळी दीनानाथ ॥ ३ ॥
 माझा अभिमान धरुन मानसीं ॥ नामा ह्मणे होसी भक्तां साह्य ॥ ४ ॥

॥ १०५ ॥ गोकुळीं गोपिका गोपाळसकळ ॥ मध्ये घननीळ क्रीडा करी
 ॥ १ ॥ करी खेळ मोठा स्थापिलें निशाण ॥ स्वयें नारायण हाका मारी
 ॥ २ ॥ मारियेला कंस दुर्घट दुर्जना ॥ पुरवी वासना पांडवांची ॥ ३ ॥
 पांडवांचें ध्यान धरुनि अंतरीं ॥ नामा ह्मणे हरि साह्यकरी ॥ ४ ॥

॥ १०६ ॥ विश्वाच्या मोहना कपट नाटका ॥ पंढरीनायका पांडु-
 रंगा ॥ १ ॥ अवतार धरुनि होउनी निमित्त ॥ बुजविसी दैत्यसर्प-
 खाणी ॥ २ ॥ गोपिकांचे घरीं कामासी लंपट ॥ करिसी धीट गवाळि-
 यांसी ॥ ३ ॥ भाव अभावाचा न करी कंटाळा ॥ दावि बाळलीला
 ह्मणे नामा ॥ ४ ॥

॥ १०७ ॥ उपमन्युवाळा स्थापी क्षीरसिंधु ॥ अनाथाचा बंधू नारायण
 ॥ १ ॥ तुझे नाम मुखीं जपे सर्वकाळ ॥ दिधलें अदळपद त्यासी ॥ २ ॥ अनेक
 वृत्तांत काय सांगों देवा ॥ अन्याय केशवा कोण मानी ॥ ३ ॥ नामा
 ह्मणे तैसें मी नाहीं मागत ॥ ऐकोनियां मात आलों जन्मा ॥ ४ ॥

॥ १०८ ॥ चारी वेद गात जयासी अखंड ॥ नेणवे प्रचंड कीर्ति
 ज्याची ॥ १ ॥ तोचि भीमा तीरीं उभा दिगंबर ॥ ठेवी कटीं कर भक्तां-

मार्ती ॥ २ ॥ युद्धीं अर्जुनाते सांगितली गीता ॥ सहस्रशा कांता केल्या
ज्यानें ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे शिवा दिल्लें शिवपण ॥ ब्रह्मबा लागोन
उपदेश ॥ ४ ॥

॥ १०९ ॥ चातुर्यसागरा आमुची जननी ॥ जाणते रुक्मिणी प्रेम-
कळा ॥ १ ॥ चरणींची प्रभा जाणे मणिग्रीव ॥ नकुळ वैष्णव सखे
माझे ॥ २ ॥ कुबेर गौतम वधू अहिल्या ॥ चक्रपाणी तया मुक्त केलें ॥
॥ ३ ॥ नामा ह्मणे तुझे पार्यी संजीवन ॥ सदाशिव ध्यान तेंचि
करी ॥ ४ ॥

॥ ११० ॥ भक्ता पुंडलीका देखोनि निकटा ॥ आलासी वैकुंठाहूनि
आजी ॥ १ ॥ नारद वचन ऐकोनियां मनीं ॥ सुखें चक्रपाणी सुखा-
वला ॥ २ ॥ सुखरूप सदां देव दूरी ठेला ॥ मुनीश्वर काला स्वयें दावी
॥ ३ ॥ नामा ह्मणे तुज भक्ति पिसें फार ॥ साधिलें नगर क्षण-
मात्रें ॥ ४ ॥

॥ १११ ॥ योगि मुनि जन तपस्वि याज्ञिक ॥ ते तव पादुका वंदिती
शिरीं ॥ १ ॥ हरि हर ब्रह्मा सूर्य चंद्रादिक ॥ ओढवी मस्तक रज-
रेणु ॥ २ ॥ गंगा भागीरथी होती शुचिमंत ॥ आणिकांची मात काय
सांगों ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे नेणों पार तुझा देवा ॥ कृपालु केशवा
केशिराजा ॥ ४ ॥

॥ ११२ ॥ मजसाठीं काय लाजतोसी देवा ॥ तृणा आणि जीवा
साच होसी ॥ १ ॥ ते काय पवाडे गमाविलों ब्रीदें ॥ ब्रह्मादिकें वृंदें
ध्याती कैसीं ॥ २ ॥ जाणतां नेणतां सर्वांसी उद्धार ॥ भवसिंधु पार
पावविसी ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे तुझे उपकार ऐसे ॥ दावीं जमदीश
हेळामात्रें ॥ ४ ॥

॥ ११३ ॥ अलक्ष्या अच्युता सख्या भक्तराया ॥ तूंचि देवराया
पांडुरंगा ॥ १ ॥ परात्परतरा पार नेणें ब्रह्मा ॥ तूंचि निजधाम स्वयें
देसी ॥ २ ॥ विश्वामित्रासाठीं विलंब न करीं ॥ बळिचिया द्वारीं भूस
होसी ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे तुझी माव नेणें कोणी ॥ धावें चक्रपाणि
त्वरें नेदें ॥ ४ ॥

॥ ११४ ॥ संतोषाकारणें सज्जन जीवासी ॥ साहाकारी होसी नारा-

वणा ॥ १ ॥ समान करिसी सर्वाभूती जाण ॥ पतीत पावना भाक
तुझी ॥ २ ॥ भक्ति भाव ज्यांचा भाग्यें आगळिया ॥ होसी देवराया
सर्वविध ॥ ३ ॥ समर्थपणासी कोणा विचारारवें ॥ नामा ह्मणे भावें
कारण हा ॥ ४ ॥

॥ ११५ ॥ षड्गुणसंपन्न पंढरिच्या राया ॥ आयुच्या स्वामिया केशि-
राजा ॥ १ ॥ राम कृष्ण हरी श्रीधरा मुकुंदा ॥ सज्जनी स्वानंदा सर्वा-
तीता ॥ २ ॥ गोविंदा गोपाळा गोप वेषधारी ॥ गोवर्धन धरी नखा-
वरी ॥ ३ ॥ दुष्ट दुर्जनाची दुखवीना चित्ता ॥ पावन पतिता नामा
ह्मणे ॥ ४ ॥

॥ ११६ ॥ सर्व देवां माजी विद्वल वरिष्ठ ॥ बोलतसे स्पष्ट वेद
शास्त्री ॥ १ ॥ अच्युता अनंता माधवा मुकुंदा ॥ गोपाळा गोविंदा
गोपवेषा ॥ २ ॥ कृष्णा कमलाक्षा कस्तुरीचा टिळा ॥ नेसला पाटोळा
खोंचे शिरी ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे राम कृष्ण नारायण ॥ तारिसी पाषाणां
सिंधू माजी ॥ ४ ॥

॥ ११७ ॥ अगम्य सामर्थ्य नयेचि गणना ॥ तारुनि पाषाणा
केलें सम ॥ १ ॥ तारिसी वाजर अवघेची सेना ॥ तोडिसी बंधना
पांडुरंगा ॥ २ ॥ काय वनचर जाणती प्रत्यक्ष ॥ परिक्षिती साक्ष दिस
सातां ॥ ३ ॥ कृतत्रेतद्रापारांचे आदिअंती ॥ नामोचितख्याति ह्मणे
नामा ॥ ४ ॥

॥ ११८ ॥ तुझे कीर्तना देवा कोण जाय आतां ॥ सख्या भगवंता
कृपा करीं ॥ १ ॥ भीष्म पंडुडला शरांचे पंजरीं ॥ तया प्रश्न करी
शुधिष्ठिर ॥ २ ॥ महाभयेश्वरी विघ्नं निवारिता ॥ सकळां देखतां दांत
पाढी ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे तुझी भक्ति अघटित ॥ पवाडे अर्जत
दाबिना कां ॥ ४ ॥

॥ ११९ ॥ पांडुरंगा नमूं परात्परा नमूं ॥ सगुणासी नमूं साक्षिभूता
॥ १ ॥ समस्त संबंध साधियेले हरी ॥ रावणादि बैरी उद्धरिले ॥ २ ॥
नामरूपातीता नाहीं भेटाभेट ॥ ह्मणलें आहे नीट नामा ह्मणे ॥ ३ ॥

॥ १२० ॥ चोरुनि खादलें दहीं दुध लोणीं ॥ जिहीं चक्रपाणि
खेळविला ॥ १ ॥ असंड उन्मत्तें मतिमंद मूढें ॥ बौळजी पार्सी रडे रुयें

दावी ॥ २ ॥ शकुनीचा पुत्र शिवद्वेष करी ॥ संकट मुरारी निवारिती ॥
॥ ३ ॥ उद्धरिल्या सर्व गोप गवळणी ॥ लीला दाखवूनि नामा ह्मणे ॥ ४ ॥

॥ १२१ ॥ वेदां जन्म स्थान शास्त्रां समाधान ॥ काय बुझावण दाख-
विती ॥ १ ॥ जगादि अनंत अवतार घेती ॥ चरित्रे दाविती भक्तांपुढें ॥ २ ॥
पतीतपावन तुंचि नारायण ॥ सत्वर धावणें दामोदरा ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे
भवबंधविमोचका ॥ बैकुंठ नायका पांडुरंगा ॥ ४ ॥

॥ १२२ ॥ आशा तृष्णा माया नाही लिथाडिल्या ॥ ह्मणावा तो भला
कासयानें ॥ १ ॥ अमृत सेवितां मृत्यु पळे दूरी ॥ सुख होय तरीं तेंचि
नाम ॥ २ ॥ तेव्हां कोणी तरीं धरावा सत्संग ॥ होय पांडुरंग प्राप्ति
सर्वा ॥ ३ ॥ अविश्वासी नर सर्वस्व पतीता ॥ तारिती अनंता
ह्मणे नामा ॥ ४ ॥

॥ १२३ ॥ शिशुपाळादिकां कोठें शुद्ध भाव ॥ उद्धरी केशव उंच
नीच ॥ १ ॥ काय कामा पुत्रा कोण आले जाणा ॥ सेखीं त्या रावणा
कैवल्यदानीं ॥ २ ॥ महादुष्ट शंखासुरें नेले वेद ॥ शेवटीं गोविंदें सोड-
विलें ॥ ३ ॥ पिशाचिये हार्ती पुत्र वधकरी ॥ कृपाळु बा हरी नामा ह्मणे ॥ ४ ॥

॥ १२४ ॥ पंदरीचा देव तत्सञ्चित अद्वय ॥ तुंचि बाप माय पांडुरंगा ॥ १ ॥
सगुण निर्गुण दाविती प्रकार ॥ दाहि अवतार निमित्तासी ॥ २ ॥ घेता
माझा स्वामी समर्थ गोविंद ॥ निरंतर छंद हरिनार्थी ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे
कांहीं न धरिती लाज ॥ भाविकासीं गुज कार्णी सांगे ॥ ४ ॥

॥ १२५ ॥ अच्युता अनंता श्रीधरा माधवा ॥ देवा आदिदेवा पांडुरंगा
॥ १ ॥ कृष्णा विष्णु हरि गोविंदा वामना ॥ तुंचि नारायणा नाम-
धारी ॥ २ ॥ मुकुंदा मुरारी प्रद्युम्ना केशवा ॥ नाम सदाशिवा शांत
रूपा ॥ ३ ॥ रूपातीत हरी दाखवी सगुण ॥ निरंतर ध्यान
करी नामा ॥ ४ ॥

॥ १२६ ॥ सगुण तें ब्रह्म इटे वरी नीट ॥ कोण्या मार्गी कष्ट होऊं
नेदी ॥ १ ॥ देजनियां क्षेम देह पालटिती ॥ वृद्ध रूप होती कर्णा
सार्थी ॥ २ ॥ भजन भक्तांचें मानसी वचन ॥ नाम नारायण ह्मणे करी
॥ ३ ॥ उकराटी वदवी काल्पीका नामाख्या ॥ शतकोटीसंख्या भवि-

स्तार ॥ ४ ॥ नामा ह्मणे देवा भक्तिचे पै पिसें ॥ झालागीं ह्म्यासें
होसी जाण ॥ ५ ॥

॥ १२७ ॥ पंढरीचा देव पाहातां सगुण ॥ प्रन्हादा कारणें सिद्ध झाला
॥ १ ॥ पंढरीचा देव पतित पावन ॥ उभा नारायण ईटेवरी ॥ २ ॥ पंढरीचा
देव प्रसन्न उदार ॥ बाळ्या भोळ्या पार दावीतसे ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे देवा
कीर्ति वानुं काय ॥ आह्मां साठीं सोय लावीं बापा ॥ ४ ॥

॥ १२८ ॥ हरि भोळा हरि भोळा ॥ आह्मीं ढोळां पाहिला ॥ १ ॥ हरि
श्रेष्ठ हरि श्रेष्ठ ॥ आह्मां कष्ट नाहीं ते ॥ २ ॥ हरि उदार हरि उदार ॥
आह्मां धीर होईना ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे हरि दाता ॥ आह्मां दासां रक्षितो ॥ ४ ॥

॥ १२९ ॥ पंढरीचा देव बहुत कोंवळा ॥ सगुण सांवळा सारथि हा ॥ १ ॥
सारथि सर्वांचा साक्षिभूत असे ॥ संकटीं सायासें गजेंद्रासीं ॥ २ ॥ गजें-
द्रासीं रक्षी गणिका उद्धरी ॥ भिल्लीणीचे करीं फळें भक्षी ॥ ३ ॥ भक्षी
सुदाम्याचे पोहे मुष्टिभरी ॥ नामा ह्मणे हरि गोड मानी ॥ ४ ॥

॥ १३० ॥ योगी हे शिणती तुझिये प्राप्तिलागीं ॥ नातुडसी जर्गी कव-
णासी ॥ १ ॥ एक जटा नखें स्वयें वाढविती ॥ दिगंबर होती एक देवा ॥ २ ॥
सांसीं तुझी भेटी नव्हेचि कल्पांतीं ॥ अखंड शिणती साधनानें ॥ ३ ॥
आमचे सन्निध सर्वदां राहसी ॥ आमच्या भाग्यासीं पार नाहीं ॥ ४ ॥
धन्य झालों आह्मीं तुझिया प्रसादें ॥ नाचे तुझ्या छंदें नामदेव ॥ ५ ॥

॥ १३१ ॥ भरतें त्यागिली जननि ॥ ख्याति झाली त्रिभुवनीं ॥ १ ॥ ऐसी
भक्ति तुझी हरी ॥ जर्गी करंटा न करी ॥ २ ॥ बंधु अवज्ञा विभिषणा ॥ प्रगट
झाला रामराणा ॥ ३ ॥ प्रन्हाद पितृआज्ञा न करी ॥ स्तंभीं प्रगटला नरहरी
॥ ४ ॥ पति अवज्ञा ऋषिपत्न्यांसीं ॥ कृष्ण दर्शन पूर्ण त्यांसीं ॥ ५ ॥ नामा
ह्मणे भक्ता अवरोधीं पाहीं ॥ त्यासीं त्यजिल्या दोष नाहीं ॥ ६ ॥

॥ १३२ ॥ योगानें जोडिली सायासें ॥ ते मज वोळली वोरसें ॥ १ ॥
वरवी कामधेनु गाय ॥ विठाबाई माझी माय ॥ २ ॥ नसतां सरा सांठवण ॥
तृप्त केलें त्रिभुवन ॥ ३ ॥ कोटि कुळें वोरसलीं ॥ पुरोनि अवधींच उरलीं
॥ ४ ॥ न साहे अहंकाराचा बारा ॥ आली दीनाचिया घरा ॥ ५ ॥
नामा ह्मणे हें दूभतें ॥ जोडूनि दिधलें असे बापें ॥ ६ ॥

॥ १३३ ॥ एक वाहू तुळसीपत्र ॥ तें देवासीं प्रिय होत ॥ १ ॥

रखुमाईनें देव ॥ सोडाविला कृष्णराव ॥ २ ॥ नामा ह्मणे पूर्ण होती ॥
प्राप्त राधिकेचा पती ॥ ३ ॥

॥ १३४ ॥ बरवें गा शंकरा नाम तुझे ॥ हर हर बरवें गा देवा नाम तुझे
॥ १ ॥ गाल्या ऐकिल्या होय वैष्णवा गती ॥ राम नामें तरले नेणों
किती ॥ २ ॥ ऐसा सदां आनंद राउळीं ॥ विष्णुदास नामा पंढरपुरीं ॥ ३ ॥

॥ १३५ ॥ घेसी तेव्हां देसी ऐसा अससी उदारा ॥ काय जाऊनियां तुझे
कृपणाचे द्वारा ॥ १ ॥ उच्छिष्टार्ची शितें न टाकिसी बाहेरी ॥ कोणीं
दिधली देवा एवढी भूषणाची थोरी ॥ २ ॥ सोडीं ब्रीद देवा आतां
नव्हेसी अभिमानी ॥ पतीतपावन नाम तुझे ठेवियलें कोणीं ॥ ३ ॥ नामा
ह्मणें देवा तुझे नळगे मज कांहीं ॥ प्रेम असों घावें कीर्तनाचे ठायीं ॥ ४ ॥

॥ १३६ ॥ दिसंदिस कैसां झालासी शाहाणा ॥ गोवळांसीं खेळसी पंढरीच्या
राण्या ॥ १ ॥ विश्वामाजी तुझे बोभाट मोठे ॥ जन्ममरणाचे संकल्प तुटे
॥ २ ॥ अकळ करणी नकळे लिहितां धरणीं ॥ सिंधुमणि करूनी नाम तुझे ॥ ३ ॥
नामा ह्मणे कीर्ति काय वानूं देवा ॥ भक्तांचा कुढावा ब्रीद तुझे ॥ ४ ॥

॥ १३७ ॥ राम पिता सीता माता ॥ लक्ष्मण सोयरा चुलता ॥ १ ॥
तयांसीं भेटों जाऊं आतां ॥ चित्रकूटीच्या पर्वता ॥ २ ॥ नामा ह्मणे माझे
गोत ॥ चित्रकूटीं असे नांदत ॥ ३ ॥

॥ १३८ ॥ पैल गरुडाचें वारिकें ॥ गगनीं कृष्ण येतां देखे ॥ १ ॥
दुडवा दुडवी हरि धांवतु ॥ ना भी नामयातें ह्मणतु ॥ २ ॥ वैकुंठाहुनि आले
वेगीं ॥ नामयाच्या भक्तिलागीं ॥ ३ ॥

॥ १३९ ॥ अज्ञानवाळकें तुझा हाकारा केला ॥ तेणें तये वेळां स्वर्ग
भेदिला ॥ ऐकुनि तो धाविन्नला ॥ अवो देवी खेचरे ॥ १ ॥ स्तंभीं मग-
टलीसे हाक ॥ कापिन्नले तिन्ही लोक ॥ भेणें पळती शंखादिक ॥ आणि
कैलास आंदोळले ॥ २ ॥ आली त्रिभुवनदेवता ॥ नाभी नाभीरे
ह्मणतां ॥ माझा मन्हाद केउता ॥ तो कवणें रे गांजिला ॥ ३ ॥ वदन
पसरुनि विक्राळ ॥ झरझरीत झरे लाळ ॥ नेत्र जैसे वडवानळ ॥ शोबूं
पाहे जळनिधि ॥ ४ ॥ संहार झाला नागकुळ ॥ भ्याले अष्टहि लोकपाळ ॥
स्वर्गीं सुटली खळबळ ॥ अमरावती इंद्रासी ॥ ५ ॥ मग दैत्यातें पाचारित ॥
लोह खणखणा वाजत ॥ हाकीं अंबर गर्जत ॥ तेणें कांयें भेदिनी ॥ ६ ॥
कवटाळुनि चहूं हातीं ॥ विदारिलें चपेटघातीं ॥ जैसा रुद्र मळबांतीं ॥ तैसा

हरी दिसतसे ॥ ७ ॥ देख न मरे कवणें परी ॥ मग तो धरिला जान्हूवरी ॥
देखें उदर फोडूनि सत्त्वरीं ॥ अस्थि चूर्ण केली या ॥ ८ ॥ मौजे नाचवी
नेवता ॥ मुक्ति दिल्ली देखनाथा ॥ नामया स्वामि वरदहस्ता ॥ अभयदाता
भक्तांसीं ॥ ९ ॥

॥ १४० ॥ अंबकृषि रुक्मांगद ॥ नारद महामुनि प्रन्हाद ॥ १ ॥
मिळोनि सनकादिका भारू ॥ पांडुरंगीं हरि जागरू ॥ २ ॥ शंख भेरी
नादाकार ॥ नादें गर्जत अंबर ॥ ३ ॥ योगनिद्रेसीं पडुडला ॥ आदिपुरुष
उपवर जाहाला ॥ ४ ॥ देवी उतरोनि विमानीं ॥ आदि क्षीरसागर भूवर्नीं
॥ ५ ॥ सुरवर बोळंगती जगन्निवास ॥ गातो नामा विष्णुदास ॥ ६ ॥

॥ १४१ ॥ वैकुंठीहुनी धांवत आला ॥ खांबा आड उभा ठेला ॥ १ ॥
खांब गडगडिला गडगडिला ॥ वीर नरसिंह पावला ॥ २ ॥ पावला
नामया स्वामि ॥ जग उद्धरिलें याचे नामीं ॥ ३ ॥

॥ १४२ ॥ पहाहो कडकडिलें गगनीं ॥ भेणें कापते मेदिनी ॥ १ ॥
तो देव दैत्यां अंतकु ॥ होय भक्तांसी नायकु ॥ २ ॥ भोजें प्रन्हाद नाचतु ॥
नामया स्वामि रे अनंतु ॥ ३ ॥

॥ १४३ ॥ कायरे गडगडित दुमदुमीत ॥ ब्रह्मकटाह उलथूं पहात ॥
॥ १ ॥ तो देव आला रे नरहरी ॥ आतां कवण सांवरी ॥ २ ॥ प्रन्हा-
दासीं दिधलें जैत्य ॥ हर्षे नामा गुढी उभारीत ॥ ३ ॥

॥ १४४ ॥ तडक फुटला अंबरीं ॥ आला प्रन्हाद कैवारी ॥ १ ॥ आला
आला हाक देतु ॥ सिंहनादें रे गर्जतु ॥ २ ॥ दैत्यां दचकु नरहरी ॥
नामया स्वामि नरकेसरी ॥ ३ ॥

॥ १४५ ॥ वेदां नकळे पार श्रुतीं अगोचर ॥ उपनिषदां सार नक-
ळेचि ॥ १ ॥ तो हरि गोकुळीं वसुदेवा कुळीं ॥ यशोदे जवळी बाळ-
कृष्ण ॥ ४० ॥ ब्रह्मादिक वंदिती शिवादिक ध्याती ॥ शास्त्रांसीं तों गति
नकळेचि ॥ २ ॥ योग्यांचें चिंतन मुनींचें अंजन ॥ शेषांदिकां ध्यान
सदां ज्याचें ॥ ३ ॥ पुराणें भागलीं आचारें श्रमलीं ॥ बोलतां राहिलीं
साधुवंदे ॥ ४ ॥ नामा ह्मणे तो हा विठ्ठल पंदरी ॥ नाम मात्रें तारी
सकळांसी ॥ ५ ॥

॥ १४६ ॥ चारी वेद तुझ्या नांदती नगरीं ॥ तेथें मी भिकारी काय
बानूं ॥ १ ॥ वर्णितां पार नेणें चतुरानन ॥ तेथें मी अज्ञान काय जाणें ॥ २ ॥

अंगलग सेवक शेषाच्या सारिखा ॥ तेथें माझ्या लेखा कोणीकडे ॥ ३ ॥
 कैलासीचा राणा करितसे ध्यान ॥ तेथें भ्रांत मन कोठें रिघे ॥ ४ ॥ इंद्रा-
 सहित देव जेथें ओळंगणें ॥ तेथें दास्य करणें घडे कांहीं ॥ ५ ॥ नामा
 ह्मणे केशवा काय म्यां करावें ॥ तुझे पायीं रहावें कैशापरी ॥ ६ ॥

॥ १४७ ॥ कोल्हि काय कोल्हीं होती जड ॥ तैसें तुझे मज मिळालें
 असे वाड ॥ १ ॥ आंधळें मुकें कार्नी नायकें ॥ सासीं काय जननीं पोसूं न
 शके ॥ २ ॥ नामा ह्मणे केशव कृपेचा सागर ॥ जयाचा जारु तया-
 सींच भार ॥ ३ ॥

॥ १४८ ॥ सहस्र मिळणीं सिंधु जाहली जे मुखें ॥ ओघ तो उदक
 आन नाही ॥ १ ॥ बीजाचिये पोटीं वटाचा विस्तार ॥ सर्व तो आकार
 तुझा असे ॥ २ ॥ नामा ह्मणे तुझे अवघें करणें ॥ खवळोनियां सुणें घेवों
 नको ॥ ३ ॥

॥ १४९ ॥ देवा पांडुरंगा वासुदेवा हरी ॥ गोविंदा मुरारी नारायणा
 ॥ १ ॥ नारायणा कृष्णा कमळोचना ॥ माधवा प्रद्युम्ना रावणारी ॥ २ ॥
 रावणारि होसी जानकी टाकुनी ॥ हिंडसी अंगणीं अर्जुनाच्या ॥ ३ ॥
 अर्जुनाच्या घरीं अंगें घोडे धुसी ॥ लज्जा द्रौपदीची राखियेली ॥ ४ ॥
 राखशील द्वार भक्ति बळिवंता ॥ नामा ह्मणे आतां काय सांगूं ॥ ५ ॥

॥ १५० ॥ दुरोनी ओळंगिल्या अविनाश देताहे ॥ तो जवळी जातां
 काय देईल नेणों ॥ १ ॥ ऐसा तूं कृपाळू लक्ष्मीचा कांत ॥ सांडुनि होतात
 कष्टी झणीं ॥ २ ॥ सेवा माझा स्वामि वैकुंठनायक ॥ भुक्तिमुक्ति-
 दायक पांडुरंग ॥ ३ ॥ साधिलें नगर देऊनियां शिर ॥ कष्ट दशशिरें एवढे
 केले ॥ ४ ॥ तें दिलें बिभीषणा एका नमस्कारा ॥ त्या माझ्या उदारा कां
 न भजा ॥ ५ ॥ मांडीवरी बैसों नेदी सापत्न माता ॥ ह्मणे राजसुता
 नव्हसी तूं ॥ ६ ॥ हें ऐकोनि वना जाय तो तत्त्वता ॥ सकळ देवा माथां
 वरिष्ठ केला ॥ ७ ॥ दुर्बोधनें भोजना बहु केले सायास ॥ परि नघे आस
 तया घरीं ॥ ८ ॥ विदुराचे घरीं न पुसतां जाय ॥ भक्तिप्रीय होय स्वामि
 माझा ॥ ९ ॥ अर्जुनाचे कार्जी सांडी निज पैजा ॥ सुदर्शन बीजा धरियेलें
 ॥ १० ॥ आपण लटिका झाला भीष्म साच केला ॥ काळाचा अभुला
 स्वामि माझा ॥ ११ ॥ दिक्षित अवदान देती निज करीं ॥ परि कुत्त न

करी तयांकडे ॥ १२ ॥ सुदाम्याचे पोहे देखे दृष्टिभरी ॥ तयासीं
श्रीहरी पसरी हात ॥ १३ ॥ ह्मणुनि हा गावा ह्मणुनियां ध्यावा ॥ तोचि
आराधावा हृदयकमळीं ॥ १४ ॥ हरिगुण नाम हेंचि प्रिय आह्मां ॥ कीर्ति गाय
नामा होउनीं भाट ॥ १५ ॥

॥ १५१ ॥ तुझिया सत्तेनें वेदांसी बोलणें ॥ सूर्यासीं चालणें तुझिया बळें
॥ १ ॥ ऐसा तूं समर्थ ब्रह्मांडाचा धनी ॥ वर्म हें जाणुनी शरण आलों ॥ २ ॥
मेघांनीं वर्षावें पर्वतीं वैसावें ॥ वायूनें विचरावें सत्ते तुझे ॥ ३ ॥ नामा
ह्मणे कांहीं न हाले साचार ॥ प्रभु तूं निर्धार पांडुरंगा ॥ ४ ॥

॥ १५२ ॥ सखसंकल्पाचा कर्ता जो विश्वाचा ॥ अनाथ जीवांचा
मायबाप ॥ १ ॥ पुंडलीकें तया आणिलें रंगणीं ॥ कटावरी पाणि ठेवूनियां
॥ २ ॥ अणुरेणुमाजि व्यापूनि राहिला ॥ आनत्व जाहला एकलाचि ॥ ३ ॥
नामा ह्मणे वेद ज्यालागीं बोभाय ॥ जोडोनियां पाय उभा ठाके ॥ ४ ॥

॥ १५३ ॥ उभा इटेवरी भक्तांचा कैवारी ॥ भेटावया उभारी दोन्हीं
बाह्या ॥ १ ॥ गुण दोष साचे न पाहेचि डोळां ॥ भेटे वेळोवेळां केशिराज
॥ २ ॥ ऐसा दयावंत घेतो समाचार ॥ लहान आणि थोरु सांभाळितो ॥
॥ ३ ॥ सर्वांलागीं देतो समान दर्शन ॥ उभा तो आपण समपारीं ॥ ४ ॥
नामा ह्मणे तया भक्तांची आवडी ॥ भेटावया कडाडी उभा ठेला ॥ ५ ॥

॥ १५४ ॥ दर्दुराचें पिलूं ह्मणे रामकृष्ण ॥ नाहीं उदक उष्ण झालें
तेथें ॥ १ ॥ कढईमध्ये बाळ करी तळमळ ॥ गोविंद गोपाळ पावे वेगीं ॥ २ ॥
तये काळीं आज्ञा केली पावकासी ॥ झणीं तापविसी तयालागीं ॥ ३ ॥
ऐसा तो कृपाळु आपुलिया दासा ॥ आमुचा कोंवसा नामा ह्मणे ॥ ४ ॥

॥ १५५ ॥ कौस्तुभ सोज्वळ कंठीं शोभताहे ॥ भक्तांसाठीं बाहे उभा-
रिली ॥ १ ॥ आन हितासाठीं करिसी धांवण्या ॥ विदुराच्या कण्या गोड
करी ॥ २ ॥ ब्रह्मचारी साक्ष सत्यत्वे करिसी ॥ पुढें तूं धांवसी आवडीनें
॥ ३ ॥ वचना अंतरपडों नेदी सत्य ॥ नामा ह्मणे भृत्य होसी देवा ॥ ४ ॥

॥ १५६ ॥ स्वगावरी स्मारी करूनियां देवा ॥ धांवसी केशवा भक्तांसाठीं
॥ १ ॥ रामा परशुरामा कृष्णा नारायणा ॥ हरी संकर्षणा भक्तांसाठीं ॥ २ ॥

बिभीषण तारी रावणासी मारी ॥ दावी भाव हरी भक्तांसाठी ॥ ३ ॥ नामा म्हणे भक्तांकारणें गोविंदा ॥ घेवोनियां गदा उभा ठासी ॥ ४ ॥

॥ १५७ ॥ सर्वाभुर्ती नांदे सर्व नारायण ॥ सर्व संस्थापन पांडुरंग ॥ १ ॥ अगा देववंद्या अगा गोपवेशा ॥ पावन परेशा परमार्थासी ॥ २ ॥ मूर्त अमुर्ताचा मुक्त परांगता ॥ सर्व मायातीता साक्षिरूपा ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे देवादानवां जिकिसी ॥ ते भाके आह्मांसी सांभाळावें ॥ ४ ॥

॥ १५८ ॥ अनंता श्रीधरा गोविंदा केशवा ॥ मुकुंदा माधवा नारायणा ॥ १ ॥ देवकीतनया गोपिकारमणा ॥ भक्तउद्धरणा त्रिविक्रमा ॥ २ ॥ मकर कुंडलें श्रवणीं शोभती ॥ एकावळी दीप्ति तेजें भारी ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे तुझा नकळेचि पार ॥ भजा निरंतर सर्वकाळ ॥ ४ ॥

॥ १५९ ॥ निर्गूण सगुण नव्हे तें समान ॥ तैसें तेंहि जाण योगाभ्यासी ॥ १ ॥ प्रन्हादासी हरि शंख चक्र गदा ॥ सगुण गोविंदा शोभतसे ॥ २ ॥ अर्जुनासी देव उभा पाचारिसी ॥ सखा उद्धवासी साक्ष दावी ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे माझा केशिराज भोळा ॥ दावितो गोपाळां बाळलीळा ॥ ४ ॥

✕ ॥ १६० ॥ गगनीं ध्रुव तुवां अढळ पै केला ॥ तो बाळ धाकुला न ह्मणसी ॥ १ ॥ अजामेळाचें तुवां चुकविलें मंकट ॥ ब्राह्मण तो नष्ट न ह्मणसी ॥ २ ॥ ध्रु० ॥ प्रन्हादाचा तुवां केला कइवारु ॥ वैन्याचा कुमरु न ह्मणसी ॥ ३ ॥ गजेंद्रपशू सोडविला पानडिये ॥ मृगखोडी ऐसीये न ह्मणसी ॥ ४ ॥ रुक्मांगदाची तुवां उद्धरिली नगरी ॥ विषयी मुरारी न ह्मणसी तया ॥ ५ ॥ ऐसे अपराधी न ह्मणसी देवा ॥ नामा तो केशवा विनवीतसे ॥ ६ ॥

॥ १६१ ॥ वैकुंठ तें घर ॥ सांडुनियां निरंतर ॥ १ ॥ तो हा पुंडलीका द्दारी ॥ उभा कर कटावरी ॥ २ ॥ क्षीर सागरींची मुर्ती ॥ तो हा रुक्मिणीचा पती ॥ ३ ॥ नये योगीयांचे ध्यानीं ॥ छंदें नाचतो कीर्तनीं ॥ ४ ॥ नामा ह्मणे आला ॥ सर्वे परिवार आणिला ॥ ५ ॥

॥ १६२ ॥ नामाचा गजर गर्जे भीमातीर ॥ महिमा साजे थोर तुज एका ॥ १ ॥ रिद्धि सिद्धि दासी अंगण झाडिती ॥ उच्छिष्टें काडिती मुक्ति चारी ॥ २ ॥ चारी वेद भाट होऊनि गर्जती ॥ सनकादिक माती

कीर्ती तुझी ॥ ३ ॥ सुरवरांचे भार अंगणीं लोळती ॥ चरणरज क्षिति
शिव बंदी ॥ ४ ॥ नामा ह्मणे देव ऐसा हो कृपाळू ॥ करि तो सांभाळू
अनाथांचा ॥ ५ ॥

॥ १६३ ॥ अपराधाविण बळी ॥ घातला पाताळीं ॥ सर्वे कणव उप-
जली ॥ द्वार राखिसी तयाचें ॥ १ ॥ गाव्हारें सांगावें कवणा ॥ केशवा
सुजाणा ॥ कोणी आणिक तुजविणा ॥ नाही दुसरा आह्मातें ॥ २ ॥ बाळ-
मित्र सुदामा सर्वे जेवी ॥ धान्य जो मागे गांवोगांवीं ॥ विपत्ति त्याची दूर
व्हावी ॥ ह्मणून दिधली राणीव ॥ ३ ॥ तुझे नाम न तोंडीं ॥ वसुदेव देवकी
बांधोडी ॥ कंसा केली धांदडी ॥ ऐसी विपत्ति दाखवुनी ॥ ४ ॥ इंद्र वर्षे
शिळा धारा ॥ पर्वत केला सामोरा ॥ इंद्रा लाविला दरारा ॥ एवढी विपत्ति
दाखवुनी ॥ ५ ॥ जोहरीं स्रदलें पांडवां ॥ सर्वेचि उपजली कणवा ॥ खासी
केला त्वां रियावा ॥ आंगीं पाहण्या धांवसी ॥ ६ ॥ सभा पिशूनाची
दाटली ॥ द्रौपदिकाया आंसुडली ॥ तिये वस्त्रें पुरविलीं ॥ येवढी आपदा
दाखवुनी ॥ ७ ॥ दैत्यें गांजिला प्रह्लाद ॥ तुझ्या नामाचा प्रसाद ॥ ऐसा
करूनि विनोद ॥ तया दैत्या बधियेला ॥ ८ ॥ विभीषण हाणितला लाथां ॥
लंका दिधली त्या उचिता ॥ कृपा करें रघुनाथा ॥ समर्थ केला तये वेळीं
॥ ९ ॥ गजेंद्र पानेडी ॥ धरिला यमदूत सुसरी ॥ वैकुंठहुनी घालिसी
उडी ॥ येवढी आपदा दाखवुनी ॥ १० ॥ आह्मा ढिंगराचें बोलणें ॥
अनाथनाथा परीसणें ॥ विष्णुदास नामा ह्मणे ॥ शाहणें व्हावें यापरतें ॥ ११ ॥

॥ १६४ ॥ उभा भीमातिरीं कर कटावरी ॥ राहे निरंतरी भक्तां-
पुढें ॥ १ ॥ भक्तभाग्य थोर नव्हे कधीं प्राप्ती ॥ जाणोनी श्रीपती गुज
बोले ॥ २ ॥ गणिका गजेंद्र उद्धव नारद ॥ आपण गोविंद मिळो-
नियां ॥ ३ ॥ समुद्रमंथनीं उभा करोनियां ॥ लागतसे पायां नामा
ह्मणे ॥ ४ ॥

॥ १६५ ॥ एक अंजनी उत्पन्न ॥ एका खांबीं अवतरण ॥ १ ॥ ते
पावले दोघे जण ॥ नरसिंह हनुमंत आपण ॥ २ ॥ एक सिंहनाद करी ॥
एक भुभुकार करी ॥ ३ ॥ एक सीताशुद्धी करी ॥ एक प्रह्लादा कैवारी
॥ ४ ॥ एक बाळब्रह्मचारी ॥ एक अर्धांगीं सुंदरी ॥ ५ ॥ एक रुद्राचा
अवतार ॥ दुसरा नामया दातार ॥ ६ ॥

॥ १६६ ॥ एक गोक्षीर धाम धवळा ॥ एक तो सहज मेघ सांवळा ॥
 एक कंठी रुंडमाळा ॥ एक गळां वैजयंती ॥ १ ॥ एक तो वृषभारूढ जाण ॥
 एका साजे गरुडवाहन ॥ एक स्मशानीं भस्मोद्धुळण ॥ एका शयन क्षीरसागरीं
 ॥ २ ॥ एक तो भोळा कैलासी चक्रवर्ती ॥ एक तो वैकुंठाधिपती ॥ एका
 सुरवर मुगूटीं बंदीती ॥ एका अंगुष्ठी गंगा वाहे ॥ ३ ॥ एकाचे चरणीं नेपुऱें
 झणत्कारु ॥ एका पार्यां रुळे तोडरु ॥ एका परिधान व्याघ्रांवरु ॥ एका
 पीतांबर कसीयला ॥ ४ ॥ एका नरकपाल खट्वांग डमरु त्रिशूळ ॥ एकें शंख
 चक्र गदा कमळ ॥ एका अर्धांगीं हैमवती बाळ ॥ एका कमळा वामभार्गी
 ॥ ५ ॥ एक त्रिपुर संधानी लक्ष न चुके ॥ एकबाणें वाळि वधिला कौतुकें ॥
 विष्णुदास नामा एक रूप देखे ॥ हरिहर कौतुकें वर्णितसे ॥ ६ ॥

॥ १६७ ॥ देवा तूं प्रथम गर्भवास भोगिशी ॥ सागरीं जळचरु मत्स्य
 झालासी ॥ कमठ पाठी नसंडी कैसि ॥ कूर्म कासाविशी केलें तुज ॥ १ ॥
 अपवित्र नाम आदि वराह ॥ याद्वनि थोर कुर्मकांसव ॥ अर्ध सावज
 अर्ध मानव ॥ हे भवभाव कर्मांचे ॥ २ ॥ खुजेपणें बळिस पाताळीं घातलें ॥
 तेणें कर्म तयाचें द्वार रक्षिलें ॥ पितयाचे वचनें मातेसी वधिलें ॥ तें कर्म
 जडलें परशुरामा ॥ ३ ॥ श्रीरामा झाल्या आपदा बहुता ॥ कर्म भोगविलें
 अंतरली सीता ॥ भालुका तिथीं वधियलें अवचिता ॥ नाम अच्युता
 तुज झालें ॥ ४ ॥ ऐसा कष्टि होऊनी बौद्ध राहिलासी ॥ तूं कलंकिया
 लोका मारिशी ॥ आपुल्या दोषासाठीं आणिका दंडिसी ॥ निष्कळंक
 होसी नारायणा ॥ ५ ॥ ऐसा तूं बहुता दोषी बांधिलासी ॥ पुढिलाचि जन्में
 अवगतोसी ॥ विष्णुदास नामा ह्मणे दृषीकेशी ॥ तुझी भीड कायेसी
 स्वामियाहो ॥ ६ ॥

॥ १६८ ॥ प्रन्हादा रक्षिलें पांडवां प्रतिपाळिलें ॥ तया उभें केलें
 पुंडलीकें ॥ १ ॥ विभीषणा स्थापिलें ध्रुवासीं अढळ केलें ॥ तया उभें केलें
 पुंडलीकें ॥ २ ॥ चैद्यादि मर्दिले सुरवर तारीले ॥ तया उभें केलें पुंडलीकें
 ॥ ३ ॥ अहिल्ये उद्धरिलें गजेंद्रा उद्धरिलें ॥ तया उभें केलें पुंडलीकें ॥ ४ ॥
 गयासुरा वधिलें बळिस पाताळीं घातलें ॥ तया उभें केलें पुंडलीकें ॥ ५ ॥
 नामा ह्मणे केशवा भक्तांचें ठेवणें ॥ घेउनी केंचि जाणें घडे तुज ॥ ६ ॥

॥ १६९ ॥ वैकुंठाहून केलें पेणें ॥ भक्त प्रन्हादा कारणें ॥ १ ॥ नरहरि
 पावला पावला ॥ महापापा पळ सूटला ॥ २ ॥ शंख चक्र पद्म गदा ॥

महापापा पळ सूटला ॥ ३ ॥ पावला गरुडध्वज ॥ नामया स्वामि
केशवराज ॥ ४ ॥

॥ १७० ॥ सहस्र तोंडांचा तोहि भागियला ॥ अंत नाही ज्याला
गुणालागीं ॥ १ ॥ तेथें मी पामर काय बोलूं वाणी ॥ तुझी कीर्ति जनीं
काय कैसी ॥ २ ॥ यथामति कांहीं बोलिल्यां बोल ॥ तोचि हा विठ्ठल
नामा ह्मणे ॥ ३ ॥

॥ १७१ ॥ काळे गोरे धनुर्वाडे ॥ ते चालती रामापुढें ॥ १ ॥ राम
निळीये गुढारी ॥ कनक दंड चवरे वरी ॥ २ ॥ चला चित्रकूर्ती जाऊं ॥
राम दशरथाचा पाहूं ॥ ३ ॥ अयोध्ये केला अवतारु ॥ राम नाम या
दातारु ॥ ४ ॥

॥ १७२ ॥ करुणा बहुत तुझ्या चरणापार्शी ॥ धांवोनि वृषीकेशी आलों
सर्व ॥ १ ॥ वालुवंटीं उभे पताकांचे भार ॥ पाहोनि शंकर वेडावला ॥ २ ॥
सूर्य चंद्रादिक घालिती लोटांगण ॥ करी प्रदक्षिणा स्वयें गंगा ॥ ३ ॥
नामा ह्मणे ऐसें सांगतां बहुत ॥ वेदशास्त्र ग्रंथ ठकावले ॥ ४ ॥

॥ १७३ ॥ काय वाणूं आतां पायाचा महिमा ॥ जेथें झाली सीमा
बोलायाची ॥ १ ॥ विठोबाचे पाय आठवितां मनीं ॥ गेलें हरपोनी भव-
भय ॥ २ ॥ पाय नारदानें हृदयीं धरितां ॥ ब्रह्मांडीं मान्यता झाली
त्याची ॥ ३ ॥ सनकादिकांलागीं पाय वज्र कवच ॥ ब्रह्मादिदेवांस पद
जेणें ॥ ४ ॥ लागतांचि पाय शिळा दिव्य झाली ॥ पाषाण तारिले उद-
कावरी ॥ ५ ॥ पाय ते रमेचें सौभाग्य साजिरें ॥ योगि ऋषीश्वर थोर
जेणें ॥ ६ ॥ नामा ह्मणे मनीं पाय सर्वकाळ ॥ ह्मणोनि मुकाळ आनं-
दाचा ॥ ७ ॥

॥ १७४ ॥ काय कामा पुत्र कोणा आले जाणा ॥ शेखीं त्या रावणा
काय झालें ॥ १ ॥ महादुष्टें शंखासुरें नेले वेद ॥ शेवटीं गोविंदें सोडविले
॥ २ ॥ पितयाचे हातें पुत्र वध केला ॥ केशव सावळा नामा ह्मणे ॥ ३ ॥

॥ १७५ ॥ केशवा माधवा गोविंदा गोपाळा ॥ जेवी तूं कृपाळा पांडु-
रंगा ॥ १ ॥ अच्युता वामना दशरथनंदना ॥ जेवी तूं गा कृष्णा पांडु-
रंगा ॥ २ ॥ कृष्णा विष्णु हरी मधुसुदन मुरारी ॥ जेवी तूं नरहरी

पांडुरंगा ॥ ३ ॥ ऐसी ग्लानि करितां विह्वल पावला ॥ नैवेद्य जेविला
नामयाचा ॥ ४ ॥

॥ १७६ ॥ खोल बुद्धिचा तो देवकीनंदन ॥ उभा तो मे बाई ॥ १ ॥
नंदनंदन संताचें जीवन ॥ उभा तो मे बाई ॥ २ ॥ कामिनी मनोहर
नामया दातारा ॥ उभा तो मे बाई ॥ ३ ॥

॥ १७७ ॥ गोविंद गुणाचें निधान ॥ गोविंद नयनीचें अंजन ॥ गोविंद
बाळकाचें स्थान ॥ गोविंद चिंतन योगीयांचें ॥ १ ॥ गोविंद पांघुरे
कांबळा ॥ गोविंद कृपेचा कोंबळा ॥ गोविंद भावालागीं भोळा ॥ गोविंदें
अजामेळा उद्धरिलें ॥ २ ॥ गोविंद बुद्धिची बुद्धि ॥ गोविंद एकली
मांदी ॥ गोविंदें हरिली विघ्नव्याधि ॥ गोविंद सिद्धि स्मरलिया ॥ ३ ॥
गोविंद गोकुळपाळक ॥ गोविंद अंगवणें एक ॥ गोविंदें दैत्या लाविल्या
धाक ॥ गोविंद शेष शयनी ॥ ४ ॥ गोविंद आडलियाकाजा कैवारी ॥
गोविंद बुडतियातें तारी ॥ गोविंदा सोळासहस्र नारी ॥ गोविंद बाळब्रह्म-
चारी ॥ ५ ॥ गोविंद दान दीक्षा गुरू ॥ गोविंदें अढळ केला धुरू ॥ गोविंद
नामया दातारु ॥ रुक्मिणीवरु गोविंदु ॥ ६ ॥

॥ १७८ ॥ होसि भक्तांचा कोवसा ॥ तुझीं ब्रीदें हृषीकेशा ॥ निवविलें
सायासा ॥ कृपासिंधु मुरारी ॥ १ ॥ अंबकृष्णीकारणें ॥ दहा वेळ गर्भवासा
येणें ॥ अवतार धरिला नारायणें ॥ गजापुर नगरीं ॥ २ ॥ अंदुरायाच्या
घरीं ॥ बाळ जळसेनाच्या कूमरीं ॥ मत्स्य रूप अवतार धरी ॥ वेद हरण-
कैवारी नारायण ॥ ३ ॥ विद्यापुर नगरीं ॥ अंधरुराजा राज्य करी ॥
श्रियादेवी सा सुंदरी ॥ उदरीं कुमरु जन्मला ॥ ४ ॥ पृथ्वी रसातळवटीं ॥
जातां थोर अंदोळली सृष्टी ॥ धांवण्या धांवले जगजेठी ॥ धरा पृष्ठी सांव-
रिली ॥ ५ ॥ मर्गजपुरीं पुरपती ॥ हिरण्याक्ष चक्रवर्ती ॥ अग्नि असे जन-
वती ॥ घरीं बाळ वराह ॥ ६ ॥ त्रिदशदेवश्रिया चाढा ॥ हिरण्याक्ष बघिला
गाढा ॥ भूगोल धरूनियां दाढा ॥ केला निवाडा स्वर्गीचा ॥ ७ ॥ कर्पूर-
पुरपाटण ॥ हरिभक्तीचें हें स्थान ॥ सदादेवी श्रिया नंदन ॥ उदरीं नृसिंह
जन्मला ॥ ८ ॥ पित्या पुत्रा झाली कळी ॥ स्तंभीं प्रगटला तयेवेळीं ॥
असुर मारिला करकमळीं ॥ भक्त प्रन्हाद रक्षिला ॥ ९ ॥ कश्यपनंदनव-
र्धन ॥ कोषळादशाचा वामन ॥ खुजट रूप धरून ॥ महेंद्रपुरीसीं आला ॥ १० ॥
दानें तपें व्रतें बळी ॥ तोही घातला पाताळीं ॥ अद्यापि राहिला जवळी ॥

चरणातळीं पद देउनी ॥ ११ ॥ रेणापुरीं देवी रेणुका ॥ लाधली जमद-
ग्रीसि देखा ॥ तिये उदरीं विश्वतारक ॥ परशुराम जन्मला ॥ १२ ॥
असुरीं वधियेली माया ॥ ह्मणे धावे पुत्रराया ॥ अवचित पातला धावया ॥
सहस्रार्जुन मारिला ॥ १३ ॥ अयोध्या नाम नगरीं ॥ जन्म कौसल्ये उदरीं ॥
देवभक्तांचा कैधारी ॥ दशरथनंदन राघव ॥ १४ ॥ राम त्रैलोक्यीं बीर
दारुण ॥ तेणें वधियेला रावण ॥ अढळपद देऊन ॥ राज्यीं बिभीषण
स्थापिला ॥ १५ ॥ मथुरा नामें नगरीं ॥ वसुदेवदेवकी उदरीं ॥ कृष्ण
आठवा अवतारी ॥ लीला विग्रहि जन्मले ॥ १६ ॥ कंस चाणूर मर्दिले ॥
विमळार्जुन उन्माळिले ॥ सप्त गर्भांचे मूढ घेतले ॥ रक्षिलें गाई गोपा-
ळां ॥ १७ ॥ बौद्ध श्रीवत्साच्या घरीं ॥ जन्म शांभवीच्या उदरीं ॥ राजा
कांतिये नगरीं ॥ निरंतर रूपें राहिला ॥ १८ ॥ ध्यान मुद्रा मांडूनिया ॥
वखें शस्त्रें सजूनियां ॥ राहिला पै निरंजनिया ॥ भक्तिभाव ओळखे तो ॥
॥ १९ ॥ कल्कि जसरायाचा पुत्र ॥ सावित्री देवीचा कूमर ॥ शंभला
पुरीं करील अवतार ॥ दाही रूपें प्रगटला ॥ २० ॥ ऐसा अमूर्त मूर्ति
विटेवर ॥ उभा राहिला निरंतर ॥ विष्णुदास नाम्याचा दातार ॥ वर
विठ्ठल पंढरीये ॥ २१ ॥

॥ १७९ ॥ फेडूनि पीतांबर उभा दिगंबर ॥ कटीं ठेवूनि कर वाळवंटीं
॥ १ ॥ मोतियांचे हार सांडुनी रत्नकीळा ॥ तुळशीच्या माळा गर्ळीं घाली
॥ २ ॥ पर्यंक शयन शेषाचें आसन ॥ सांडूनि निधान उभा बीटे ॥ ३ ॥
सांडुनियां भक्त सनकादिकीं प्रेमा ॥ कलियुगीं नामा आवडला ॥ ४ ॥

॥ १८० ॥ निरंतर नाम जपे ॥ पिता प्रन्हादास कोपे ॥ उदरा आला
वैरिरूपें ॥ ह्मणवुनि घायीं त्रासिला ॥ १ ॥ कोपें कोपला नरहरी ॥ कवण
तयातें सांवरी ॥ खटखटा वाजती दांतोरी ॥ दैत्यावरी उठावला ॥ २ ॥
हांक देउनि अवचितीं ॥ आंदोळली त्रिजगती ॥ समुद्रपाणी उसळती ॥
उलथो पाहती गिरिवर ॥ ३ ॥ सिंहवदन प्रगटला ॥ मर्गजू अवचिता उ-
ठला ॥ भेणें वासुकी मोवाळला ॥ गजबजिला पाताळीं ॥ ४ ॥ जैसा प्रळ-
यांत काळिंचा मेघु ॥ तैसा गडबडिला वेगु ॥ अरे मर्गजाच्या खांबीं
सवेगु ॥ क्षणामाजी प्रगटला ॥ ५ ॥ केला भक्तांचा कुडावा ॥ शिक
लाविली दानवा ॥ नामयास्वामि वोळंगावा ॥ नरहरि विसावा भक्तांचा ॥ ६ ॥

॥ १८१ ॥ विठोजी माउली कुपेची कोंवळी ॥ चिंतितांचि घाली
 प्रेम पान्हा ॥ १ ॥ न सांगतां सर्वज्ञ जाणे तहान भूक ॥ न विम्वे व्यापक
 जवळी असे ॥ २ ॥ येरी मायामोह झांकवी सर्वथा ॥ अंतरीची व्यथा कळे
 तिशी ॥ ३ ॥ सुखशांति स्वरूप लेववूनि आंगी ॥ लागों नेदी धमी संसा-
 राची ॥ ४ ॥ देउनी अभय दोनें करें कुरवाळी ॥ करितसे साउली पीतां-
 वरें ॥ ५ ॥ नाम रत्नांकित कथा पै श्रवणी ॥ लेवविर्ली लेणी नानाविध
 ॥ ६ ॥ नयनीं कृष्णांजन मुदळें सांवळें ॥ समाधान झालें डोळियांसी ॥ ७ ॥
 अच्युता अनंता सुवर्णाची पेटी ॥ बांधिली शेवटीं निर्विकार ॥ ८ ॥ माजि
 चतुर्भुज रूप मध्यमणी ॥ प्रताप त्रिभुवनीं विराजित ॥ ९ ॥ मुक्तिपद करीं
 बिंदुली साजिरी ॥ पद्म हस्त करीं पिंपळपान ॥ १० ॥ सत्त्वगुण साजिरा
 कटीं कडदोरा ॥ आवरण दुर्भरा दृढ बंध ॥ ११ ॥ संत चरणीं रज ललाटीं
 टिळक ॥ नाहीं भयशंका कळिकाळाची ॥ १२ ॥ कामक्रोधादिक करूनिया
 पुतळे ॥ पार्यीं जे घातले पायवट ॥ १३ ॥ वासनेची विडी लागों नेदी
 झणी ॥ उभा चक्रपाणि मागें पुढें ॥ १४ ॥ संतसंगें नामा शृंगारमंडित ॥
 आनंदें खेळत गरुडपारीं ॥ १५ ॥ :

॥ १८२ ॥ पाला खाऊनियां धाला बहिणी घरीं ॥ भक्ति लागीं हरि
 वेडा झाला ॥ १ ॥ सुदाम्याचे पोहे कोरडेचि खाय ॥ मटमटा पाहे चहूंकडे
 ॥ २ ॥ विदुराच्या कण्या खाय धणीवरी ॥ झाला बळिचे द्वारीं द्वारपाळ
 ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे हरिचे नकळती पवाडे ॥ नेणों भक्तापुढें वेडा झाला ॥ ४ ॥

॥ १८३ ॥ देऊनि भातुकें गळां घाली मिठी ॥ सखा जगजेठी भक्ती
 भावा ॥ १ ॥ आधार करोनि राहिले पंदरीं ॥ तेथें निरंतरीं प्रेम दावी
 ॥ २ ॥ नामा ह्मणे सेवा करोनियां शुद्ध ॥ संसार संबंध नाहीं तया ॥ ३ ॥

॥ १८४ ॥ देव आपण नाटक ॥ भक्तां दाखवी वैकुंठ ॥ १ ॥ देव
 आपण संसारी ॥ होसी भक्तांचा साहकारी ॥ २ ॥ देव आपण निराळा ॥
 भक्तां दावितो सोहळा ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे भक्तांसाठीं ॥ हात जोडी
 जगजेठी ॥ ४ ॥

॥ १८५ ॥ नेणे साही शास्त्रें तुज केशिराजा ॥ स्वरूपें कुबजा काय
 होती ॥ १ ॥ न मागें मी तैसा न मागें मी तैसा ॥ न मागें मी तैसा कदा
 काळीं ॥ २ ॥ कौरवांचे कार्जी घेसी गाढेपण ॥ धर्मा घरीं पूर्ण

घोडे धुसी ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे आह्मीं कीर्ति वाखाणावी ॥ भक्तांसी
गोसांवी होसी देवा ॥ ४ ॥

॥ १८६ ॥ पांडव भाग्याची वर्णावया थोरी ॥ शेषाची वैखरी
नवर्णवे ॥ १ ॥ पीतांबर कास घालुनी वनमाळी ॥ काढी उष्टावळी
आवडीनें ॥ २ ॥ विधीचा जनक रमा ज्याची दासी ॥ ध्यान अहर्निशीं
करी शिव ॥ ३ ॥ रोमीं ज्याचे ब्रह्मांडें अनंत ॥ चारी वेदां अंत न कळे
ज्याचा ॥ ४ ॥ नामा ह्मणे रावे भक्तांचिये घरीं ॥ भाव देखोनि हरि
भुलतसे ॥ ५ ॥

॥ १८७ ॥ पुंडलीकाचे भेटीं आणि भींवरेचे तटीं ॥ परब्रह्म उभें
वाळवंटीं माये ॥ १ ॥ उभा वीटेवरी कर ठेउनी कटावरी ॥ उभा भीमातीरीं
जगजेठी गे माय ॥ २ ॥ विठ्ठल कान्हा चरणीं वाकीं तोडर ॥ कासे
पीतांबर पदकलीळा मनोहर गे माय ॥ ३ ॥ कान्हा विठ्ठल कान्हा प्रसन्न-
वदन थोरा ॥ जो आथी करुणा करा हरि नामया दातारा ॥ ४ ॥

॥ १८८ ॥ देव दाखवी असा नाहीं गुरू ॥ जेथें जाय तेथें दगड
शेंदुरु ॥ १ ॥ देव दगडाचा बोलेल कैचा ॥ कोणे काळीं सास फुटेल
वाचा ॥ २ ॥ देव देव करितां शिणलें माझें मन ॥ जेथें जाय तेथें पूजा
पाषाण ॥ ३ ॥ नामा तोचि देव हृदयीं पाहे ॥ नामा केशवाचे न सोडी
पाय ॥ ४ ॥

नामदेवास गुरूकरण्याविषयीं देवाचा बोध.

॥ १८९ ॥ देव आणि नामा उभे भीमातीरा ॥ प्रेमें येरयेरां ओंवाळिती
॥ १ ॥ देव ह्मणे नाम्या ऐकें गुह्य गोष्टी ॥ संसाराची तुटी जेणें होय ॥ २ ॥
श्रीगुरुवांचूनि मुक्ति तुज नाहीं ॥ भवनदी डोहीं नुतरसी ॥ ३ ॥ शरण
गुरूसी झालिया सप्रेमें ॥ संसाराचा श्रम उतरुनी ॥ ४ ॥ गुरुवांचूनियां
कैचा मुक्तिठाव ॥ संसार हावाव कैसा होय ॥ ५ ॥ ह्मणूनि नाम्या तुवां
गुरुसि जावें शरण ॥ तेणें भवबंधनें मुक्त होती ॥ ६ ॥ ऐसें ऐकूनियां नामा
थरारिला ॥ मूर्च्छागत झाला भूमीवरी ॥ ७ ॥ भूमीलोळे नामा कंठ सद्ग-

दित ॥ डोळियां स्रवत अश्रुजळ ॥ ८ ॥ इतुके देखोनियां द्रवला पुरुषोत्तम
 ॥ नाम्यासि सप्रेमें उचलीलें ॥ ९ ॥ नाम्या तुज काय वाटतसे दुःख ॥
 संसाराचें सुख तुज झालें ॥ १० ॥ नामा ह्मणे देवा तुज ऐसा दाता ॥
 मज भवव्यथा कवणेपरी ॥ ११ ॥ अनाथांचा नाथ तुझी ब्रिदावळी ॥ मज
 कारे जाळी भवव्यथा ॥ १२ ॥ देव ह्मणे नाम्या गुरुवांचूनियां ॥ मुक्ति
 पावावया अव नाही ॥ १३ ॥ आनु नव्हे कांहीं व्युत्पत्ती ॥ नव्हे माझी
 प्राप्ति गुरुविणें ॥ १४ ॥ जाई नाम्या जाई गुरुसि शरण ॥ तुटे भवबंधन
 तुझें वेगीं ॥ १५ ॥ नामा ह्मणे देवा कवणा शरण जाऊं ॥ कोणाचा मी
 होऊं शरणांगत ॥ १६ ॥ देव ह्मणे नाम्या विसोबा खेचरासी ॥ शरण
 त्यासि जावें वेगीं ॥ १७ ॥ इतुके ऐकूनियां नमियेलें देवा ॥ चालिलेला
 तेव्हां विसोबापार्शी ॥ १८ ॥ चिताग्रस्त आला नामा आवढ्यापार्शी ॥
 पुढें देऊळ्यासि देखियलें ॥ १९ ॥ नामदेव तेव्हां गेला देऊळ्यासी ॥ ते वेळीं
 कौतुकासि देखियलें ॥ २० ॥ देवावरी पाय ठेवूनि खेचर ॥ निजला परिकर
 निवांतचि ॥ २१ ॥ देखोनिया नामा पावोनि विस्मय ॥ कैसा हा प्राणि
 होय देव नेणे ॥ २२ ॥ उठी उठी प्राणिया आंधळा तूं काय ॥ देवावरी पाय
 ठेवियले ॥ २३ ॥ विसोबा खेचर बोले नामदेवा ॥ उठविलें जीवा कारे
 माझ्या ॥ २४ ॥ देवाविण ठाव रिता कोठें आहे ॥ विचारूनि पाहे नामदेवा ॥
 ॥ २५ ॥ जेथें देव नसे तेथें माझे पाय ॥ ठेवूनियां जाय विचारूनी ॥ २६ ॥
 नामा पाहे अवघा जिकडे तिकडे देव ॥ कोठें रिता ठाव न देखेचि ॥ २७ ॥
 इतुके देखूनियां चरणीं घाली मिठी ॥ सांठवला सृष्टी अवघा देव ॥ २८ ॥
 तिन्हीं त्रिभूवनीं आपण व्यापूनी ॥ आनंदें कोंदोनि राहियेला ॥ २९ ॥
 श्रीगुरुचे पाय जिवें न विसंबत ॥ नामा वृत्ति सहित ओंवाळीत ॥ ३० ॥
 डोळ्याचा डोळा उघडिला जेणें ॥ आनंदाचें लेणें लेवविलें ॥ ३१ ॥
 जन्ममरणाचें तोडिलें सांकडें ॥ कैवल्याचि पुढें दावियलें ॥ ३२ ॥ नामा ह्मणे
 माझी भक्ति हे माउली ॥ कृपेची साउली करी मज ॥ ३३ ॥

गुरुची स्तुति.

॥ १९० ॥ सद्गुरुनायके पूर्ण कृपा केली ॥ निजवस्तु दाविली माझी
 मज ॥ १ ॥ माझे सुख मज दावियेलें डोळां ॥ दिधली प्रेमकळा ज्ञान-

मुद्रा ॥ २ ॥ तया उतराई व्हावें कवण्या गुणें ॥ जन्म नाही येणें ऐसें
केलें ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे निकी दावियेली सोय ॥ न विसरावे पाय विठो-
बाचे ॥ ४ ॥

॥ १९१ ॥ पाषाणाचा देव बोलेचि ना कधीं ॥ हरि भव व्याधि
केंवि घडे ॥ १ ॥ दगडाची मूर्ति मानिला ईश्वर ॥ परि तो साचार देव
भिन्न ॥ २ ॥ दगडाचा देव इच्छा पुरवीत ॥ तरि कां भंगत आघातानें
॥ ३ ॥ पाषाण देवाची करिती जे भक्ति ॥ सर्वस्वा मुक्ती मूढपणें ॥ ४ ॥
प्रस्ताराचा देव बोलत भक्तातें ॥ सांगते ऐकते मूर्ख दोघे ॥ ५ ॥ ऐशाचें
महात्म्य जे कां वर्णिताती ॥ आणि ह्मणविती तेणें भक्त ॥ ६ ॥ परंतु ते
नर पामर जाणावे ॥ त्यांचे नायकावे बोल कानीं ॥ ७ ॥ धोंडा घडोनियां
देव त्याचा केला ॥ आदरें पूजिला वर्षे बहु ॥ ८ ॥ तरी तो उतराई होय
केव्हां काई ॥ बरवें हृदयीं विचारा हें ॥ ९ ॥ धोंडापाण्याविण नाही देव
कोठें ॥ होता सान मोठें तीर्थ क्षेत्र ॥ १० ॥ द्वादशीचे गांवीं जाहला
उपदेश ॥ देवाविण ओस स्थळ नाही ॥ ११ ॥ तो देव नामया हृदयीं
दाविला ॥ खेचरानें केला उपकार हां ॥ १२ ॥

॥ १९२ ॥ नाचूं कीर्तनाचे रंगीं ॥ ज्ञानदीप लावूं जगीं ॥ १ ॥
सर्व सांडुनी माझाई ॥ वाचे विठ्ठल रखुमाई ॥ २ ॥ परेहुन परतें घर ॥ तेथें
राहूं निरंतर ॥ ३ ॥ सर्वांचें जें अधिष्ठान ॥ तेंचि माझे रूप पूर्ण ॥ ४ ॥
अवधी सत्ता आली हाता ॥ नामयाचा खेचरी दाता ॥ ५ ॥

॥ १९३ ॥ नाशवंत देतां ब्रह्म येईल हाता ॥ ऐसी ज्याची कथा पुरा-
णांत ॥ १ ॥ सद्गुरुचे पायीं देहासि अर्पितां ॥ तात्काळ मुक्तता हाता येते
॥ २ ॥ माया देवोनियां ब्रह्म घ्यावें हातीं ॥ ऐशा गुरुप्रति कां भजाना
॥ ३ ॥ नामा ह्मणे गुरुपायीं लाभ आहे ॥ मोक्ष तोही पाहें दास होतो ॥ ४ ॥

॥ १९४ ॥ मरण हे काया मरण हे माया ॥ मरण हे धाया कवणें गुणें
॥ १ ॥ आह्मा मरण नाही मरण तें कारीं ॥ सद्गुरुच्या पायीं राहे मना
॥ २ ॥ मरण सांगा स्वामी कवणिया गुणें ॥ संसार मरणें उरलें नाहीं
॥ ३ ॥ भक्ति अमरकंद रामनामीं वेध ॥ नामा ह्मणे प्रसाद विष्णोबाचा ॥ ४ ॥

॥ १९५ ॥ कृपेची साउली अखंड लायली ॥ खेचर माउली भेट-
लिया ॥ १ ॥ आतां मज भय नाही पै कोणाचें ॥ जन्म मरणाचें दुःख

गेलें ॥ २ ॥ बंधमोक्षाची फिटली काजळी ॥ समाधि लागली समाधीसी ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे माझें सर्वही साधन ॥ खेचरचरण न विसंबै ॥ ४ ॥

॥ १९६ ॥ भक्ति हेंचि भावे परब्रह्म पक्वान्न ॥ गुरुमुखें जेवण जेवीयलें ॥ १ ॥ अनुभव भात लयलक्ष कढी ॥ जेवणार गोडी घेत असे ॥ २ ॥ सुख शांति शाखा भावार्थ हा वडा ॥ जेवणार गाढा आत्माराम ॥ ३ ॥ दया क्षीरधारी शांति पूर्णपोळी ॥ घृत हें कल्होळी प्रेम माझें ॥ ४ ॥ विषयाचा गूरळा थुंकोनि सांडिला ॥ नामा आंचवला संसारासीं ॥ ५ ॥

॥ १९७ ॥ स्वानंदांत पडोनियां जाती ॥ न संडी वासना चघळीत हस्तीं ॥ १ ॥ तैसें माझें मन मुरारी ॥ वासना धांवें विषयांवरी ॥ २ ॥ डोळियांचीं बुबुळें फुडोनियां जाती ॥ न संडी वासना हालवितों पातीं ॥ ३ ॥ दोराचें पुच्छ मोडोनियां चांगा ॥ पुढती पुढती हालविती पैंगा ॥ ४ ॥ वोढाळ दोरा बांधियेलें काष्ठ ॥ पुढती पुढती धरी तीच वाट ॥ ५ ॥ नामा ह्मणे माझी मुळी वासनाच खोटी ॥ खेचर विसा चरणीं घातलीसे मिठी ॥ ६ ॥

॥ १९८ ॥ सूर्याचा प्रकाश सर्व सृष्टीवरी ॥ धन्य तो अंतरीं सर्व काळ ॥ १ ॥ स्वर्गादि पाताळ सर्व पूर्ण जळें ॥ चातका न मिळे मेघाविण ॥ २ ॥ नारायण पूर्ण सर्व भूतांठारीं ॥ अभाग्यासि नाहीं तिहीं लोकीं ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे गुरु कृपेचें अंजन ॥ पायाळासी धन दिसे जैसें ॥ ४ ॥

॥ १९९ ॥ सुखाचे सोयरे भेटति अंतरीं ॥ बाहेरी भितरी दिधलें क्षेम ॥ १ ॥ सुखाची गवसणी घालोनियां मना ॥ विटली वासना बोलहावली ॥ २ ॥ वाचे उपरम मन झालें तन्मय ॥ लागलासे लय पर लक्ष्मी ॥ ३ ॥ शांति क्षमा दया देती आलिंगन ॥ चित्त समाधान पाववीलें ॥ ४ ॥ परतलिया दृष्टी इंद्रियांच्या वृत्ती ॥ पावली विश्रांति ठायीं ॥ ५ ॥ विष्णुदास नामा निजबोधें निवाला ॥ खेचरें दीधला अभय कर ॥ ६ ॥

॥ २०० ॥ सद्गुरूचे पाय जीवें न विसंबावे ॥ मन वळवावें वृत्ती सहित ॥ १ ॥ डोळीयाचे डोळे उघडीले जेणें ॥ आनंदाचें लेणें लेववीलें ॥ २ ॥ घुं ॥ जन्ममरणाचें फेडिलें सांकडें ॥ कैवल्यचि पुढें दाखविलें ॥ ३ ॥ मोहरले

तरु पुष्पफळभारें ॥ तेचि निर्विकार सनकादिक ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे स्वामि
खेचर माउली ॥ कृपेची साउली केली मज ॥ ४ ॥

॥ २०१ ॥ वेदांसि न कळे शास्त्रें पै भांडती ॥ श्रुति विवादती ब्रह्मा-
लार्गी ॥ १ ॥ ते अवघेचि पै मुक्त उपदेशधर्म ॥ हरती कर्मकर्म गुरुसेवे
॥ २ ॥ सेवेपरतें साधन नाही पै उपदेश ॥ हरीसि सौरस आपेआप ॥ ३ ॥
नामा ह्मणे हरी गुरुआज्ञा काम ॥ भजन निष्काम गुरुसेवा ॥ ४ ॥

॥ २०२ ॥ उपजोनि सभाग्य तेचि एक झाले ॥ जिहीं विचारिलें
आत्महित ॥ १ ॥ सांडोनि मीपण सद्गुरूच्या चरणा ॥ लागलों संपूर्ण
भावार्थेसि ॥ ध्रु० ॥ तयाचें जें कांहीं सर्व मज ओझें ॥ नाही मज दुजें त्यासि
कांहीं ॥ २ ॥ तयाचे हृदयी संतपण प्रगटे ॥ द्वैतपण तुटे क्षणामार्जी ॥ ३ ॥
नामा ह्मणे आत्मां विठोबाचे बोल ॥ सांपडली ओळ तरावया ॥ ४ ॥

॥ २०३ ॥ सद्गुरू सारिखा सोइरा जीवलंग ॥ तोडिला उद्रेग मंसा-
रींचा ॥ १ ॥ काय उतराई होऊं कवण्या गुणें ॥ जन्मा नाही येणें ऐमें
केलें ॥ २ ॥ माझें सुख मज दाखविलें डोळां ॥ दिधली प्रेमकळा नाममुद्रा
॥ ३ ॥ डोळियाचा डोळा उघडिला जेणें ॥ लेवविलें लेणें आनंदाचें ॥ ४ ॥
नामा ह्मणे निकी सांपडली सोय ॥ न विसर्बें पाय खेचराचे ॥ ५ ॥

॥ २०४ ॥ सुखाचा सुख तरु सद्गुरू खेचर ॥ स्वरूप साक्षात्कार
दाखविला ॥ १ ॥ विठ्ठल पाहतां मावळलें मन ॥ ध्यानीं भरले नयन तन्मय
झाले ॥ २ ॥ मी माझें होते तें मजमाजि निमालें ॥ जळें जळ गिळिलें
जयापरी ॥ ३ ॥ तेथें आनंद आनंदु ओळला परमानंदु ॥ नाम्या झाला
बोधु विठ्ठलनामें ॥ ४ ॥

॥ २०५ ॥ माझें मन पाहे कसून ॥ चित्त नढळे तुजपासून ॥ १ ॥
मजवरी घाली घन ॥ परी मी न सोडीं चरण ॥ २ ॥ मान कापून देइन
शीर ॥ पाहें कृपण कीं उदार ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे खेचर माय ॥ आत्मा
तारक तुझे पाय ॥ ४ ॥

नामदेवाचे गुरु विसोबा खेचर यांचा नामदेवास बोध.

॥ २०६ ॥ तुझे निजमुख तुजपाशीं आहे ॥ शोधुनियां पाहें गुरुमुखें ॥ १ ॥ विवेकाची गोष्टी प्राप्त जरी होय ॥ तेणें तुज होय ब्रह्मप्राप्ति ॥ २ ॥ चित्तवृत्ति ज्याची स्वरूपीं वेधली ॥ एकरूप झाली ओंकारासी ॥ ३ ॥ खेचर ह्मणे जेथें ओंकार निमाला ॥ सहर्जाच झाला ब्रह्मरूप ॥ ४ ॥

॥ २०७ ॥ खेचरीं धरिली माव लिंगावरी ठेविला पाव ॥ पहावया भाव नामयाचा ॥ १ ॥ नामा तेथें आला देव नमस्कारिला ॥ देखोन बोलला वचन त्यासीं ॥ २ ॥ लिंगावरोनी चरण काढाजी वहिले ॥ दिसतां वरी भले करणी न कळे ॥ ३ ॥ तव येरू बोलिला नाम्या तूं भला ॥ मज नाहीं कळला देव तुझा ॥ ४ ॥ जेथें नाहीं देव तेथें ठेवी पाव ॥ सर्वज्ञ सदैव तूंची असमी ॥ ५ ॥ मीपणें भूललों मज नकळेची कांहीं ॥ देव नमे ते ठायीं पाय ठेवी ॥ ६ ॥ तव नामा होय विचारिता शब्दाची कुसरी ॥ पाहतां निर्धारी सान नोहे ॥ ७ ॥ देवावीण ठाव हें बोलणेंची वाव ॥ परतोनी संदेह पडला मज ॥ ८ ॥ आपुले उमाणे आपण उमगावे ॥ मजसीं तारावें भवसागरीं ॥ ९ ॥ नामा धरी चरण अगाध तुमचें ज्ञान ॥ आपुलें नाम कोण सांगा स्वामी ॥ १० ॥ येरू ह्मणे खेचर पिसा पै जाण ॥ लौकिकीं मिरवणें अरे नाम्या ॥ ११ ॥ नाम आणि रूप दोन्हीं ज्या नाहीं ॥ तोची देव पाहीं येर मिथ्या ॥ १२ ॥ जळ स्थळ आणि काष्ठ हे पाषाण ॥ पिंड ब्रह्मांड व्यापून आणूरेणू ॥ १३ ॥ सर्वत्र साक्षभूत हे जाणोनी पाहो ॥ खेचर ह्मणे नाम्यातें अवघा देवो ॥ १४ ॥

॥ २०८ ॥ नामदेवा काय करसी तीळ तुळसी ॥ उभा गा ठेलासी दर्भ जैसा ॥ १ ॥ भूका कांगा मरसी जेथिचा तेथें ॥ केशवराज तूतें आतुडेना ॥ २ ॥ नाहीं दया ध्यान ईश्वरीं भजन ॥ वायां वीण प्राण कां करितोसी ॥ ३ ॥ हरिभक्तिवीण जन्मलासी नरू ॥ ह्मणे विसोबाखेचर अरे नाम्या ॥ ४ ॥

॥ २०९ ॥ श्रवणीं सांघितली मात मस्तकीं ठेवियला हात ॥ पदा-पिंडाविवर्जित केला नामा ॥ १ ॥ खेचर विसा भेमाचा पिसा ॥ तेणें

नामा कैसा उपदेशिला ॥ २ ॥ तथा सांगितलें गुज दाखविलें निज ॥
आतां पालहाळी तुज काय चाड ॥ ३ ॥ मग खेचरू ह्मणे मज ज्ञान हेंची
गुरू ॥ तेणें अगोचरू केला नामा ॥ ४ ॥

॥ २१० ॥ सुखालागीं मन तुझे गीवसीत तळमळीं ॥ परी सुख आहे
जवळी नकळे तुज ॥ १ ॥ दर्पणीं दीप्ति कीं दुग्धीं घृतशक्ति ॥ परी कर-
णीवीण हातीं न लभेची जाण ॥ २ ॥ सुखालागीं सुख सोय दाखवीन
पाहें ॥ अनुभवोनी होय सुखरूप ॥ ३ ॥ सुख तें शांति सुख तें
दया क्षमी ॥ सुख तें उपदेश मीं निर्विकारीं ॥ ४ ॥ सुख तें नैराश्य सुख
हरिदास्य ॥ सुख तें विश्वास सदा वसे ॥ ५ ॥ सुख तें सत्संगती सुख तें
नामीं प्रीति ॥ सुख तें विकृति विषय भोगीं ॥ ६ ॥ सुख तें एकांतवास
सुख तें लौकीक त्रास ॥ सुख तें संरस स्वस्वरूपीं ॥ ७ ॥ ह्मणे खेचरविसा
परीयसीं विष्णुदासा ॥ न घडे भरंवसा तरी अनुभवणें ॥ ८ ॥

॥ २११ ॥ भक्ति त्रिविधा षड्विध नवविधा ॥ यजन याजन करोनी
जीवातें दंडिताती सदा ॥ १ ॥ केशव परमात्मा नेणोनीयां जीं पतीतें ॥ पतनीं
पडतां होती भूतें रया ॥ २ ॥ नाहीं रूप स्थिति नाहीं शब्द स्थिति ॥ नित्य
तथा वस्ती नीरंजनीं ॥ ३ ॥ एकलें परब्रह्म गुरुमुखें जाणावें ॥ तरी चुक-
चावें पुनरावृत्ति रया ॥ ४ ॥ ऐसें रे नामया वचन ऐक पुढें ॥ हे तो देवा-
विर्षीं श्रुतिचे निवाडे ॥ ५ ॥ श्रुती नेती नेती परतोनी आलिया ॥ खेचर
पुढें सांगे नामया ॥ ६ ॥

॥ २१२ ॥ मेघावीण जळ जळेंवीण पूर ॥ नख न भिजे परी नाहीं उतार
॥ १ ॥ आहे तें बुडे नाहीं तें तरे ॥ लटकीयाचें खरें वागविसी ॥ २ ॥
खेचर विसा ह्मणे झालासी पिसा ॥ या देशाची आशा सांडीं नाम्या ॥ ३ ॥

॥ २१३ ॥ आधीं चैतन्य अपैतें करोनी ॥ मग संचरे तारुण्य वर्नीं ॥
कामक्रोध तुज देखोनी ॥ जाती पळोनी बारा वाटा ॥ १ ॥ तुज पाठी
कवण धांवें ॥ कवण टाकी कवण पावे ॥ कामक्रोधें जग मोहावें ॥ कासी
यासी खोबवी पोटीं पाय ॥ २ ॥ माया मोहजाळ तुटेल ॥ पळेल पा काळ
व्याळ ॥ कारे स्मरसी ना गोपाळ ॥ मिथ्या व्याकुळ कांजेवीण ॥ ३ ॥
वैराग्य दृढ होई निरुता ॥ कासया भितोसी चपेट घाता ॥ परस्त्री तितुकी
मानीं माता ॥ विषयीं निमित्ता आल्यासाठीं ॥ ४ ॥ धर्माचेनी मार्गे नि-

घाला कर्ण ॥ शिबी चक्रवर्ती झाला जीवित्वहान ॥ तयामाजी सांग
नाडला कोण ॥ लटकी झकवण कां बोलती ॥ ५ ॥ इंद्रिया गोड तें अरो-
गीजे ॥ मग धनीवरी धावा पोखारिजे ॥ काय सांगूं शहाणपण तुझें ॥
खेचरविसा ह्मणे अरे नामया ॥ ६ ॥

॥ २१४ ॥ पर्वतप्राय पापराशी होती दग्ध ॥ वाचेसी मुकुंद उच्चा-
रितां ॥ १ ॥ अच्युत श्रीहरी केशव नरहरी ॥ माधव हरेहरी रामकृष्ण ॥ २ ॥
नामासी साधन करिशील पूर्ण ॥ तें प्रपंचाचें मान उरों नेदी ॥ ३ ॥ उदा-
सीन वृत्ति आचरावें कर्म ॥ नाहीं देहधर्म गुण माया ॥ ४ ॥ ऐसा हा
अनकळीत मार्ग साधेल तुज ॥ खेचरविसा गुज सांगे नाम्या ॥ ५ ॥

॥ २१५ ॥ मूळ वदनाचा उदानू नेत्राचा ॥ अंगुळू हस्ताचा स्वामी
माझा ॥ १ ॥ मुगूट जयाचा केवळ्या अगळीकाठी ॥ पवित्र तळवटी
चरण ज्याचे ॥ २ ॥ सेलीते भागली पोकू वेडावले ॥ अंगुळ मागी झाली
थकित तया ॥ ३ ॥ ढकारा वदनाचा आला वर्णावया ॥ जिह्वा चिरलिया
नकळे त्यासी ॥ ४ ॥ सद्भावें शरण अवारू जोडूनी ॥ खेचरविसा चरणीं
विनटला ॥ ५ ॥

॥ २१६ ॥ आप तेज वायु पृथिवी गगन ॥ मेलें तें कवण पांचामध्ये
॥ १ ॥ आह्मां मरण नाहीं मरशील काई ॥ आत्मवस्तु पाहीं श्रीगुरुमुखें
॥ २ ॥ जिताची मरण आलेंसें हाता ॥ मरण बोलतां लाज नये ॥ ३ ॥
खेचरविसा ह्मणे आह्मां मरण नाहीं ॥ कैसें मरण पाहीं आलें नाम्या ॥ ४ ॥

॥ २१७ ॥ येथोनि तेथवरी धांवोनियां गेलों ॥ कांहीं नाहीं तें पाहुनीयां
आलों ॥ १ ॥ कोठें गेलों कोठें धावुनी आलों ॥ कांहीं नाहीं तें पाहुनीयां
धालों ॥ २ ॥ खेचरविसा ह्मणे नामदेवा ॥ कांहीं तें तुम्ही मज दाखवा ॥ ३ ॥

॥ २१८ ॥ अधी चैतन्य आपै ते करी ॥ मम सवरे तारुण्य वर्नी ॥
काम क्रोध तुज देखोनी ॥ जाती पळोनी बारा वाटा ॥ १ ॥ तुज पाठीं
कोण धावे ॥ कवण टाकी कवण पावे ॥ काम क्रोधें जग मोहावें ॥
कासयासी खावे पोटीपाये ॥ २ ॥ माया मोह जाळी तुटेल पळ ॥ आहे
गरळ ॥ मिथ्या व्याकुळ ॥ काजेवीण ॥ ३ ॥ वैराग्ये दृढ होई नीरुता ॥
परस्त्री तीसुकी मानीपा माता ॥ कासया भीतोसी चषेट घाता ॥ विषया
निमित्ता आल्यासाठीं ॥ ४ ॥ धर्माचेंनीमार्गें रीघाला कर्ण ॥ शिबी

चक्रवर्ती झाला जीवीत !हन ॥ तया माजी सांग नाडला कोण ॥
लटीकी झकव नको बोलतोसी ॥ ५ ॥ इंद्रियां गोड तें आरोगी जें ॥ मगध
धनीवरी धावा पोकारीजे ॥ कायरे सांगो शाहाणपण तुझें ॥ खेचर-
वीसा ह्मणे अरे नामया ॥ ६ ॥

गुरूपदेशानंतर नामदेवास प्राप्त झालेली स्थिति.

॥ २१९ ॥ नामा स्वयंपाक करोनि बैसला ॥ केशव श्वानरूपें आला ॥
रोटी घेऊनि पळाला ॥ सर्वा भूतीं केशव ॥ १ ॥ हातीं घेऊनि तुपाची वाटी
॥ नामा लागला श्वानापाठी ॥ तूप घे गा जगजेठी ॥ कोरडी रोटी कां
खाशी ॥ २ ॥ तंव श्वान हांसोनी बोलिलें ॥ नामया तुज कैसें कळलें ॥
येरु ह्मणे खेचरें उपदेशिलें ॥ सर्वा भूतीं विठ्ठल ॥ ३ ॥

॥ २२० ॥ मरण सांगा स्वामी कवणीया गुणें ॥ संसारीं मरण उरलें
नाहीं ॥ १ ॥ आह्मा मरण नाहीं मेलें होतें काई ॥ श्रीगुरुच्यापारीं राहें मना
॥ २ ॥ मरणें हें काया मरणें हें माया ॥ मरे हे छाया कवण्या गुणें ॥ ३ ॥
भक्ति अमरकंदू रामनाम वंदुं ॥ नामयासी छंदु विठोबाचा ॥ ४ ॥

संतस्तुति.

॥ २२१ ॥ ब्रह्ममूर्ति संत जर्गी अवतरले ॥ उद्धरावया आले दीन
जना ॥ १ ॥ ब्रह्मादिक खांचे वंदिती पायवणी ॥ नाम घे वदनीं दोष
जाती ॥ २ ॥ हो कां दुराचारी विषयीं आसक्त ॥ संतकृपें त्वरित
उद्धारतो ॥ ३ ॥ अखंडित नामा खाचा बास पाहे ॥ निशिदिनीं ध्याय
सत्संगती ॥ ४ ॥

॥ २२२ ॥ संतांच्या चरणा द्यावें आर्लिगन ॥ जीवें निंबलोण उतरावें
॥ १ ॥ तेथें तूं निश्चळ राहें माझ्या मना ॥ मग तुज यातना नव्हती कांहीं
॥ धृ० ॥ संतांचें द्वारींचें होई द्वारपाळ ॥ तुटे मायाजाळ मोहपाश ॥ २ ॥

संतांचे प्रसाद सेविर्सी उरले ॥ आयुष्य सरलें दुणावेल ॥ ३ ॥ नामा
ह्मणे संत आहेत कृपासिंधु ॥ देती भक्तिबोध प्रेमसुख ॥ ४ ॥

॥ २२३ ॥ कर्दळी फळ कर्पूर परिमळें भिन्न ॥ परि दोहींचें जन्म तें
एकत्र जाण ॥ आत्मा कीं परमात्मा अभेद कीं भिन्न ॥ चंद्र सोमकांत
शून्य महाशून्य ॥ १ ॥ सूर्य सूर्यकांतु प्रकाश एकु ॥ साधुसंत आरति राबो
ना रंकु ॥ धृ० ॥ भ्रमरांच्या रुंजी मकरंद उधळती ॥ असाध्य साधनीं
लागल्या ज्योति ॥ लयाचें लक्ष हारपली स्थिति ॥ ह्मणोनि साधुचरणी
नित्य पंचारति ॥ २ ॥ गोदेचा उगमु तो ठाईचा ठाई ॥ आणिकें उदकें
तीं चालीं प्रवाहि ॥ तैसी साधु संत कृपा उन्मत्त देहीं ॥ सागरा भेटली
क्षीरसिंधु तेही ॥ ३ ॥ सागरींचें उदक जगा चिन्मीत ॥ निवळूनि मागुतें
पूर्ण भरीत ॥ तैसैं अंतरीचें निर ओघें हे साधुसंत ॥ परि सागरा अंतरीं
न वर्णवे मुक्त ॥ ४ ॥ तेथें अनुपम्या ऐकिजे शब्दाची रचना ॥ हें जाण-
तें नो जाणा अमृतखुणा ॥ हें रत्न कीं माणिक ऐसैं अनुमाना ॥ तें पानबु-
डिया परसोबा लाधलें निधाना ॥ ५ ॥ दुधावरील सायेवरी साखर मेळ-
वणी ॥ जैसी जिव्हा लोधली मधु लागुनि ॥ तेथील गौलता तें रहस्य
लागलें ध्यानीं ॥ तें परसोबा लाधले येरां मूर्खां भुलवणी ॥ ६ ॥ तापलें
लोहो तेणें शोखियेलें जीवन ॥ तैसैं अंतरीं निवालें आपेआप आपण ॥
परसा भागवत हें सकळांचें जीवन ॥ विष्णुदास नामा त्याचे चरणीचे
रजरेण ॥ ७ ॥

॥ २२४ ॥ वैष्णवांचे घरीं मांडिला पाहुणचार ॥ नामाचा बोगर वाढि-
येला ॥ १ ॥ घ्यारे ताटभरी जेवा पोटभरी ॥ आनंदगजरीं रामनाम
॥ २ ॥ होईल पाइख दुर्जना न सांगावें ॥ एकांतीं सेवावें नामा ह्मणे ॥ ३ ॥

॥ २२५ ॥ संतचरणरज सेवितां सहज ॥ वासनेचें बीज जळुनी जाय
॥ १ ॥ मग रामनामीं उपजे आवडी ॥ सुख घडोघडी वाढीं लागे ॥ धृ० ॥
भेद भ्रम आटे आझापाश तुटे ॥ विश्रांति हे भेटे संतसंगें ॥ २ ॥ प्रेमें कंठ
दाटे आनंदें पूर लोटे ॥ हृदयीं प्रगटे रामरूप ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे सोपें
साधन गोमटें ॥ साधे ज्या उत्कृष्ट पूर्वपुण्यें ॥ ४ ॥

॥ २२६ ॥ वैष्णवां घरीं सर्वकाळ ॥ सदा झणझणिती टाळ ॥ १ ॥
कण्या भाकरीचें खाणें ॥ गांठीं रामनाम नाणें ॥ धृ० ॥ बैसावयासी

कांबळा ॥ द्वारीं तुळसी रंगमाळा ॥ २ ॥ घरीं दुभे कामधेनु ॥ तुपावरी
तुळसी पानु ॥ ३ ॥ फराळासीं पीठ लाह्या ॥ घडी घडी पडती पायां ॥ ४ ॥
नामा ह्मणे नेणाति कांहीं ॥ चित्त अखंड विठ्ठलपार्यीं ॥ ५ ॥

॥ २२७ ॥ रवि रश्मी धरोनि स्वर्गीं जाऊं येईल ॥ परी साधुसंगतीचा
पार नकळे नकळे ॥ १ ॥ वैतरणी उतरोनि वैकुंठा जाऊं येईल ॥ परि साधु-
संगतीचा पार नकळे नकळे ॥ धृ० ॥ स्वर्गींचा हा ठेवा साचहि होईल ॥
परिसाधु संगतीचा पार नकळे नकळे ॥ २ ॥ माय बाप बंधु भगिनी मिळे
योनी ॥ परि साधुची मिळणी भाग्ययोगें ॥ ३ ॥ तपें व्रतें दानें गोविंद पै
भेटे ॥ परि साधु तंव न भेटे भाग्येविण ॥ ४ ॥ नामा ह्मणे केशवा बरा
साधुसंग ॥ या वेगळा भवरोग न तुटे न तुटे ॥ ५ ॥

॥ २२८ ॥ ध्वजा कुंचे गरुडटके ॥ वैष्णव चालिले नेटके ॥ १ ॥
आलें वैष्णवांचें दळ ॥ भेणें पळे कळिकाळ ॥ २ ॥ तुळसी मंजरीचे भाले ॥
देखोनि यमदूत पळाले ॥ ३ ॥ ऐकोनि नामाचा गजर ॥ प्रेमें डुल्लतो
शंकर ॥ ४ ॥ नामा ह्मणे भक्ति गाढी ॥ सेवा न सोडीं अर्ध घडी ॥ ५ ॥

॥ २२९ ॥ रघुमाई माता राई ओवाळिती ॥ निस पंचारति हरिच्या
दासा ॥ १ ॥ निस भक्तां हरि यालागीं विनट ॥ पंढरीची पेठ वसविली ॥ धृ० ॥
धन्य हा निवृत्ति धन्य हा सोपान ॥ धन्य हा निधान ज्ञानदेव ॥ २ ॥
स्वचर सांवता धन्य जनमित्र ॥ यांसि सकळ देत हरी ब्रह्म ॥ ३ ॥ पांडुरंग
पिसा यालागीं जाहला ॥ मुक्ताई फावला पूर्ण पान्हा ॥ ४ ॥ नामा ह्मणे
खूण जाणती सज्जन ॥ अखंड तें ध्यान निवृत्तिदेवीं ॥ ५ ॥

॥ २३० ॥ धन्य महाराज जन्मले संसारीं ॥ जे ध्याती अंतरीं नारायणा
॥ १ ॥ नारायण गाय नारायण ध्याय ॥ धन्य त्यासि माय प्रसवली ॥ २ ॥
प्रसवली त्या कुळाचा उद्धार ॥ तो तरे निर्धार नामा ह्मणे ॥ ३ ॥

॥ २३१ ॥ प्रतिदिनीं स्वधर्म करी ॥ हरिमूर्ति नमस्कारी ॥ भावें भजन
वसे शरीरीं ॥ तोचि भक्त हरीचा ॥ १ ॥ अनंत जन्मींचे कांट ॥ तेणेंचि
केलें सपाट ॥ स्वधर्मे करोनियां नीट ॥ शुद्धपक्ष हरि हरि ॥ धृ० ॥ तेंचि
तापसा सामर्थ्य ॥ तेणेंचि जोडिलें तीर्थ ॥ त्याचे धरोनि मनोरथ ॥ हरि-
भजन पर्यां लागला ॥ २ ॥ देवो त्याचा आखिला ॥ सत्त्वा न टळे तो
कष्टविला ॥ अकर्म तोचि भला ॥ त्याचें धन्य जीवित्व ॥ ३ ॥ तोचि

सफळ सकळीं ॥ सदां निर्मळ सर्वकाळीं ॥ जो हरिनामें वाजवी टाळी ॥
तोचि समर्थ त्रिभुवनीं ॥ ४ ॥ नामा हरिरंगीं रंगला ॥ तेणें विठ्ठल संतो-
षला ॥ येऊनियां राहिला ॥ हृदयकमळीं आमुच्या ॥ ५ ॥

॥ २३२ ॥ शुक मनकादिक जन चक्रवर्ती ॥ प्रन्हाद परिक्षिति विभीषण
॥ १ ॥ बळि भीष्म नारद आणि उद्धव ॥ रुक्मांगद श्रुतिदेव इसादिक
॥ २ ॥ शास्त्राचें हें सार वेदांचें गर्हिवर ॥ नामा परिकर कलियुगीं ॥ ३ ॥

॥ २३३ ॥ वैष्णवांमाजी एक बळी ॥ पृथु झाला दुजा महीतळीं ॥
हरि नांदे प्रन्हादाजवळी ॥ नारदें वनमाळि दान घेतला ॥ १ ॥ विभीषणें
पूजिला लंके हरी ॥ भीष्म देखिला द्वारके भितरीं ॥ अर्जुनें केला साह-
कारी ॥ मारथि हरि पांडवांचा ॥ २ ॥ उद्धवें तप केलें समर्थ ॥ अक्रूर
नित्य वंदनार्थ ॥ गाई गोपिका गोपाळांत ॥ तो स्तन पीत यशोदेचे ॥ ३ ॥
नंदा वसुदेवा लाधलें ॥ बळिदेवें ऐसेंचि पुण्य केलें ॥ उग्रसेनें तप साधिलें ॥
रत्न साधिलें रुक्मिणीनें ॥ ४ ॥ गरुड हनुमंत शेषादिक ॥ नित्य झाले
हरीचे सेवक ॥ चरणींच्या उदका शिवादिक ॥ नित्य मस्तक रेषा लाविती
॥ ५ ॥ ऐमा दुर्लभ हरिराजा ॥ वर्णितां होती चतुर्भुजा ॥ जड जिवां
नारिल केशव माझा ॥ उभारोनि भुजा सांगे नामा ॥ ६ ॥

॥ २३४ ॥ आषाढी पर्वणी आला यात्राकाळ ॥ निघाले सकळ वारकरी
॥ १ ॥ यांचे समागमें जात असे खुळें ॥ स्मरे वेळोवेळे विठ्ठलासीं ॥ २ ॥ धन्य
पुण्यतिथि आली एकादशी ॥ पावले क्षेत्रासी विश्वजन ॥ ३ ॥ स्नानविधि
करोनि समस्तां भेटला ॥ कीर्तनीं बैसला हरिदास ॥ ४ ॥ निवृत्ति ज्ञानदेव
सोपान सांवता ॥ नामयाची कथा ऐकताती ॥ ५ ॥ तंव तो ह्मणे करा
नामाचा उच्चार ॥ टाळीचा गजर करोनियां ॥ ६ ॥ गोरियाचे नेत्रीं आले जळ-
बिंदु ॥ मज कां गोविंदु विसरला ॥ ७ ॥ कांगा केशिराजा मोकळिलें मातें
शरण कोणातें जाऊं आतां ॥ ८ ॥ तुजविण मज न दिसे निर्वाणी ॥ माय बाप
धनी गण गोत ॥ ९ ॥ आतां माझी लाज राखें पंढरिनाथा ॥ तुजविण
आतां कोणी नाही ॥ १० ॥ अनाथाचा नाथ दिनाचा कैवारी ॥ पावला झड-
करी आपुल्या दासा ॥ ११ ॥ गोरियाचे हात आले ततक्षणीं ॥ गर्जोनि नाम-
ध्वनि उभा ठेला ॥ १२ ॥ सकळ संतजनीं देखोनि नयनीं ॥ टाळिया पिढोनि
गर्जताती ॥ १३ ॥ निधडा ह्मणती भक्त हा वैष्णव ॥ अघटीत भाव नकळे
याचा ॥ १४ ॥ कैसा येणें केला ऋणि पंढरिनाथ ॥ आहे पंढरिनाथ याचे उदरीं

॥१८॥ पूर्वी तो प्रहाद श्रवणीं ऐकिला ॥ किंवा हा देखिला संतांमधीं ॥१९॥
नामा येऊनियां चरणासीं लागला ॥ हृदयीं आलिंगिला भक्तराज ॥१७॥

॥ २३५ ॥ निवृत्ति सोपान आणि मुक्ताबाई ॥ चालताती पायीं
चहूंकडे ॥ १ ॥ देवार्शीं गुह्यार्थ केलासे एकांत ॥ ज्ञानदेवा हित आरंभिलें
॥ २ ॥ नामा ह्मणे अवघे बैसा एकीकडे ॥ ऐकूं द्या निवाडगुज याचें ॥ ३ ॥

॥ २३६ ॥ निवृत्ति सोपान मुक्ताई धाकुटी ॥ धरियेला कंठीं पांडु-
रंग ॥ १ ॥ कळवळली मनीं करी दीर्घ ध्वनी ॥ आठवतो मनीं ज्ञानदेव
॥ २ ॥ विकलित झालें चित्त संत हे दुःखित ॥ नामा विवळीत तेथ होत
असे ॥ ३ ॥

॥ २३७ ॥ तिघां जनालार्गीं केलें समाधान ॥ सांगितली खूण अंत-
रीची ॥ १ ॥ कलियुगीं जग आयाती करिती ॥ साहवेना कीं यांसीं
कांहीं केल्या ॥ २ ॥ पापी उद्धरिले पतीत तारिले ॥ जड पावविले मोक्ष-
पंथीं ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे यांचें करितां समाधान ॥ कळलें अंतःकरण मन
यांचें ॥ ४ ॥

॥ २३८ ॥ निःसंगासिसंग नलगे आणिकाचा ॥ परमार्थ हा माचा
गहन केला ॥ १ ॥ जड जीव यांचें हारपिलें अज्ञान ॥ नेलें उतरून भवसिंधु
॥ २ ॥ ज्ञानियासि केली सिद्ध संजिवनी ॥ डुल्ले तो निर्जनीं एक तारूं ॥ ३ ॥
नामा ह्मणे सत्य माझें हें बोलणें ॥ करी निबलोण पदीं त्याच्या ॥ ४ ॥

॥ २३९ ॥ जैसा वृक्ष नेणे मान अपमान ॥ तैसे ते सज्जन वर्तताती
॥ १ ॥ येऊनियां पूजा प्राणि जे करिती ॥ त्याचें सुख चिचीं तया नाहीं
॥ २ ॥ अथवा कोणी प्राणि येऊनि तोडिती ॥ तया न ह्मणती छेदूं
नका ॥ ३ ॥ निंदास्तुति सम मानिती जे संत ॥ पूर्ण धैर्यवंत साधु ऐसे
॥ ४ ॥ नामा ह्मणे त्याची जरी होय भेटी ॥ तरी जीव शिवा गांठी
पडुनी जाय ॥ ५ ॥

॥ २४० ॥ नामाची आवडी तोचि जाणा देव ॥ न धरा संदेह मनां-
मार्जी ॥ १ ॥ ऐसें मी हें नाहीं बोलत नेणता ॥ आणूनि संमता संतां-
चिया ॥ २ ॥ नामा ह्मणे तया आणिक नाही साधन ॥ ऐसें हें वचन
बोलों नये ॥ ३ ॥

॥ २४१ ॥ धना जाय घरीं नित्य उभा हरी ॥ एकनाथा घरीं धोतरें
धूत ॥ १ ॥ कबीराची पांजणी करी चक्रपाणी ॥ जनीसर्वें शेणी वेंचूं लागे
॥ २ ॥ बोधल्याचें शेत पेरी श्रीअनंत ॥ नामयासांगातें केशव हरी ॥ ३ ॥
गोऱ्या कुंभाराचीं मडकीं घडी अंगें ॥ चोख्यामेळ्यासंगें दोरें ओढी ॥ ४ ॥
रोहिदासाचें कुंड धुतो श्रीगोपाळ ॥ सांवत्याचा मळा खुरपूं लागे ॥ ५ ॥
नामा ह्मणे देव भक्तांचा वल्लभ ॥ मार्गें पुढें उभा पांडुरंग ॥ ६ ॥

॥ २४२ ॥ यम सांगूं गेला वैकुंठा ॥ देवा सांभाळाजी आपुल्या
मठा ॥ आह्मी नवजाऊं तयांचिया वाटा ॥ वैष्णवदूत नागवती ॥ १ ॥
कुंभीपाक पडला ओस ॥ दूतां लागला त्रास ॥ देवा कोपेल महेश ॥ ह्मणोनि
सांगावया आलों ॥ २ ॥ देवा तुझीं एक वोखटें केलें ॥ गंगेसि मृत्युलो-
कासीं पाठविलें ॥ तेणे थोर कार्य नाशिलें ॥ हा प्रसाद गौतमाचा ॥ ३ ॥
ऐसे वैष्णव दूतीं गांजिलों ॥ तुजप्रति मांगावया आलों ॥ देवें पाहिजे
मना आणिलें ॥ माझें साह्य करावें स्वामी ॥ ४ ॥ विशेष शिपी नामा ॥ तो
पंढरीये पुरुषोत्तमा ॥ हाचि बोल ऐकुनी प्रेमा ॥ त्याच्या शिवाणा न
जावें ॥ ५ ॥

॥ २४३ ॥ यम सांगे दूतां कानीं ॥ तुझी जातां मेदिनी ॥ विष्णुभक्त
चुकवृनि ॥ येर बांधोनि आणावे ॥ १ ॥ दूत सांगती यमा ॥ दिंडीपुढें
चाले नामा ॥ ते नागवती आह्मा ॥ विष्णुदूत ह्मणोनी ॥ २ ॥ जे
नेणती धर्मवेळा ॥ वाचे न उच्चारिती गोपाळा ॥ तयांसि जाचवावें वेळो-
वेळां ॥ एकवीस कुळांसहित ॥ ३ ॥ जे न करिती हरिची भक्ति ॥ तयांसि
जाचवावें पुढतांपुढती ॥ रघुनाथनाम ज्याच्या कंठी ॥ त्याच्या वाटे नव-
जावें ॥ ४ ॥ दिंडी पताका टाळघोषाच्या गजरीं ॥ नाद उठताति अंबरीं ॥
तेथें पाड नाही काळाचा ॥ शिपी नामा दळपति केशव रायाचा ॥ ५ ॥

॥ २४४ ॥ आला वैष्णवांचा मेळ ॥ पळालाहो कळिकाळ ॥ धृ० ॥
आले आले हरिदास ॥ कळिकाळावरी घाला कास ॥ १ ॥ कलमषा
पडिला धाक ॥ ते पळाली देउनी हाक ॥ २ ॥ पैल नामा केशवाचा ॥
सर्वें मेळू वैष्णवांचा ॥ ३ ॥

॥ २४५ ॥ सर्वाभूती पाहें एक वासुदेव ॥ पुसोनिर्वा ठाव अहंतेचा
॥ १ ॥ तोचि संतसाधु ओळखावा निका ॥ येर ते आईका मायाबद्ध

॥ २ ॥ देखिलिया धन मृत्तिकेसमान ॥ नवविधा रत्नें जैसे धोंडे ॥ ३ ॥
काम क्रोध दोषे घातले बाहेरी ॥ शांति क्षमा घरीं राबवीत ॥ ४ ॥ नामा
ह्मणे नाम गोविंदाचें वाचे ॥ विसंबेना त्याचे क्षणमात्र ॥ ५ ॥

॥ २४६ ॥ निवृत्ति ज्ञानदेव सोपान मुक्ताई ॥ ह्मणती ज्ञान कायी कथू-
निया ॥ १ ॥ भक्तिचीया बळें देव पैं जिकीला ॥ ऋणायित केला कैसा
येणें ॥ धृ० ॥ धन्य ते भाविक नामा आणि कबीर ॥ रोहिदास चांभार
बहिरा पिसा ॥ २ ॥ त्यांची पायधुळी वंदितां कपाळीं ॥ वंशहि समृद्धीं
उद्धरती ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे मुक्ताबाई ऐक स्पष्ट ॥ भक्तिहूनि श्रेष्ठ आणिक
नाहीं ॥ ४ ॥

॥ २४७ ॥ सांडोनि नित्य नेम कर्म ॥ बोलति कळिकाळाचें वर्म ॥ १ ॥
नामधारक नामाचे ॥ झालें ढिंगर केशवाचे ॥ २ ॥ टाळ मृदंग वाजती ॥
टके पताका शोभती ॥ ३ ॥ कंठीं तुळसीच्या माळा ॥ वज्रपंजराचा टिळा
॥ ४ ॥ शंख चक्र मुद्रा धरणें ॥ अंगीं मिरवती भूषणें ॥ ५ ॥ संतरज उध-
ळले ॥ तेणें सर्वांग डवरलें ॥ ६ ॥ सहस्र नामें गर्जित ॥ तेणें पळाले यम-
दूत ॥ ७ ॥ नामा ह्मणे ते माझे मखे ॥ स्वामी विठोबा मारीखे ॥ ८ ॥

॥ २४८ ॥ उठा पांडुरंगा भक्तजनकैवारी ॥ सेवकजन द्वारीं तिष्ठताती
॥ १ ॥ निवृत्ति ज्ञानदेव सोपान हा पाहीं ॥ आली मुक्ताबाई चांगदेव
॥ २ ॥ खेचर विसोवा अमनदास सुदामा ॥ चोखा पुरुषोत्तमा आला
असे ॥ ३ ॥ मैराळा जनक वत्सल तो नारा ॥ विठा सारंगधरा आला
असे ॥ ४ ॥ परिमाभागवत सांवता नरहरी ॥ चोखामेळा द्वारीं भानूदास
॥ ५ ॥ नटनाट्यें कुसरी कान्होपात्रा द्वारीं ॥ चंवरे वंझणे हरी जाण-
विती ॥ ६ ॥ नाचगाण अनंत नरसीपुरीं मेहेता ॥ तोहि पंढरिनाथा आला
असे ॥ ७ ॥ मच्छिंद्र गोरक्ष चर्पटी चौरंगी ॥ गोपीचंद योगि आला असे
॥ ८ ॥ विडा तो पिंगळा सूक्ष्म त्या अबला ॥ षड्स गोपाळा घेउनि आल्या
॥ ९ ॥ तेथें टाळ दिंडी घेउनियां नामा ॥ भेटों पुरुषोत्तमा आला असे ॥ १० ॥

॥ २४९ ॥ लोभ सांडिला सर्वांचा ॥ संग केला विठ्ठलाचा ॥ १ ॥ केला
निधडा निःशंक ॥ नाचे गाये कवतुर्के ॥ २ ॥ प्रेमभरित सर्वदां ॥ मुखीं
हरिनाम गोविंदा ॥ ३ ॥ ऐसें सर्वकाळ गाये ॥ भावें विठोवाचे पाय ॥ ४ ॥
नामा ह्मणे एके हरी ॥ दासी जनीची वाट करी ॥ ५ ॥

॥ २५० ॥ क्रिया कर्म धर्म तिहीं केलें सांग ॥ जिहीं पांडुरंग देवियेला ॥ १ ॥ ओळखोनि मनं धरिला मानसीं ॥ उभा अहर्निशीं हृदय कमळीं ॥ २ ॥ निजानंदबोधें नामाचेनि छंदें ॥ डोलती आनंदें वोसंडत ॥ ३ ॥ नाहीं देहस्मृति निमाली वासना ॥ मावळली कल्पना भावाभाव ॥ ४ ॥ अखंड विदेही रजतमा वेगळे ॥ भोगिती सोहळे प्रेममुख ॥ ५ ॥ साचिये द्दारींचा झालोंसें सांडोबा ॥ ह्मणोनि केशवा पढिये नामा ॥ ६ ॥

॥ २५१ ॥ तिन्ही देव जैसे परब्रह्मिचे ठसे ॥ जर्गी सूर्य जैसे उगवले ॥ १ ॥ धन्य तो निवृत्ति धन्य तो सोपान ॥ धन्य तो निधान ज्ञानदेव ॥ २ ॥ उपजतचि ज्ञानी हें वर्म जाणोनी ॥ आले लोटांगणीं चांगदेव ॥ ३ ॥ प्रसन्न पैठणीं भटीं केला वाद ॥ बोलविला वेद ह्यैसीपुत्रा ॥ ४ ॥ सोहंसु-कृताच्या सोडोनियां गांठी ॥ केलीसे मराठी गीता देवी ॥ ५ ॥ नामा ह्मणे सर्व सुकृत लाहिजे ॥ एक वेळा आइजे अळकावतीं ॥ ६ ॥

॥ २५२ ॥ आशा नाहीं ज्याला ॥ देव कां मारी तयाला ॥ १ ॥ जेव्हां मुखाचि उन्नती ॥ मोह पायांमि लागती ॥ २ ॥ सर्वा चित्तीं समभाव ॥ सर्व मानी वासुदेव ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे अंगीं प्रेम ॥ मुखीं विठोबाचें नाम ॥ ४ ॥

॥ २५३ ॥ आपुलें शरीर घालूनियां पुढें ॥ पडे वाडेंकोडें सर्व भावें ॥ १ ॥ नाम आवडती नानाभूत सृष्टि ॥ देखेन मी दृष्टीं ब्रह्मरूप ॥ २ ॥ विष्णुरूप सर्व भावि अखंडित ॥ मानी सर्वभूत आत्मा माझा ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे सख सख जे बोलती ॥ यांचे पार्यिची माती इच्छितसें ॥ ४ ॥

॥ २५४ ॥ सदां विचरती जनीं वनीं रानीं ॥ मुखीं चक्रपाणि जपतसे ॥ १ ॥ विरक्ताची मात असे कोण्या गुणें ॥ नामाचें चिंतन योगिराज ॥ २ ॥ तेव्हां योगियासी कीर्तनाचे ध्यास ॥ मुक्तीचारी यास हात जोडी ॥ ३ ॥ पंढरीस उभा राहे पांडुरंग ॥ तीर्थ चंद्रभागा नामा ह्मणे ॥ ४ ॥

॥ २५५ ॥ जयाचेनि तीर्थ आलें तीर्थपणा ॥ केली सांठवण हृदयीं ती ॥ १ ॥ नवल महिमा हरिदासां जीवीं ॥ तीर्थें उपजवी यांचे कुसी ॥ २ ॥ वाराणसी प्राणि मरे अंती कोणी ॥ तया चक्रपाणि नामें तारी ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे तीर्थें तया येती भेटी ॥ बोळंगती दृष्टी त्रिभुवना ॥ ४ ॥

॥ २५६ ॥ सत्त्वसमाधानि कर्मनिष्ठ जाण ॥ अखंडित ध्यान रामकृष्ण
॥ १ ॥ सत्संग सर्वदा साक्ष सर्व देहीं ॥ सर्वाभूतीं पाहीं अंशमात्रें ॥ २ ॥
आपणासमान सर्वत्र पाहती ॥ अन्य सर्वाभूतीं रामविष्णु ॥ ३ ॥ नामा
ह्मणे ऐसें सकळिके संमत ॥ नामीं सदोदित भक्ति मार्ग ॥ ४ ॥

॥ २५७ ॥ गौतम वसिष्ठ आणि विश्वामित्र ॥ भारद्वाज अत्रि कश्य-
पादि ॥ १ ॥ बळि हनुमंत विभीषण नळ ॥ दुष्ट अजामिळ वाल्हा श्रेष्ठ
॥ २ ॥ उद्धव अर्जुन अंगद अगस्ति ॥ सर्वाभूतीं भक्तिभाव ऐक्य ॥ ३ ॥
नामा ह्मणे सदा माधु संत जन ॥ जनीं जनार्दन आत्मा एक ॥ ४ ॥

॥ २५८ ॥ माझे मायबापसाधुसंतजन ॥ माझे जीवप्राण अंतरींचे ॥ १ ॥
भवभयाहूनि तारियेलें मज ॥ बालें भोलें गुज प्रेम दावी ॥ २ ॥ रंकाहूनि
रंक झालों मी सेवक ॥ ब्रह्मादिक देख इच्छिती सुख ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे
संतभाग्य अलौकिक ॥ शुद्ध निष्कलंक पुण्यरूप ॥ ४ ॥

॥ २५९ ॥ तोचि पुराणीक जो होय कृतार्थ ॥ विषयीं विरक्त विधि
पाळी ॥ १ ॥ मानी तो हरिदास ज्या नामीं विश्वास ॥ सर्वस्वें उदास देह-
भावीं ॥ २ ॥ नामा ह्मणे ऐसे संत भेटावे गा देवा ॥ सांलागीं केशवा हृदय
फुटे ॥ ३ ॥

॥ २६० ॥ पत्रावळी काढी वैकुंठनायक ॥ धांवूनियां शुक आला
तेथें ॥ १ ॥ दाटी पाहूनी द्वारीं मानसीं विचारी ॥ जावया भितरीं काय
काज ॥ २ ॥ हा वाहे प्रसाद स्वहस्ते अमृत ॥ वैचोनियां शीत घाली
मुखीं ॥ ३ ॥ घंटानाद वाजे लक्ष द्विजपंक्ति ॥ अक्षयी वाजती वेळोवेळां
॥ ४ ॥ ऐकोनि विस्मित ऋषिसमुदाय ॥ पुढे धर्मराव देवाजीसीं ॥ ५ ॥
सांगतसे खूण वैकुंठनायक ॥ ब्रह्मनिष्ठ एक आला येथें ॥ ६ ॥ तेथूनि
उठले धर्म नारायण ॥ बाहेर येऊन पाहाताती ॥ ७ ॥ शुकाचिया मिषें
व्यासाचा नंदन ॥ सांगतसे खूण जगदीश ॥ ८ ॥ धरूनियां करीं नेला
तो भितरीं ॥ नामा ह्मणे करीं पूजा साची ॥ ९ ॥

॥ २६१ ॥ ज्ञानराज माझी योग्यांची माऊली ॥ जेणें निगमबलि प्रगट
केली ॥ १ ॥ गीता अलंकार नाम ज्ञानेश्वरी ॥ ब्रह्मानंद लहरी प्रगट केली
॥ २ ॥ अध्यात्म विद्येचें दाविलेंसे रूप ॥ चैतन्याचा दिप उजळिला ॥ ३ ॥

छपन्न भाषेचा केलासे गौरव ॥ भवार्णवीं नाव उभारिली ॥ ४ ॥
श्रवणाचे मिषें बैसावें येऊनी ॥ सामराज्य भुवनीं सुखी नांदे ॥ ५ ॥ नामा
ह्मणे ग्रंथ श्रेष्ठ ज्ञानदेवी ॥ एक तरी ओवी अनुभवावी ॥ ६ ॥

॥ २६२ ॥ आकल्प आयुष्य व्हावें तयां कुळां ॥ माझिया सकळां
हरिच्या दासां ॥ १ ॥ कल्पनेची बाधा न हो कोणे कार्झी ॥ हे संतमंडळी
सुखी असो ॥ २ ॥ अहंकाराचा वारा न लागो राजसां ॥ माझ्याविष्णुदासां
भाविकांसीं ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे तया असावें कल्याण ॥ ज्या मुखीं
निधान पांडुरंग ॥ ४ ॥

॥ २६३ ॥ कारे पुंड्या मानलामी ॥ उभें केलें विठ्ठलासी ॥ १ ॥
ऐसा कैमा तूं रे धीट ॥ मागें भिरकाविली वीट ॥ २ ॥ युगें झालीं अद्भ्य-
विस ॥ अझून कारे न ह्मणसी बैस ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे पुंडलीका ॥ भक्तां-
माजि तूंची निका ॥ ४ ॥

॥ २६४ ॥ संताचा महिमा कोण जाणे सीमा ॥ शीणला हा ब्रह्मा
बोलवेना ॥ १ ॥ संताची हे कळा पाहतां नकळे ॥ खेळोनियां खेळ वेग-
ळाचि ॥ २ ॥ संताच्या पारा नेणें आवतारा ॥ ह्मणती याच्या पारा
कोण जाणे ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे धन्य धन्य भेट झाली ॥ कल्पना निमाली
संता पार्यी ॥ ४ ॥

॥ २६५ ॥ संताचें लक्षण ओळखावया खूण ॥ जो दिसे उदासीन देह-
भावा ॥ १ ॥ सतत अंतरीं प्रेमाचा जिव्हाळा ॥ वाचे वसे चाळा राम-
कृष्ण ॥ २ ॥ त्या संताचे चरण देखीले मीं दृष्टीं ॥ जळती कल्पकोटी पाप-
राशी ॥ ३ ॥ ज्याच्या हृदयीं प्रेमाचा जिव्हाळा ॥ जीवें भावें गोपाळा न विसं-
वती ॥ ४ ॥ त्याचे आंगणीचा होईन सांडावा ॥ मग तूं केशवा नुपेक्षिती
॥ ५ ॥ तुझ्या ध्यानीं ज्याचें सदा भरलें मन ॥ विश्व तूंचि ह्मणोन भजती
भावें ॥ ६ ॥ त्याच्या उष्ट्रावळींचा होईन मागता ॥ तरीच पंढरीनाथा भेटी
देसी ॥ ७ ॥ ऐसे नित्यानंदें बोधें जे निवाले ॥ ते जीवावेगळे न करीं
नाम्या ॥ ८ ॥

॥ २६६ ॥ नित्य सर्वकाळ पुण्याच्या राशी ॥ हरिनाम आलेया
जिन्हेसी ॥ नित्य तपानुष्ठानाच्या राशी कोटी यज्ञासी लाभ झाला ॥ १ ॥

धन्यधन्य साचा वंश ॥ जे जे रतले नामास ॥ रामनामीं निस सौरस ॥
ते विष्णुदास पवित्र जाणा ॥ २ ॥ पवित्र ते स्वधर्मी ज्यासीं सर्वकाळ
नेम नामीं ॥ तयाचें नाम पूर्णकामी ॥ मनोरथ पुरतील ॥ ३ ॥ नामा जपे
नाम हरीचें ॥ सार्थक केलें संसाराचें ॥ ओझें फेडिलें पूर्वजन्मीचें ॥ हरि
स्मरण केलिया ॥ ४ ॥

॥ २६७ ॥ नावडे निजांगना शेजेवरी रुचेसी ॥ कीं पतिसेजे जेविं व्यभि-
चारिणी अप्रीत जैसी ॥ १ ॥ गांधी विष संग्रहीत भक्षणाची नाहीं
प्रीत ॥ चकोरा देखत सिद्धि अमावास्या ॥ २ ॥ याच परी संत वर्ते प्रपंच
देह कर्मां ॥ समूळ बुडे ब्रह्मीं ब्रह्मपणें ॥ ३ ॥ पोसणा पुत्र लटकेचि बावा
ह्मणे ॥ स्वपितयातें अंतरुनि पिंडदान करणें ॥ ४ ॥ बहु रूपि स्त्रियेचे
कटाक्ष इतरा दावी ॥ आपण जाणत जीवीं हें मीं नव्हे ॥ ५ ॥ शत्रु सभे
नाना उपचार होती ॥ ते न लगती कांहीं चित्तीं भूपा ॥ ६ ॥ नामा
ह्मणे हृदयभानीं योगि निरंजन मनीं ॥ मिथ्या विनोद कानीं क्षणिक
जैमा ॥ ७ ॥

॥ २६८ ॥ भक्त केशवाचे आले ॥ दूत यमाचे पळाळे ॥ १ ॥ भक्त
हरीचे चालिले ॥ हातीं हरिनामाचे भाले ॥ २ ॥ तळपे शांतीचे ओढण ॥
घेती स्वानंदें उड्डाण ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे निजदाम ॥ कळिकाळाचे भरवसे ॥ ४ ॥

नामदेव चरित्र.

॥ २६९ ॥ शिपियाचे कुळीं जन्म मज झाला ॥ परि हेतु गुंतला सदा-
शिर्वी ॥ १ ॥ रात्रि माजि शीर्वी दिवसामाजि शीर्वी ॥ आराणुक जीर्वी
नाहीं माझ्या ॥ २ ॥ सुई आणि सातुळी कात्री गज दोरा ॥ मांडिला
पसारा सदाशिर्वी ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे शीर्वी विठोवाचे अंगीं ॥ साचेनि
मीं जर्गी धन्य झालों ॥ ४ ॥

॥ २७० ॥ कल्याणींचा शिपी हरिभक्त गोमा ॥ साची कांता उमा नर-
हरि भजनीं ॥ १ ॥ सरिता सुकृताचि त्या पोटीं उत्पन्न ॥ झाली संबोधन
गोणावाई ॥ २ ॥ गोणाई दामशेटी झालें पाणिग्रहण ॥ संसारीं असोन
नरसी गांवीं ॥ ३ ॥ गोत्र संज्ञा ऐका पूर्वजांची सहज ॥ गाधिज भारद्वाज

दोनीं कुळें ॥ ४ ॥ आऊबाई कन्या झाली गोणाईसीं ॥ पुढें देवा नवसी
पुत्रा साठीं ॥ ५ ॥ नामा ह्मणे होतें विठोबाचे मनीं ॥ तेंचि नित्य जननी
नवस करी ॥ ६ ॥

॥ २७१ ॥ नरसीब्रह्मणीचा दामाशेट शिपी ॥ केशिराजरूपीं मग्न असे
॥ १ ॥ ग्रामाचे बाहिर देवालय मूर्तिचें ॥ तेथें भजन साचें एकनिष्ठ ॥ २ ॥
मूर्तीसि नैवेद्य दाविल्यावांचूनि ॥ न करी भोजन दामाशेटी ॥ ३ ॥ त्या-
चिये स्त्रियेचें नाम गोणाबाई ॥ पोटीं पुत्र नाहीं सेवा करी ॥ ४ ॥ देवानें
दिधलें शुक्तिकाकमळ ॥ ह्मणे उकलेल नववेमासीं ॥ ५ ॥ भरतां नवमास
गरोदरी दिसे ॥ शिपी वाढतसे आपोआप ॥ ६ ॥ शुक्ति उकलितां प्रग-
टलें वाळ ॥ गर्भचिन्हें सकळ मावळलीं ॥ ७ ॥ नामदेव नाम ठेविलें घेतलें ॥
पान्हा तयेवेळीं फुटलासे ॥ ८ ॥ झाला असे थोर पांचा वरुषांचा ॥ नेम
नैवेद्याचा त्याचे हातीं ॥ ९ ॥ प्रथम दिवशीं दूध घेउनि गेला ॥ देवासिं
बोलला दूध पीई ॥ १० ॥ पाषाण प्रतिमा न पी कोणेकाळीं ॥ लोळणी
घातली नामदेवें ॥ ११ ॥ हें तों कलियुग तुज मज उपसर्ग ॥ घरा आला
मग विष्णुदाम ॥ १२ ॥ मातेसि तो सांगे देव दूध प्याला ॥ तंव ती ह्मणे
त्याला सांडलें असे ॥ १३ ॥ दुसरे दिवशीं पाहतां तैसेंचि जाहलें ॥ दामा-
शेटी भ्याले मनामाजी ॥ १४ ॥ चोरोनि पाहिलें तैसेंचि देखिलें ॥ दूध तें
वर्जिलें त्याचे हातीं ॥ १५ ॥ दिवसें दिवस नामा थोरचि जाहला ॥
विवाह तो केला पितयानें ॥ १६ ॥ प्राक्तनाचे योगें भरलासे ओहटा ॥
पाडितसे वाटा चोरा संगें ॥ १७ ॥ ब्राह्मण कापडी गरीब मावडी ॥
केली प्राणघडी बहुतांची ॥ १८ ॥ नायके सर्वथा वडीलांचा शब्द ॥
बाच्छायें तामजाद पाठविले ॥ १९ ॥ मारोनियां तेणें सर्वहि चोहोटा ॥
फौजा सारनेटा पाठविल्या ॥ २० ॥ चौऱ्यांशीं राऊत नाम्यानें मारिले ॥
चहूंकडे झाले भयाभीत ॥ २१ ॥ थोरली विशाळ बैसावया घोडी ॥
त्यावरी देशधडी करीतसे ॥ २२ ॥ नित्य नेम असे तयाचा तत्त्वता ॥
आंवढ्या नागनाथा दर्शनाचा ॥ २३ ॥ एके दिवशीं नामा आला दोन-
प्रहरा ॥ ब्राह्मण मुखद्वारा अभिषेक ॥ २४ ॥ दर्शनासि नामा जातां ॥
नैवेद्य दावितां उभा तेथें ॥ २५ ॥ तेथें स्त्री शूद्राची होती एक अनाथ ॥
कडीयेसि सुत घेउनी उभी ॥ २६ ॥ तिचीये बाळकें घेतलासे छंद ॥
ह्मणे मज नैवेद्य मागून देई ॥ २७ ॥ नायके सर्वथा तिनें पुढसाविलें ॥

नाम्याचें कळवळलें चित्त तेव्हां ॥ २८ ॥ ह्मणे कां कुमरा मारितेसी मूढे ॥
 तरी काय घालूं हाडें नाम्या यासीं ॥ २९ ॥ चौऱ्यांशीं स्वारांत भ्रतार
 पडला ॥ नामा नोळखिला तेव्हां तिनें ॥ ३० ॥ तेव्हां नामदेव मनांत
 खोंचला ॥ ऐसे सकळांला कष्ट होती ॥ ३१ ॥ आहा सदाशिवा काय
 करूं आतां ॥ बाहेर मागुता आला वेगीं ॥ ३२ ॥ घोडी वस्त्र सर्व दिधले
 ब्राह्मणा ॥ अनुताप जाणा केला सखा ॥ ३३ ॥ सुरी एक करीं आपण
 एकला ॥ देउळांत गेला तांतडीनें ॥ ३४ ॥ ह्मणे सदाशिवा ऐक महादेवा ॥
 यमजाच भोगावा कोणें आतां ॥ ३५ ॥ मस्तकांत सुरी घालूनि कर्वती ॥
 धार लिंगावरुती पाडितसे ॥ ३६ ॥ पुजारी धांवले नाम्यासि धरिलें ॥
 शस्त्र तें घेतलें हिरोनियां ॥ ३७ ॥ बांधोनिया पाय पडला शिवद्वारीं ॥
 उपहास करी सर्व जन ॥ ३८ ॥ तंव नागनाथ ह्मणे नामदेवा ॥ पंढरी
 येथवां जाईं आतां ॥ ३९ ॥ हरील तो दोष करील पावन ॥ वाढेल महिमान
 तुझें तेथें ॥ ४० ॥ यात्रेचे संगती नामा तो निघाला ॥ मस्तक बांधिला
 आंवळोनि ॥ ४१ ॥ माशांची घोंगाणी जनांची निंदणी ॥ सोशी अंतःक-
 रणी नामदेव ॥ ४२ ॥ आला पैल तीरा भरलीसे भिवरा ॥ अपार हे
 यात्रा उतरती ॥ ४३ ॥ देवें भक्तां हातीं सांगून पाठविलें ॥ नामदेव आले
 घेऊं नका ॥ ४४ ॥ परम पातकी अघोर चांडाळ ॥ त्यासि माझे जवळ आणूं
 नका ॥ ४५ ॥ ऐसें नामयासि कळलें वर्तमान ॥ भरले नयन अनुतापें
 ॥ ४६ ॥ तंव भक्तराज नाम्यानें देखिले ॥ साष्टांग घातलें तेव्हां त्यानें
 ॥ ४७ ॥ ह्मणे कां देवासि पडला अमुचा धाक ॥ कळला पुण्यलोक इतु-
 केनि ॥ ४८ ॥ दुरोनि डोंगर दिसतो साजिरा ॥ तैसें झालें मजला आतां
 खरें ॥ ४९ ॥ आमुचें एक पत्र देवापुढें ठेवा ॥ लिहीतसे तेव्हां नामदेव
 ॥ ५० ॥ पतीतपावन ब्रीद सोडवीन आतां ॥ तरीच पंढरीनाथा दास
 तुझा ॥ ५१ ॥ गुण दोष माझे न धरावे मनीं ॥ सांग मजहूनि कोण वंघ
 ॥ ५२ ॥ पितयापतन स्वामीची करणी ॥ गणिका विमानीं कीर्त कोण
 ॥ ५३ ॥ अजामिळ अधिकारी जावया वैकुंठा ॥ माझिया अदृष्टा काय
 झालें ॥ ५४ ॥ शिशुपालें शिव्या दिल्या सभे आंत ॥ त्याहूनि पतीत काय
 झालों ॥ ५५ ॥ नामा ह्मणे पुढतीं न बोलें तुझें वर्म ॥ अंगिकारुनि प्रेम
 देईं मज ॥ ५६ ॥

॥ २७२ ॥ नामा शिपे नामा शिपे ॥ रोप लाविलें केशव बापें ॥ १ ॥
 एक उगवली आरढी दरढी ॥ एक वालुनि झाली कोरढी ॥ २ ॥ एक

पुष्प फळासि आली ॥ एक कळींच निर्फळ झाली ॥ ३ ॥ नामा उगवला
केशव द्वारी ॥ न माये आंत बाहेरी ॥ ४ ॥

॥ २७३ ॥ परिसासि लोह लागती ते कनकचि होती ॥ तथा मागील
ते गति बोलों नये ॥ १ ॥ आड ओहोळ वाहती ते गंगेसि मिळती ॥ तथा
मागिल ते गति बोलों नये ॥ २ ॥ काक विष्टा करिती तेथें पिंपळ होती ॥
तथा मागिल ते गति बोलों नये ॥ ३ ॥ परद्वारी होती पतिसरसे होय सती ॥
तथा मागिल ते गति बोलों नये ॥ ४ ॥ नामा मध्यम जाति परिस प्रेमळ
भक्ति ॥ तथा मागिल ते गति बोलों नये ॥ ५ ॥

॥ २७४ ॥ लोखंडाचा विळा परिसीं लागला ॥ मागिलिया मोला
मागूं नये ॥ १ ॥ दासी होती परि रायासि रतली ॥ मागील ते बोली
बोलों नये ॥ २ ॥ वेड्या होती तेचि पतिव्रता झाली ॥ मागील ते बोली
बोलों नये ॥ ३ ॥ विष्णुदास नामा विठ्ठली रंगला ॥ तो शिंपी वहिला
हणों नये ॥ ४ ॥

॥ २७५ ॥ कुशळ भूमीवरी उगवली तुळसी ॥ अपवित्र तियेसी हणों
नये ॥ १ ॥ काकविष्टे माजि जन्मे तो पिंपळ ॥ तथा अमंगळ हणों नये
॥ २ ॥ दासीचिया पुत्रा राज्यपद आलें ॥ उपमा मागील देऊं नये ॥ ३ ॥
नामा हणें तैसा जातीचा मी शिंपी ॥ उपमा जातीची देऊं नये ॥ ४ ॥

॥ २७६ ॥ कागाचिये विष्टे जन्म त्या पिंपळा ॥ अपवाद त्याला बोलुं
नये ॥ १ ॥ परद्वारीण येति करुनि जालि सती ॥ मागील त्या स्थिती
बोलुं नये ॥ २ ॥ विळा होता तो परिसासि लागला ॥ मागिलिया मोला बोलुं
नये ॥ ३ ॥ गांवरस होता तो गंगेसी मिळाला ॥ गंगाजळा वांचुनि खाला
बोलुं नये ॥ ४ ॥ श्वानाचिया अस्थि पडिल्या चक्रतिर्थी ॥ चक्रांकिता
वांचुनि खासीं बोलुं नये ॥ ५ ॥ तैसी मज परी जाहली गा देवा ॥ नामा
हणें केशवा विनवितसें ॥ ६ ॥

॥ २७७ ॥ माझे जन्मपत्र बाबाजी ब्राह्मणें ॥ लिहिलें त्याची खुण सारू
ऐका ॥ १ ॥ अधिक व्याणव गणित अकराशतें ॥ उगवतां आदिस रोहिणी-
सीं ॥ २ ॥ शुक्रएकादशी कार्तिकी रविवार ॥ मभव संवत्सर शालिवाहन
शके ॥ ३ ॥ प्रसवली माता मज मळमूर्ती ॥ तेव्हां जिन्हेवरी लिहीलें देवें ॥ ४ ॥

शत कोटी अभंग करील प्रतिज्ञा ॥ नाम मंत्र खुणा वाचुनी पाहे ॥ ५ ॥
ऐशीं वर्षे आयुष्य पत्रिका प्रमाण ॥ नाम संकीर्तन नामया वृद्धि ॥ ६ ॥

॥ २७८ ॥ आह्मां कीर्तन कुळवाडी ॥ आणिक नाही उदीम जोडी
॥ १ ॥ वाचा पिकली पिकली ॥ हरिनामाची वरो झाली ॥ २ ॥ एकादशीचे
दिवशी ॥ झाल्या कैवल्याच्या राशी ॥ ३ ॥ संत ह्मणती नामा आला ॥
हरि नामाचा सुकाळ झाला ॥ ४ ॥

॥ २७९ ॥ केशवाचें प्रेम नामयाचि जाणे ॥ नाम्या हृदयीं असणें केश-
वार्ते ॥ १ ॥ नामा तो केशव केशव तो नामा ॥ अभिन्नत्व आह्मां केशवार्सीं
॥ २ ॥ नामा ह्मणे केशवा दुजेपण नाही ॥ परि प्रेम तुझ्या ठायीं ठेवि-
येलें ॥ ३ ॥

॥ २८० ॥ सुख दुःख दोन्ही आह्मांसि सारिखीं ॥ प्रतीति पारखीं मना
आली ॥ १ ॥ अंतर्बाह्य एक ब्रह्मचि कोंदलें ॥ दुजेपण गेलें निपटोनी ॥ २ ॥
त्वचा टाकूनियां सर्प गेला बिळीं ॥ मग तो सांभाळी कोण मांगा ॥ ३ ॥
ओघ मोडूनियां गंगा सिंधू ठाये ॥ विस्तराळी धाये खळाळाची ॥ ४ ॥
नामा ह्मणे रात्र जैसी कां पाहाळे ॥ धारणातें झाले तैसें अह्मां ॥ ५ ॥

॥ २८१ ॥ भक्ताचिया भावा होऊनि ऋणायितु ॥ उभा असे तिष्ठतु
पंढरीये ॥ १ ॥ महाद्वारींची हे तळींची यापरी ॥ तो वैकुंठावरीं कळम
केला ॥ २ ॥ भूतळींचें वैभव कायसें बापुडें ॥ बोलतां लाज पडे देवराया
॥ ३ ॥ सा सुखाची नव्हाळी कैची रसातळीं ॥ बोलतां बोवडी जिन्हा
पडे ॥ ४ ॥ ह्मणोनि पांडुरंग मौनचि राहिला ॥ नाम्यानें धरिला दोही
चरणीं ॥ ५ ॥

॥ २८२ ॥ आजि आवतणें संतांचें ॥ जेवण जेऊं हरि नामाचें ॥ १ ॥
आम्ही जेविलों जेविलों ॥ नामामृतें पूर्ण घालों ॥ २ ॥ बरवी परवडी हरिना-
माची ॥ आवडी पुरविली जीवाची ॥ ३ ॥ नामा केशवाचा ह्मणे ॥ माझे
हृदयीं नारायण ॥ ४ ॥

॥ २८३ ॥ उठोनि प्रातःकाळीं ओढितां कांचोळी ॥ जातो वळावळी
महाद्वारा ॥ १ ॥ अहोजी दातारा विनंती अवधारा ॥ तुम्ही यावें घरा
भोजनासि ॥ २ ॥ रखुमाई माते तुम्ही यावें तेथें ॥ सामोग्री सांगतें चाल-

वावी ॥ ३ ॥ सडे संमार्जन हें माझें करणें ॥ उदक भरीन सुगंधेसि ॥ ४ ॥
शेषपत्रावळी काढीन उष्टावळी ॥ नित्य वेळोवेळीं हाचि धंदा ॥ ५ ॥ नामा
ह्मणे देवा तुमचे तुम्ही जेवा ॥ प्रसाद तो द्यावा सेवकांसि ॥ ६ ॥

॥ २८४ ॥ माता वाट पाहे नामा अझुन कां नये ॥ देखोनि विठ्ठल
काय भुलला तेथें ॥ १ ॥ ऐसें मज पाहतां हेंचि घडे साचें ॥ विठ्ठलीं मन
साचें गुंतलें असे ॥ २ ॥ काय सांगों माय जाल देवळासीं ॥ जपतो अह-
निशीं विठ्ठल नाम ॥ ३ ॥ तहान भूक कांहीं आर्धीच ना मनीं ॥ विठ्ठल विठ्ठल
ह्मणोनि हाचि छंद ॥ ४ ॥ नेणो कवण्या गुणें भुलविलें यातें ॥ विंदान
आमुतें न कळे कांहीं ॥ ५ ॥ दिशा अवलोकितां प्राण नव्हे निश्चित ॥
बहुत क्षुधाक्रांत झाली असे ॥ ६ ॥ तेथून लवलाहें धांवत निघाली ॥ महाद्वारा
आली पहावया ॥ ७ ॥ तो तव पांडुरंगा सन्मुख देखिला ॥ चित्रींचा
लिहिला पुतळा जैसा ॥ ८ ॥ नाहीं चळणवळण तटस्थ नयन ॥ केलें निंबळ्णेण
योगिजनीं ॥ ९ ॥ तें देखोनि मातेसि थोर द्वेष आला ॥ क्रोधें आंसुडिला करीं
घरुनि ॥ १० ॥ तंव प्रेताचियेपरी पडिला भूमीवरी ॥ देखोनि सुंदरी रुदना
करी ॥ ११ ॥ मग उचलोनि ओसंगा धरिला पोटासीं ॥ म्हणे कारे रुसलासि
सांग नाम्या ॥ १२ ॥ निढळासि निढळ मिळवूनि ते रडे ॥ माझीये कान्हाडे
काय झालें ॥ १३ ॥ दृष्टि उघडूनि नामा भोंवतें जंव पाहे ॥ तंव सन्मुख
माय देखियेली ॥ १४ ॥ येरी उचलूनि दिधलें आर्लिगन ॥ झालें समाधान
तयेवेळीं ॥ १५ ॥ सुहृदें सोयरीं सकळिकें मिळोनि ॥ करिती झाडणी
नानापरी ॥ १६ ॥ माउली नव्हेसि तूं वैरिणी जाण ॥ माझ्या केशवाची
खूण अंतरली ॥ १७ ॥ शस्त्रेंविण वध केला अवचिता ॥ जीव तळमळतां
जाऊं पाहे ॥ १८ ॥ आतां परतोनि माझी वाट पाहसी ॥ साच रिपू
होसी तरी जाण ॥ १९ ॥ नामा म्हणे माते जाई हो येथूनि ॥ मज जाई
निरवूनि विठोबासी ॥ २० ॥

॥ २८५ ॥ नवमास वरी म्यां बाहिलासि उदरीं ॥ आस केली थोरी
होसी ह्मणोनी ॥ १ ॥ शेखीं त्वां रे नाम्या ऐसें काय केलें ॥ वर्नीं मोक-
ळिलें निरंजनीं ॥ २ ॥ कारे नामदेवा झालासी निष्ठुर ॥ न बोलसी उत्तर
मजसि कांहीं ॥ ३ ॥ सज्जन सोयरीं सांडियली लाज ॥ झालासि निर्लज्ज
एकसरा ॥ ४ ॥ प्रेम पिसें तुज लाविलें विठ्ठलें ॥ रूप दावूनि केलें तद्रूप

तुज ॥ ५ ॥ यासि मेविलिया कैची बाप माय ॥ सर्व हाचि होय सर्वा ठायीं
 ॥ ६ ॥ ऐसियाचा संग धरियला तुवां ॥ परिणामी अनुभवा जाणशील
 ॥ ७ ॥ संत सनकादिकां लावियेलें वेधीं ॥ तिहीं संसार उपाधि सांडियेली
 ॥ ८ ॥ विठ्ठल विठ्ठल हेंचि पै चिंतना ॥ इटेसहित चरण धरियेले ॥ ९ ॥
 ऐसें शिकवितां बहुत नाम्याचें न मोहरे चित्त ॥ पाहतसे तटस्थ तन्मय
 दृष्टीं ॥ १० ॥ नामा ह्मणे माते बाया कां कष्टसी ॥ विठोबा जीवेंसि
 जडला जाण ॥ ११ ॥

॥ २८६ ॥ माता ह्मणे नामा राबुळ्हासिं खेळतां ॥ तुज कोण्या दैवता
 ओढियेलें ॥ १ ॥ लाजिरवाणें नाम्या तुवां केलें जिणें ॥ हांसती पिशुनें देशो-
 देशीं ॥ २ ॥ सांडीं देवपिसें नको करूं ऐसें ॥ बळें घर कैसें बुडविसी ॥ ३ ॥ जन्मा
 येऊनियां पराक्रम करीं ॥ कां होसी संसारीं भूमिभार ॥ ४ ॥ सुदैवाचीं
 लेकरें वर्तताति कैसीं ॥ तूं मज झालासि कुळक्षय ॥ ५ ॥ कैसी तुज नाहीं
 लौकिकाची लाज ॥ हेंचि थोर मज नवल वाटे ॥ ६ ॥ अभिमान अहंता सांडू-
 नियां जगीं ॥ नाचतोसि रंगीं गीत मातां ॥ ७ ॥ तुजविण लोक अज्ञान
 नसती ॥ क्षण न विसंबती मायबापा ॥ ८ ॥ पुत्र आणि कलत्र घराची
 विपत्ति ॥ तुज अभाग्याचे चित्तीं पंढरीनाथ ॥ ९ ॥ यातें भजती त्याचें
 न उरेचि कांहीं ॥ हा देव पाहीं घरघेणा ॥ १० ॥ जयाचें खुंटे तो लागे
 याच्या पंथें ॥ तुजसि शिकवितें ह्मणोनियां ॥ ११ ॥ गोणार्ई ह्मणे नाम्या
 हें नव्हे पै भलें ॥ विठोबानें केलें आपणा ऐसें ॥ १२ ॥

॥ २८७ ॥ गरुडपाराजवळी नामदेव आला ॥ सन्मुख देखिला पांडुरंग
 ॥ १ ॥ मेघश्याम मूर्ति डोळस सांवळी ॥ तें ध्यान हृदयकमळीं धरुनी
 ठेला ॥ २ ॥ धन्य नामदेव भक्त शिरोमणि ॥ ज्याचा चक्रपाणि वेळायित
 ॥ ३ ॥ पूर्वस्थिति सुखाचा झालासे अनुभव ॥ सकळ देहभाव परुषले
 ॥ ४ ॥ मन पांगूळलें स्वरूपीं गुंतलें ॥ बोलणें खुंटलें प्रीतिमौन ॥ ५ ॥

॥ २८८ ॥ दृष्टि उघडूनि नामा भोंवती जंव पाहे ॥ तंव पुढें माय देखि-
 यली ॥ १ ॥ म्हणे मजशीं नाम्या वैर कां साधिलें ॥ बहुत दुःख झालें
 कोणा सांगों ॥ २ ॥ भक्तजनवत्सला परियेसी केशवा ॥ भेटसी केधवां
 पूर्वस्थिती ॥ ३ ॥ भोजना बैसले जेविं क्षुधाक्रांत ॥ ते कोणार्शी मात न
 बोलें कांहीं ॥ ४ ॥ तें बळें उठविलें नव्हतां पै तृप्ति ॥ तैसी दुःख प्राप्ति

झाली मज ॥ ५ ॥ पूर्ण पान्हा घेनु घातला बोरसें ॥ वत्स थोर हवें पान
करी ॥ ६ ॥ तें धनियें देखोनि बळें आसुंडलें ॥ तळमळित ठेलें थोर
आशा ॥ ७ ॥ कृपणें संपत्ति जोडिली सायासें ॥ तळमळीतें कैसें नेली-
यातें ॥ ८ ॥ तैसी परी मज जाहली गा देवा ॥ परियेसीं केशवा मायबापा
॥ ९ ॥ दुःखाचे सागरीं पडिलों गा श्रीहरी ॥ सुखरूप मुरारी निववी मातें
॥ १० ॥ नाया झणे विठो कृपेचा सामरु ॥ करावा अंगीकारु अनाथाचा ॥ ११ ॥

॥ २८९ ॥ गोणाई झणे नाम्या सोडीं देवपिसें ॥ बुडविसी कैसें घर
बळें ॥ १ ॥ तुज सईल लेंकुरें वर्तताती कैसीं ॥ तूं मज झालासी कुळक्षय
॥ २ ॥ धन धान्य पुत्र कलत्रें नांदती ॥ तुज अभाग्या तो चिर्त्ती पांडुरंग
॥ ३ ॥ शिवण्या टिपण्या घातलेंसे पाणी ॥ न पाहसी परतोनी घराकडे ॥ ४ ॥
कैसी तुझी भक्ति लौकिका वेगळी ॥ संसाराची होळी केली नाम्या ॥ ५ ॥
याची तुंवा कैसी धरलिसे कास ॥ हा तो कवणास झाला नाही ॥ ६ ॥ यातें
जे अनुसरती त्यांचें नुरे कांहीं ॥ हा देव नव्हे पाहीं घरघेणा ॥ ७ ॥ गोकुळीं
करी चोरी आपुलें पोट भरी ॥ तो तुज निर्धारीं देईल काय ॥ ८ ॥ गोणाई
झणे नाम्या हें तों नव्हे भलें ॥ घर त्वां बुडविलें कुळासहित ॥ ९ ॥

॥ २९० ॥ अरे नामदेवा नव्हेसि लेंकरूं ॥ जरी जाणसी विचारु
संसारिक ॥ १ ॥ शिवण्याटिपण्यासी त्वां घातलें पाणी ॥ न पाहसी पर-
तोनी घराकडे ॥ २ ॥ कैसी तूझी भक्ति या देशा वेगळी ॥ संसाराची
धुळी केली नाम्या ॥ ३ ॥ उदंड पै आर्ह्यी देखियले भक्त ॥ परि तूं आपुलें
हित न विचारिसी ॥ ४ ॥ अन्नेंसि उपवासी बैसलासि येथें ॥ काय देईल
तूतें विठ्ठल हा ॥ ५ ॥ थिता पुंडलीकें भाकेसी गोंविला ॥ त्यासि प्रयत्न
बळ नचले कांहीं ॥ ६ ॥ गोकुळीं करुनि चोरी आपुलें पोट भरी ॥
तो तुज निर्धारीं देईल काय ॥ ७ ॥ तूं निलाजिरा पाहीं तुज
लाज नाही ॥ वेळोवेळां कायी सांगों तुज ॥ ८ ॥ सांडून घरदार आपुला
संसार ॥ नाचतां विचार न करिसी मनीं ॥ ९ ॥ काम कष्ट तुवां सांडियले
आतां ॥ संसाराची चिंता कोण करी ॥ १० ॥ गोणाई झणे नाम्या नव्हे
रे हें भलें ॥ विठ्ठलनामें केलें आपणा ऐसें ॥ ११ ॥

॥ २९१ ॥ नाया झणे माते ऐक वो वचना ॥ श्री गेलों दर्शना नाय-
नाथा ॥ १ ॥ आंबड्या देउळीं जाहला संचार ॥ स्वरूपला श्रीर आ देहाचा
॥ २ ॥ वैदुनि तुज मज तुटला संबधु ॥ विठ्ठलाचा लंडु घेतला जीर्ण

॥ ३ ॥ लौकिक व्यवहार नाठवेचि कांहीं ॥ कल्पना ते देहीं आधीचना
 ॥ ४ ॥ टाळ दिंडी घेऊनि नाचतों रंगणीं ॥ तेणें माझ्या मनीं सुख वाटे
 ॥ ५ ॥ या देहघरसंसाराचा आलासे कंटाळा ॥ ह्मणोनि गोपाळा शरण
 आलों ॥ ६ ॥ पुत्र कलत्र येथें कायसीं बापुडीं ॥ जेणें रौरव कुंडीं वास घडे
 ॥ ७ ॥ तूं जरी ह्मणसीं हें सख संसारसुख ॥ तरी हें केवळ विख विस्तारलें
 ॥ ८ ॥ तेंचि हें जाण ह्मणोनि टाकियलें दुरी ॥ तें सेवितां उरी कैची माते
 ॥ ९ ॥ ह्मणोनि मी झालों या संतांचा दीन ॥ तेणें हारिला शीण जन्मांत-
 रिंचा ॥ १० ॥ नामा ह्मणे आतां मीतूपण कैचें ॥ मी या विठोबाचें
 शरणागत ॥ ११ ॥

॥ २९२ ॥ जनिता जीवविता सर्वज्ञ प्रतिपाळिता ॥ आढणीं सांभा-
 ळिता चराचरीं ॥ १ ॥ एक पांडुरंग दुजा नाही चांग ॥ ह्मणूनि याचा संग
 धरिला माते ॥ २ ॥ माझी तुज कांहीं करणें नलगे चिंता ॥ मज आहे
 पोसिता पांडुरंग ॥ ३ ॥ हा शरणागतांचा जाणे कळवळा ॥ हा पै कळि-
 काळा पाहों नेदी ॥ ४ ॥ केले कोटिवरी न मानी अपराध ॥ हें पै साजे
 ब्रीद पांडुरंगा ॥ ५ ॥ आर्क्षी आपुल्या सुखें असों भलत्या ठायीं ॥ प्रीती
 तया पार्यो जडली असे ॥ ६ ॥ तेणें उपकारें न विसंबे क्षण ॥ हातीं सुदर्शन
 घेऊनि उभा ॥ ७ ॥ जाणतां नेणतां राम गावों गीतीं ॥ जन्माची विश्रान्ति
 होय जेणें ॥ ८ ॥ ऐसी जीवलग होईल कैचें आन ॥ संचला परिपूर्ण
 सर्वांठायीं ॥ ९ ॥ इष्टमित्र बंधु सज्जन सोयरा ॥ माझिया संसारा हाचि एक
 ॥ १० ॥ नामा ह्मणे माते मज नचले मोहोपिसें ॥ तुह्यासि मज ऐसें होईल
 कई ॥ ११ ॥

॥ २९३ ॥ साधावया आत्मसुख ॥ तें हें विटेवरी देख ॥ १ ॥ नको जाऊं
 परदेशीं ॥ वास करीगे पंढरीसीं ॥ २ ॥ भाव धरूनि बळकट ॥ मुखीं नाम
 एकनिष्ठ ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे गोणाबाई ॥ सर्व सुख याचे पार्यो ॥ ४ ॥

॥ २९४ ॥ अगा ये विठोबा पाहें मजकडे ॥ कां गा केलें वेडें बाळ
 माझें ॥ १ ॥ तुझें काय खादलें त्वां काय दिधलें ॥ भलें दाखविलें देव-
 पण ॥ २ ॥ आर्क्षी ह्मणुं तूं रे कृपाळु अससी ॥ आतां तूं कळलासि
 पंढरिराया ॥ ३ ॥ कांरे देवपण आपुलें भोगूं पै जाणावें ॥ भक्तां सुख
 घावें हेळामात्रें ॥ ४ ॥ देव होऊनियां अपेश कां घ्यावें ॥ माझें कां बिघ-
 ढावें एकुलतें बाळ ॥ ५ ॥ तूं कैसारे देव या देशा वेगळा ॥ बांधितें तुझा गळा

परि संतां भ्यालें ॥ ६ ॥ तुझी करणी अवधी आर्ह्या ठाडकीच आहे ॥
 बोलोनियां काय हलकट व्हावें ॥ ७ ॥ जाणोनि पुंडलिक तुझी न पाहेचि
 वास ॥ तूं भला नव्हेस घरघेणा ॥ ८ ॥ तो बैस पै न ह्मणे तुज याचका-
 कारणें ॥ जडसी जीवें प्राणें साच्चिक भावें ॥ ९ ॥ झर्णी तूं आपुला
 करिसी बोभाट ॥ मग येईल बीट लोकाचारी ॥ १० ॥ थोरपणें नामा
 करी मज आधीन ॥ गोणाई ह्मणे चरण धरीन तुझे ॥ ११ ॥

॥ २१५ ॥ ऐके गोणाबाई ह्मणे केशिराज ॥ सदा आवडि ही नाम्या
 देवा ॥ १ ॥ संसारादि यासीं नावडेचि कांहीं ॥ मिठीच वो पायीं घात-
 लीसे ॥ २ ॥ नेणो याच्या जीवें घेतलेंसे कांहीं ॥ लोळणीच पायीं घात-
 लीसे ॥ ३ ॥ पुसें वो जीवींचें काय काय आवडे ॥ उबगोनि कोडें नेई
 यासी ॥ ४ ॥ देतां कांहीं न मागे नसतां कांहीं नेघे ॥ गुज पै न सांगे
 अंतरींचें ॥ ५ ॥ जन्मोनि सांकडें घातलें वो कैसें ॥ गिळील मज ऐसें वाट-
 तसे ॥ ६ ॥ मी भावासि भुललों सांपडलों याचे हातीं ॥ करील काय अंतीं
 नकळे कांहीं ॥ ७ ॥ एक वेळ मज सोडवीं यापासोनि ॥ दे कां मज
 लागोनि जीवदान ॥ ८ ॥ माझिये पै बोलें मजचि गोविलें ॥ यातें आपं-
 गीलें अनाथ ह्मणोनि ॥ ९ ॥ अंगोळिये धरितां खांदी वोळंगलें ॥
 आतां माझें केलें न चले कांहीं ॥ १० ॥ तूं आपुलिया मनीं विचारुनि
 पाहीं ॥ नामा आपला नेई आवडता ॥ ११ ॥ मायलेंक दोघे साम्राज्य
 करा ॥ घ्यावें धणीवरी सुख याचें ॥ १२ ॥ कठीण बोल तुझे बहुसाळ
 ऐकिले ॥ नाहीं त्यां गे पाहिलें मागें पुढें ॥ १३ ॥ चित्त तुझें कैसें सांठविलें
 माया ॥ कां करिसी वांया इष्ट तुटी ॥ १४ ॥ आतां तुझी कैसी झांकोळिली
 माया ॥ मज करिसी वांयां इष्ट तुटी ॥ १५ ॥ ऐसें देवाचें बोलणें ऐकोनि
 उदास ॥ नाम्या झाले क्लेश तयेवेळीं ॥ १६ ॥ नामा ह्मणे देवा ऐसें कैसें
 घडे ॥ सृष्टिही पै बुडे तरी न सोडी तुज ॥ १७ ॥

॥ २१६ ॥ धितें माझें प्रेम घेऊनि बैसला ॥ अश्रुनि नुठी बहिला
 नामा तुझा ॥ जीवें भावें सर्वस्वें घेतलें धरणें ॥ म्यां काय करणें ऐशियासी ॥
 कासया अपराध ठेविशील मज ॥ शिकवितें तुज नाहीं कोणी ॥ १ ॥ संसारा
 गांजले जन्ममरणा उबगले ॥ ह्मणोनि शरण आले भयाभीत ॥ कृपा
 उपजली जीवें अनुसरला ॥ जीव याचा गुंतला माझे ठायीं ॥ २ ॥ दवडितां
 वेगळें वोसंगा रिघालें बळें ॥ बोलतां हें सालेंभोळें करुणावचनीं ॥ तेणें

माझें हृदय कळवळलें ॥ झणोनि देखतां ढोळे निवती माझे ॥ ३ ॥ शरण
आलिया तें म्यां जरि अन्हेरावें ॥ कोणें आपंगावें सांग सत्य ॥ शत्रुभिन्न
आदिकरुनि सकळ ॥ दुःख अळुमाळ पडों नेदी ॥ ४ ॥ संसाराची येणें
सांडियेली सोयी ॥ प्राणें माझ्या ठायीं अनुसरला ॥ आतां याची लटिकी
करीं दूर आस ॥ नामा झणे उदास सर्वस्वासि ॥ ५ ॥

॥ २९७ ॥ तूझिया नाम्यानें देऊनियां चित्त ॥ जन्मुनियां आप्त केलें
मज ॥ १ ॥ इष्ट मित्र बंधु जननि जनक ॥ सर्व मीच एक करुनि ठेलों ॥ २ ॥
ऐसी याची करणी अझूनि नेणसी ॥ बाळ माझें झणसी चाळविलें ॥ ३ ॥
प्रेमाचें लाघव लावूनी माझ्या पार्यीं ॥ बांधिलें हृदयीं धरुनियां ॥ ४ ॥
वृत्तिसहित मन लाविलें राखण ॥ केलें जीवें जतन मजलागीं ॥ ५ ॥
उचंबळले नयन अंतरीच्या अनुरागें ॥ रात्रंदिवस जागे माझ्या ठायीं
॥ ६ ॥ बोले चाले परि लक्ष मजवरी ॥ बाहेर भीतरीं मजचि देखे ॥ ७ ॥
सर्व सुखा गुणारूपा देऊनि मिठी ॥ निर्गुणीं हिंपुटी होऊं नेदी ॥ ८ ॥ न मागे
नेघे न धरी सोय संसाराची ॥ कल्पना देहाची मावळली ॥ ९ ॥ ऐसें
येणें मज विश्वासें गोविलें ॥ सर्वत्र लाविलें मजचि कोडें ॥ १० ॥ निर्गुणीं
हा नामा न सोडी सर्वथा ॥ सांपडलों आतां एकरूप ॥ ११ ॥

॥ २९८ ॥ देवा माझें घर त्वां पूर्वीच घेतलें ॥ जें दरशना आलें बाळ माझें
॥ १ ॥ काय वर्म तूतें सांपडलें हातीं ॥ रिघालासि चिर्त्ती जेणें द्वारें ॥ २ ॥
लौकिक परिहार देशील कासया ॥ मी तुज ऐसेया बरवें जाणें ॥ ३ ॥ कटीं
कर ठेवूनि उभा गरुडपारीं ॥ पाहे तंव अंतरीं हारपला ॥ ४ ॥ नाहीं चलन-
वलन पासा पातें लागलें ॥ निरुतें लाविलें लक्ष तुझें ॥ ५ ॥ तुझी याची
खूण अंतरींची एकी ॥ दाविसील कीं भिन्न भिन्न ॥ ६ ॥ सांडियेली येणें
लौकिकाची लाज ॥ नव्हे माझा मज कांहीं केल्या ॥ ७ ॥ तुझे मुखें धाला
अनारिसा झाला ॥ अभिमान मावळला समूळ याचा ॥ ८ ॥ देहीं पै
असोनि विदेहि दिसत ॥ प्रेम वोसंडत हृदयकमळीं ॥ ९ ॥ अनाथा कैवारी
ऐसी वेदवाणी ॥ परीं कां नये अझूनि कवण तुज ॥ १० ॥ गोणाई झणे
माझा नामा देई हातीं ॥ लागेन पुढतापुढतीं तुझ्या पार्यीं ॥ ११ ॥

॥ २९९ ॥ वाचेचेनि बळें बोलसी आगळें ॥ मर्यादे बेगळें वांया जाण
॥ १ ॥ भ्रमलीसि आरजे न पाहसी आपणाकडे ॥ धारिष्ट केबडें पाहें तुझें

॥ १ ॥ नेई आपुला नामा काय चाढ आह्मां ॥ जरी आहे तुज मम-
तेचा ॥ ३ ॥ पाहें पां पूर्वीचा कवणीये जन्मींचा ॥ न कळे बुद्ध्या यात्रा
ऋणानुबंध ॥ ४ ॥ तो सरला कीं उरला विचारितां आपुला ॥ हा तुज
अंतरला कवण्या गुणें ॥ ५ ॥ सांडिला संसार लौकिक ॥ अविद्या अहंभा-
विक दोन्ही नाही ॥ ६ ॥ प्रपंचावेगळा नकळे याची लीला ॥ लागलीसे
डोळां प्रेममुद्रा ॥ ७ ॥ ऐसी याची स्थिति देखोनियां डोळां ॥ मज कां
वेळोवेळां छळीतेसि ॥ ८ ॥ जाणसी त्यापरी बुझावीं वो यातें ॥ जेणें सुखें
तूतें ओळखलें ॥ ९ ॥ याचेनि संसार चालवीन ह्मणोनि ॥ ऐसी भ्रांति
मनीं धरिली वांयां ॥ १० ॥ नामा तरी निमाला आह्मां अनुसरला ॥
तरंग उरला जेवीं जळीं ॥ ११ ॥

॥ ३०० ॥ मग पंढरिनाथ ह्मणे नाम्यासि ॥ तूं जाई गोणाईसि
घेऊनियां ॥ १ ॥ अतिशय कां इणें मांडिलासे फार ॥ मातेसि निष्ठुर
होऊं नये ॥ २ ॥ स्तनपान देऊनि मोहें पाळिलासी ॥ अंतर तियेसीं देऊं
नये ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे शरण आलों जिच्या भेणें ॥ तिचे हार्ती देणें
उचित नव्हे ॥ ४ ॥

॥ ३०१ ॥ नामयाची माता विनवीतसे संतां ॥ ह्मणे पुत्रनाथा काय
करूं ॥ १ ॥ नामा चालविला पंढरीये नेला ॥ विठ्ठलीं मीनला नामदेव
॥ २ ॥ नेणें अन्नपाणी शिवणी टिपणी ॥ अखंड चक्रपाणी हृदयीं वसे
॥ ३ ॥ संत ह्मणती गोणाई विपरीत अवधारिं ॥ नामा पंढरपुरीं वैष्णवां-
मार्जी ॥ ४ ॥

॥ ३०२ ॥ नामयासारखें निधान तुझे कुशीं ॥ धन्य एक तूं होसी
जगामार्जी ॥ १ ॥ धन्य वाचे सुख देखियेलें डोळां ॥ प्रेमाचा जिन्हाळा
अलोलिक ॥ २ ॥ धन्य तुझें कुळ धन्य तुझा वंश ॥ दिपासबें प्रकाश दिसे
जेवीं ॥ ३ ॥ धन्य तुझी काया धन्य वाचा मन ॥ करविलें स्तनपान नाम-
यासीं ॥ ४ ॥ धन्य हा दिवस तुवां केलें सार्थक ॥ खेळविलें कौतुकें नाम-
यासीं ॥ ५ ॥ धन्य तुझें भजन नाही नाम्याविण ॥ धन्य उदकपान केलें
तुवां ॥ ६ ॥ धन्य विश्रांतीसि केलें त्वां शयन ॥ ओसंगा घेऊन नामयासीं
॥ ७ ॥ तुझे धन्य कर कुरवाळिला नामा ॥ धन्य तो संभ्रमा स्नेह तुझा
॥ ८ ॥ धन्य कृपादृष्टि नाम्यातें पाजिलें ॥ केश कुरवाळिले बाळपणीं
॥ ९ ॥ ऐसी तूं धन्य जन्मोनियां धन्य ॥ तुझें नाम धन्य पिरवत ॥ १० ॥

धन्य तुझा नामा ज्याची भेटी आह्मां ॥ धन्य त्याचा प्रेमा निख
नवा ॥ ११ ॥

॥ ३०३ ॥ गोणाई ह्मणे रे विठ्ठला ॥ नाम्या हातीं भोंपळा दिला
॥ १ ॥ नारद वैष्णव जगजेठी ॥ त्यासी लाविली लंगोटी ॥ २ ॥
भीष्म वैष्णवाचा राव ॥ त्याचा सेना पुसला ठाव ॥ ३ ॥ रुक्मांगद तुझा
दास ॥ त्याचा गांव केला वीस ॥ ४ ॥ ताम्रध्वज राजा भला ॥ त्यासी
कर्बती घातला ॥ ५ ॥ अंजनीबाळ भक्त निकट ॥ त्यासीं केलें त्वां मर्कट
॥ ६ ॥ ध्रुवबाळ कोडीस वाणें ॥ त्याचें खुंटलें येणें जाणें ॥ ७ ॥ उपमन्यु
प्रेमें भक्ति करीत ॥ त्यासीं ठेविलें सागरांत ॥ ८ ॥ बळीराजा सदयाबळी
॥ त्यासी घातलें पाताळीं ॥ ९ ॥ व्यास वाल्मिक कवी गाढे ॥ त्यासीं
फिरवीसी वाडेकोडे ॥ १० ॥ हरिश्चंद्र ताराराणी ॥ वाहे डोंबा घरीं पाणी
॥ ११ ॥ पहा पहा राजा श्रीयाळ ॥ त्याचें मारियेलें बाळ ॥ १२ ॥ भक्तांसीं
नकळे तुझा पार ॥ हिंडविसी दारोदार ॥ १३ ॥ गोणाई ह्मणे विठो-
बाला ॥ काय उतराई होऊं तुला ॥ १४ ॥

॥ ३०४ ॥ अगाध महीमा यात्रा कार्तीकिये ॥ आला पंढरीये नाम-
देव ॥ १ ॥ भक्तां शिरोमणी श्रीपंढरीनाथा ॥ कृपाळु वा माता बाळ-
कासी ॥ २ ॥ धन्य नामदेव धन्य नामदेव ॥ हृदई पंढरिराव न विसंवे
॥ ध्रु० ॥ प्रेमळ हरीभक्त मिळोनी अपार ॥ करिताती गजर हरिनामाचा
॥ ३ ॥ नट नाट्य कीर्तन झळकती गरूडटके ॥ करिती ब्रह्मादीक पुष्पवृष्टी
॥ ४ ॥ नामघोष श्रवण सकळां समाधान ॥ चुकलें जन्ममरण कल्पकोटीं
॥ नामा ह्मणे जीव निवालावा येथें ॥ पहातां विठोबातें श्रम गेला ॥ ५ ॥

॥ ३०५ ॥ गरूडपाराजवळी नामदेव आला ॥ सन्मुख देखीला
पांडुरंग ॥ मेघःशाममूर्ती डोळस सांवळी ॥ तें ध्यान हृदयकमळीं धरोनि
ठेला ॥ १ ॥ धन्य नामदेव भक्तशिरोमणी ॥ ज्याचा चक्रपाणी येळाइतु
॥ ध्रु० ॥ पूर्वस्थिती सुखाचा झालासे अनुभव ॥ सकळ देहभाव पारुशले ॥
मन पांगुळलें स्वरूपी गुंतलें ॥ बोलणें खुंटलें प्रीतिमौन ॥ २ ॥ सबाह्य
अभ्यंतरी स्वरूप कोंदलें ॥ द्वैत निरसलें दृश्याकारें ॥ निजरूप निर्धारितां
नयन सोज्ज्वळ झाले ॥ रोमांच दाटले खरवरीत ॥ ३ ॥ आनंदघन बोळलासे
अंबरि ॥ वर्षाव सहस्रधारीं होतो तेथें ॥ तें क्षीर सेवीतां झालें समाधान ॥
चुकलें जन्ममरण कल्पकोटीं ॥ ४ ॥ सहज मुखें निवाला भवदुःख विस-

रला ॥ विमावा भेटला पांडुरंग ॥ नामा ह्मणे दृष्टी लागेल पा झर्णी ॥ घन्य पुंडलीकाचेनी जोडलें सुख ॥ ५ ॥

॥ ३०६ ॥ माता वाट पाहे' नामा अझुनी कां नये ॥ देखोनी विठ्ठल काय भुलला तेथें ॥ ऐसें सहज पाहातां हेंची दिसे साचें ॥ विठ्ठलीं मन त्याचें गुंतलेंसे ॥ १ ॥ काय सांगों माये झाला देवलसी ॥ जपतो अहर्निशीं विठ्ठलनाम ॥ धु० ॥ तान्ह भुक कांहीं आधीच ना मनीं ॥ विठ्ठल ह्मणोनी हाची छंद ॥ नेणों कवण्या गुणें भुलवीलें यातें ॥ विंदान आमुतें नकळे कांहीं ॥ २ ॥ दिशा अवलोकीतां प्राण नव्हे निश्चीत ॥ बहु क्षुधाक्रांत झाली असे ॥ तेथुनी लवलाहें धांवत निघाली ॥ माहाद्वारीं आली पहात पहात ॥ ३ ॥ तंव तो पांडुरंगा सन्मुख देखीला ॥ चित्रींचा लीहिला पुतळा जैसा ॥ नाहीं चलन वलन तटस्थ नयन ॥ केलें निंबलोण योगी जर्नी ॥ ४ ॥ तें देखोनी मातेसी थोर द्वेष आला ॥ क्रोधें अडसीला करीं धरोनी ॥ प्रेताचीये परी पडिला भूमीवरी ॥ देखोनी सुंदरी रुदना करी ॥ ५ ॥ मग उचलोनी ओसंगा धरिला पोटासीं ॥ ह्मणे कारे रुसलासी सांग नाम्या ॥ नीडळानीडळ दे मेळउनी आलिंगन ॥ झालें समाधान तयेवेळीं ॥ ६ ॥ दृष्टी उघडोनी नामा भोंवते जंव पाहे ॥ तंव सन्मुख माये देखीयेली ॥ सुद्धें सोइरीं सकळीकें मीळोनी ॥ करिती झडपणी नानापरी ॥ ७ ॥ माउली नव्हेसी तूं वैरी जाण ॥ माझ्या केशवाची खूण अंतरली ॥ शस्त्रे-वीण वधु केला अवचिता ॥ जीव तळमळीता जाऊं पाहे ॥ ८ ॥ आतां परतोनी माझी वाट पहासी ॥ साच रिपु होसी तरी जाण ॥ नामा ह्मणे जाई वो येथुनी ॥ मज जाय नीरउनी विठोवासी ॥ ९ ॥

॥ ३०७ ॥ नव मास वरी म्यां वाहीलासे उदरीं ॥ आस केली थोरी मज होसी ह्मणोनी ॥ सर्वां त्वारे नाम्या ऐसें काय केलें ॥ वर्नी मोकलीलें नीरंजनीं ॥ १ ॥ कारे नामदेवा झालासी निष्ठुर ॥ न बोलसी उचर समजे कांहीं ॥ धु० ॥ सज्जन सोइरीं सांडियेली लाज ॥ झालासी निर्लज्ज येक-सरा ॥ प्रेमपिसें तुज लाविलें विठ्ठलें ॥ रूप दाऊनि केलें तन्मय तुज ॥ २ ॥ यासी सेवीलिया कैची बाप माय ॥ सर्व हाची होय सर्वांठायीं ॥ ऐसीयाचा संग धरियेला तुवां ॥ परिणामीं अनुभवा जाणसील ॥ ३ ॥ संतसनका-दिकां लावियेलें वेधीं ॥ तीहीं संसार उपाधी सांडियेली ॥ विठ्ठल विठ्ठल हेंचि पै चिंतन ॥ वीटसहित चरण धरीयेले ॥ ४ ॥ शिकवितों बहुत ना-

म्याचे न मोहरे चित्त ॥ पाहतसे तटस्थ तन्मय दृष्टी ॥ नामा ह्मणे माते
वांयां कष्टसी ॥ विठोबा जीवेसी जडला मज ॥ ५ ॥

॥ ३०९ ॥ वडील वडील आमुचे बोलती ती परी ॥ तुज ऐसा श्री-
हरी देवो नाही ॥ दर्शना आलिखा पाडीसी आन्हांटा ॥ मन मारुनी चो-
होटा भुलविसी तूं ॥ १ ॥ ऐस कैसा कोणे केलासीरे देव ॥ आमुच्या
जाणीया खेव आणियेला ॥ धु० ॥ माझें बाळ तूझ्या दर्शनासीं आलें ॥
तें त्वां भुलवीलें केशीराजा ॥ रात्री दीवस तुझ्या नामाचारे छंदु ॥ गोविंद
गोविंद ह्मणतसे ॥ २ ॥ तान्हभूक वीसरला पीसाट पै झाला ॥ नोळखे
मजला काय करूं ॥ परतोनी संसाराची सांडीयेली आस ॥ बोलतो उदास
सर्वापरी ॥ ३ ॥ लोकांची लेंकुरें कांगा चाळविसी ॥ आपणा ऐसें करसी
भलत्यासी ॥ आणीक असतां नाश वेगळा थोर ॥ मग माझा विचार
कळतां तुज ॥ ४ ॥ तुज एक वर्म पुढलीक आहे ॥ जेणें जडवीले पाय
बीटेवरी ॥ याहुनी आणीक आधीक पावसी ॥ अह्मां दुबळ्यासी कष्टवितां
॥ ५ ॥ मागें पुढें तूज ऐसेंची फावलें ॥ तें तव नचले मजसी कांहीं ॥ जीव
मी देईन कीं नामा नेईन ॥ नांव मी करीन गोतां माझी ॥ ६ ॥ आतां
बरवें विचारीं अगा ये श्रीहरी ॥ माझा नामा करीं मज आधीन ॥ नाहीं
तरी जीवित्व बेंचीन तुझ्या पायीं ॥ विनवीते गोणाई केशीराजा ॥ ७ ॥

॥ ३१० ॥ अगा ये विठोबा पाहें मजकडे ॥ कां गा केलें वेढें बाळ
माझें ॥ तुझें काय खादलें त्वां काय दीधलें ॥ भलें दाखविलें देवपण ॥ १ ॥
आह्मीं ह्मणो तूरे कृपालु आहेसी ॥ आतां तूं कळलासी पंढरिराया
॥ २ ॥ देवपण आपुलें भोगूं पै जाणावें ॥ भक्तां सुख द्यावें हेळा मात्रें ॥ ३ ॥
देव होऊनियां आपेश कां घ्यावें ॥ माझें कां विघडावें एकूलतें ॥ ४ ॥ तूं कैसारे
देव या देशा वेगळा ॥ बांधतें तुझा गळा परी संतां भ्यालें ॥ तुझी करणी
आह्मां ठावकीच आहे ॥ बोलोनियां काय हालकट न्हावें ॥ ५ ॥ जाणो-
नी पुढलीकु तुझी न पाहेची वाट ॥ तूं भला नव्हेस घरघेणा ॥ तो बैसेन
ह्मणे तुजयाची कारणें ॥ जडसी जिवें माणें सात्वीक भावें ॥ ६ ॥ ह्मणी तूं
आपुळा करिसी बोभाट ॥ मग येइल बीट लोकाचारी ॥ थोरपणें नामा
करी मज आधीन ॥ गोणाई ह्मणे चरण धरिन तुझे ॥ ७ ॥

॥ ३११ ॥ अरे नामदेवा नव्हेसी लेंकरूं ॥ जाणसी विचार संसा-
त्की ॥ श्रीवृष्णाष्टिण्या त्वां घाबलेंसें पाणी ॥ न पाहासी परतोनी घराकडे

॥ १ ॥ कैसी तुझी भक्ती या देशा वेगळी ॥ संसाराची होळी केली नाम्या
 ॥ धृ० ॥ उदंड पै आह्मी देखीयेले भक्त ॥ परी तू आपुलें हीत न विचारिसी ॥
 अन्नैवीण उपवासि बैसलासि येथें ॥ काय देईल तूतें विट्ठल हा ॥ २ ॥
 पुंडलिकें गोंवीला आजुनी उभा केला ॥ त्यासी प्रयत्न बळ नचले कांहीं ॥
 गोकुळीं करि चोरी हा आपुलें पोठ भरी ॥ तो तुज निर्धारीं देइल काई ॥ ३ ॥
 तूं निलाजरा पाहीं तुज लाज नाही ॥ वेळोवेळां काइ सांगों तुज ॥ सांडोनी
 घरदार आपुला संसार ॥ नाचतां विचार न करिसी ॥ ४ ॥ कामकष्ट तुंबा
 सांडीयेले आतां ॥ संसाराची चिंता कोण करी ॥ गोणाइ ह्मणे नाम्या
 नव्हेरे हें भलें ॥ विट्ठल नामें केलें आपणा ऐसें ॥ ५ ॥

॥ ३११ ॥ नामा ह्मणे माते ऐक हो वचना ॥ मी गेलों दर्शना नाग-
 नाथा ॥ आवढ्या देऊळीं झाला हा संचारू ॥ पारुषला धीरू या देहाचा
 ॥ १ ॥ तैहुनी तुज मज तूटला संबंधु ॥ विट्ठलाचा छंदु घेतला जीवें ॥ धृ० ॥
 लौकिक वेव्हार नाठवेची कांहीं ॥ कल्पना ते देहीं आथीचना ॥ टाळदिंडी
 घेउनियां नाचतों रंगणी ॥ तेणें माझ्या मनीं सुख वाटे ॥ २ ॥ या घरसं-
 साराचा आलासे कंटाळा ॥ ह्मणोनीं गोपाळा शरण आलों ॥ पुत्र कलत्र
 तेथें कायसीं बापूडी ॥ जेणें रोख कुंडीं वास घडे ॥ ३ ॥ तूं जरी ह्मणसी
 सत्य संसारसुख ॥ तरी केवळ हें विख विस्तारलें ॥ तेंचि हें जाणोनीं
 टाकियेलें दूरीं ॥ तें सेवितां उरी कैची मातें ॥ ४ ॥ ह्मणोनी मी झालों या
 संतांचा दीन ॥ तेणें हरिला शीण जन्मांतरींचा ॥ नामा ह्मणे आतां मीतूं-
 पण कैचें ॥ मी या विठोबाचें शरणांगत ॥ ५ ॥

॥ ३१२ ॥ गोणाइ ह्मणे नाम्या राहिलासी उदरीं ॥ तैहुनी मी
 करीं आस तुझी ॥ उपजलासी तें मज झाला संतोष ॥ आनंद उल्लास
 वाटे जीवा ॥ १ ॥ गण गोता माजीं केलें बारे नांव ॥ पंढरीचा देव प्रसन्न
 केला ॥ धृ० ॥ रात्रंदिवस लेखी अंगोळी बरी ॥ तूं मज संसारीं होसी
 ह्मणोनी ॥ तंव तुज अवचितीं उपजली बुद्धी ॥ भोंपळा हा खांदी आवडला
 ॥ २ ॥ हार्तीं टाळ घेऊनीं करीसी आळवणी ॥ घागरीया चरणीं बांधो-
 नियां ॥ सांडोनी घरदार आपूला संसार ॥ नाचतां विचार न धरीसी ॥
 ॥ ३ ॥ नव्हे तें करितां कोण असे बारिता ॥ परी त्वां अपुल्या हिता
 प्रवर्ताविं ॥ मी एक आहे तब करीन तळमळ ॥ मग तुझा सांभाळ करील
 कोण ॥ ४ ॥ या विट्ठलावांचुनी तुज नाहीरे संसार ॥ हा बोल निर्धार

सख माझा ॥ कोण्या गुणें तुवां घेतलें धरणें ॥ गोणाइ ह्मणे करणें फ-
ळासी आलें ॥ ५ ॥

॥ ३१३ ॥ आपणा वेगळा कशाला निवडीसी ॥ कां मज दवडीसी
सांग नाम्या ॥ बरवें पुत्रपण झालासी उत्तीर्ण ॥ आतां अभीमान पाहें
माझा ॥ १ ॥ तुज नेल्यावांचून नव जाय येथून ॥ पंदरी गिळीन विठोवा
साहित ॥ धृ० ॥ जरीं झालासी शाहाणा तरी माझें लेंकरूं ॥ माझा आहे
वेव्हारू या विठ्ठलासी ॥ हा दानवातें छळी आपणा ह्मणवी बळी ॥ तें
मज जवळी नचले कांहीं ॥ २ ॥ विटेमहित चरणीं बांधीन आपुला गळा ॥
क्षण जीवा वेगळा जाउं नेदी ॥ आसनीं शयनीं न विसंबें भोजनीं ॥ घालीन
मुरडोनी हृदयामार्जी ॥ ३ ॥ या देहाचा संकल्प आलेसें करोन ॥ घात-
लेसें पाणी घरादारां ॥ हा त्रिभुवनीं समर्थ मी असें जाणत ॥ पाहेन पुरु-
षार्थ आजी याचा ॥ ४ ॥ अट्टावीस युगें भरलीं तया बोला ॥ धरोनी उभा
केला पुंडलीकें ॥ गोणाइ ह्मणे देवा होइका शाहाणा ॥ वांया कां पर-
धना धरिसी लोभ ॥ ५ ॥

॥ ३१४ ॥ जनीता जीवविता सर्वज्ञ पाळीता ॥ आढणी प्रतिपाळिता
चंराचरीं ॥ एक पांडुरंग दुजा नाहीं चांग ॥ ह्मणोनी याचा संग धरिला माते
॥ १ ॥ माझी कांहीं तूज करणे नलगे चिंता ॥ मज आहे पोशीता पांडूरंग
॥ धृ० ॥ हा शरणागताचा जाणें कळवळा ॥ हा पै कळीकाळा पाहोंनेदी ॥ केले
कोटीवरी न मनी अपराध ॥ हें पै साजे ब्रीद पांडूरंगा ॥ २ ॥ आर्ह्यी आपुल्या
सुखें असों भलने ठाई ॥ प्रीति तया पार्यी जडली असे ॥ तेणें उपकारें न विसंबे
क्षण ॥ हार्ती सुदर्शन घेउनी उभा ॥ ३ ॥ जाणता नेणता राम गाऊं गीतीं ॥
जन्माची विश्रांती होय जेणें ॥ ऐसें जीवलग होईल कैचें आन ॥ संच-
लें परिपूर्ण सर्वां ठार्यी ॥ ४ ॥ ह्मणोनी इष्टमित्र बंधु सज्जन सोईरा ॥
माझीया संसारा हाची एकू ॥ नामा ह्मणे माते मज नलगे मापीसें ॥
तुझांसी मज ऐसें होईल पै ॥ ५ ॥

॥ ३१५ ॥ जन्मासी येऊनी पराक्रम धरी ॥ कां होशी संसारीं
भूमिभार ॥ आणीकांचीं मुलें संसारीक कैसीं ॥ तूं मज झालासी कुलक्षण
॥ १ ॥ कैसी नाहीं तुज या लोकांची लाज ॥ हेंचि तों मज नवल वाटे
॥ धृ० ॥ अभीमान अहंकार सांडोनियां जर्गी ॥ नाचतोमी रंगी गीत

गात ॥ तुजहूनि लोक ओहेती अज्ञान ॥ न विसंबती क्षण मायबापा ॥ २ ॥ याचीं कांरे तुवां धरीयेली आस ॥ हा तव कवणास शाला नाही ॥ यातें जे भजती त्याचें नुरे कांहीं ॥ हा देव नव्हे पाहीं धरघेणा ॥ ३ ॥ याचें नांव चक्रपाळ हा ब्रह्मादिकां आकळ ॥ तो कैसा कृपाळ दीनांलुगीं ॥ होणार सारिखी तुज रचिली बुद्धी ॥ देव नव्हे त्रिशुद्धी मारकु जगीं ॥ ४ ॥ ज्याचें खुंटतें तो लागे याची पंथें ॥ माऊली ह्मणुनी तूतें सांगतेंरे ॥ गोणाइ ह्मणे नाम्या हें नव्हे भलें ॥ विठोबानें केलें आपणा ऐमें ॥ ५ ॥

॥ ३१६ ॥ बाघाचीया गळा बांधलीसे गाय ॥ तैसी तूंगे माय लोभापर ॥ १ ॥ तैसे मज संसारीं घालीसील खेवां ॥ कैसें तुझ्या जीवा गोड वाटे ॥ धृ० ॥ विषाचें गराळ पाजिसी केवळ ॥ हृदय कोमळ कैसें तुझें ॥ २ ॥ नामा ह्मणे मज आदींतीं एकु ॥ जननी आणि जनकु पांडुरंग ॥ ३ ॥

॥ ३१७ ॥ बहुत दिवस भरले पै गोपाळा ॥ अगा ये विठ्ठलाकणव नये ॥ नामा माझा वेगीं देई माझ्या हातीं ॥ जाउंदे परती अनाथनाथा ॥ १ ॥ खाऊं जेऊंतुज असोस पै देऊं ॥ कीर्ति तुझी गाऊं जगा मार्जी ॥ धृ० ॥ तुज काय उणें ब्रह्मांड नाइका ॥ नव्हेसी मजसारिखा एक देसी ॥ अनंत ब्रह्मांडें क्षणें घडमोडीसी ॥ कां मज दुर्बळीसी कष्टवीलें ॥ २ ॥ तुज दुजेपणाचा सहज आला वीट ॥ तूं तव एकट एकलाची ॥ ऐसी कीर्ति वेद वर्णीती पुराणें ॥ तें कां लाजिरवारें करिसी देवा ॥ ३ ॥ तूं कृपेचा कोंवळा ह्मणति विश्वजन ॥ त्या तुझें निर्वाण कळलें नाही ॥ मैद मुद्रा धरणें गळां तुळसी माला ॥ निवटितोसी गळा न कळतां ॥ ४ ॥ आतां आपुला भ्रमु राखे तो शहाणा ॥ झणीं माझ्या निर्वाणा पहासी देवा ॥ गोणाइ ह्मणे माझा नामा देउनी हातीं ॥ अंगिकारीं कीर्ति पंदरि राया ॥ ५ ॥

॥ ३१८ ॥ तुझा नामा तुज व्हावा जन्मोजन्मीं ॥ काय यासी आर्ह्यीं करूं शकों ॥ मर्यादा सांडोनी बोलसी कठीण ॥ करिसी वायांवीण इष्टतुटी ॥ १ ॥ ऐसें कांहीं सुख अनुपम्य दाखवीं ॥ जया ओळखी जी- र्वा नीजरूपा ॥ धृ० ॥ जेणें लोंभें त्याचें मन मार्गे मोहरे ॥ कृत्ति सहित

वीरे ठाई ठाई ॥ तेणें या जन्माचे विसरोनी संताप ॥ सोय आपेआप धरिल तुझी ॥ २ ॥ जरीं तूं देखतीस स्वहित पूर्वीं याचें ॥ तरीं कां चित्त त्याचें त्रास घेतें ॥ संसार करितां कांहीं न देखेची सुख ॥ ह्मणोनी विन्मुख झाला तुज ॥ ३ ॥ वरपंगाचें पेहें पाजीसिल काय ॥ हा निजसुखीं धाय ऐसें करीं ॥ तरींच तूं निजाची लोभापर माता ॥ ह्मणोनी श्लाघ्यता जगामाजी ॥ ४ ॥ आतां असो सहज येणें वीण काय काज ॥ मी बोलीलों तुज कळेल तें करीं ॥ नामा ह्मणे देवा ऐसें काय केलें ॥ काय तुज वेगळें जीवन माझें ॥ ५ ॥

॥ ३१९ ॥ माझा नामा जंव नाम रूपासीं आला ॥ जो ह्मणों लागला घरदार ॥ तंव कैसें विघ्न उदेलें मे माये ॥ नामा पंढरिरायें भुलविला ॥ १ ॥ सांग बा विठ्ठला म्यां काय केलें ॥ नाम्या कां भुलवीलें कवण्या गुणें ॥ धृ० ॥ आर्ह्मींगा शिपीये अनाथें पै दीनें ॥ करूं शिवणें टिपणें पोट भरूं ॥ त्यासीं तुवां आतां आणियेला क्षयो ॥ कैचा आह्मां देवो निर्मीलासी ॥ २ ॥ असतां चराचर न बुडतां हे सृष्टी ॥ कां गा घेसी पाठी दुर्बळीची ॥ एकंवाळ माझें धरिली त्याची आस ॥ त्या कैसी निराश मांडीयेली ॥ ३ ॥ दीसां मासां गर्भ जाणोनीयां पोटीं ॥ त्याची आस मोठी करिती लोक ॥ एवढा माझा नामा कैसेन वीसरेन ॥ देई कृपादान दुर्बळीसी ॥ ४ ॥ तूं अनाथा गोसावी दीनाचा कैवारी ॥ तें ब्रीद श्रीहरी काय झालें ॥ विघडीलें पाडस करीं एकेठायीं ॥ विनवीते गोणाइ केशीराजा ॥ ५ ॥

॥ ३२० ॥ तुझीया नाम्यानें बळी देउनी चित्त ॥ जन्मूनियां आस केलें मज ॥ इष्ट मित्र बंधु जननी जनक ॥ सर्व मीच एक करुनी ठेला ॥ १ ॥ ऐसी याची करणी आजोनी नेणसी ॥ बाळ माझें ह्मणसी चाळविलें ॥ २ ॥ प्रेमाचें लाघव लाउनी माझ्या पायीं ॥ बांधलें हृदयीं धरोनियां ॥ वृत्तिसहित मन लावीलें राखण ॥ केलें जीवें जतन मजलागीं ॥ ३ ॥ उचंबळले नयन अंनरीच्या अनुरागे ॥ रात्रंदिवस जागे माझ्या ठायीं ॥ बोले चाले परी लक्ष मजवरी ॥ बाहेरी भीतरीं मज देखे ॥ ४ ॥ सर्व सुख गुणा रूपा देउनी मीठी ॥ आणि निर्गुणीं हिंपुटी होऊं नेदी ॥ न मागे न घेन धरी सोय संसाराची ॥ कल्पना देहीचीं माबळली ॥ ५ ॥ ऐसें येणें

मज विश्वासीं गोंविलें ॥ सर्वत्र लावीलें मजची कडे ॥ निर्गुणीं हा नामा न सोडी सर्वथा ॥ सांपडला आतां एकरूपा ॥ ५ ॥

॥ ३२१ ॥ बुडविली क्रीया बुडविलें कर्म ॥ बुडविला धर्म पाहा येणें ॥ तुझीया नामाचें लागलेंसे पिसें ॥ असोनी न दीसे लोकाचारिं ॥ १ ॥ नेणों काय कळे तुवां वागवीला ॥ संबंधु तुटला मज नाम्याचा ॥ ध्रु० ॥ बुडविला आचार बुडविला विचार ॥ बुडविला संसार कुळासहित ॥ आपुलें पारिखें सर्वथां सारीखें ॥ नेणों कवणा सुखें वेडावला ॥ २ ॥ बुडविला मोहो बुडविली ममता ॥ बुडविली अहंता मीतूपण ॥ हा नेणे वेव्हार कां इंद्रियांचें सुख ॥ अखंड याचें लक्ष तुझे पायीं ॥ ३ ॥ बुडविली कल्पना समुळीं वासना ॥ बुडविली सेवा त्रिविध कैसी ॥ हांसे नाचे प्रेमें फुंदतु डुल्लतु ॥ अहर्निशीं गातु नाम तुझें ॥ ४ ॥ असोनी नसता केला ये संसारीं ॥ म्यां वाहिला उदरीं तैसा नाहीं ॥ गोणाइ ह्मणे देवा त्वां केली निरास ॥ चाळविलें उदास बाळ माझें ॥ ५ ॥

॥ ३२२ ॥ गोणाइ ह्मणे ऐकें केशीराजा ॥ सदां अरज तुझे नामें देवा ॥ नेणों याच्या जीवें घेतलेंसे काई ॥ लोळणीच पायीं घाली तुझे ॥ १ ॥ पुसे या जीवींचें या काय आवडे ॥ उगउनी कोडें नेई यासी ॥ देतां कांहीं न घे नसतां कांहीं न मागे ॥ ध्रु० ॥ गुज पै न सांगे अंतरींचें ॥ जन्मोनी सांकडें घेतलें वो कैसें ॥ गिळील मज ऐसें वाटतसे ॥ २ ॥ मी भावार्मी भुललों सांपडलों याच्या हातीं ॥ करील काय अंतीं नकळे कांहीं ॥ एक वेळ मज सोडवीं यापासोनी ॥ दे कां मज लागोनी जीवदान ॥ ३ ॥ माझीया पै बोलें मजची गोंविलें ॥ यातें आपंगीलें अनाथ ह्मणोनी ॥ अंगोळीये धरितां खांदीये वोळंगलें ॥ आतां माझें केलें नचले कांहीं ॥ ४ ॥ तूं आपुले मनीं विचारून पाहीं ॥ नामा आपुला नेई आवडता ॥ मायलेंक दोघें सामराज्य करीं ॥ घेई धनिवरी सुख याचें ॥ ५ ॥ कठीण बोल तुझे बहुसाळ ऐकीले ॥ नाहीं त्वां पाहिलें मागें पुढें ॥ चित्त तुझें कैसें सांठवले माया ॥ कां करिसी वांयां इष्टतुटी ॥ ६ ॥ ऐसें देवाचें बोलणें ऐकोनी उदास ॥ नाम्या झाले क्लेश तयेवेळीं ॥ नामा ह्मणे देवा ऐसें कैसें घडे ॥ सृष्टि हे पै बुडे परी न सोडीं तुज ॥ ७ ॥

॥ ३२३ ॥ विश्वजन मोहना कपटीया नारायणा ॥ काय देवपणा मिरवितोसी ॥ दर्शना आलिया हृदयीं संचरसी ॥ देहभाव घेसी हिरोनियां

॥ १ ॥ या विश्वा वेगळें नवल तुझें करणें ॥ सांगावें गाऱ्हाणें कोणापासीं
 ॥ धृ० ॥ सर्वांग सकुमार परी हृदयीं कठीण थोर ॥ नेणसी जेव्हां रे मज
 दुर्बळीचें ॥ मज अनाथाचें बाळ वेधोनी मोहिलें ॥ बहुत दुःख झालें सांगों
 कोणा ॥ २ ॥ कासया पितृभक्ती पुंडलिकें केली ॥ विवसी आणिली पंढ-
 रीसीं ॥ माया दुखऊनी मोहिंसी बाळकें ॥ देवपण निकें कैसें तुझें ॥ ३ ॥
 यातें अनुसरल्या कैंची बाप माय ॥ नाठवेची सोय संसाराची ॥ ऐसीयानें
 संग धारिला तुझा देवा ॥ प्रत्यक्ष अनुभवा आलें मज ॥ ४ ॥ माझीया
 मनींचें जाणोनियां गुज ॥ कांहींएक तुज सांगें मीं ॥ माझा नामा लावीं
 संसाराचे सोई ॥ विनवीते गोणाई केशवातें ॥ ५ ॥

॥ ३२४ ॥ निर्गुणपणाचा अभिमान सांडिला ॥ निगम लाजविला
 नारायणा ॥ कपटकरोनि भक्तांसी तारिंसी ॥ तुझा तूं ठकसी पंढरिराया
 ॥ १ ॥ ठकुनी पुंडलिकासी न्यावया वैकुंठासी ॥ या बुद्धीं आलासी पंढ-
 रीये ॥ तंव त्या भक्तराजें धरीयेलें चित्तें ॥ परतोनि मागुतें जाऊं नेदी ॥ २ ॥
 अष्टावीस युगें गेलीं विचारितां ॥ निर्गम सर्वथा नव्हे देवा ॥ मग कटा-
 वरीं कर धरोनियां धीर ॥ उभा निरंतर राहिलासीं ॥ ३ ॥ सर्व घे प्रेमें ते
 हीरोनि बांधिले ॥ विचारें साधिले कोणेकोणा ॥ द्वारीं द्वारपाळ झालासी
 अंकित ॥ सांग बुद्धीमंत कोण ऐसा ॥ ४ ॥ नाथीलेंची करिंसी आपणा
 गोंविंसी ॥ बोल कां ठेविंसी नामयातें ॥ गोणाई ह्मणे तूझें नकळे विंदान ॥
 देई कृपादान बाळ माझें ॥ ५ ॥

॥ ३२५ ॥ माझें घर त्वां पूर्वींच बुडवीलें ॥ जें दर्शनासीं आलें बाळ
 माझें ॥ नेणों काय वर्म तूझें सांपडलें हातीं ॥ रिघालासी चित्तीं जेणें द्वारें ॥ १ ॥
 लौकिक परिहार देसील कासया ॥ मी तुज ऐसीया बरें जाणें ॥ धृ० ॥
 कटीं कर ठेउनी ऊभा गरुडपारीं ॥ हें तंव अंतरीं हारपला ॥ नाहीं चळण-
 वळण न लावी पात्यापातें ॥ लागलें नीरुतें लक्ष तुझें ॥ २ ॥ तुझी याची
 खूण अंतरींची येकी ॥ दाविंसी लोकीकीं भिन्नपण ॥ सांडियेली येणें
 लौकिकाची लाज ॥ नव्हे माझा मज कांहीं केल्या ॥ ३ ॥ तुझेनीं सुखें
 धाला आनारीसा झाला ॥ अभिमान मावळला समूळ याचा ॥ देहीं पै
 असोनी विदेही दीसत ॥ प्रेमें बोसंडत हृदयकमळीं ॥ ४ ॥ तूं अनाथा
 कैवारी ऐसी वेदवाणी ॥ परी कां नये अजोनी कणव तुज ॥ गोणाई ह्मणे
 माझा नामा देई हातीं ॥ लागेन पुढतां पुढतीं तुझे पायीं ॥ ५ ॥

॥ ३२६ ॥ वाचेचेनीं बळें बोलसी आगळें ॥ मर्यादे वेगळें वायांवीण ॥
 भ्रमलीसी आरजे न पाहसी आपणाकडे ॥ धारिष्ट्र केवढें पाहें तुझें ॥ १ ॥
 नेईं आपला नामा काय चाड आह्मां ॥ जरी आहे तुज भ्रमा ममत्वाचा
 ॥ धृ० ॥ पाहेंपां पूर्वींचा कवणीये जन्मींचा ॥ नकळे तुझा याचा ऋणानु-
 बंध ॥ तो सरला कीं उरला विचारितां आपुला ॥ हा तुज अंतरला कवण्या
 गुणें ॥ २ ॥ येणें सांडीला संसार वेव्हार लौकिक ॥ अविद्या अहंभावि-
 क दोन्हीं नाहीं ॥ हा प्रपंचावेगळा नकळे याची लीळा ॥ लागलासे
 डोळां प्रेम मुद्रा ॥ ३ ॥ ऐसी याची स्थिति देखोनियां डोळां ॥ मज कां
 वेळोवेळां छळीतेसि ॥ जाणसी सा परी बुजावीं वो यातें ॥ जेणें सुखें तूतें
 ओळखिल ॥ ४ ॥ याचेनी संसार चालवीन ह्मणोनी ॥ ऐसी भ्रांती मनीं
 धरिली बायां ॥ नामा तरि नीमाला आह्मा अनुसरला ॥ तरंगु विराला
 जळीं जेंवी ॥ ५ ॥

॥ ३२७ ॥ नामयामारीखें निधान तुझे कुसी ॥ धन्य तूं वो होसी
 जगा माजी ॥ धन्य याचें सुख देखीयेलें डोळां ॥ प्रेमाचा जिव्हाळा
 आलोलिक ॥ १ ॥ धन्य तुझें कूळ धन्य तुझा वंश ॥ दिपासवें प्रकाश
 दीसे जेंवी ॥ धृ० ॥ धन्य तुझी काया धन्य वाचा मना ॥ करवीलें स्तन-
 पान नामयासी ॥ धन्य हा दिवम तुंवा केलें सार्थक ॥ खेळवीलें कौतुकें नाम-
 यासीं ॥ २ ॥ धन्य तुझें भोजन नाहीं नाम्याविण ॥ धन्य उदकपान केलें
 तुवां ॥ धन्य विश्रांतीसीं केलें त्वां शयन ॥ वोसंगा घेऊन नामयासीं ॥ ३ ॥
 तुझे धन्य कर कुरवाळिला नामा ॥ धन्य तो संभ्रमा स्नेह तुझा ॥ धन्य कृपा
 दृष्टी नाम्यातें पाहिलें ॥ केंस कुर्वाळीले बाळपणीं ॥ ४ ॥ ऐसी तूं ओ
 धन्य जन्मोनियां धन्य ॥ तुझें नाम धन्य मीरवत ॥ धन्य तुझा नामा ज्याची
 भेदी आह्मां ॥ धन्य साचा प्रेमा नित्य नवा ॥ ५ ॥

॥ ३२८ ॥ लावोनी भवभय तुंवा केलें साचें ॥ देह नव्हे याचें ऐसें केलें ॥
 सुखभोग सर्व दिलहा टाकोनियां ॥ नेणें तुझ्या पायां परतें कांहीं ॥ १ ॥
 ऐसें काय केलें नाम्या चाळवीलें ॥ समूळ बुडविलें आपणा माजीं ॥ धृ० ॥ आह्मां
 दुर्बळाचा करोनियां घात ॥ केला वाताहात घरचार ॥ आतां तुजवीण को-
 णाचे साडली ॥ पाळिली पोसिली तुझी देवा ॥ २ ॥ संकटीं उदरीं बाहिली
 म्यां आशा ॥ होता भरंवसा थोर याचा ॥ तंव त्वां आपुल्या लावीवेली सोई ॥
 नव्हे मज कांहीं ऐसा केला ॥ ३ ॥ काया वाचा मनं सांडोनियां मज ॥ अनु-

सरला तुज मनोभावें ॥ नकळे तुझी माव काय या दावीलें ॥ परतेनासें केलें
चित्त याचें ॥ ४ ॥ आतां माझा शीण निवारील कोण ॥ एका तुजवीण
पांडुरंगा ॥ गोणाइ ह्मणे देवा देई जीवदान ॥ मुखाचें निधान नामा
माझा ॥ ५ ॥

॥ ३२९ ॥ राही रकुमाइ सखभामा माता ॥ शिवाय कांता बहुतां परी ॥
संत सनकादिक साक्ष हे सकळ ॥ येणें माझें बाळ चाळवीलें ॥ १ ॥ हा
काय अमुचा धनी कीं गोसावी ॥ नाही तें शिकवी लेंकुरासी ॥ धृ॥ झाला देव
तरी पडों याच्या पायां ॥ मैं दावें केलीया भलें नव्हे ॥ भीड तुटलीया
नेईन चौघां चारीं ॥ होईल समसरी याची मज ॥ २ ॥ देव कांहीं आह्मीं
नसतें ऐकीलें ॥ परी नाही देखीलें ऐसें कोठें ॥ दर्शनेची जेथें जीवि-
त्वाची हानी ॥ नाठवे परतोनी घराचार ॥ ३ ॥ कैची ओ पंढरी मी वो
काय जाणें ॥ याच्या पुत्रपणें देखीलें ॥ या देवासी भेटीं जन्म मरणें
तुटी ॥ मावळली गोंष्टी संसाराची ॥ ४ ॥ तुह्मी औघ्याजनीं याच्या
सांगातिनीं ॥ पुसा याचे मनीं काय आहे ॥ देऊनिया नांवा मज लावा
वाटे ॥ गोणाइ ह्मणे वोखटें न करीं देवा ॥ ५ ॥

॥ ३३० ॥ अरे विठोबा आतां पाहें मजकडे ॥ कारे केलें वेडें
बाळ माझें ॥ तुझें उच्छिष्ट खादलें त्वां काय दीधलें ॥ भलें दाखवीलें देवपण
॥ धृ० ॥ अर्धी त्वां तयाचें भोगुं पै जाणावें ॥ भक्तां सुख द्यावें आनंदाचें
॥ १ ॥ गोणाइ ह्मणे देवा तुज बांधलें दावें ॥ तरी तुज भ्यावें लागे
संतां ॥ २ ॥

॥ ३३१ ॥ हरी त्वां कोणाचें बरवें केलें ॥ पूर्ण आह्मां कळों आलें ॥
नारद वैष्णव जगजेठी ॥ सासि लावीली लंगोटी ॥ १ ॥ मयुरध्वज राजा
भला ॥ सासि कर्वतीं घातला ॥ २ ॥ बळी दानशीळ भला ॥ तुंवा पाताळीं
घातला ॥ ३ ॥ भीष्म वैष्णवांचा राव ॥ साचा बाणें पुजिला ठाव ॥ ४ ॥
रुक्मांगद हरिचा दास ॥ साचा गांवच केला वोस ॥ ५ ॥ बाळ एकुलतें
एक ॥ तो त्वां ज्ञानीच केला शुक्र ॥ ६ ॥ उपमन्य बाळक पाहें ॥ क्षीर-
सागरीं कोंडिलें आहे ॥ ७ ॥ धुरु बाळक गोजिरवाणें ॥ साचें खुंटलें येणें
जाणें ॥ ८ ॥ हरिश्चंद्र ताराराणी ॥ डोंबाघरीं वाहे पाणी ॥ ९ ॥ प्रल्हाद
भक्तीचा भूकेला ॥ साचा बाप त्वां वधीला ॥ १० ॥ हनुमंत भक्त नीकट ॥
सासी केलें त्वां मर्कट ॥ ११ ॥ पुण्यवंत राजा नळ ॥ साचा केला तुंवां

छळ ॥ १२ ॥ श्रियाळ राजा भला ॥ त्याचा बाळ त्वां खादला ॥ १३ ॥
 तुज कोणी न ह्मणे भलें ॥ बाळ पोटीचें कोंबळें ॥ १४ ॥ जिकडे तिकडे
 तुझीं दोघें ॥ तिकडे तिसरा नामा मार्गे ॥ १५ ॥ तुज नाही जाती कुळ ॥ जेउनी
 भ्रष्टवीलें बाळ ॥ १६ ॥ जेणें तुझें नाम घेतलें ॥ ते संसारा वेगळे केले
 ॥ १७ ॥ आतां जेविसी तरी तुज आण ॥ ऐकोनि हांसे जगजीवन ॥ १८ ॥
 नामा दिलहा माते हातीं ॥ नयन भरले आश्रुपार्ती ॥ १९ ॥ माय पाहे
 नामदेव ॥ तंव तो झाला केशवराव ॥ २० ॥ माय ह्मणे नये कामां ॥ तुझा
 वोपिला तुज नामा ॥ २१ ॥ गोणाइ ह्मणे हरी ॥ तुझी करणी तुजची बरी ॥ २२ ॥

॥ ३३३ ॥ शिवणें टिपणें करोनी आपुलें ॥ निख चालवणें संसारिक ॥
 गणगोता मार्जी बरें केलें नांव ॥ माझें सत्त्व सर्व बुडवीलें ॥ १ ॥ कवणें गुणें
 तूज पडिली वा भूली ॥ सुख या विठ्ठलीं देखिलें काय ॥ धृ० ॥ तूं भक्त नी-
 धडा हा देव धडफुडा ॥ मेळविला जोडा येरयेरां ॥ यासीं नाही आप तुज
 नाही पर ॥ आमुचा संसार विभांडिला ॥ २ ॥ सरलें आयुष्य उरले थोडे
 दीस ॥ थोर केली आस होती जीवीं ॥ आमच्या माघारें राखीसी वो नांव
 ॥ त्वां तंव बरवें दैव काढीयेलें ॥ ३ ॥ खांदीये भोंपळा गळां तुळसी
 माळा ॥ जपसी वेळोवेळां रामकृष्ण ॥ तेणें छंद नयनीं आश्रुचीया धारा ॥
 केली ख्याती गंव्हारा जनामार्जी ॥ ४ ॥ आरे ऐसें तुंवा बुडवीलें कुळ ॥
 सांडिली सकळ लोकलाज ॥ बरवी धरीली दृढ सत्त्वाची पाउडी ॥
 शिकवी दामशेटी नामयासी ॥ ५ ॥

॥ ३३४ ॥ लाभाचीया लोभें मज ह्मणसी आपुलें ॥ परी नेणसी
 तापलें चित्त माझें ॥ जन्म मरण दुःखें शिणलों यातायार्ती ॥ ऐसी माझी
 खंती न विचारीसी ॥ १ ॥ ह्मणोनी विठोबाचा झालों शरणांगत ॥ तेणें
 माझें हीत ऐसें केलें ॥ धृ० ॥ पुत्र कलत्र सकळ भजती हीतालागीं ॥
 दुःखाचे विभागी नव्हती कोणी ॥ जन्मोनी भजतां उचित एक चुके ॥
 तें होय पारिखें क्षणामार्जी ॥ २ ॥ नाना योनी हिंडतां आपुलें नीज कर्म ॥
 मज होय श्रम तें तूं देई ॥ परी माझ्या विठोबाची सेवा सुखगोडी ॥
 नाही एक घडी न देखों कोठें ॥ ३ ॥ जाती कुळ माझें नाही विचारीलें ॥
 नेणों अंगीकारिलें कवण्या गुणें ॥ तुजवीण खाचें हृदय कोंबळें ॥ पाळी
 माझे लळे नानापरी ॥ ४ ॥ शीणलिया बोभाय मग मी बसट पाहें ॥ बेबो
 माझे माये पांडुरंगे ॥ शब्द माझा कानीं पडतां तत्क्षणीं ॥ येतसें टाकोनी

झेंपावत ॥ ५ ॥ न सांगतां कांहीं सर्व जाणे जिवीचें ॥ आणीक ऐसें
कैचें लोभापर ॥ देउनी अभयदान करें कुरवाळी ॥ करीतसे साडली
पीतांबरे ॥ ६ ॥ मायबाप सखा जीवलग सोइरा ॥ माझीया संसारा हाची
एक ॥ नामा ह्मणे नाम्या हृदयीचा विसावा ॥ गीती गातां जीवा गोड
वाटे ॥ ७ ॥

॥ ३३५ ॥ गोणाइ ह्मणे नाम्या वचन माझें ऐक ॥ पोटीचें बाळक ह्म-
णोनी सांगें ॥ महीमेचा संसार सांडोनी आपुला ॥ संग त्वां धरीला निःसंगाचा
॥ १ ॥ या काय मागसी तो काय देईल ॥ शीघ्रची नेइल वैकुंठासीं ॥ ध्रु० ॥
सविल्याचीं लेंकुरें वर्तताती कैसीं ॥ तूं मज झालासी कुळक्षय ॥ धनधान्य
पुत्र कलत्रें नांदती ॥ तुज अभाग्याचे चित्ती पांडुरंग ॥ २ ॥ शिवण्या
टीपण्या घातलेंसे पाणी ॥ नपाहसी परतोनी घराकडे ॥ कैसी तुझी
भक्ती या लौकीका वेगळी ॥ संसाराची होळी केली नाम्या ॥ ३ ॥ याची
तुवां कैसी धरीयेली कांस ॥ हा तंव कवणास झाला नाही ॥ खातें जे
अनुसरती त्यांचें नुरे कांहीं ॥ देव नव्हे पाहीं हा घर घेणा ॥ ४ ॥ गोकुळीं
करी चोरी आपुलें पोट भरी ॥ तो तुज निर्धारी देइल काई ॥ लक्ष्मी
सारीखी सुंदरा टाकोनी ॥ ताटीका गौळणी गौळीयांच्या ॥ ५ ॥ अष्ट-
सिद्धी दासी जयाच्या कामारी ॥ कल्पवृक्ष द्वारीं कामधेनु ॥ टाकोनी
बळीचे द्वारीं भीक मागों गेला ॥ धरोनी बांधला दारवंटा ॥ ६ ॥
कुरूप कुब्ज्या कंसाचीया दासी ॥ जीवेंभावे तीसी रतलासे ॥ यातें
भजति त्यांच्या संसाराची नासी ॥ जडला जीवेसी नवजाय ॥ ७ ॥
ठकोनियां येणें बहु नाडीयेलें ॥ तैमें तुज झालें सत्य जाण ॥ गोणाइ ह्मणे
नाम्या नाइकसी शिकवीलें ॥ घर त्वां बुडवीलें कुळासहित ॥ ८ ॥

॥ ३३६ ॥ नामा ह्मणे माते परीयेसी वचन ॥ गुज मी सांगेन अंतरीं-
चें ॥ धरोनी माझी वृत्ती पाहें माझें सुख ॥ मी सांगतो तें ऐक जननीये
॥ १ ॥ कायावाचामनें ममत्व माझ्या ठायीं ॥ तें तूं ठेवीं पाई विठोबाचे
॥ ध्रु० ॥ मग हा कृपासिंधु न विसंबेल तूज ॥ अनाथाची लाज हाची
राखे ॥ पाहेपां पशु षज जळचरें गांजीलें ॥ सकळीं सांडीलें जीवलगीं
॥ २ ॥ पीतांबरासहीत घालोनीयां उडी ॥ सोडवीला पानेडी अनाथ
ह्मणोनी ॥ प्रन्हादाकारणें झाला पै पीसाट ॥ धरीलें विकट रूप देवें
॥ ३ ॥ विदारुनी दैत्य आवेशें बहूत ॥ यानें माझा भक्त गांजीयेला ॥

पांडवांचें काज करितां नाहीं लाज ॥ ह्मणे शरण मज अनन्यभावं ॥ ४ ॥
 पाडसा कारणें जैसी कुरंगीणी ॥ तैसा रानीवनीं सांभाळीत ॥ ५ ॥
 जन्मोनीयां माझे बहु लोक पाळीले ॥ आढणीं सांभाळीले अनाथनाथें ॥
 नामा ह्मणे याचे दृढ धरी चरण ॥ कळीकाळापासोन सोडवील ॥ ६ ॥

॥ ३३७ ॥ गोणाइ ह्मणे नाम्या जल्पसी भलतें ॥ तुज कोण्या दैवतें
 बोढीयेलें ॥ लाजीरवाणें तुंवा केलें रे हें जिणें ॥ हांसती पिसूनें देशोदेशीं
 ॥ १ ॥ सांडी सांडी नाम्या तूं हें देवपीसें ॥ बळें घर कैसें बुडवितोसी
 ॥ धृ० ॥ नवमास उदराभितरीं वाहीला ॥ माझ्या नेणत्या बाळा चाल-
 वीलें ॥ तुझे द्वारीं बैसोनी उपवास करीन ॥ नामा घेऊन जाईन गुणराशी
 ॥ २ ॥ येथें तें होईल लटिकेंची भांडण ॥ नामा द्यावा ह्मणे गोणाइ
 माझा ॥ गोणाइ ह्मणे नाम्या कळेल तें करीं ॥ स्वहीत विचारीं सांगों
 किती ॥ ३ ॥

॥ ३३८ ॥ देव झाला नामा नामा झाला देव ॥ गोणाइचा भाव
 पहावया ॥ १ ॥ हा घे तुझा नामा काय चाड आह्मां ॥ आनंदाचा प्रेमा
 गोणाइसीं ॥ धृ० ॥ हातीं धरोनियां घेउनी चालिली ॥ फिरून पाहती
 झाली तंव तो देव ॥ २ ॥ आगा माझ्या बापा तूं कोणा हवासी ॥ मज
 दुर्बळीसीं काय होय ॥ ३ ॥ सोळा सहस्र मुख्य अष्ट तुझ्या कांता ॥ त्या
 माझ्या घाता प्रवर्ततील ॥ ४ ॥ पुंडलीकासीं तूंवा दीधली आहे भाक ॥
 गोणाई ह्मणे ठक बहु होसि ॥ ५ ॥

॥ ३३९ ॥ माझा नामा मज देई ॥ जीव देइन तुझे पार्यी ॥ १ ॥ पुं-
 ढलीका भुलवीलें ॥ तैसें माझें बाळ केलें ॥ धृ० ॥ तें गा नचले मज पासीं ॥
 देगा माझ्या नामयासीं ॥ २ ॥ तुज संगतीं जे लागले ॥ ते त्वां जीतेची
 मारिले ॥ ३ ॥ विठ्ठल ह्मणे गोणाबाई ॥ आपुला नामा घेऊनी जाई ॥ ४ ॥
 हातीं धरोनीयां गेली ॥ गोणाइ तेव्हां आनंदली ॥ ५ ॥

॥ ३४० ॥ पोर निर्दय झालें देवपीसें लागलें ॥ लोकाचें गोंवीलें
 तेंहि पोर ॥ १ ॥ नित्य करी अंधोळी धोत्रेंही फाडीलीं ॥ कळी मांडीवेली
 याहीं पोरें ॥ धृ० ॥ गांवींचे मद्वाजन करीती गुडये स्नान ॥ या पोरा
 व्यसन अंधोळीचें ॥ २ ॥ जन्मोजन्मीं नेणों आह्मीं ह्या तुळसी ॥ या पोरें

वीवसी मांडीयेली ॥ ३ ॥ गोणाई ह्मणे नाम्या तुंवा भलें केलें ॥ तथा वश्य केलें वीठोबासीं ॥ ४ ॥

॥ ३४१ ॥ ज्याचें दैव सांगातें ॥ मला नवल वाटतें ॥ १ ॥ एक बैसती अश्ववरी ॥ एक चालती चरण चालीं ॥ धृ० ॥ एक जेविती मिष्टान्न ॥ एका न मिळे कोरान्न ॥ २ ॥ गोणाई ह्मणे धन्य देवा ॥ नामयाचा संचित ठेवा ॥ ३ ॥

॥ ३४२ ॥ सोय सांडीली घराची ॥ जोडी केली विठ्ठलाची ॥ १ ॥ माय बापासीं टाकिलें ॥ ध्यान देवाचें लागलें ॥ धृ० ॥ स्त्री पुत्र बंधु बहीणी ॥ केली सर्वांची सांडणी ॥ २ ॥ गणगोत इष्टमित्र ॥ सर्व जोडिलें विठ्ठलपात्र ॥ ३ ॥ गोणाई ह्मणे नामा ॥ भली केली बारे सीमा ॥ ४ ॥

॥ ३४३ ॥ युक्तायुक्त ज्ञान वैराग्यसाधन ॥ महातपोधन वरद योग्य ॥ १ ॥ आनंदाचा ओघ भक्तीचा सोहळा ॥ हरि वेळोवेळां जपत वाचे ॥ २ ॥ नित्य हें पूजन करी नामदेव ॥ विठ्ठलीं हा भाव ठेवूनियां ॥ ३ ॥ नामयाची कांता क्रोधयुक्त बोले ॥ भजन सोहळे तुझां गोड ॥ ४ ॥ परी हा नावडे संसाराचा संग ॥ अखंड पांडुरंग चिंतीतसां ॥ ५ ॥ तुमची हे गति लेंकुरें नेणतीं ॥ धान्य नाहीं नित्य भक्षावया ॥ ६ ॥ ऐसा हा वेव्हार तुमचा जी स्वामी ॥ आतां पुसेन मी पांडुरंगा ॥ ७ ॥ माझिया संसारा घातलेंसं पाणी ॥ नाचती रंगणीं विठ्ठलाच्या ॥ ८ ॥ ऐसें देवा तुझें अघटित मत ॥ ह्मणोनि रडत देवा पुढें ॥ ९ ॥ देव ह्मणे नाम्या अंगीकार इचा ॥ करुनि देवाचा होई सुखी ॥ १० ॥ नामा ह्मणे देवा ऐकाजी वचन ॥ उबग कोण्या गुणें आला असे ॥ ११ ॥ राहो हे पंदरी सुखें नांद देवा ॥ मज नाहीं हेवा उणें कांहीं ॥ १२ ॥ तुझिया कृपेचा अंकित मी होय ॥ तुजवीण आहे मज कोण ॥ १३ ॥ माझिया संसारा पाडियलें पाणी ॥ काय आहे बाणी गति कोण ॥ १४ ॥ ऐसें असूनीयां उबग केशवा ॥ माझ्या आला दैवा कोण्या गुणें ॥ १५ ॥ जन्मा पासोनिया सेवेसी लाविलें ॥ निःसंतान केलें पांडुरंगा ॥ १६ ॥ आतां मजलागीं लावियतां उद्रेगा ॥ अगा पांडुरंगा माय बापा ॥ १७ ॥ आतां मज ह्मणसी संसार करावा ॥ काय मी केशवा करूं आतां ॥ १८ ॥ देवा ऐसी युक्ति उगा राहे आतां ॥ समर्था केशिनाथा देवराया ॥ १९ ॥ मागूनि

अंतरीं विचार पै केला ॥ चित्तीं पै सांचला क्रोध फार ॥ २० ॥ ह्मणो-
 नियां आतां विठो मुखें राहे ॥ मुख तुज पाहें दाखवीना ॥ २१ ॥
 देवाचे चरण पहावयासाठीं ॥ संसाराची तुटी करावया ॥ २२ ॥ ऐसें
 मी करीन जाण विठोराया ॥ पंढरीचे ठायां मोडवीन ॥ २३ ॥ राहें ना-
 मीं आतां जाईन दूर देशां ॥ भक्तीची हे आशा सोडोनियां ॥ २४ ॥
 जाईल भिवरा जाईल पुंडलीक ॥ जाईल सकाळिक महिमा तुझी ॥ २५ ॥
 ऐसें वा विठला त्वां दुखविलें मज ॥ सोडीना सहज पंढरीतें ॥ २६ ॥
 उदास हें चित्त माझे झालें देवा ॥ जाईन केशवा मायबापा ॥ २७ ॥ आतां
 असों द्यावा लोभ हाचि देवा ॥ समर्था केशवा मायबापा ॥ २८ ॥
 अपूल्या सांगातें नेईन पंढरी ॥ नेईन संतनगरीं भिवराजना ॥ २९ ॥
 नेईन सांगातें महिमा येथिची ॥ मागें हेत हाचि धरुनि राहे ॥ ३० ॥ चक्र-
 तीर्थ आणि पद्माळें हें जाण ॥ सर्वही करीन आपणापार्सी ॥ ३१ ॥ आप-
 णचि तीर्थ आपणचि व्रत ॥ आपण दीनानाथ होईन मी ॥ ३२ ॥ येथें हे
 पंढरी होती ऐसें लोक ॥ ह्मणतील देख पुढें देवा ॥ ३३ ॥ बोलोनियां ऐसें
 पुढें चालेनामा ॥ मग झाला प्रेमा पांडुरंगा ॥ ३४ ॥ पळतां पळतां नाटोपे
 तो जाणा ॥ मागें देवराणा धांवतसे ॥ ३५ ॥ धांवतां धांवतां भागला
 केशव ॥ उभा राहे तंव हात कटीं ॥ ३६ ॥ जें कां पंढरपुर वस्तीचें असणें ॥
 धरिला नामा तेणें पांडुरंगें ॥ ३७ ॥ तंव तो पळत लोळणी घातली ॥ सा-
 क्षणीं न बोले देवाशीं जो ॥ ३८ ॥ देव ह्मणे नाम्या पाहें परतोन ॥ तुज
 मी शरण आलों असें ॥ ३९ ॥ न करीं उदास चाल तूं पंढरीं ॥ ऐसें बोले
 हरि नामयासीं ॥ ४० ॥ तंव ह्मणे नामा ऐसें मी करीन ॥ पंढरीं नेईन भि-
 वरे सहित ॥ ४१ ॥ मोडीन महिमा तीर्थीचा केशवा ॥ कळेळ तुज तेव्हां
 भक्त ऐसा ॥ ४२ ॥ मग ह्मणे विठल पुंडलीका सार्थी ॥ चाल उठाउठीं
 पंढरीसीं ॥ ४३ ॥ पितृभक्त पाहीं तोचि पुंडलीक ॥ ऐसा भाव देख जा-
 णीवेचा ॥ ४४ ॥ मग धरुनि मनगटीं चालाविला नामा ॥ मोठा आला
 प्रेमा विठोवासीं ॥ ४५ ॥ ऐसें हें आख्यान साखूनियां देवें ॥ मग आळे
 भावें पंढरीसीं ॥ ४६ ॥

॥ ३४४ ॥ आई जें शिकवि तीतें तुझीं नायका ॥ नाहीं भय शंका
 लौकिकाची ॥ १ ॥ लंगोटी लावूनी झालेति गोसांवी ॥ आमुची ठेवा ठेवी
 कोण करी ॥ २ ॥ तुमची तंव हे गति लेकरें नेणाति ॥ कबण चालविति

घराचारु ॥ ३ ॥ सुखाचा संसार केला बारा वाटे ॥ नांव केलें मोठें जगा-
मार्जी ॥ ४ ॥ धडचि कांटिये घातलें वो कैसें ॥ बलें आपणां पिसें लावियेलें
॥ ५ ॥ सांडियेला मोह त्यजियली माया ॥ भुलविलें तुमचिया जीवा कोणें
॥ ६ ॥ सर्वस्व सांडुनि धरियेला देव ॥ पुसियेला ठाव संसाराचा ॥ ७ ॥
माझी हे कणव नये अश्रुनी कांहीं ॥ विनविती राजाई नामदेवा ॥ ८ ॥

॥ ३४५ ॥ ऐसी चिंताक्रांत मनीं दुःख धरिलें ॥ ह्मणे कां बापें दिधलें
ऐशियासीं ॥ १ ॥ खाया ना जेवाया लेया ना नेसाया ॥ दैन्य भोगावया
आलें जन्मां ॥ २ ॥ जयाची करी भक्ति त्याचेंचि करणें ॥ घरोघरीं हिंडणें
न चुके माझें ॥ ३ ॥ लाज सांडूनियां निलाजरा झाला ॥ सूड पडसूड
मारिला जोग ज्याणें ॥ ४ ॥ देवासुरीं वाहिली तेचि दैना आली ॥ उचितें
राहिली तैहूनि ॥ ५ ॥ ऐसी भक्तकांता मनीं वाहे चिंता ॥ काय झाला
करिता पंदरीराव ॥ ६ ॥ वेष बाणियाचा सर्वें बैल द्रयाचा ॥ ह्मणे नामा
आमुचा केउतां गेला ॥ ७ ॥ विदी उभा राहिला घर पुसों लागला ॥ ह्मणे
नामा राहिला कोणे ठायीं ॥ ८ ॥ सांगितलें बिराड तुळसीवन अपार ॥
तेंचि जाणा घर नामयाचें ॥ ९ ॥ बाहेर तरी कोणी बैसलासे द्वारीं ॥
बोलाविली नारी नामयाची ॥ १० ॥ अहो घ्याहो बाई हे ठेवावी गोणी ॥
नामा ये तों परतोनि येईन मी ॥ ११ ॥ येरी ह्मणे तुह्मीं साचें काय
जाणा ॥ आपुली नाम खूणा सांगा तुह्मीं ॥ १२ ॥ नाम पुसेल तरी केशव-
शेटी सांगावें ॥ लागेल तितुकें वेचावें हें द्रव्य ॥ १३ ॥ आणिक मज
मागावें कांहीं न ठेवावें ॥ माझें क्षेम सांगावें सखा ह्मणोनि ॥ १४ ॥ इतुकें
बोलूनि देव पाठमोरा झाला ॥ सर्वेचि घरा आला विष्णुदास ॥ १५ ॥
ह्मणे कैची गोणी टाकून गेला वाणी ॥ परि आह्मीं कोणी ओळखूं ना
॥ १६ ॥ सानें नांव केशवशेटी ह्मणितलें ॥ तंव येरें जाणिलें माझा देव
॥ १७ ॥ कांगे धांवा केला देव माझा कष्टला ॥ अपराध झाला
तुजपार्शी ॥ १८ ॥ राजाई ह्मणे आह्मां थोर लाभ झाला ॥ विडवई भेटला
केशवशेटी ॥ १९ ॥

॥ ३४६ ॥ नामा ह्मणे स्त्रिये तुवां अनुचित केलें ॥ कां माझ्या शिण-
विलें विठोबासी ॥ १ ॥ निंदेच्या उत्तरीं निषेधिलें मज ॥ वाटली सा लाज
मायबापा ॥ २ ॥ मग तो माझा स्वामी झाला वेषधारी ॥ तुजलागीं सुंदरी
पुढारला ॥ ३ ॥ रत्नजडित मुकुट सत्वर फेडोनि ॥ आलासे वेढोनि शुभ्र

शेला ॥ ४ ॥ तेणें भारें खाचा धगधगिला मस्तक ॥ ह्मणोनि मज शोक
वाटतसे ॥ ५ ॥ कस्तुरी मळवट सुरेंख पुसोनि ॥ आलासे लावूनि विभूति
भाळी ॥ ६ ॥ रुद्राक्षाचे माण लेऊनि कर्णपुटी ॥ कुंडलें गोमटी लपविली
॥ ७ ॥ कौस्तुभ वैजयंती काढिली परती ॥ बांधळेंसे प्रीति शिवलिंग ॥ ८ ॥
देखूनि रखुमाईस वाटलें उदास ॥ हसतीं उपहास केले खाचे ॥ ९ ॥ रमा
शरणागते आलिंगिली दोही तोही ॥ कैसी गोणी तिहीं कवळिली
॥ १० ॥ सर्वांगी साजिरी चंदनाची उटी ॥ भ्रंशली गोमटी श्रम झाला
॥ ११ ॥ सोनसळापटा फेडोनि गोमटा ॥ नेसला धूवटा बोटधारी ॥ १२ ॥
इंद्रनीळ तनु रुळली असेल रजें ॥ श्रीमुख रवितेजें कोमाडलें ॥ १३ ॥ धन्य
तुझे नयन देखिले श्रीचरण ॥ परी जीवें निबलोण नाही केलें ॥ १४ ॥
द्रव्याचेनि लोभें भ्रांत झालें मन ॥ हातींचें निधान हारपलें ॥ १५ ॥ आतां
आदिअंती पाहतां केवळ ॥ मूळ आणि फळ दुःखरूप ॥ १६ ॥ जाणोनि
निवृत्ति धरिली सज्जनी ॥ सांडिलें निर्वाणी वमन ऐसें ॥ १७ ॥ जाणसीं तें
करीं तूं आपुलें हित ॥ म्यां ठेविलें चित्त खाचे पायीं ॥ १८ ॥ नामा ह्मणे
केशव न पाहे निर्वाण ॥ माझा अभिमान आहे खासीं ॥ १९ ॥

॥ ३४७ ॥ सावध सावध राजाई हो सुखे ॥ नामयानें दुःख निरसिलें
॥ १ ॥ संसारसाते या येऊनि भाग्याचा ॥ छंद विठ्ठलाचा लागला यासीं
॥ २ ॥ याचें नाम ऐसें न दिसे त्रिभूवनीं ॥ नायकों दुजें कर्णों नाम्या ऐसें
॥ ३ ॥ वैष्णवांचे गजर टाळघोष दिंडी ॥ उभयतां ब्रह्मांडीं घोष गेला ॥ ४ ॥
तयाच्या दर्शनें कलिमार्जी तारिलीं ॥ भाग्यें विनटलीं विठ्ठलेसीं ॥ ५ ॥
राजाई ह्मणे माते रखुमाई बुद्धिवंत ॥ आमुच्या अदृष्टातें लिहिलें कैसें ॥ ६ ॥

॥ ३४८ ॥ दोन्ही जोडूनी कर माथा ठेवी चरणीं ॥ ह्मणे परिसा विन-
वणी स्वामी माझी ॥ १ ॥ मी तंव अज्ञान नकळे तुमचा महिमा ॥ अपराध
क्षमा करा माझा ॥ २ ॥ अंतराची खूण कांहीं सांगा मज ॥ जें तुह्मी
हृदयीं बीज धरूनि असा ॥ ३ ॥ जेणें सुखें तुमचें चित्त निरंतर ॥ आनंदें
निर्भर सदा असा ॥ ४ ॥ इच्छा तृष्णा देहीं मानवली कल्पना ॥ सदा
समाधाना इंद्रियांसि ॥ ५ ॥ मायबापें मज दिधलें तुमच्या हातीं ॥ जन्मोनि
सांगार्ति लाविलें ॥ ६ ॥ देव द्विज गुरु साक्ष हे करूनी ॥ स्वामीचे
चरणें जोडिलें ॥ ७ ॥ तुमची चित्तवृत्ति उदास देखोनि ॥ पडिलें चित्त-
वनीं काय करूं ॥ ८ ॥ मग तुमचा स्वामि कृपेचा कोंबळा ॥ न धरत

पातला अनाथबंधु ॥ ९ ॥ मग त्या विश्वभरें कृपेच्या सागरें ॥ पुसिली
आदरें तुमची गोष्टी ॥ १० ॥ तंव मी दुराचारें निर्भत्सिलें तुझां ॥
एकोनि मेघश्यामा करुणा आली ॥ ११ ॥ तंव तो जगज्जीवन बोले अमृत-
वाणी ॥ लोटोनियां गोणी दारवंटा ॥ १२ ॥ ह्मणोनि हें द्रव्य तुझीं
सर्वीह वेंचावें ॥ आणिक मागावें लागेल तें ॥ १३ ॥ सद्गदित कंठें सांगि-
तलें तुझां ॥ परि नकळे मज माहिमा दैवहीना ॥ १४ ॥ लोभाचा वोरसु
कोणिये जन्मिचा ॥ नकळे तुमचा ऋणानुबंधु ॥ १५ ॥ पाहतां श्रीमुख
निवाले माझे चित्त ॥ मग हे मनोरथ विसरलें ॥ १६ ॥ क्षण एक आनंद
झाला माझे जिवीं ॥ उपमा कवणें द्यावी त्या सुखा ॥ १७ ॥ आतां ये
संसारीं मीच धन्य जमीं ॥ जे तुझां अर्धांगीं विनटलें ॥ १८ ॥ परी मला
एक वेळ घाला विठोबाचे पायीं ॥ विनविते राजाई नामदेवा ॥ १९ ॥

॥ ३४९ ॥ नामदेवा घरीं पाहुणे मेहुणे ॥ आले दोघे जण पंढरीसीं
॥ १ ॥ राजाईनें बंधु देखूनि दृष्टिसीं ॥ उल्हास मानसीं थोर झाला ॥ २ ॥
कडकडून भेटी लोभाची आवडी ॥ टाकली घोंगडी बैसावया ॥ ३ ॥
भ्रतार लागले विठोबाचे ध्यानीं ॥ संसाराची मनीं आस्था नाही ॥ ४ ॥
नाचतो निर्लज्ज होऊनि निःशंक ॥ सांडिला लौकिक देहभाव ॥ ५ ॥
ऐसें जंव सांगे राजाई बंधूसि ॥ तंव आले घरासि नामदेव ॥ ६ ॥ त्यासीं
सोडरे अभ्युत्थान देती ॥ न भेटे त्यांसीं विष्णुदास ॥ ७ ॥ देखुनि
कांतेसी क्रोध आला फार ॥ असोनि संमार नाही आह्मां ॥ ८ ॥ अगड-
धूत येती घेऊनि टाळविणा ॥ लागे त्यांचे चरणा वेळोवेळां ॥ ९ ॥
जन्मामध्ये आले माझे सहोदर ॥ न बोले उत्तर त्यांसीं कांहीं ॥ १० ॥
भोंदू घरीं येती हरिनामं गर्जती ॥ धुवूनि त्यांचें पिती पायवणी ॥ ११ ॥
माझे सखे बंधु घरा आले बाई ॥ रामराम तोहि न घे त्यांचा ॥ १२ ॥
नामा ह्मणे कांते राम हृदयांत ॥ सांठवूनी तृप्त झालों आह्मीं ॥ १३ ॥

॥ ३५० ॥ राजाई ते पुसे अहो नामयाला ॥ करा जेवायाला कांहीं
यांसीं ॥ १ ॥ प्रातःकाळीं घरीं सारूनि भोजन ॥ आले ते चालून माझे
भेटी ॥ २ ॥ नामा ह्मणे कांते दशमी एकभुक्ति ॥ भोजन निश्चिती करूं
नये ॥ ३ ॥ उदईक हरिदिनी उपवास जागरण ॥ ऐकावें कीर्तन चार
प्रहर ॥ ४ ॥ द्वादशी पारणें झालिया भोजन ॥ एकोनी पाहुणे चिंतातुर
॥ ५ ॥ शुधातुर पोटी निद्रा नल्लगे कांहीं ॥ वर्षाएवढी पाहीं रात्र झाली ॥ ६ ॥

॥ ३५१ ॥ कुलूप अर्गळा घालोनि कोठडिहीं ॥ घातलें धोंड्याशीं
 बंदीखानीं ॥ १ ॥ गोणाइ दामशेटी नव्हतीं तेव्हां घरीं ॥ गेलीं भीमातीरीं
 स्नानालासीं ॥ २ ॥ नामदेव गेले राजळा त्वरित ॥ सांगतसे मात केश-
 बासी ॥ ३ ॥ दामाशेटी आले स्नान मारूनियां ॥ राजाई त्यां पायां
 लागूनि बोले ॥ ४ ॥ एका हो मामाजी पुत्राची हे मात ॥ धोंड्यासीं
 घरांत कोंडियलें ॥ ५ ॥ दामाशेटी बोले नामा कोठें गेला ॥ बोलावता
 तयाला झडकरी ॥ ६ ॥ नारा महादा दोघे गेले राजळासीं ॥ बोलावितो
 नाम्यासीं चला घरीं ॥ ७ ॥ मुखाकडे पाहे केशवाच्या नामा ॥ घरीं
 जातां दामा मारील तो ॥ ८ ॥ देव ह्मणे नाम्या भिऊं नको मनीं ॥ नाम
 हें निर्वाणीं तारील तुज ॥ ९ ॥ नामा घरा आला दामाशेटी पायीं ॥ नम-
 स्कारुनि त्यांही उभा पुढें ॥ १० ॥ दामाशेटी ह्मणे नाम्या काय केलें ॥
 धोंड्यासीं कोंडिलें घरामध्ये ॥ ११ ॥

॥ ३५२ ॥ वराईची गोणी कळली राजाईसी ॥ नामा ब्राह्मणासि
 बोलावितो ॥ १ ॥ इनक्यामध्ये होन मडकेंभर काढिले ॥ गोणी ते
 शिविली होती तैमी ॥ २ ॥ द्विज मिळवूनि आला नामदेव ॥ वांटियलें
 सर्व द्रव्य त्यानें ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे द्रव्य ज्याचें त्या दिधलें ॥ ऋण तें ठे-
 विलें नाहीं कांहीं ॥ ४ ॥ राजाई ते होन राखावया गेली ॥ हाता राख
 आली कोळशांची ॥ ५ ॥ कोळसे देखोनि खोंचियली मनीं ॥ धन्य तुझी
 करणी पांडुरंगा ॥ ६ ॥ नामदेवा पुढें सांगे वर्तमान ॥ चोरून म्यां होन
 ठेविले होते ॥ ७ ॥ पाहतां होनांचे झाले हो कोळसे ॥ नामा पाहतां ते झालें
 सोनें ॥ ८ ॥ वांटिले ब्राह्मणां ते होन तयानें ॥ फेडियलें ऋण गोविदाचें ॥ ९ ॥

॥ ३५३ ॥ सुवर्णाच्या ताटीं ओगरूनी परिकर ॥ रुक्माईनें सत्वर आ-
 णियेलें ॥ १ ॥ कळस घेऊनी मत्यभामा आली ॥ आपोशन घाली
 देव त्रयां ॥ २ ॥ सुखाचा सुरतरु भक्त चिंतामणी ॥ पुरवितो आयनी
 निजभक्तांची ॥ ३ ॥ तेथे उद्भव अकूर नारद तुंबर ॥ आणि भक्त अपार
 परियेसी ॥ ४ ॥ महाद्वारीं नामा उभा तये वेळां ॥ तो बोलाविला
 जवळां केशीराजें ॥ ५ ॥ देवाचा ओरसु देखोनी गौरव ॥ देहीं देह माच
 विसरला ॥ ६ ॥ देखोनी पंढरीनाथ धावित्रला वेगीं ॥ जैसी वत्सा लागीं
 तान्हे घेनू ॥ ७ ॥ उचलूनि चौभुजीं दिधलें आलिंमन ॥ आणिलें उम-
 गोन देहावरी ॥ ८ ॥ घटत बाहु शिंदनी बैसविला ताटीं ॥ स्फुंदतां तिपुटी

होत असे ॥ ९ ॥ कुरवाळूनी माथा घांस घाली मुखीं ॥ तंव तो परम
लक्ष्मी तन्मय होय ॥ १० ॥ अंतरीचें गुज बोले कृपासिंधु ॥ करुनिया
सावधू नामयासीं ॥ ११ ॥ ह्मणे जीवलगा बोलों सुख गोष्टी ॥ आर्त
आहे पोटीं बहु दिवसांचें ॥ १२ ॥ अंतरीचें सुख बाहेर तूं पाहें ॥ गग-
ना काय आहे पाठीं पोटीं ॥ १३ ॥ तैसा तो आनंदु आहे पै निर्मळ ॥
चिद्रूप केवळ सदोदित ॥ १४ ॥ तुझें तेंचि माझें माझें तेंचि तुझें ॥ आहे रे
सहजें एक विधा ॥ १५ ॥ परतोन दृष्टी घालीं मजवरी ॥ मी तो निरंतरीं
तूंची होसी ॥ १६ ॥ हा तुझा सोहळा पाहें उघड्या डोळां ॥ जंव मी
आहें जवळां ज्ञान दीपू ॥ १७ ॥ आवडते तुझे भेटी आले भक्तराणे ॥
सुखाचें पारणें करवा यांमी ॥ १८ ॥ परमानंद मूर्ति धन्य हा निवृत्ति ॥
सुखाचा सांगाति ज्ञानदेव ॥ १९ ॥ पवित्र हा सोपान परलोकीचें तारूं ॥
करी यांचा आदर भाग्यवंता ॥ २० ॥ ह्मणोनि पंढरीनाथ आश्वामिलें
करें ॥ ठेविलें शिर परें चरण कमळीं ॥ २१ ॥ नामा ह्मणे तृक्षिये
कृपेचा ओलावा ॥ विश्रांति या जीवा आली असे ॥ २२ ॥

॥ ३५४ ॥ नामियाच्या मुखीं घालूनि कवळु ॥ पुसत कृपाळु शिण
भागू ॥ १ ॥ जें करकमळ सनकादिकां शिरीं ॥ नामा तीहीं करीं कुर-
वाळीला ॥ २ ॥ मांडीं सर्व खंती जीविची काजळी ॥ विश्रांती
जवळी आहे तुज ॥ ३ ॥ विरहाच्या शोकें शिणलामीं मार्गीं ॥ देह मज-
लागीं वाळविला ॥ ४ ॥ कोमायलें वदन निरांजलामी नयनी ॥ नेणे तुझी
कोणी तहान भूक ॥ ५ ॥ गेलामि जवळूनी ज्या दिवसा पामूनी ॥ न
दिसे माझें कोणही आवडतें ॥ ६ ॥ धीर न धरवे जीवा पाहे दाही
दिशा ॥ माझा विष्णुदाम येईल केव्हां ॥ ७ ॥ पाहे गरुडपारीं पाहे महा-
द्वारीं ॥ पाहे भिमातीरीं चंद्रभागे ॥ ८ ॥ पाहे पद्मतिथीं पाहे वेणु नादीं ॥
नलगे तुझी शुद्धी खंती वाटे ॥ ९ ॥ अनुदिनीं भोजन करितां उदक पान ॥
तेव्हां आठवण होय तुझी ॥ १० ॥ मी ह्मणे धांवत येसी न धरत ॥ प्रसा-
दाचें आर्त बहु तुज ॥ ११ ॥ धाऊनियां येमी आलिंगन देमी ॥ पुसेन
मांगमि सुख गोष्टी ॥ १२ ॥ तेणें हर्षें नियती डोळयासीं दोंदें ॥ हृदय माझें
कोंदे करुणा रसें ॥ १३ ॥ आवडते आली नवे जननीचें वाळ ॥ जाणते
कृपाळ भूक न्याची ॥ १४ ॥ तैसा पंढरीनाथ मोहें ओरसला ॥ नामयातें
पाजिला प्रेम पान्हा ॥ १५ ॥

॥ ३५५ ॥ संसाराची सोय चुकलें बापुडें ॥ केशव मागें पुढें सांभाळित
॥ १ ॥ आळीकर नामें खेळे महाद्वारीं ॥ आंतून बाहेरी न वचे कांहीं ॥ २ ॥
संतां तें देखोनी मिठी घाली चरणीं ॥ कुरवंडी करूनी देह टाकी ॥ ३ ॥
ऐसें निजबोधें राहिलें निवांत ॥ नामा राहे एक केशवचरणीं ॥ ४ ॥

॥ ३५६ ॥ भक्तांचें हृदयींची जाणोनि अवस्था ॥ आल्या शरणागता
लोभापरु ॥ १ ॥ संतां पुसे माझा दाखवा रे नामा ॥ तुझां समागमा खेळे
सदा ॥ २ ॥ दृष्टिमीं दाटलें कृपेचें भरितें ॥ ह्मणे तें आवडतें केडतें
गेलें ॥ ३ ॥ निरंजलें नयनीं कोमायिलें वदनीं ॥ आणा रे गवसणी
आळीकर ॥ ४ ॥ तंत्र वाट पाहात होता परलक्षीं ॥ भेटी देऊनि
सुखी केला देवें ॥ ५ ॥ नामा ह्मणे विठो माझा सुखराशी ॥ झणीं दूर
जामी हृदयींचा ॥ ६ ॥

॥ ३५७ ॥ मांयवापासि टाकिलें ॥ ध्यान देवाचें लागलें ॥ १ ॥
स्त्री पुत्र वंधु वहिणी ॥ केली सर्वांची सांडणी ॥ २ ॥ गणगोत इष्ट-
मित्र ॥ तूंचि माझें कुळ गोत्र ॥ ३ ॥ गोणाबाई ह्मणे नाम्या ॥ भली
केली वारे सीमा ॥ ४ ॥

॥ ३५८ ॥ देवा त्वां कोणाचें वरें केलें ॥ तें मज पूर्ण कळों आलें
॥ १ ॥ हरिश्चंद्र तारा राणी ॥ वाढे डोंवा घरीं पाणी ॥ २ ॥ रुक्मांगद
राजा भला ॥ त्याचा गांव ओस केला ॥ ३ ॥ पांचा वर्षांचें ध्रुव बाळ ॥
पर्दी बसविलें अढळ ॥ ४ ॥ गोणाइ ह्मणे वा विठ्ठला ॥ माझा नाम्या
वेडा केला ॥ ५ ॥

॥ ३५९ ॥ त्या तुवां कैसा आणें एके माये ॥ येणें पंदरीरायें बुड-
विलें ॥ १ ॥ असतां चराचरा न बुडतां मृष्टी ॥ कां घेतली पाठी दुब-
ळीची ॥ २ ॥ एक बाळ माझें त्याची धरिली आस ॥ तेथें कां वा
निरास केलें देवा ॥ ३ ॥ एवढा हा दान कशानें विसरेन ॥ देई कृपादान
पांडुरंगा ॥ ४ ॥ विघडलें पाडस करी एके ठायीं ॥ विनवीते गोणाइ
केशवराजा ॥ ५ ॥

॥ ३६० ॥ जेऊनिया हातीं देवें दिधली वाटी ॥ आला उठाउठी नामा
घरा ॥ १ ॥ गोणाइ ह्मणरे ऐकें नामदेवा ॥ नैवेद्य आणावा माझे हातीं
॥ २ ॥ तेव्हां नामदेवें हातीं दिधली वाटी ॥ पाहूं गेली हृष्टीं रिकामी

ते ॥ ३ ॥ काय तुज घरीं उणें होते अन्न ॥ नैवेद्य आपण तेथें खावा ॥ ४ ॥
 ते दोघे बालतां दामाशेटी आला ॥ पुढे सा दोघांला काय गुह्य ॥ ५ ॥
 देखीयेले नाहीं नाहीं ऐकीयेले ॥ ऐमें सांगीतले नामदेवे ॥ ६ ॥ दामाशेटी
 ह्मणे आतां असो घावें ॥ सकाळीं पहावें प्रचित हे ॥ ७ ॥

करुणा.

॥ ३६१ ॥ अगा पांडुरंगा भक्तजन कैवारी ॥ मेवकजन द्रारी तिष्ठ-
 ताती ॥ १ ॥ निवृत्ति ज्ञानदेव सोपान हा पाहीं ॥ आली मुक्तावाई चांग-
 देव ॥ २ ॥ खेचर विमोवा अंसद सुदामा ॥ चोभा पुरुषोत्तमा आला
 असे ॥ ३ ॥ मैराळ जनक वत्सरा तो नारा ॥ विठा सारंगधरा आला
 असे ॥ ४ ॥ परमाभागवत मांवता नरहरि ॥ चोखामेळा द्रारी भानुदास
 ॥ ५ ॥ नटनाथकुमरी कान्होपात्रा द्रारी ॥ चवरे विजणे हरि जाणविती
 ॥ ६ ॥ माचंगा अनंता नरसीपुरी होता ॥ तो हा पंढरीनाथा आला असे
 ॥ ७ ॥ मच्छिंद्र गोरक्ष चरपटी चौरंगी ॥ गोपीचंद योगी आला असे
 ॥ ८ ॥ इडा ती पिगळा सक्ष्म ती आवळा ॥ पडूस गोपाळ घेऊनि आला
 ॥ ९ ॥ तेथें टाळ दिंडी घेऊनियां नामा ॥ भेटों पुरुषोत्तमा आला असे ॥ १० ॥

॥ ३६२ ॥ संमारींच्या आद्या आहाळलो भारी ॥ निवरीं गा
 श्रीहरी अमृतदृष्टी ॥ १ ॥ मी अनाथ अपराधि दुर्बळ दुराचारी ॥ कृपाळु वा
 हरी तारी मज ॥ २ ॥ नामा ह्मणे विठो कृपेचा कोंवळा ॥ जाणसी कळ
 वळा अनाथाचा ॥ ३ ॥

॥ ३६३ ॥ वाप संतमभा भली ॥ बहुता पुण्यें जोडली ॥ हृदयींचि
 गोंवी आपुली ॥ संतांप्रति निवेदीन ॥ १ ॥ आजि प्रमंग हरिभक्तिचा ॥
 हरि स्वभावे उच्चारु वाचा ॥ विठोवा ऋणियारे भक्तांचा ॥ ऋण फेडितो
 भक्तांचें ॥ २ ॥ अरे हा अनादिचा लाग करी ॥ अरे जन्माची उभरा
 भरी ॥ आमुचा लागिया श्रीहरि ॥ दो उत्तरी निवडावा ॥ ३ ॥ आतां
 असो हें कर्म विभागु ॥ आर्ह्यीं मागूं आपुला लागू ॥ जरि हा ह्मणेल
 निःसंगु ॥ तयामि आह्मांसीं संबंध कायमा ॥ ४ ॥ जरि हा नलगे आमुचें
 ऋण ॥ हार्ती घेऊनि सुदर्शन ॥ आर्ह्यीं करूं हरीकीर्तन ॥ तेथें तिष्ठे कां
 उभा ॥ ५ ॥ मागें चाळाचिये रीती ॥ परि आह्मांमि आलीया प्रचीति ॥
 ज्यामि हरिची सोय मंगति ॥ तयामि न मने अन्य स्थळ ॥ ६ ॥ हरि

कौसाळ मल्ल ह्मणती ॥ ते अवधीरे जाणावि भ्रांति ॥ सेवा हरिची सांग-
ताती ॥ संत होती हरीकडे ॥ ७ ॥ आणिक एकु आह्मांसीं आठवलें ॥
आह्मीं भांडू कांरे एकले ॥ आमुचें केलें काय चाले ॥ या हरि भक्तांवांचूनि
॥ ८ ॥ जे हरि भक्ति विग्रहित ॥ त्यांचें हरिचरणीं न बोधे चित्त ॥ अवघे
मिळूनि हरिचे भक्त ॥ हरि व्हावा ह्मणताति ॥ ९ ॥ आणिक एक नवल
परि ॥ जो याची सेवा करी ॥ त्याचें सर्वस्व हरी ॥ आणि श्रीहरि नाम
धिरवितु ॥ १० ॥ हरि आळवितां मागा उभा ॥ आठवितां पुढें उभा ॥ हरि ध्यातां
हृदयीं उभा ॥ हे तंव सभा विचारा ॥ ११ ॥ आमुचें हो तेंच तुझीं विनवावें
आह्मांमि मानले आघवें ॥ किती येगझारीं शिणवावें ॥ शरण रिचावें श्रीहरी
॥ १२ ॥ विश्व श्रीहरिचे आघवें ॥ म्यां गाव्हाणें कवणांसि द्यावें ॥ लागे
यामिच मागावें ॥ हरि विण ठावो नसे वो ॥ १३ ॥ वीरराया पंढरिनाथा ॥
आतां अपंगावें शरणागता ॥ जरी उपेक्षिमी सर्वथा ॥ वाट कोणाची
पहावी ॥ १४ ॥ नको नको निदा म्नुति ॥ हाचि भावो वरी भक्ति ॥
मज नेदी पुनगवृत्ति ॥ विष्णुदाम ह्मणे नामा ॥ १५ ॥

॥ ३६४ ॥ देव दगडाचा भक्त हा मावेचा ॥ संदेह दोघांचा फिटे
कैमा ॥ १ ॥ ऐसे देव होहे फोडले तुरकीं ॥ घातले उदकीं बोभातिना
॥ २ ॥ ऐसीं लोहदेवतें नको दावूं देवा ॥ नामा ह्मणे केशवा विनवि-
तसें ॥ ३ ॥

॥ ३६५ ॥ विठ्ठल माउली कृपेची कोंवळी ॥ आठवितां घाली प्रेम
पान्हा ॥ १ ॥ मज कां मोकळीलें कवणा निराविले ॥ कठिण कैसें झालें
हृदय तुझें ॥ २ ॥ तुजवीण जिवलग दुजें कोण होईल ॥ तें माझें साहिल
जड भारी ॥ ३ ॥ तूं माझी माउली मी वो तुझा वत्स ॥ परतों परतों वाट
पाहें तुझी ॥ ४ ॥ माता मोहे कैसी नविसंबे सर्वथा ॥ अंतरीची व्यथा
कोण जाणे ॥ ५ ॥ नामा ह्मणे विठ्ठले कांगे रुमलीसि ॥ केव्हां सांभाळिसी
अनाथनाथे ॥ ६ ॥

॥ ३६६ ॥ अपत्याचेपरी सांभाळितो श्रीहरि ॥ वाट निरंतरीं पाहतुं असे
॥ १ ॥ संसारांत कष्ट झाले बहु भारी ॥ मज निववी हरि मायबापा ॥ २ ॥ गांव
तें पंढरी भिवरेच्या तीरीं ॥ निरोप माहेरीं सांगें जो कां ॥ ३ ॥ क्षीरसा-
गरा भितरीं पडुडले श्रीहरि ॥ कवण धाक करी कुमारीचा ॥ ४ ॥
पुंडलीकाची भक्ति मांडली चराचरीं ॥ गुहिया निरंतरी उभारिल्या ॥ ५ ॥

मंत सनकादिक ते माझे सज्जन ॥ द्वारीं असे वाहन गरुडाचें ॥६॥ रखुमाई
माता विठो माझा पिता ॥ नामा ह्मणे मंतां भेटावया ॥ ७ ॥

॥ ३६७ ॥ दाही दिशा पाहतां दिसति निर्मळ ॥ स्फुरण वक्षःस्थळ
होन असे ॥ १ ॥ येईल माझा विठो देईल आलिंगन ॥ जीवें निबलोण
करिन खामी ॥ २ ॥ प्रेमपूर भरतें सुखसिंधू लोटली ॥ माउली भेटली
जीवलग ॥ ३ ॥ धरुनि हनुवटी सांगेल गुज गोष्टी ॥ पाहील कृपादृष्टीं माझें
ह्मणोनि ॥ ४ ॥ प्रीतीचें पडिभरें कुर्वाळील मज ॥ मांगेन निजगुज संसा-
रीचें ॥ ५ ॥ हर्षे निर्भर नामा निवाळा निवाडें ॥ नाचे मंतांपुढें मांगेंन
गुज ॥ ६ ॥

॥ ३६८ ॥ अज्ञान वापुडें नेणें कांहीं वेडें ॥ जन्मोनि मांकडें तुजचि
देवा ॥ १ ॥ जाणमीतें करीं कृपाळु वा हरि ॥ लाज सर्वापरि आहे तुज
॥ २ ॥ मी तव अपराधी आहे लक्षकोटी ॥ परि ह्मणवितों जगजेठी दाम
तुझा ॥ ३ ॥ नाही तुझी सेवा केली मनांभावे ॥ लोभ दंभ गवें भ्रांत सदां
॥ ४ ॥ बहुतां मुर्खीं तुझी ऐकिली वा कीर्ति ॥ दीनानाथ ह्मणती आर्त
बंधु ॥ ५ ॥ नामा ह्मणे मज मोकलिमी अर्णी ॥ अनाथ ह्मणवनि पाळीं
देवा ॥ ६ ॥

॥ ३६९ ॥ काया हरपें फुटुं नेदी ॥ टाळ टिंडी वाहिन खांदी ॥ १ ॥
तूं वा माझा तूं वा माझा ॥ तूं वा माझा केशिराजा ॥ २ ॥ आळवणीचा तूं
वा नाचे ॥ तेणें छंदे पै वा नाचे ॥ ३ ॥ तूं वा माझा मी दाम तुझा ॥
विनवितो नामा केशीराजा ॥ ४ ॥

॥ ३७० ॥ येई वो कृपावंते अनाथांचे नाथे ॥ निवारी भवव्यथे पांडुरंगे
॥ १ ॥ मी बाळक भूकालु तूं माउली कृपालु ॥ करीं माझा सांभालु पंढरिराया
॥ २ ॥ माझें माहेर पै नित्य आठवे अंतरीं ॥ सखा विटेवरी पांडुरंग ॥ ३ ॥
मी देह तूं चैतन्य मी क्षुधार्थि तूं अन्न ॥ तृषार्थी तूं जीवन पांडुरंगा ॥ ४ ॥ मी
चकोर तूं चंद्र मी मरिता तूं सागर ॥ मी याचक तूं दातार पांडुरंगा ॥ ५ ॥
मी धनलोभि शुद्ध तूं पूर्ण कनककुंभ ॥ मी मगर तूं अंभ पांडुरंगा ॥ ६ ॥
मी चानक तूं मेघ मी प्रवृत्ति तूं बोध ॥ मी शुष्कनादि तूं ओघ पांडुरंगा ॥ ७ ॥
मी दोपी तूं तारक मी भृत्य तूं नायक ॥ मी प्रजा तूं पाळक पांडुरंगा
॥ ८ ॥ मी पाडस तूं कुंगीणी मी अंडज तूं पक्षिणी ॥ मी अपत्य तूं

जननी पांडुरंगा ॥ ९ ॥ मी भक्ति तूं निजसोय मी ध्यान तूं ध्येय ॥ मी
आडळ तूं साह्य पांडुरंगा ॥ १० ॥ ऐसी जे जे माझी विनंती ते तुजचि
लक्ष्मिपती ॥ निज मुख सांगाती पांडुरंगा ॥ ११ ॥ शीघ्र येई वो श्रीगंगे
भक्त मानस रंगे ॥ प्रेमपान्हा देगे नामदेवा ॥ १२ ॥

॥ ३७१ ॥ अनाथाचा नाथ दिनाचा दयाळ ॥ भक्तांचा कृपाळ
पांडुरंग ॥ १ ॥ येगा तूं विठ्ठला माझिया माहेरा ॥ कृपेच्या सागरा पांडु-
रंगा ॥ २ ॥ वर्णिती पुराणें न करी लाजिर्वाणें ॥ बोलती वचनें मनकादिक
॥ ३ ॥ कृपेचा सागरू ॥ कैवल्य उदारू रखमाईचा वरू पांडुरंग ॥ ४ ॥ पुंड-
लीकाचे भेटी अममी बाळवंटी ॥ हात ठेवनि कटीं विठेवरी ॥ ५ ॥ भक्ति-
लागीं कैमा उभा असे तिष्ठत ॥ असे वाट पाहत भीमातीरीं ॥ ६ ॥
येऊनि संसारा पहावी पंढरी ॥ तेणें भवसागरीं तगमील ॥ ७ ॥ नामा
द्वणे मज हरीचा विश्वास ॥ झालो अमें ठाम जन्मोजन्मीं ॥ ८ ॥

॥ ३७२ ॥ शरीर प्राणाचे ठेऊनि बालिदान ॥ साधावें निधान प्रेम-
भक्ति ॥ १ ॥ हेंचि नित्य मार्ग तया श्रीवल्लभ ॥ याहनि दुर्लभ आन
नाहीं ॥ २ ॥ हर्गिदामांचा मंग हरिकथा अनुराग ॥ हेंचि परमभाग्य पुष्प-
रूप ॥ ३ ॥ सर्व भावें करुनि सर्व भूतीं करुणा ॥ सर्वत्र देखणा विठ्ठलरूप
॥ ४ ॥ विपयीं विकृति नाहीं नित्य प्राप्ति ॥ हृदयीं कृष्णमूर्ति वसे मदां
॥ ५ ॥ नामा द्वणे मग तो केशव कृपासिंधु ॥ देईल भक्ति बांधु प्रेममुखें ॥ ६ ॥

॥ ३७३ ॥ कंधवां भेटमी माझिया जिवलगा ॥ येगा पांडुरंगा मायबापा
॥ १ ॥ आशा धरुनि पोटीं दिवस लेखी बोटीं ॥ प्राण ठेऊनि कंठीं वाट पाहें
॥ २ ॥ चित्त निरंतर ठेउनी महाद्रागी ॥ अखंड पंढरी हृदयीं वसे ॥ ३ ॥
श्रीमुख साजिरें कुंडलें गोमटीं ॥ तेथे माझी दृष्टि वेमलीसे ॥ ४ ॥ आसवें
दाहनि पसरुनि वाहे ॥ नामा वाट पाहे विठ्ठलाचि ॥ ५ ॥

॥ ३७४ ॥ हेंचि देवापै मागत ॥ चरणमेवा अखंडित ॥ १ ॥ वाम
द्यावा पंढरीचा ॥ मदां मंग हर्गिदामांचा ॥ २ ॥ जन्म होकां भलते याति ॥
परि मी न चुके हरिभक्ति ॥ ३ ॥ नामा द्वणें कमळापती ॥ हेंचि द्यावें
पुढतो पुढती ॥ ४ ॥

॥ ३७५ ॥ नेणें भक्ति कांहीं करूं कैसी मेवा ॥ हें तों मज देवा समजेना
॥ १ ॥ करूं कैसा जप करूं कैसें ध्यान ॥ नाही माझें मन स्थिर देवा ॥ २ ॥

कामक्रोध यांची मोठी हे जाचणी ॥ झालों वेडाराणीं समजेना ॥ ३ ॥
नामा ह्मणे माझे सांवळे चिठाबाई ॥ येऊनियां राहीं हृदया माजी ॥ ४ ॥

॥ ३७६ ॥ वारंवार काय विनवावें आतां ॥ समजावें चित्ता आपू
लिया ॥ १ ॥ तूं काय ह्मणसी कंटाळेल हाचि ॥ जाईल ऊगाचि उठोनियां
॥ २ ॥ मजलागीं देवा जामी चुकवोनी ॥ आणिन धरुनि तुजलागीं
॥ ३ ॥ दृढ भक्ति भाव प्रेमाचा हा दोरा ॥ बांधीन सत्वर तुझे पांथीं ॥ ४ ॥
नामा ह्मणे बोल काय विठो आतां ॥ भेटावें सर्वथा यांत बरें ॥ ५ ॥

॥ ३७७ ॥ तुझिया चरणाचें तुटतां अनुसंधानें ॥ नेलें माझें मन पड-
वणीं ॥ १ ॥ धांवगा विठ्ठला सोडवीं आपुला दास ॥ थोर कासाविस केलें
बापा ॥ २ ॥ कर्म कळाचार क्रोध हा अनिवार ॥ मदे निरंतर भ्रांत केलें
॥ ३ ॥ मत्सरें तूजसि दूराविलें देवा ॥ लोभें केला गोंवा गर्भवामी ॥ ४ ॥
दंभ रसातळीं जातसे घेऊनि ॥ विश्वचक्षु होऊनि पाहसी कैमा ॥ ५ ॥ नामा
ह्मणे मज तुझाचि भरंवसा ॥ अनाथ कुंवसा होसी देवा ॥ ६ ॥

॥ ३७८ ॥ अनाथांचा नाथ भक्तांचा कैवारी ॥ पुराणीं हे थोरी
आईकिली ॥ १ ॥ ऐकोनियां कीर्ति आलों तुजपाशीं ॥ निवारीं दुःखामि
कशिराजा ॥ २ ॥ त्रितापें तापलों दुःखें आहळलों ॥ कासाविस झालों
दयासिंधू ॥ ३ ॥ तुजवीण आतां कोणातें मी सांगूं ॥ तोडीं हा उद्रेग
नारायणा ॥ ४ ॥ नामा ह्मणे आतां नको पाहूं अंत ॥ उद्धारीं त्वरित
पांडुरंगा ॥ ५ ॥

॥ ३७९ ॥ आह्मीं छाक नेणों तुझा अंतपार ॥ होसी निरंतर निवा-
रिता ॥ १ ॥ बहु अपराधी जाणा यातिहीन ॥ पतित पावन तुह्मी देवा
॥ २ ॥ नामा ह्मणे ऐसा पातकी पायर ॥ करिसी उद्धार साच ब्रीद ॥ ३ ॥

॥ ३८० ॥ अनंत जन्मींचें चुकवी सांकडें ॥ काय मी बापुडें विनवूं
कैसें ॥ १ ॥ सगुण गुणाची बोलिलीसे मूर्ति ॥ राहो माझे चित्तीं निरंतर
॥ २ ॥ माझा मीच झालों सकळ व्यापारी ॥ संसारा बाहेरी कोण काढी
॥ ३ ॥ नामा ह्मणे नको गोववूं आशा ॥ पावन परेशा केशिराजा ॥ ४ ॥

॥ ३८१ ॥ आतां माझी चिंता तुज नारायणा ॥ रुक्मिणीरमणा
वासुदेवा ॥ १ ॥ द्रौपदी संकटीं वखें पुरवीलीं ॥ धांव त्वां घेतली गजेंद्रासी

॥ २ ॥ उपमन्या आळी तुवां पुरवीली ॥ अढळपदीं दिली वस्ति धुवा
॥ ३ ॥ नामा ह्मणे करुणा करिसी केशवा ॥ तूमाझा विसावा पांडुरंगा ॥ ४ ॥

॥ ३८२ ॥ माय मेली नाम्या पोरटें लहान ॥ कवाड धरून उभें ठेलें
॥ १ ॥ नेणतें बापुडें दारवंटी धरी ॥ शेर्खी आस करी भितरील ॥ २ ॥
राउळीं ह्मणती कैचें हें भणंग ॥ जंव तंव आंग चुकवितें ॥ ३ ॥ जाति नाही
खासि काइसी पंगती ॥ ह्मणोनि एकांतीं बैसविलें ॥ ४ ॥ केशवाचे नामें
बाह्य ठाकी पूजा ॥ तेथें वऱ्यावोजा बैसविलें ॥ ५ ॥ देव ह्मणे नाम्या
पोशीन मी तूतें ॥ नामामृतशितें देऊनियां ॥ ६ ॥

॥ ३८३ ॥ हत्तीच्या चरणावरी बैसे माशी ॥ नमन त्यासी करा-
वया ॥ १ ॥ काय म्यां अन्याय केले तुजपाशीं ॥ कैसे हृषीकेशी सांग
बापा ॥ २ ॥ तैसें कायसें मी केवढें बापुडें ॥ लागें कोणीकडे देवराया
॥ ३ ॥ नामा ह्मणे तैसें मी एक दूबळें ॥ चरणा वेगळें करूं नको ॥ ४ ॥

॥ ३८४ ॥ येईना अझूनी श्रीकृष्ण सदन ॥ गोंवळा रक्षण मायबाप
॥ १ ॥ कृपा करा देवा कृपा करा देवा ॥ कृपा करा देवा पांडुरंगा ॥ २ ॥
लावूनियां आशा फिरविसी दिशा ॥ प्रेमभाव कैसा दावीं आतां ॥ ३ ॥
बाळेभोळे जन करिती विनंती ॥ मोकलिसी अंतीं ह्मणे नामा ॥ ४ ॥

॥ ३८५ ॥ जीवन्मुक्त झाले नामाचे गजरीं ॥ सर्वे अधिकारी वैकुंठीचे
॥ १ ॥ देई देवा मज प्रेमाचा जिव्हाळा ॥ मुक्तीचा सोहळा अखंडीत
॥ २ ॥ सगुणभक्तीस साक्ष काय जाण ॥ कर्म नारायण कर्मनिष्ठ ॥ ३ ॥
नामा ह्मणे देवा नये अनुमाना ॥ वर्णितां पुराणां ठक पडे ॥ ४ ॥

॥ ३८६ ॥ जेथें जेथें मन जाईल हो माझे ॥ तेथें तेथें तुझे रूप असे ॥ १ ॥
ऐशी मज संवई लावीं निरंतरीं ॥ जन्मजन्मांतरीं केशिराजा ॥ २ ॥ आप-
णास काम जरूर कायसा ॥ आतां पंढरीशा आटोपावें ॥ ३ ॥ नामा ह्मणे
नको पाहों माझी लाज ॥ संसाराचें बीज मूल खुडी ॥ ४ ॥

॥ ३८७ ॥ दाविसी अनंता स्वरूपें अनेक ॥ वाउगाचि शोक बाढ-
विसी ॥ १ ॥ आपण मानसीं विचारुनि पाहे ॥ सावधान होये तुझे पायीं
॥ २ ॥ तूंचि परमार्थ भक्तां अंगसंगें ॥ तारि पांडुरंगे बहुतांसी ॥ ३ ॥
नामा ह्मणे हरी निर्वाणाचें बीज ॥ मजसाठीं गुज सांगा वेगीं ॥ ४ ॥